Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
University North (Хорватія)
Polytechnicin Pozega (Хорватія)
Bronislaw Markiewicz State Higher School of Technology and Economicsin Jaroslaw (Польща)
University of Wroclaw (Польща)
University of Pitesti (Румунія)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-методичної конференції

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Частина 2

Конференція - XXVII
м. Одеса 21-22 квітня 2022р.

http://odaba.edu.ua/

ISSN 2412-1932

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної
науково-методичної
конференції

«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»

Частина 2

Конференція –XXVII

21 квітня 2022р.

ОДЕСА – 2022

М 341
УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на XXVII Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 21квітня 2022р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ЗВО та організацій **України, Іраку, Хорватії, Польщі, Молдови** з питань:

1. Завдання вищої освіти у сфері розвитку суспільства
2. Наукова та інноваційна складова в освіті
3. Вдосконалення методичного та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти
4. Проблеми організації навчального процесу

Редакційна колегія:

Ковров А.В., к.т.н., професор, ректор Одеської державної академії будівництва та архітектури;
Marin Milkovič, PhD, Professor, Rector of the University North.

Заступники голів:

Педько І.А., д.е.н., професор, проректор з науково-пед.агогічної роботи ОДАБА;
Goran Kozhina, PhD, Professor, Vice-rector of University North.

Члени оргкомітету:

Alina Hagiu Ph.D, University of Pitesti;
Amalia Dutu, Associate Professor, University of Pitesti;
Berislav Andrlic, PhD Professor, Vice Dean for Development, Polytechnic in Pozega;
Daniela Pîrvu,Vice-dean of the Faculty of Economic sand Law, Professor, University of Pitesti;
Małgorzata Wachowska, Assistant Professor, University of Wrocław;
Marko Šostar, PhD Professor, Erasmus coordinator, Polytechnic in Pozega;
Urszula Banaszczak-Soroka, Ph.D., Assistant Professor, University of Wrocław;
Wioletta Nowak, Ph.D., Assistant Professor, University of Wrocław;
Голубова Д.О., к.т.н., доцент, керівник навчально-методичного відділу ОДАБА;
Кровяков С.О., д.т.н., доцент, проректор з наукової роботи ОДАБА;
Крутій Ю.С., д.т.н.,професор, проректор з науково-педагогічної роботи ОДАБА;
Пандас А.В., к.е.н., доцент, керівник відділу міжнародних зв’язків ОДАБА.

Координатор:

Відповідальний секретар: ***Лесняк М.О.***

Рекомендовано до друку Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 8 від 21 квітня 2022р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2022

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА В ОСВІТІ

HLAVNÁ FUNKCIA ARCHITEKTONICKÉHO VZDELÁVANIA

KONIUK ANDRII
Národná univerzita «Poltavská polytechnika pomenovaná po Jurijovi Kondratyukovi»
NADIA POLSCHIKOVÁ, KATERYNA MOSKALENKO
Štátna akadémia stavebného inžinierstva a architektúry v Odese, Odessa, Ukrajina

Tradičná vyššia architektonická škola dnes nedrží krok s tempom kreatívneho rozvoja a zameriava sa na odovzdávanie vedomostí, zručností a schopností z generácie na generáciu.

Moderné vysoké školstvo nerozvíja schopnosti, ktoré jeho absolventi potrebujú na sebaurčenie v globalizovanom a mimoriadne dynamicky sa meniacom svete, na informované rozhodovanie o svojej budúcnosti, na to, aby boli aktívnymi, konkurencieschopnými a mobilnými aktérmi na trhu práce.

Hlavným nedostatkom tradičného vzdelávacieho systému je neschopnosť a neochota študentov aktívne prijímať nové potrebné informácie architektonického vzdelávania. Architektonické inovatívne vzdelávanie je odborná a vedecká činnosť zameraná na dynamické zmeny okolitého sveta, ktorá je založená na rozvoji rôznych tvorivých foriem myslenia, schopností, vysokého umeleckého potenciálu jednotlivca. Špecifickými znakmi inovatívneho učenia sú jeho otvorenosť do budúcnosti, schopnosť predvídať a predvídať na základe neustáleho prehodnocovania hodnôt. Tieto trendy naznačujú, že hlavnou funkciou architektonického vzdelávania je rozvoj človeka, jeho kultúra, ktorá má každému, kto sa vzdeláva, poskytnúť dostatok príležitostí na získanie špecifických podmienok pre rozvoj a prípravu na tvorivú a zaujímavú prácu: *znalosti architektúry, urbanizmu, environmentálneho dizajnu. vedecké a metodologické smerovanie architektonického sveta, skúsenosť, citová, tvorivá činnosť pri štúdiu architektonickej výchovy a sebavzdelávania; skúsenosť tvorivej činnosti, ktorá otvára priestor pre rozvoj individuálnych schopností jednotlivca a poskytuje jeho prípravu na život v podmienkach vedecko-technického pokroku.*

Architektonické vzdelávanie je skutočne najlepším nástrojom, ktorý realizuje kultúrne hodnoty a ciele architektonického rozvoja spoločnosti. Vzdelávanie je motorom architektonických premien v urbanizme, architektúre a environmentálnom dizajne. Architektonické vzdelávanie je teda tvorivým prostredím pre komunikáciu a zapájanie sa do svetových hodnôt, výdobytkov vedy a techniky. Vzdelávanie v architektúre mimoriadne rýchlo urýchľuje proces rozvoja a formovania človeka ako osoby, subjektu a jednotlivca, poskytuje formovanie spirituality v jej architektonickom svetonázore, hodnotách a princípoch dizajnu.

DESIGN OF EXPERIMENT, GENERAL SCIENTIFIC FIELDOF KNOWLEDGE

LYASHENKO T.V.
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine

The purpose of this note is to draw attention to the importance and usefulness of incorporating Design of Experiment (*DOE*) into curricula for masters in engineering and economy. DOE is the design of information-gathering actions, where variation is present, and variation is everywhere. Related to mathematical statistics, DOE can be considered at the same time as a general scientificarea of science.

DOE relates not only and not so much to mathematical statistics, but to logic [1]. There is also a philosophical aspect: it is about how to ask a question to the nature.

As we know, an experiment is the primary source, the foundation of scientific knowledge. Design of experiment is choosing the most rational number of the most rational tests (trials, observations, questions...). «Rational» implies either a minimum number of tests to obtain a sufficient amount of sufficient quality information about the system, or enough trials to get as much information as possible. The purpose is to develop an effective experimentation strategy in order to get a good model [2-4].

It is important to get good data, the best possible, and DOE allows doing this. In particular, the main source of errors in building artificial neural networks is the «passive» data for network training. The problem could be solved with the help of DOE. It is a discipline that has very broad application across all the natural and social sciences.

«Because of widespread use and increasing importance of DOE it is essential that students and users obtain a firm understanding of the philosophical basis and of the principles of experimental design as well as a broad knowledge of available designs together with assumptions, their construction, their applicability, and their analysis» (Introduction to Experimental Design, Hinkelmann K., Kempthorne O.,Wiley, 2007).

References:

1. Nalimov V.V., Golikova T.I. Logical foundations of design of experiment (in Russian). M.: Metallurgia, 2nd ed., 1981. – 152 p.
2. Montgomery D.C. Design and Analysis of Experiments, 8thed., Wiley, 2013, 725 p.
3. Voznesensky V.A. Statistical Methods of Design of Experiment in the Technical and Economic Studies, 2nd ed. (in Russian). Moscow, Finansy i Statistika, 1981, 263 p. https://drive.google.com/file/d/1vYr-AjJ3xbCk97cem6ARF7baULEUcj1W/view
4. Voznesensky V.A., Liashenko T.V., Ogarkov B.L. Numerical methods of solving building technological problems with computer. Kiev, Vyscha shkola, 1988, 328 p. https://drive.google.com/file/d/0BzKYSjvwhyieVmJoSERMaHZONTA/view

MATHEMATIZATION AND EDUCOLOGICAL ASPECTSOF MASTER'S TRAINING

NIKULIN A.V.
Dneprovsky State Technical University, Kamianske, Ukraine
NAKONECHNAY T.V.
Oles HoncharDneprovsky National University, Dnipro, Ukraine

The development of society opens up a number of problems for modern science, which require the solution of combining general scientific and special knowledge. Moreover, this process is accompanied by the integration of science, so scientific and social knowledge finds a more pronounced integrated, systemic nature based on mathematization. The systems approach expands the possibilities for modeling and application of mathematical methods in various fields of knowledge[1]. It is necessary to activate and expand the mathematical foundations of master's training.

Topics of modeling, calculations and mathematical solution of technical problems are relevant. That is why the search for the interpenetration of ideas and methods created in the basic and technical sciences, becomes essential in the training of specialists. The result is the relevance of two processes of universalization of educational processes: technologicalization (based on informatization) of all education and the humanization of technical education.

The superposition of mathematization with innovative computing technologies according to their educational aspects to increase the efficiency of master's training in technical universities is spreading. Taking into account universalization, a technological approach to the study of mathematical and profile disciplines for the formation of the desired competencies is proposed.

The challenges of time to the level of professional training oblige to improve the mathematical training of future metallurgists, in which we can now identify the following contradictions:

- between the penetration of mathematical methods and models into production and the established practice of teaching mathematics to students without taking into account the specifics of the specialty, when superficially considered important applications of mathematical apparatus;

– between the rapid penetration of information and communication technologies in the professional activities of engineers and the limited use of information technology in teaching mathematics to students of technical specialties;

– between the need to give the student the opportunity to build an individual route in the educational process and the noticeable rigidity of the curriculum, forms and methods in the organization of the educational process;

– between the opportunity to have a university component declared in the state educational standard of higher professional education and its insufficiently effective implementation in practice;

– between the individual characteristics of students and the mass training of specialists in technical specialties.

As a result, the educational process in mathematics should be designed to eliminate these contradictions; it should be integrated, i.e. with the mandatory inclusion of technical and technological examples and the optimal use of information technology.

In order to improve the quality of mathematical training of masters developed information educational and methodological complex study of the chapter «Finite element method» of the integrated course «Methods of analysis, modeling and optimization of MF processes». Some of the prepared and tested methodological developments have been presented in special publishing for mathematical and specialized disciplines [2].

References:

1. Згуровский М.З. Системный анализ. Проблемы, методология, приложения: монография/ М.З. Згуровский, Н.Д. Панкратова. – К.: Наукова думка, 2011. – 727 с.

2. Nikulin A. System approach in modeling and research of metal processes/ A. Nikulin, T. Nakonechnaya, V. Peremitko. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. – 105 p.

INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE LEARNING FOREIGN LANGUAGES

PETROV I.L.
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine

Among the priority areas of state policy in the context of integration of domestic higher education into the European and world educational space, problems of continuous improvement of the quality of education, modernization of its content and forms of organization of the educational process; development and implementation of educational innovations and information technologies have been identified [1, p. 70].

The need of modern society for specialists, with fluent foreign language, in everyday life and in professional activities, prompts the search for new constructive methods and techniques for optimizing and intensifying foreign language learning and improving the level of language training. Along with traditional didactic methods, teachers began to widely introduce modern innovative educational technologies, based on the activation and intensification of student activities, into the educational process. In the process of learning foreign languages the particular focus is on important components of the motivational sphere, such as cognitive, intellectual needs, the need to achieve goals and communication [2, p. 15].

Foreign language teachers face the problem of finding ways to increase students' cognitive interest in learning a foreign language and strengthening motivation in learning. One way to solve this problem is to use innovative learning technologies.

We consider modern learning technology, such as learning foreign languages by means of Internet resources in more detail. Learning English with the help of computer programs is of great interest to students. While using the information resources of the Internet, one can more effectively solve a number of didactic tasks in practice, such as increasing the intensity of the learning process; providing instant feedback, forming a stable motivation; activating mental abilities; engaging inactive students; developing skills that provide information competence. The use of the Internet in teaching English allows practicing in four types of speaking activities: listening, speaking, reading and writing. Using the Internet allows students to quickly find the information they need in a foreign language. There are many sites of linguistic, lexical and grammar nature on the Internet. The use of modern technology allows students to actively engage in spoken and written communication with native speakers by means of video, webinars, SMS chats and overcome such phenomena as language barriers and culture shock.

Students are more likely to acquire language communication skills if they are provided with a certain set of questions and the course of the discussion is monitored

by the teacher. The format of discussions can be different: small groups; couples to discuss short-term projects; group discussion of the case, analysis and solution of the problem; team debates; role games. Internet technologies can be used in classes to find additional information on the topic being studied, to collect data to create a multimedia presentation, to work with online dictionaries, to test students' knowledge is possible to work with various online tests, and more.

In terms of distance learning, the means for learning a foreign language are two types of learning platforms: external platforms, the content of which is individually developed by the educational institution, taking into account the purpose of learning and needs analysis (e.g. Moodle, Web Course Tools); internal platforms that reflect the content of already developed training courses (for example, Macmillan English Campus, My English Lab, CALL) [3, p. 44].

The Google Classroom platform is a service that connects Google Docs, Google Drive and Gmail, allows organizing online learning using video, text and graphics, testing, monitoring, systematizing, evaluating student activities, using various forms of estimation of test results, organize communication with students in real time. The main elements of Google Classroom are such services as Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Skype which are services for video conferencing and online meetings. To start using them all you need is creating an account. Anyone can join the video conference by following the link or conference ID. Classes can be scheduled in advance, as well as links for regular meetings at certain times.

Microsoft Office 365 cloud technology is a free e-mail solution for students participating in the educational process.

Specialized services offer both theoretical resources and practical tools. Key resources for free English learning online are the following:

1) BBC Learning English – a large-scale branch of the BBC dedicated to learning English both for students and teachers. All the courses are designed to work on mobiles, tablets and desktop computers which means that learning available both online while using mobile applications of standard software for PC and while options for downloading audio mp3 files and pdf transcripts in order to work offline. Training courses for different levels both for personal or commercial use are available on the site. **2)** British Council LearnEnglish – a resource for learning English from the British Council, a department of the British government that promotes British culture. The website offers visitors learning grammar and vocabulary, improving writing and pronunciation skills. Special attention is paid to such aspects as Business English, Corporate training and assessments, English for emails and Job Hunting. **3)** Duolingo – a platform for learning foreign languages. English can be learned both on the project website and with the help of a mobile application. Exercises are available for

Intermediate and Advanced levels. **4)** TED – an organization dedicated to motivational cognitive lectures in English. Recommended for students with English knowledge who want to improve their listening skills; available subtitles [3, p. 45]. **5)** LearnEnglish – contains materials for learning English in various formats: lessons, games, chats, etc. **6)** Situational English – offers to learn English by means of the situation-oriented tasks. **7)** Real-english.com – a website with lessons, articles and videos. **8)** Eslpod.com – provides the opportunity to deal with printouts of podcasts and dictionaries. **9)** Ororo.tv – service for learning English in the process of watching movies and popular series. This service offer a wide selection of channels devoted to various spheres of life and methods of learning with almost innumerable options. **10)** Film-english – a site for learning languages with the help of short films. **11)** Myspelling – a useful website for those who want to improve their English spelling. **12)** ManyThings.org – a website aimed people studying English as a Second Language (ESL) or English as a Foreign Language (EFL). The site provides quizzes, word games, word puzzles, proverbs, slang expressions, anagrams, a random-sentence generator and other computer assisted language learning activities.

Thus, the use of Internet resources for learning foreign languages plays a significant role in teaching and is one of the modern and popular innovative educational technologies. The use of Internet technologies in linguistics fits into the general trend of interdisciplinary connections and finding ways to optimize the process of learning foreign languages using modern technical means. Students actively use smartphones, tablets, laptops and other computer equipment.

Computer-assisted learning promotes the formation of stable phonetic, grammatical and lexical skills, which in turn leads to the solution of the main task of learning a foreign language that is the formation of communicative competence.

References:

1. Дубасенюк О. А. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти // Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

2. Желясков В. Психолого-педагогічний підхід до проблеми розвитку особистості засобами іноземної мови / В. Желясков // Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми навчання іноземних мов в умовах дистанційної освіти» (18.02.21 р.). Збірник наук. праць –Ізмаїл.–2021.–С. 14–16.

3. Кохан О. М. Ресурси Інтернету в умовах дистанційного навчання при вивченні іноземної мови / О.М. Кохан // «Дистанційне навчання в глобалізованому світі». – Київ. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – С. 44–46.

EDUCATION, SCIENCE, GOOGLE THINKING:

DEAD END OR…?

SUKHANOV V.G.,
VYROVOY V.N.,
SUKHANOVA S.V.,
NEPOMNIASHCHYI A.N.
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odesa, Ukraine

The wary (but not only critical!) attitude towards the «complete computerization» of society, education and science as its elements, which currently exists among some teachers of the old generation of higher education, has, as it seems to us, objective and subjective grounds. At the same time, the list of constantly accumulating questions in its quantitative expression remains practically unchanged (or even decreases) due to the inevitable need to master this new life «manured» by computer technologies. The quality of these questions, however, is changing: from a technical plane, they move into the sphere of philosophical understanding of the consequences of the development of computer technology and the corresponding development of the INTERNET as a pervasive technology that affects every aspect of our culture.

The new society in which we live, and which different researchers call differently («post-industrial», «informational», «super-industrial», «active», «mature», etc.) [1, p. 326], in our opinion (and its not only our opinion!) is characterized by an amazing combination of the forces of innovation (science!) and a doubling of computing power every two years (the so-called «Moore's Law») [2, p. 536]. Under these conditions, adapting to a new life and thinking about the future, it is necessary to identify, evaluate and outline the available adaptation mechanisms that correct the perception of realities to a degree that ensures relative individual and social comfort of existence.

Concerning only one of the obvious problems or, more precisely, phenomena in education and science, it should be noted its understandable omnipresence and inevitability and, as a result, the need for adaptation, with the introduction of the above philosophical understanding into it. We are talking about google-thinking, which is inevitably formed in people interacting with the INTERNET. The younger generation (schoolchildren, students, young professionals, etc., etc.) has almost completely switched to this type of thinking and continues, in fact, to mutate in this direction, moving further and further away from the traditional, centuries-old types of thinking.

The essence of this type of thinking is to search for information by keywords. At first glance, there is nothing wrong with this. Yes, it is, but...?

Information will not become knowledge if it is not structured, i.e. do not put systems of concepts, definitions, norms, etc. into the «Procrustean bed» of the discipline or problem under study (with its subsequent transformation into a problem to be solved).

And here the question arises. A person a who has no knowledge, does not know how, but is only informed, loses the ability for creative thinking, loses his original creative potential, becomes fundamentally unsuitable for learning. And, eventually, it transforms from «homo sapiens» into «homo google-sapiens» [3, p. 284], becoming an appendage of the INTERNET.

All of the above does not mean that we need to abandon the INTERNET. We must find the line beyond which its systematic use makes a person a «search engine» that does not distinguish information from informing and knowledge from cognition.

The authors understand that the concerns they expressed are undeniable, especially now, when (it is clear that it is temporary, but ...) online learning has replaced the normal direct contact (without a computer intermediary) between a teacher and a student.

We are ready for discussion (and even call for it), but not with the aim of defending our point of view, but in order to initiate views of any direction, the multi-vector nature of which will allow us to evaluate the existing (albeit not conclusively) concept of the coming future computer age, «merciful» for us, from the standpoint of the elements of a systematic approach.

Bibliography:

1. N.V. Popkova. Introduction to the metaphilosophy of technology. Can philosophy say a new word about technology // URSS. − Lenand. − 2014. − p. 326.

2. Homo Roboticus? People and machines in search of mutual understanding. John Markoff // Alpina non-fiction. − 2020. − p. 536.

3. N.V. Khamitov. Philosophical-anthropological essays. 2nd edition corrected and enlarged // KNT, Kyiv. − 2020. − p. 284.

TRENDY ZLEPŠOVANIA MODERNÉHO ARCHITEKTONICKÉHO A DIZAJNSKÉHO VZDELÁVANIA

VASILENKO O., MARCENUK O., TANIRVERDIEV AMIL
Štátna akadémia stavebného inžinierstva a architektúry v Odese, m. Odessa, Ukrajina

Architektonické vzdelanie dáva mladému človeku schopnosť samostatne získavať potrebné akademické vedomosti, ovládať špeciálne 191 «Architektúra a urbanizmus» praktické a vzdelávacie informácie v súlade so vzdelávacím programom. Vzdelávanie je zamerané na to, aby sa študent-architekt, študent-dizajnér naučil tvorivo myslieť na základe moderných klasických poznatkov, naplno využiť poznatky v odborných činnostiach. Vzdelanie napĺňa mladú špecialistku spiritualitou, núti ju premýšľať o podstate a hodnotách ich existencie. Je to ona, ktorá načrtáva základné obrysy sveta skutočnej, nie masovej kultúry, v ktorej sú vpísané skutočné hodnoty, je to ona, ktorá jej hovorí, že výhody, sila, krása sú pre moderný život mimoriadne dôležité, než blahobyt. a technické priority.

Architektonické a dizajnérske vzdelanie formuje človeka – zodpovedného tvorcu vlastného života a občana Ukrajiny. Dnes to môže byť architektonické a dizajnérske vzdelávanie s inovatívnou zložkou. Zasa len vzdelaný, tvorivý človek môže byť schopný zmeny, inovácie a systematického inovatívneho myslenia, vedomého a cieľavedomého konania. Len tvorivo formovaná osobnosť sa stáva aktívnym subjektom spoločenských vzťahov.

V tejto súvislosti treba uznať, že skvalitňovanie vzdelávacieho a metodického procesu v súčasnosti prebieha s prihliadnutím na nasledovné globálne *vzdelávacie trendy:*

1. Organizačné, štrukturálne a sémantické inovácie vo vzdelávacom procese.

2. Tvorivý charakter architektonického a dizajnérskeho vzdelávania a jeho kontinuita.

3. Význam vzdelávania pre študentov architektúry v modernej spoločnosti.

4. Orientácia: na osvojenie si spôsobov poznávacej tvorivej činnosti odborníkmi; o demokratizácii všetkých vzdelávacích štruktúr; o inováciách a osobnosti, poskytovanie príležitostí na jej sebarozvoj a sebaodhaľovanie, všeobecné a odborné tvorivé kompetencie.

5. Tvorivé smerovanie architektonického a dizajnérskeho vzdelávania spolu s humanistickou orientáciou inovačných procesov.

6. Prispôsobenie výchovno-vzdelávacieho procesu potrebám tvorivej osobnosti.

7. Vzdelávanie v oblasti architektúry a dizajnu je prioritnou oblasťou financovania na Ukrajine a vo vyspelých krajinách.

INTERNATIONAL MOBILITY OF RESEARCHERS AND THE QUALITY OF EDUCATION: EXPERIENCE OF THE UNIVERSITY OF WROCLAW

WACHOWSKA M., NOWAK W., BANASZCZAK-SOROKA U., SZALONKA K.
University of Wroclaw, Wroclaw, Poland

Undoubtedly, the quality of the teaching process depends on the scientific, research and publishing activity of employees of academic centers. This is due to the fact that, in addition to typically theoretical knowledge, employees provide students with the results of their empirical research, conclusions that flow from them and recommendations for economic policy. Additionally, if research is conducted in cooperation with colleagues from abroad, academic staff can provide students with knowledge enriched with the know-how of other countries or cultures. It is widely believed that one of the ways to stimulate research productivity and establish cooperation between researchers, and consequently raise the level of education, is international academic mobility.

In view of the above, the aim of the article is to determine whether there is a positive relationship between the mobility of academic researchers from the Faculty of Law, Administration and Economics of the University of Wroclaw and their publishing productivity and the number of articles created together with foreign partners. The work uses the method of analyzing scientific texts published in 2014-2017 by employees in terms of the number of publications and the number of publications in co-authorship with a foreign author.

The research shows that 25 mobile researchers from the faculty in question have created a total of 495 publications, which means that for every mobile researcher there were 4.95 publications per year. This result was more than one publication better than for the group of 190 immobile researchers, who in total generated 2,936 publications, i.e., 3.86 per capita in total. Moreover, the group of mobile researchers also fared better than the immobile ones, when only the leaders in terms of publishing productivity of both groups are compared. While the first have 10.65 publications per year, the leaders from the group of non-mobile academic teachers have only 7.79. However, in terms of the number of publications co-authored with scientists from foreign academic centers, the employees of the Faculty of Law, Administration and Economics scored very poorly. In fact, there is no publication cooperation with foreign researchers in both the group of mobile and immobile academic teachers from this faculty. The above results indicate that academic mobility is conducive to research activity and publishing productivity but does not translate into international research collaboration.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ВОДНИЙ ІНЖИНІРІНГ

АКСЬОНОВА І.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Змінюватися разом зі змінами – філософське поняття спроектоване на ті процеси, що відбуваються у сучасному світі потребують відповідної реакції та дій. Різки зміни клімату планети, та зв'язана з цім ресурсна міграція населення ставить важливі питання щодо забезпечення його якісною водою та відповідними технологіями обігу зі зворотними водами, що є головною складовою водного інжинірингу.

Завданням підготовки фахівців за освітньої програмою Водний інжиніринг за спеціальністю 194 Гідротехнічне будівництво водна інженерія та водні технології для бакалаврів є сприяти їх здібності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні комплексні проблеми у невизначених умовах у сфері гідротехнічного будівництва водної інженерії та водних технологій.

Особливістю цієї освітньої програми є рішення актуальних проблем конденсування води та технологій відновлення якості зворотних вод при інтеграції практичної підготовки у виробничий процес на об'єктах водного господарства.

Оновлення теоретичної складової освітніх компонентів відповідно вимогам часу є ще однією з задач провадження освітніх програм. Для освітньої програми Водний інжиніринг наповнення теоретичної складової через впровадження термінології та визначень відповідно сучасним міжнародним стандартам сприяє усуненню розбіжності при оволодінні водних технологій та водної інженерії.

Розвиток відповідного рівня спілкування у сфері водної інженерії та водних технологій з використанням сучасної хімічної, технологічної та методичної номенклатури є ще одним завданням при підготовки навчально-методичного забезпечення та тематики атестаційних робот для освітньої програми Водний інжиніринг спеціальності Гідротехнічне будівництво водна інженерія та водні технології для здобувачів першого рівня вищої освіти.

Потреба у фахівцях нового покоління, рівень підготовки яких відповідає Стандарту вищої освіти спеціальності 194 Гідротехнічне будівництво водна інженерія та водні технології стає все більш актуальною. Наповнення ринку праці відповідними фахівцями є однією з стратегічних задач академії.

ПІДГОТОВКА ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ЗА ДОПОМОГОЮ ОРГАНІЗАЦІЙ ПАРТНЕРІВ

БАБІЙ І.М.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
КУЧЕРЕНКО Л.В.
Вінницький національний політехнічний університет, м. Вінниця, Україна

В останній час все більше спостерігається ситуація з попитом на фахівців в будівельній галузі. Так будівельні компанії розглядають випускників академії через призму того, що вони закінчивши виші повинні володіти високими компетенціями і знаннями. Оскільки попит на ринку будівельної галузі в фахівцях є, однак перевагу віддають в більшій мірі фахівця з досвідом роботи. Велика кількість студентів, починаючи з 3 курсу йде працювати в будівельну галузь. Це ґрунтується на тому, що студенти хочуть придбати фінансову незалежність від батьків та мати змогу і самим вже допомагати їм, підвищити своє фінансове становище, та що дуже важливо, здобувати досвід роботи.

Проте і будівельні компанії в останній час все більше почали приймати активну участь у підготовці кадрів. Причому це може спостерігатися як в підготовці студентів, так і в стажуванні викладачів або залучені їх до роботи.

Щороку партнери з будівельної сфери допомагають підвищенню рівня знань та компетенцій учасників освітнього процесу за такими напрямами:

- організація стажувань викладачів;
- організації залучення студентів на будівельні майданчики в якості ознайомлення в режимі «на власні очі» зі всіма будівельними процесами;
- рецензування навчально-тематичних планів та методичних матеріалів;
- допомога в проведенні професійної практики студентів;
- участь співробітників організацій в екзаменаційних комісіях;
- проведення спільних конференцій, конкурсів тощо.

Підприємства-роботодавці, бази практик беруть участь у формуванні переліку основних професійних компетенцій випускників академії, затребуваних на ринку праці.

В результаті випускники щороку отримують пропозиції щодо працевлаштування вже на етапі державної підсумкової атестації.

Діяльність в інноваційному режимі передбачає постійний пошук неординарних форм взаємодії з партнерами (будівельними організаціями) для того, щоб дати можливість кожному студенту та викладачу успішно реалізувати свої здібності, бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці.

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «СПЕЦІАЛЬНІ БЕТОНИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ» І ЇЇ РОЛЬ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ

БАРАБАШ І.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Дана дисципліна відноситься до вибіркової і входе в другий (магістерський) освітній рівень освітньої програми «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів». Традиційні бетони представляють собою трьохкомпонентну систему, яка складається із в'яжучого, заповнювача і води замішування. Кінець XX-го і початок XXI-го століття ознаменувався переходом від традиційних бетонів до чотирьох-, п'ятикомпонентних систем з обов'язковим використанням сучасних модифікаторів бетону, тонкодисперсних мінеральних наповнювачів та інших компонентів [1, с.9].

В 1986 році була сформульована концепція високофункціональних, високоякісних бетонів (High Performance Concrete). Такі бетони відповідають спеціальним вимогам до функціональності та універсальності. До цих вимог відноситься ряд показників, а саме: висока міцність на стиск; високий опір стираємості; висока стійкість до перемінного замерзання і відтавання і ряд других властивостей, які включені в перелік національних стандартів, а також в керівні документи міжнародних організацій: RILEM, ASCE, ACL. Зокрема, високофункціональні бетони, виготовлені із високорухливих і литих бетонних сумішей забезпечують міцність на стиск у віці 2-х діб – 30…50 МПа, у віці 28-и діб – 120…200 МПа, морозостійкість – F 600 і більше, водопоглинання - 1…2%, стиранність – не більше 0,3…0,4 г/см^2. У реальних умовах прогнозована довговічність експлуатації такого бетону перевищує 200 років. Можливе отримання і супердовговічних бетонів із термінами експлуатації близько 500 років.

Основна ціль вивчення даної дисципліни майбутніми магістрами полягає в наданні їм сучасної наукової інформації, а також технологічних аспектів, які пов'язані з реальною можливістю одержання таких бетонів в яких, зокрема, досягається 3-х–4-х кратне (120…200 МПа) перевищення міцності на стиск в порівнянні з традиційними бетонами (40…50 МПа). Більш того, технічна реалізація проектів з випуску таких спеціальних бетонів дасть змогу системно вирішувати питання економії цементу.

Література

1. Ушеров-Маршак А.В. Добавки в бетон: прогресс и проблемы. Строительные материалы, 2006, № 10.- С.8-12.

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В АКАДЕМІЇ

БЕСПАЛОВА А.В., ФАЙЗУЛИНА О.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Рада Європи ввела у 1996 році поняття «ключові компетентності» як бажаний результат освіти, що відповідає новим вимогам освітніх парадигм, ринку праці та економічних перетворень. Загальноєвропейські тенденції (в рамках Болонської угоди) актуалізують появу нових освітніх стандартів на основі компетентнісного підходу з метою підготовки спеціаліста не тільки того, хто знає, що робити, а й уміє досягати ефективних результатів. Не хочеться погоджуватися з тенденцією, що розвивається, «підганяти нашу освіту під західну модель», швидше треба знайти свою точку опори у власному досвіді, ментальності і вибрати свій шлях навчання, тим більше, що у світі визнано: у нас є грамотні фахівці і «вчити ми вміємо». Тепер важливо навчитися готувати спеціаліста, здатного діяти грамотно, виходячи з принципів самоповаги, професійної культури, честі та гідності, бути успішним та результативним.

Неодноразово наголошувалося на тому, що ефективність внутрішньої системи оцінювання якості освітнього процесу в навчальному закладі багато в чому визначається рівнем науково-викладацького складу, його готовністю до впровадження педагогічних інновацій у навчанні, вихованні та розвитку майбутніх фахівців. Проте оцінювання якості освітнього процесу буде об'єктивним, якщо у ньому візьмуть участь усі зацікавлені сторони, усі групи (абітурієнти, студенти, персонал ЗВО, керівництво інститутів та кафедр, адміністрація, громадськість та ін.) (табл. 1).

Таблиця 1 - Взаємозв'язок суб'єктів та об'єктів оцінювання якості освіти [1]

Суб'єкти оцінювання		Об'єкти оцінювання
Внутрішні споживачі	абітурієнти	Програми підготовки за спеціальностями, силабуси
		Задоволеність профорієнтаційною роботою, контакти з викладачами
		Враження від академії днями відчинених дверей
		Зацікавленість у пробних тестуваннях
	студенти	Якість процесу навчання
		Виховна та позанавчальна робота зі студентами
		Задоволеність якістю організації освітнього процесу, студентського життя
		Задоволеність якістю життя у гуртожитку
		Якість професійної діяльності професорсько-викладацького складу
		Якість технологій навчання, застосування сучасного ПЗ

	Персонал академії, включаючи професорсько-викладацький склад та навчально-допоміжний		Довузівська підготовка та прийом студентів
			Проектування та розробка освітніх програм, ОМК
			Реалізація основних освітніх програм (контроль здобутих знань, умінь, навичок, способів діяльності)
			Задоволеність викладачів, працівників роботою в академії
			Кваліфікація педагогічних працівників
			Професійна компетентність викладача, інноваційна спрямованість його діяльності
			Якість навчальних занять
			Проектування програм додаткової освіти
			Якість технологій навчання
			Розробка спільно з роботодавцями кваліфікаційних вимог, компетентностей випускників
	Керівництво інститутів, кафедр, інших структурних підрозділів, які забезпечують освітні програми		Довузівська підготовка та прийом студентів
			Розподіл відповідальності та повноважень
			Кваліфікація педагогічних працівників
			Професійна компетентність викладача, інноваційна спрямованість його діяльності
			Якість навчальних занять
			Проектування програм додаткової освіти
			Якість технологій навчання
			Науково-дослідницька діяльність
			Міжнародна діяльність
			Розробка навчального плану зі спеціальностей
			Проектування, розробка, реалізація освітньої програми, ОМК
			Маркетингові дослідження
			Документообіг
Внутрішні споживачі	Адміністрація академії		Маркетингові дослідження
			Документообіг
			Проектування та розробка освітніх програм
			Проектування та розробка ОМК навчальних дисциплін
			Розробка спільно з роботодавцями кваліфікаційних вимог, компетентностей випускників
			Якість викладання (кваліфікація педагогічних працівників, їхня префесійна компетентність, інноваційна спрямованість його діяльності, якість програмно-методичного забезпечення навчальних курсів, що реалізуються викладачем, якість навчальних занять)
			Виховна та позанавчальна робота зі студентами
			Якість технологій навчання
			Якість реалізації основних освітніх програм
Зовнішні споживачі	прямі	роботодавці	Задоволеність якістю підготовки випускників академії
			Кваліфікаційні вимоги, компетентність випускників
	непрямі	Випускники академії, що працюють	Задоволеність якістю навчання в академії
		Інвестори-спонсори	Маркетингові дослідження
			Задоволеність якістю підготовки випускників академії

		Представники Міністерства освіти і науки України; громадськість та ін.	Якість підготовки (рівень вимог, які пред'являються до абітурієнтів, відповідність якості підготовки студентів та випускників вимогам державних освітніх стандартів, ефективність внутрішньовузівської системи системи забезпечення якості освіти, рівень організації науково-дослідної роботи студентів, затребуваність та працевлаштування випускників
			Зміст та рівень підготовки
			Виховна діяльність в академії (наявність в установі вищої освіти умов для позанавчальної роботи, організація виховної роботи зі студентами та формування стимулів розвитку особистості)
			Спектр основних освітніх програм, що реалізуються.
			Можливість продовження або суміщення освіти за освітніми програмами в центрі післядипломної освіти
			Наукова, науково-технічна діяльність та її результативність
			Обсяг госпдоговірних досліджень
			Кваліфікація педагогічних працівників

При оцінюванні якості реалізації основних освітніх програм керівники структурних підрозділів академії та викладачі користуються послугами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також розробляють тестові завдання за допомогою MS Exel, Moodle, Claasroom та інших програмних засобів. Для забезпечення освітнього процесу викладачі використовують математичні методи із застосуванням існуючих прикладних пакетів (від MS Excel до MathCad, Mathlab та ін.), графічних програм (AutoCAD, ArchiCAD), управління проектами (Microsoft Project, Building Manager та ін.).

Таким чином, рівень розвитку та впровадження інформаційних технологій, наявність різнобічного програмного забезпечення дозволяють здійснювати забезпечення освітнього процесу в академії оперативно, у тому числі й у дистанційному режимі, а також керувати якістю освітнього процесу. Зазначимо, що готовність академії до створення інноваційних умов навчання майбутніх спеціалістів означає сукупну готовність до науково-дослідної роботи, конструкторської та технологічної, інформаційно-аналітичної та інформаційно-технічної, економічної, управлінської діяльності. Враховуючи, що підготовка кадрів в академії здійснюється в умовах потреб особистості, суспільства і держави, що динамічно розвиваються, формування науково-дослідної компетентності та розвиток дослідницьких здібностей майбутніх фахівців стає одним з пріоритетних напрямків. Науково-дослідна компетенція, яку необхідно опанувати студенту – сформоване ядро знань, навичок та умінь фундаментального та спеціального («профільного») характеру плюс сукупність логічного, наочного, творчого, теоретичного, просторового, технічного та евристичного мислення. Таке трактування науково-дослідної компетенції вже зумовило суттєві зміни у підходах до створення інноваційних умов для успішної реалізації освітнього процесу в академії.

Література

1. Галицина И.А., Парубец О.В., Розметова Е.Г. Операционно−проектные технологии активизации креативно−инновационного потенциала//Alma mater. 2014. № 2. С. 47–50

САМОРЕАЛІЗАЇ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

БИКОВА С.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На шляху розвитку української державності сьогодні постають актуальні проблеми, розв'язання яких виступає гарантом розвитку всіх суспільних інститутів. Необхідність входження нашої країни в нову модель розвитку Європи передбачає підготовку нової генерації спеціалістів, професіоналів, здатних враховувати світові реалії та реагувати на зміни в глобальному масштабі. Сучасне динамічне середовище потребує підготовки фахівців, здатних адаптуватись до його особливостей, працювати за умов постійного оновлення інформації. Питання самореалізації особистості традиційно пов'язуються з гуманістичною психологією, у якій даний термін є центральним. Звернемо увагу на представленість ідеї самореалізації у вітчизняній психологічній науці. Аналіз дає змогу відкрити глибокі й змістовні психологічні підвалини даного явища. Сучасне життя зі своїм насиченим інформаційним простором спонукає людство, до осмислення й усвідомлення того факту, що треба самореалізовуватися в цьому складному і дуже, інтенсивному столітті. Одним із кроків до створення освітнього простору в руслі комфортної атмосфери, є гуманізація освітнього середовища. Спираючись на визначення «гуманізація освіти - розповсюдження ідей гуманізму на зміст, форми, методи навчання; забезпечення освітнього процесу вільного і всебічного розвитку особистості, її активної участі в житті суспільства зрозумілим стає той факт, що саме побудова освітнього середовища на засадах гуманістичної педагогіки надає поштовх до розкриття внутрішнього потенціалу особистості, що, в свою чергу, служить стимулом до самореалізації особистості. Сучасна вища школа, як соціально-педагогічна система покликана забезпечити досягнення таких освітніх результатів, які б відповідали б цілям розвитку особистості й сучасним вимогам суспільства. Щоб гідно жити в сучасному суспільстві, особистість повинна бути компетентною в різних сферах діяльності. Вища школа має допомогти студентам в оволодінні технологіями життєтворчості, створити умови для розкриття потенціалу самопізнання, самооцінки, самоактуалізації, саморегуляції, самореалізації, самоконтролю, інтеграції до соціокультурного простору. Важливою метою освіти є формування рівня соціальної зрілості студентів, достатнього для забезпечення його автономності, самостійності в різних сферах життя.

Компетентнісний підхід покликаний подолати прірву між освітою і життям. Перехід до компетентнісного підходу означає переорієнтацію на результат освіти в діяльнісному вимірі, розгляд цього результату з погляду потреби в суспільстві, забезпечення спроможності студента відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» у професії, суспільстві.

Компетентнісний підхід полягає в акцентуванні на накопиченні нормативно визначених знань, умінь і навичок до формування й розвитку здатності практично діяти, застосовуванні індивідуальної техніки та досвіду успішних дій у ситуаціях професійної діяльності й соціальної практики.

Перспективність компетентнісного підходу полягає в тому, що він передбачає високу готовність до успішної діяльності в різних сферах суспільного життя. Саме набуття життєво важливих компетентностей може дати людині можливості орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, швидкоплинному розвиткові ринку праці, подальшому здобутті освіти. Означимо деякі системи компетентностей: Ключові компетентності – надпредметні (міжпредметні) компетентності, які визначають здатність людини здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності, ефективно розв'язувати відповідні проблеми. Загально - галузеві – їх набувають упродовж засвоєння змісту тієї чи іншої освітньої галузі. Предметні компетентності – вони набуваються упродовж вивчення того чи іншого предмета, курсу, дисципліни. Європейські експерти пропонують таку внутрішню структуру компетентності: знання, пізнавальні навички, практичні навички, відношення, емоції, цінності та етика, мотивація. До ключових компетентностей студента можемо віднести: пізнавальну компетентність, особистісну компетентність, самоосвітню компетентність, соціальну компетентність, творчу компетентність.

Самореалізацію особистості потрібно розглядати як свідомий процес найбільш повного розкриття і зростання сутнісних сил людини в процесі багатогранної, вільної діяльності, який розгортається під дією суперечностей між «Я» - ідеалом і «Я» - реальністю, і має різні рівні свого становлення і розвитку. Потреба в самореалізації є джерелом активності особистості, активність же визначає ті види діяльності, в яких дана потреба задовольняються. Процес життєтворчості досягає кульмінації під час вирішального вибору в основних сферах самореалізації особистості.

ДО ПИТАННЯ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

БИКОВА С.В.,
ГОРЧИНСЬКИЙ О.І.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта — один з найважливіших елементів становлення економічно, політично, соціально та культурно розвиненої держави, адже успішність майже усіх сфер діяльності людини передбачає постійне навчання та розвиток особистих та професійних якостей. Особливим для суспільного прогресу є значення вищої освіти, що забезпечує державу майбутніми фахівцями, від діяльності яких залежить благоустрій громадян. Саме тому необхідно переконатися, що рівень вищої освіти в країні не лише відповідає міжнародним стандартам та забезпечує трудові заклади дипломованими кадрами, але й сприяє гармонійному психологічному розвитку працівника, а для цього необхідно враховувати психологічні особливості студентського віку, аби знати, яким чином можливе покращення підготовки спеціаліста.

Роки студентства — дивовижний і своєрідний етап життєвого шляху, насичений інформацією, різними подіями і емоціями, тим, що сприяє інтелектуальному розвитку, усвідомленню своєї майбутньої професійної діяльності, формуванню практичних навичок, необхідних для набуття фаху. У цей час відбувається сплеск формування особистості, вигострюються навички спілкування, і поліпшується соціальна адаптація. Як показує статистика, середній вік сучасного студента — це молоді люди у віці від 18 до 25 років.Зазначений вік вважається найбільш успішним для активного навчання через пік розвитку інтелектуальних функцій людини. Найчастіше, психологічно молоді люди ще не готові до тих навантажень і тієї відповідальності, які до них висуває програма у вищому навчальному закладі. Їм все ще притаманні шкільні переживання. Рідко в кого є зібраність, вміння аналізувати, і, як наслідок, повна відповідальність за свої дії і своє життя. Більшість проблем школяра можливо було вирішити за допомогою батьків, але від студента вже вимагають відповідальність, цілеспрямованість, комунікабельність в поєднанні з готовністю постійно працювати. Різкий перехід від юності до дорослості зумовлює студента замислитись над питанням самовизначення та аналізувати власні потреби та обов’язки. Він переживає кризу особистості. Часто молоді люди поспішають із вибором майбутньої спеціалізації, що важливо вчасно усвідомити.

У цьому віці емоції часто переважають над розумом. Юних студентів може ранити критика. Особливо гостро це проявляється в період контролю і оцінювання. Негативна оцінка результатів засвоєння навчальної програми, замість конструктивної критики й аналізу помилок, переноситься на оцінку особистості студента. Студент при цьому відчуває негативні переживання на тлі емоційної підліткової незрілості, внаслідок чого може пропасти мотивація до навчання. Тому на початкових етапах навчання у ВНЗ викладачеві важливо правильно мотивувати студента до самостійної розумової діяльності, розділяти особистість та роботу студента, не надто жорстко обмежувати творчий процес та більше часу приділяти роботі над помилками. Викладачеві необхідно пам'ятати, що в ВНЗ приходять молоді люди саме за тим, щоб навчитися самостійності, і в процесі навчання відточити свої навички та вміння в області своєї профорієнтації, просто кажучи — навчитися вчитися. Саме це слід розвинути студенту на початкових курсах. Поступово при правильному підході він адаптується до вимог навчальної програми, навчиться справлятися з навантаженнями і розподіляти свої сили в навчальному процесі. Студент розвиває стресостійкість, і це означає, що на перший план виходить здатність аналізувати і оцінювати як свої помилки, так і досягнення в процесі навчання. На старших курсах студент вже в змозі контролювати свої емоції. Можливі невдачі вже не вибивають з колії навчального процесу, а іноді навіть сприяють ще більшого прагнення до саморозвитку. Якщо на початку навчання студент хоче бачити в педагогові друга, то на старших курсах потребує наставника, який зможе поділитися досвідом, дати ділову пораду і конструктивну критику. Між викладачем і студентом-старшокурсником повинні встановлюватися співробітницької відносини, де думку кожного буде вислухано і, по можливості, прийнято.

Підбиваючи підсумки, можна стверджувати, що студентський вік — перехідний етап в житті людини, коли її особистість ще повністю не сформована, що може негативно вплинути на ефективність навчання. Тому вимоги програми та викладачів потрібно складати з урахуванням зазначених особливостей. Якщо викладач бачить в студенті особистість, а не об'єкт для навчання, то це буде сприяти мотивації, правильній розстановці пріоритетів, формуванню гармонійної, цілісної, всебічно розвиненої особистості, що має інтереси і знання, межі яких постійно прагне розширити.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ВЄТОХ О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Величезне значення в житті сучасного суспільства має ефективність навчання тим чи іншим знанням, умінням, навичкам професійної діяльності, а також надає можливість молоді ідентифікувати себе в соціумі, задовольнити власні потреби в навчанні, сприймати освіту як особистісну цінність.

Нині зміна системи освіти виховує у студентів потребу самоосвіти, творчої діяльності. Метою вищої освіти є не стільки наповнення того, хто навчається певним обсягом інформації, скільки формування у нього пізнавальних потреб у самонавчанні та самоосвіті.

Активна та свідома самостійна робота студентів можлива лише за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найсильніший мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. Якщо студент знає, що результати його роботи будуть використані при виконанні курсових проектів, у дипломному проектуванні або іншим чином, то ставлення до виконання завдання істотно змінюється на краще та поліпшується якість роботи.

Роль самостійної роботи зростає, оскільки перед навчальним закладом стоїть завдання щодо формування у студента потреби до самоосвіти та самостійної пізнавальної діяльності.

Практикується два види самостійної роботи: аудиторна та позааудиторна.

Аудиторна самостійна робота з дисципліни виконується на навчальних заняттях під безпосереднім керівництвом викладача та за його завданням. І тут студенти забезпечуються викладачем необхідної навчальної літературою, дидактичним матеріалом, зокрема методичними посібниками та методичними розробками.

Позааудиторна самостійна робота виконується студентами за завданням викладача, але без його безпосередньої участі. При визначенні видів завдань позааудиторну самостійну роботу використовується диференційований підхід до учнів. Перед виконанням позааудиторної самостійної роботи викладач проводить інструктаж з виконання завдання, що включає мету завдання, його зміст, терміни виконання, орієнтовний обсяг роботи, основні вимоги до результатів роботи, критерії оцінки.

Окрім загальних завдань, учням видаються індивідуальні завдання, які, якщо вони не встигають виконати у строк на практичних заняттях, мають бути

закінчені самостійно у позааудиторний час. Індивідуальні завдання викликають інтерес до дисципліни, сприяють розвитку творчих здібностей.

Більшість сучасних публікацій з теорії навчання пов'язані з ідеєю активізації процесу навчання та навчальної діяльності студентів. Під активізацією мають на увазі не тільки ефективне використання тих прийомів та методів навчання, які відомі з традиційної дидактики, і навіть використання нетрадиційних методів.

Серед сучасних технологій та методів навчання займає навчання кейс-методом. Цей метод спрямований на самостійну індивідуальну і групову діяльність студентів, у яких ними набуваються комунікативні вміння.

Використання кейс-методу дозволяє ввести студента в стан інтелектуальної напруги, що викликає потребу в знаннях, пізнавальний інтерес до матеріалу, що вивчається.

Засобом для досягнення поставленої мети викладання є кейс, як пакет документів для роботи студентів.

Індивідуальна самостійна робота студентів із кейсом у тому, що вони працюють із навчально-методичним забезпеченням, додаткової літературою, аналізують запропоновані ситуації.

Робота в мікрогрупах займає центральне місце в кейс-методі, оскільки це найпродуктивніший метод вивчення та обміну досвідом. Після того, як студенти розділені на малі групи для роботи, вони починають самостійну роботу, вони слухають один одного, говорять самі, записують, аналізують отриманий результат, при цьому сперечаються, вчяться слухати, погоджуватися з кращим проектом рішення, знаходять помилки, проектують рішення, дії, готують матеріал для обговорення.

Важливо, щоб діяльність не зводилася до виконання завдання на зразок, а була інтелектуальною, розвивала розумові здібності студента, його пізнавальну самостійність та творчу активність. Як тільки матеріал, що підлягає засвоєнню, викликає інтерес у студенів, навчання стає привабливим і ефективним.

Успішне засвоєння знань, умінь і навиків з дисципліни загалом можна забезпечити, якщо вивчення матеріалу буде побудовано послідовним: сприйняття – осмислення – запам'ятовування – узагальнення – застосування. Іншими словами, студенти повинні дисципліну дізнатися – зрозуміти – вивчити – знати – застосовувати.

Створення проблемних ситуацій, використання різних видів самостійної роботи на навчальних заняттях, підвищує ефективність засвоєння навчального матеріалу, робить його більш цікавим, насиченим. Але все це необхідно використовувати вміло, не перенасичуючи ними заняття, добре поєднуючи нетрадиційні методи навчання та традиційні.

СУЧАСНИМ ЗНАННЯМ – СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ

ВИРОВОЙ, В.М., КОРОБКО О.О., СУХАНОВ В.Г.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Про будь-які предмети, явища і процеси ми знаємо тільки те, що міститься в системі знань про них. Система знань – це своєрідна бібліотека сукупних знань, до складу якої входять тематичні каталоги (підсистеми), що формуються інформаційними елементами структури. Частина знань з часом втрачає свою актуальність, частина знань має підвищений попит та частина знань виявляється незатребуваною, оскільки «розмита» за принципово різними каталогами. Тому, в даному контексті систему знань можна розглядати як систему фільтрів, що дозволяють виділяти в рамках панівної парадигми актуальні елементи структури. Придбання і виробництво нових, особливо інших, знань, неминуче викликають часткову або повну зміну фільтрів. Це веде до самозародження нових елементів, що сприяє формуванню інформаційно-насичених взаємодіючих структурних підрівнів, посилюючи, тим самим, розуміння суті об'єкта, що вивчається. Процес виробництва знань є безперервним, що передбачає постійну трансформацію вже існуючих елементів та появу нових з урахуванням пропозицій Е. Агацці [1], що розумніше зайняти, по можливості, позицію типу «і те..., і те», ніж позицію типу «або це..., або це». Така позиція дає можливість використовувати синергетичні ефекти за рахунок використання інформації, що знаходиться в різних каталогах (міждисциплінарні та трансдисциплінарні підходи) з метою розширення меж сприйняття для поглиблення уявлень про явища, процеси, предмети, що аналізуються.

Перманентне оновлення структури системи знань часто випереджає процес розміщення нової інформації у відповідні тематичні каталоги бібліотеки знань, що потребує їх своєчасної публікації. Уявлення будівельної конструкції у вигляді відкритої складної системи, що самоорганізується, вимагає, на даному етапі, якісного підходу для її опису. Це обумовлюється наступним:

- взаємозв'язність процесів структурних перетворень у матеріалі та конструкції веде до необхідності аналізувати історію розвитку динаміки явищ, що протікають, у різнорівневій сукупності;
- відсутність достатньої інформації про процеси структурного становлення змушує використовувати якісні залежності при описі явищ початкової організації та подальших трансформацій структури конструкції-системи;
- відсутність причино встановлених залежностей між параметрами структури і прийнятими властивостями не дає можливості в рамках діючої парадигми

кількісно оцінити внесок елементів структури у формування властивостей конструкції-системи.

Підходи, що використовуються при вивченні організації структури конструкції-системи, не виводяться з базових моделей існуючої парадигми. Перехід від одного до іншого підходу не може бути пов'язаний з ідеєю коригування одного з них. Домінуючі елементи структури при структурному (системному) підході не можна враховувати набором коефіцієнтів при аналізі неструктурованого середовища. Конструкцію недоцільно розглядати поза її матеріального наповнення, як і вивчати властивості матеріалу без його конструкційного оформлення.

При аналізі та вивченні динаміки перетворення структур конструкції-системи можна користуватися своїм правом звуження теми досліджень, без координації з іншими не менш важливими проблемами. Вивчення життєвого циклу конструкцій різного виду та призначення показало, що їх вихід з робочого стану пов'язаний з процесами структурної перебудови, яка зумовлює діапазони їх поведінки. З усього різноманіття елементів структури на всіх рівнях структурних неоднорідностей особливу увагу слід приділяти тріщині як елементу, що володіє кумулятивною дією.

Аналіз літературних джерел та власні дослідження показали, що тріщина не є пасивним елементом, вона – елемент дії, який потенційно готовий до власного розвитку. Тріщина передує стану, який ще не настав. Будучи невід'ємним елементом структури, тріщина має певну автономію, що визначає її власну динаміку зростання. Можна зробити висновок, що тріщині притаманна операційно замкнута структура, яка не зводиться до особливостей структури матеріалу. При всій своїй автономії тріщина надзвичайно чутлива до впливів будь-якого виду. Тому вона віднесена до класу активних елементів. Сам факт присутності такого елемента порушує рівноважний стан кожного рівня структури. При цьому тріщину не можна зводити до єдиного елементу, що визначає тріщиностійкість матеріалу, як це прийнято в лінійній та нелінійній механіці руйнування.

Тріщиностійкість можна трактувати як здатність матеріалів, виробів, конструкцій, будівель і споруд зберігати цілісність в умовах внутрішніх і зовнішніх впливів. Така здатність виникає за рахунок реалізації адекватної перебудови структур шляхом взаємодії та взаємовпливу різних за видом і функціональним призначенням елементів структури. Взаємозалежність елементів веде до прояву актів їх взаємної підтримки, що становить сутнісну основу протікання адаптаційних процесів у складних системах. У даному контексті до складних систем віднесені системи, що складаються з двох або

більше складноорганізованих елементів, безперервна взаємодія яких викликає перманентні структурні зрушення, що актуалізує виникнення локальних подій, що ініціюють вихід з рівноважного стану, провокуючи, тим самим, певну динаміку існування системи. Це передбачає, що в складних системах елементи структури здатні трансформуватися під впливом інших елементів. Подібна зміна неминуче веде до зміни умов і рівнів взаємовпливу і взаємодії між елементами (підсистемами), що може призвести до формування нових структурних груп, що стабілізують систему. Таким чином, постійна динаміка структурних перетворень забезпечує стабільне функціонування системи. На наш погляд тут доречно привести французьке прислів'я «все змінюється, але все залишається незмінним».

Тріщини як елементи структури обов'язково знаходяться в зоні впливу інших структурних елементів та в зоні дії залишкових деформацій. Під їх впливом тріщина здатна змінювати свої параметри і напрямок зростання, що призводить до її виродження в якісно інший елемент (наприклад, у поверхню розподілу). На цьому життєвий цикл даної тріщини як елемента структури закінчується. При цьому не виключені ситуації, при яких інші елементи перетворюються на тріщини з подальшим повторенням циклу трансформації. Можна зробити висновок, що взаємодії та взаємовпливи якісно відмінних елементів структури здатні запобігти виникненню «принципу доміно», при якому тріщина здатна самовільно підрости до критичного розміру, викликаючи катастрофічні для системи наслідки. Видозміна структурних елементів викликає локальну перебудову структури всередині різномасштабних підсистем, забезпечуючи, тим самим, функціональну цілісність системи.Це дало підставу віднести тріщини, здатні за рахунок власних змін зберегти цільові установки системи, до тріщин-структуроутворювачів. Руйнування будівельних виробів і конструкцій відбувається в результаті порушення суцільності матеріалу, з якого вони отримані. Порушення суцільності пов'язане з розвитком тріщин. Отже, руйнування конструкцій є підсумком катастрофічної події, що настала після завершення життєвого циклу тріщини.

Об’єктивна присутність структури та її окремих елементів в тілі виробів та конструкцій ставить актуальні задачі зрушення парадигм викладання технічних дисциплін.

Література:

1. Agazzi E. Scientific objectivity and its contexts: monograph. – Spinger, 2014. – 499 p.

ДУАЛЬНА ОСВІТА – ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО

ВИСОЧАН Н. К., ГІЛОДО О.Ю.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В сучасних умовах відбуваються трансформації системи вищої освіти України, спрямовані на розбудову суспільства знань та світові освітні стандарти. Це вимагає впровадження інноваційних технологій, та орієнтації на потреби ринку праці. Сьогодні загострюється необхідність підготовки пошуку нових форм, нетрадиційних підходів до організації навчальної діяльності студентів.

Через відсутність ефективних механізмів підготовки майбутніх фахівців якість освіти не відповідає вимогам роботодавців, оскільки випускники не володіють повною мірою практичними навичками, готовністю до виконання фахових функцій, тому впровадження дуального навчання в професійну підготовку майбутніх фахівців в закладах освіти України – це дійсно на часі.

Дуальна форма передбачає включення роботодавців в процес навчання, від сумісного з навчальним закладом розроблення навчальних планів і методичного забезпечення до проведення частини навчального навантаження на виробництві. Для цього сторона роботодавця повинна забезпечити процес підготовки кваліфікованих кадрів, включаючи створення необхідних матеріальних умов навчання на виробництві: навчального класу, комп'ютерної техніки, підготовки своїх спеціалістів до викладання частини навчального навантаження. На жаль, усвідомлення своєї відповідальності в цьому надважливому питанні, підприємці поки ще не показують.

Упровадження дуальної освіти в професійну підготовку майбутніх фахівців регламентується низкою нормативних документів і законодавчих актів, зокрема: Законом України «Про освіту»; Наказом МОНУ «Про впровадження елементів дуальної форми навчання у підготовку кваліфікованих робітників» (2017 р.), тощо.

Великою знахідкою для студента є можливість проходити підготовку і в інституті, і в компанії, де він працює за спеціальністю, закріплюючи отримані знання та опановуючи нові знання і практичні навички. Дуальна форма здобуття освіти передбачає, насамперед, наближення освіти до сучасних вимог ринку праці, зростання ролі роботодавців у професійній підготовці майбутніх фахівців, підвищення конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти.

СУТНІСТЬ ДОСЛІДНЕЦЬКОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ «ПРОМИСЛОВЕ ТА ЦИВІЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО»

ДМИТРІЄВА Н.В., ГІЛОДО О.Ю., ДАНЕЛЮК В.І.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Відповідно до ідей Болонського процесу *підготовка магістрів повинна забезпечити отримання знань та умінь, які дозволяють* аналізувати, оцінювати і порівнювати альтернативи, генерувати оригінальні ідеї, вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення; проводити сучасні експерименти і науково обґрунтовувати інтерпретацію отриманих результатів, чітко, аргументовано доводити до аудиторії фахівців наукову інформацію та свої висновки.

З урахуванням даних умов сформульовані основні вимоги до підготовки магістрів освітньо-наукової програми (ОНП) «Промислове та цивільне будівництво» в ОДАБА, здатних:

- проводити аналіз ефективності та надійності будівництва;
- проводити оптимізацію будівельних проектів та конструктивних рішень;
- вирішувати конкретні наукові або науково-прикладні завдання у галузі будівництва та цивільної інженерії з використовуванням сучасних технологій проектування, зведення, експлуатації, реконструкції та ремонту об’єктів будівництва, інженерних споруд та технологічних процесів, зокрема з врахуванням регіональних особливостей Одеської області: історичної архітектурної спадщини, сейсмічної активності району, прибережної зсувної зони, складних інженерно-геологічних умов;
- вести викладацьку діяльність за фахом.

Підготовка таких фахівців вимагає в першу чергу фундаментального змісту навчання, як за освітньо-професійною програмою та наукової складової, забезпечення формування у фахівців інноваційного мислення та наукового підходу до вирішення проблем у науковій, проектувальній і виробничий діяльності.

З урахуванням цього, освітньо-наукова програма має загальну, фахову та наукову (дослідницьку) складові, яка, *згідно із Законом № 848-VIII від 26.11.2015,* має обсяг не менше 30%.

Сутність дослідницької компоненти у формуванні більш цілісного, поглибленого бачення професійної діяльності, забезпечення максимальної

наближеності її до сучасного рівня наукових знань у галузі промислового та цивільного будівництва.

Дослідницька компонента освітньої програми містить обов'язкові та вибіркові компоненти. Формування загальних та фахових компетентностей забезпечено такими обов'язковими компонентами як: методика та методологія наукової діяльності, спецкурс випускової кафедри, науково-дослідницька та педагогічна практики, а також проведення наукових досліджень і підготовка до захисту атестаційної роботи.

Вибіркові компоненти, які запропоновані у 2021 н.р., наведені в таблиці 1 дозволяють додатково одержувати знання з проведення наукових досліджень.

Таблиця 1 – Вибіркові компоненти дослідницької компоненти

№ п/п	Назва освітнього компонента	Кількість кредитів ЄКТС
1	Основи деформаційно-силової моделі опору залізобетону	4,00
2	Розрахунок будівельних конструкцій за допомогою чисельно-аналітичного методу граничних елементів	4,00
3	Наукова оцінка деформацій основ будівель та споруд	4,00
4	Оптимальне проектування будівельних конструкцій	4,00
5	Теорія оболонок	4,00
6	Випробування будівель і споруд	4,00
7	Механіка деформівного твердого тіла	4,00
8	Економічне обґрунтування наукових розробок	4,00

Вибіркові компоненти, які вибираються студентом згідно з напрямом досліджень і темою атестаційної роботи або наукового напрямку випускової кафедри, включається до індивідуального навчального плану магістра. За програмою студент обирає 3 освітні компонента.

Згідно аналізу даних працевлаштування, відділу аспірантури та відгуки роботодавців, за останні 5 років, випускники програми набули знання та навички до самостійного здійснення наукових досліджень та отримання нових знань. За результатами опитування студентів наукова складова дозволила набути уміння:

– вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи;

– будувати математичні залежності розрахункових систем і будівельних процесів з використанням сучасних комп'ютерних методів;

– застосовувати сучасні методи планування та проведення експериментальних досліджень та обробка результатів;

– подавати підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, наукових статей, доповідей та ін.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

ДОВГАНЬ О.Д., ХЛИЦОВ М.В., ВИРОВОЙ В.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
ДОВГАНЬ П.М.
ПП «Портал Юг», м. Одеса, Україна

Основними завданнями наукової та інноваційної діяльності ЗВО, згідно із Законом України «Про вищу освіту» [1], є отримання конкурентно-спроможних наукових і науково-прикладних результатів та застосування нових науково-технічних знань під час підготовки фахівців за освітньо-науковими програмами.

Одними із результатів прикладних наукових досліджень є знання, які направлені на вдосконалення існуючих методів для вирішення певних науково-технічних завдань [2]. Актуальним сьогодні в області будівельного матеріалознавства є модернізація методів, що використовуються при проведенні досліджень структурних параметрів композиційних матеріалів (КМ). Серед таких критеріїв виділено пошкодженість (технологічну, експлуатаційну) матеріалу виробів (конструкцій). В свою чергу, під пошкодженістю матеріалу розуміють загальну кількість тріщин (Т) і внутрішніх поверхонь розділу (ВПР) на різних рівнях структурних неоднорідностей, які виникли в технологічний період виготовлення і переробки матеріалу у виріб, а також в період під впливом експлуатаційних навантажень (силових, кліматичних). Це дає можливість віднести Т та ВПР до активних елементів (АЕ) структури матеріалу, які першими реагують на внутрішні й зовнішні впливи.

Степінь пошкодженості будівельного матеріалу прийнято кількісно оцінювати через коефіцієнт пошкодженості $K_п$ [3, 4] за двома методами:

неруйнівним – через або загальну протяжність поверхневих тріщин і внутрішніх поверхонь розділу на зразку ΣL_i, або через співвідношення площі, обмеженої тріщинами $S_т$ до площі поверхні зразку на якій проявились активні елементи S: $K_п = \Sigma L_i/S$ (см/см^2) або $K_п = S_т/S$;

руйнівним – через співвідношення фактичної довжини звивистої тріщини руйнування $l_Т$ до геодезичної лінії L (найкоротша відстань між точками виходу $l_Т$ на торцеві грані зразку): $K_п = l_Т/L$. Кількісно $K_п$ розраховують після визначення міцності на розтяг при згині зразків матеріалу.

Визначення коефіцієнту пошкодженості $K_п$ за *неруйнівним методом* потребує обробки поверхні затверділих зразків водним розчином таніну з метою виявлення Т та ВПР. Для зразків, виготовлених на основі цементу, сутність методики фіксації АЕ полягає в тому, що в зонах їх виходу на поверхню зразків

лужність цементу вища порівняно із лужністю бездефектних ділянок поверхні. В лужному середовищі колір таніну змінюється на більш темний, що дозволяє проявитися «рисунку» поверхневих тріщин і внутрішніх поверхонь розділу, який зберігається після повного висушування зразків. Проте, такий метод не дозволяє ефективно виявляти АЕ на поверхні зразків матеріалу, який за технологією виготовлення виробів піддається фактурній обробці (наприклад, шліфуванню, піскоструменевій обробці, протравленню, використанням сповільнювачів тверднення для поверхневого шару з метою оголення заповнювачів тощо). Тож використання даного методу для оцінки степені пошкодженості матеріалу виробів є не прийнятним.

Визначення коефіцієнту пошкодженості $K_п$ за *руйнівним методом* базується на уявленні, що тріщини руйнування (або магістральні) на гранях зразку повторюють траєкторію тріщин і внутрішніх поверхонь розділу, які виникають під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Такий метод безумовно є універсальним. Однак він є опосередкованим, оскільки враховує лише зовнішню форму тріщини руйнування торцевих граней зразку. При обчисленні $K_п$ не беруться до уваги конфігурація поверхні розлому, а також не суцільності структури матеріалу, що присутні на «новоявленій» грані зразку.

Розглянуто новий підхід щодо визначення коефіцієнту пошкодженості за *руйнівним методом*. Фізичний сенс якого полягає в оцінці фіксованої площі поверхні S зразку до площі поверхні розлому $S_Р$: $K_п = S/S_Р$. Спільне використання таких програмних продуктів, як 3DFZephyr та Solidworks дозволяє досить точно обчислити площу поверхні розлому зразка (важливо! враховуються всі нерівності на грані) і, відповідно, розрахувати $K_п$.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту». 01.07.2014 №1556-VII. База даних «Законодавство України». ВР України. https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». 26.11.2015 №848-VIII. База даних «Законодавство України». ВР України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19

3. Дорофеев В.С., Выровой В.Н. Технологическая поврежденность строительных материалов и конструкций. Одесса, 1998. 168с.

4. Выровой В.Н., Дорофеев В.С., СухановВ.Г. Композиционные строительные материалы и конструкции. Структура, самоорганизация, свойства. Одесса: Изд-во «ТЭС», 2010. 169с.

ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ДРАПАЛЮК М.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Проблемою удосконалення діяльності навчальних закладів була і залишається актуальною за всіх часів. Через правильну організацію, розподіл, уніфікацію завдань та компетенцію повинна вестися робота в кожному навчальному закладі.

Організаційна діяльність, як процес створення структури освітньої установи, дає можливість людям ефективно працювати разом для досягнення своїх цілей. Оскільки організаційні структури визначаються планами, істотні зміни у планах вимагають змін і у структурі. Вимоги довкілля та мети організації є такими чинниками, від яких великою мірою залежить організаційна структура.

Забезпеченню системного та комплексного підходу сприяє якісна робота керівника, педагогічного колективу та органів студентського самоврядування. Тому треба змінити форми та методи контролю, які сьогодні можна класифікувати як допоміжні, випереджальні та супроводжуючі.

Сучасний навчальний заклад передбачає зміну ролі керівника на лідера, здатного створити команду задля досягнення спільної мети. Такий лідер здатний використовувати «колективну мудрість», яка перевищує кількість індивідуальних здібностей членів групи, яка зорієнтована на партнерство та співпрацю.

Для модернізації діяльності менеджменту доцільно використовувати освітній моніторинг як механізм відстеження, оцінки та регулювання педагогічних процесів, які можуть здійснюватись на різних рівнях управління.

Моніторинг освітнього процесу пов'язаний з усіма функціями управління: визначенням мети, прогнозуванням, прийняттям рішень, організацією, контролем, регулюванням, зв'язком, коригуванням. Використання моніторингу також пов'язане зі створенням стандартів та норм, що визначаються якісно та кількісно.

Використання моніторингу на різних рівнях структури управління як оптимізація організаційної діяльності управління є системою, що складається з показників, об'єднаних у стандарт, методів їх розробки, постійного моніторингу цих показників, здійснення оперативної діагностики.

Використання моніторингу є не лише механізм управління педагогічними системами, а й механізм самоврядування на різних рівнях структури управління.

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЇ МОДЕЛЬЄРА В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ

ДУМАНСЬКА В.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
ДУМАНСЬКА Д.В.
Вища школа мистецтв та дизайну, м. Лодзь, Польща

В останні роки по всій території як України, так і інших країн світу, спостерігається відкриття та розвиток підприємств легкої промисловості по виготовленню одягу. В різних областях України та Польщі існує попит на спеціалістів цієї професії, що мають вищу освіту.

Метою роботи є позначення деяких проблем при навчанні студентів вищих навчальних закладів України та Польщі – майбутніх спеціалістів у галузі моделювання і конструювання одягу, та запропонування шляхів їх вирішення.

Розглянемо деякі особливості навчання професії модельєра-конструктора одягу у вищому навчальному закладі Україні, та порівняємо з особливостями навчання у Польщі. При навчанні в Україні студентам надається багато теоретичного матеріалу за спеціальністю, але при цьому вони мають менше практики та можливостей для розвитку творчості, розкриття та проявлення своїх ідей. При навчанні інколи використовуються застарілі державні стандарти. Творчі ідеї українських студентів обмежуються жорсткими рамками.

В свою чергу, навчання професії модельєра у Польщі має наступні особливості: велика кількість навчального часу, що приділяється практичним навичкам, та відсутність жорстких рамок відкриває багато можливостей для розвитку творчих ідей студентів. Тобто існує більше варіантів для прояву творчості. Недоліками навчання модельєрів одягу є зменшення об’єму наданого теоретичного матеріалу в порівнянні з українською освітою та навчання конструюванню без попереднього викладання таких дисциплін, як «Нарисна геометрія», «Біомеханіка», «Анатомія», тобто без отримання достатньої кількості знань. Це в майбутньому може призвести до помилок при побудовах лекал одягу та зниженню їх точності.

Означені проблеми можуть допомогти обрати оптимальну методику для високоякісного навчання професії модельєра. Тобто для студентів з України це є запровадження сучасних стандартів у навчання, збільшення часу на практичні навички та послаблення рамок, що перешкоджають творчому розвитку. Для студентів з Польщі, на нашу думку, потрібно більш детальне та послідовне впровадження більшого об’єму необхідного теоретичного матеріалу у навчання.

ОСОБИСТІСТЬ В КОНТЕКСТІ НООСФЕРНОГО ГУМАНІЗМУ

ЄРМАКОВА С.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
ІВАНОВА О.С.
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку, м.Одеса,Україна

З позиції провідної ідеї початку XXI століття – *ідеї коеволюції* – людина розглядається як відкрита система, розвиток її багатоваріантний. Генеральною освітньою метою в XXI столітті має бути повноцінний розвиток особистості, однією з основоположних цілей освітніх програм – формування глобального світобачення, а ціннісними основами освіти мають стати духовність і громадянськість. Останнє передбачає усвідомлення себе не лише громадянином своєї країни, але і громадянином Світу, що сповідує високі моральні якості і гуманістичні ідеали, цінності і норми. Тільки зрозумівши свою громадянську відповідальність за долю планети і всього людства, людина зможе розібратися в причинах існуючих проблем і знайти їх оптимальне рішення.

Планетарне виховання передбачає формування нового, ноосферного бачення світу. Його основні засади викладені в працях В. Вернадського, М. Моїсєєва, О. Урсула та ін., які знайшли своє відображення в основних постулатах та практиці ноосферної педагогіки (Н. Маслова, В. Спартин тощо).

Ноосферна освіта – це новий напрямок розвитку педагогічної теорії і практики. Ноосфера об’єктивно створюється зусиллями величезного числа учасників, що роблять свій внесок і позитивного, і негативного характеру. Відтак, очевидна необхідність в організованому посиленні позитивних засад дії людини на природу і на саму себе, на собі подібних, зсуву устремлінь і способів їх реалізації у бік підкорення принципу гармонії. Таким чином, з’явилася об’єктивна необхідність у педагогічному осмисленні і тлумаченні явищ і процесів, викликаних ноосферною діяльністю людства.

Мета такого осмислення, на нашу думку, полягає у винайденні такого типу освіти, основні положення якої повинні відображати установку на формування здібностей до адекватної поведінки людини в умовах наявності суперечностей між людством і природою, між людиною і соціумом, всередині самої людини. Така освіта призначена для зняття таких суперечностей, для створення педагогічних умов гармонійного, коеволюційного існування всього живого і неживого на планеті.

Вищою *задачею* ***планетарного виховання*** є розвиток в людині планетарної самосвідомості, тобто усвідомлення самої себе як невіддільної частини людства, тому суть планетарного виховання полягає в тому, щоб довести до усвідомлення

людини спільність її життя з життям планетарним, до розуміння того, що вона являє єдине, нероздільне ціле зі всією планетою.

Для планетарного виховання важливі наступні *положення концепції ноосферної освіти* (за Н. Масловою):

1. *Ноосфера* – це сфера розуму, а *ноосферний розвиток* – це «усвідомлено керований природовідповідно орієнтований співрозвиток Людини, Природи і Суспільства, при якому задоволення потреб відбувається без шкоди для Всесвіту і подальших поколінь» .

2. «Ноосферна освіта повинна носити випереджаючий характер, задаючи швидкість і рівень розвитку суспільства» .

3. Нова, порівняно з традиційними, функція ноосферної освіти полягає в розширенні доступу людей до самопізнання, самобутності особистості і досягнень світової науки і інших культур, і самоідентифікації особистості в соціумі, тоді як раніше історичне призначення освіти полягало, в основному, в збереженні і захисті успадкованої суспільством культури і передачі її новим поколінням.

4. В ноосферній освіті особливого значення набуває здатність людини до рефлексії, самовизначення, що забезпечує не тільки самоідентифікацію, але й ідентифікацію з іншими, з сукупними результатами мислення, з надіндивідуальним нормативним змістом, з особливою суб'єктністю суспільства, культури, науки, мистецтва.

Висновки. Таким чином, головною *метою ноосферної освіти*, її, так би мовити, вихідним продуктом, повинна стати *ноосферна особистість*. Характерною основною рисою ноосферної особистості є її здатність включитися в процеси, що відбуваються усередині нообіогеоценозу. Ноосферна особистість, природно, має володіти ноосферою свідомістю, що повинна відрізнятися від свідомості людини техногенної цивілізації. Найістотнішими (домінантними) семантичними компонентами поняття «*ноосферне мислення*» є наступні: високий рівень критичності; установка на створення продуктів, що поліпшують стан біосфери; проективність; установка на кооперативне рішення наукових і виробничих задач; розуміння необхідності коеволюції людини і природи; домінантність на постановку і рішення нестандартних задач; установка на розуміння (що спирається на обширні знання) процесів, що відбуваються в природі і людському суспільстві.

Перспективність мислення, тобто бачення і розуміння всього, що відбувається і може відбутися на планеті і в людстві, усвідомлення динаміки світу, його різноманітності і взаємозалежностей, – ще одна важлива характеристика ноосферної свідомості. Спрямованість на здоровий спосіб життя – невід'ємна риса ноосферної людини.

АКТИВІЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОГО ІНТЕРЕСУ ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ

ЖДАНОВ О.О., ПЕТРОВ В.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Інтерес студентів до наукової роботи проявляється лише у тому випадку, якщо вони, беручи участь у наукових дослідженнях, бачать реальні, а краще фізично відчутні результати своєї праці.

В рамках виконання кафедрою машинобудування ОДАБА бюджетної НДР (ДР НДР № 0121U112518 від 08.08.21, науковий керівник доцент Жданов О.О.) на етапі розробки системи вимірювання тиску сипучого матеріалу на конструкції моделей сховищ та підпірних стін вдалося зацікавити та залучити кілька студентів-механіків до виконання досліджень.

Так, схильний до теоретичних досліджень студент Муллін Б.С. у 2020 р. виконав теоретичний аналіз деформування пружного елемента датчика тиску сипучого матеріалу, патент на який був отриманий раніше. Студент отримав нетривіальний результат та зміг зробити доповідь на пленарному засіданні XXX ВКЗВОіМВ «Нові матеріали і технології в будівництві», у співавторстві опублікував статтю у збірці студ. наук. праць ОДАБА за 2019-2020 навч. рік.

Паралельно, під керівництвом доцента Петрова В.М., студент гр. МШ-314 Патакі Д. виконав чисельний аналіз такого ж пружного елемента розрахунком на комп'ютері за програмою ПК Autodesk Inventor із візаулізацією результатів. Виконані розрахунки показали повну ідентичність картини деформування пружного елемента датчика тиску, а розбіжність у максимальних прогинах не перевищила 2-5%. Студенти на практиці переконалися у перевагах виконання чисельного експерименту на базі ПК Autodesk Inventor. До речі, студент Д. Патаки представив наукову студентську роботу на Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт у Полтаві та заслужив подяку від конкурсної комісії.

У рамках роботи студентського наукового гуртка «Апаратурне забезпечення експериментальних досліджень» студенти з цікавістю ділилися набутими навичками виконання розрахунків, отриманими результатами та досвідом участі у наукових конференціях. Участь студентів у наукових дослідженнях, отримані ними результати та відповідна оцінка їх праці та результатів піднімає їх авторитет як у власних очах, так і в очах сокурсників, вселяє впевненість у власних силах і свідчить про те, що вони недаремно вивчали ті чи інші дисципліни. Вони переконуються в тому, що отримані знання знайшли реальне застосування, а це стимулює їх до продовження заняттям наукою.

ОСВІТА – СТАНДАРТИ ТА ТВОРЧІСТЬ

ЗАВОЛОКА М.В., КАЗМІРЧУК Н.В., ВИРОВОЙ В.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта та знання набувають в наш час дедалі більшого значення порівняно з накопиченням матеріальних запасів. Це пов'язано з тим, що для забезпечення економічного зростання як окремого підприємства, так і країни в цілому, необхідна всебічна підготовка технічно грамотних інженерів, здатних приймати доцільні рішення. Тому актуальними слід вважати задачі по забезпеченню засвоєння взаємозалежних теоретичних знань та практичних навичок студентами як основними споживачами знань та умінь.

Підготовку фахівців слід розглядати як своєрідну технологію в якій з різних по якісному та кількісному складів вихідного матеріалу виробляється кінцевий продукт, який повинен відповідати діючим вимогам. Студенти, які відрізняються рівнями підготовки, здібностями, навичками, швидкістю сприйняття та інше, є тим вихідним матеріалом з якого, за допомогою професійних навичок викладачів, відбувається перетворення в якісний кінцевий продукт – в нашому випадку в конкуренто здатних фахівців. При цьому, підготовка повинна включати в себе сукупні вимоги, які є обов'язковими при реалізації основних учбових планів та робочих програм. Які відповідають діючим вітчизняним та міжнародним стандартам якості освіти. Це важлива та необхідна складова всього учбового циклу.

Не менш важливим слід вважати не тільки процес засвоєння та закріплення існуючих знань, але і участь в процесах пошуку та виробництва нових знань та умінь. Тому, на нашу думку, слід запровадити в учбовий процес дисципліни, пов'язані з сучасними методами викладання способів мислення. Розробка та вкорінення когнітивних технологій відкривають можливості передбачення та очікування бажаних подій. В таких випадках слід приділяти особливу увагу міждисциплінарним підходам та підходам, які пов'язані зі зсувом парадигм, що передбачає певну гнучкість при формуванні робочих програм. Це дозволить вести підготовку фахівців по типу «тут і тепер». Особливо це важливо в умовах відновлення, ремонту, реконструкції та зносу пошкоджених війною будівельних об'єктів різних видів та призначення.

НОВІ ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

КАДІЄВСЬКА І.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Вже довгий час багатонаціональному народу України доводиться жити та працювати на межі людських можливостей. Зіткнувшись з тяжкою соціально-економічною і політичною кризою кожен із нас ризикує стати жорстоким і остаточно втратити віру в добро та справедливість. Звичайно в сприятливих мирних умовах набагато легше зберігати внутрішнє благородство і високі моральні якості. Але, що робити всім тим громадянам України, які раптово втратили практично все своє майно і опинились без засобів до існування? На подібні питання, на жаль, не існує простих і однозначних відповідей. Але, в той же час, сьогодні надзвичайно важливо усвідомити, чого ми дійсно хочемо і якої мети бажаємо досягти в майбутньому? Важливо розуміти, що всі майбутні успіхи і перемоги України, багато в чому, будуть залежати від якості взаємин між людьми. Нам потрібно прагнути до консолідації і примирення нашого суспільства. І в цьому, складному, але необхідному процесі стабілізації духовної атмосфери і зниження рівня конфліктності в суспільстві особливу роль має відіграти інтелігенція. Представники самих різних творчих професій повинні надихати український народ та робити його сильніше. Це, передусім, працівники освіти. В сучасних умовах особливу унікальну місію в суспільстві можуть виконати працівники освіти. Наше сьогодення неможливо уявити собі без сучасної та якісної освіти. Освітяни - це ті люди, які мають змогу активно впливати на суспільну свідомість і соціальний настрій. Розмірковуючи про найбільш ймовірні перспективи розвитку вітчизняної освіти завжди виникає питання: Як визначити ключовий елемент освітньої сфери та чи існує він взагалі? Можливо це викладачі, студенти, адміністрація, або обрана із низки різних альтернатив сама модель освіти? Переконана, що провідним суб’єктом освітньої сфери сьогодні, як і раніше, виступає особистість. Це студенти, професорсько-викладацький склад та керівники всіх структурних підрозділів закладів освіти. Саме тому невдачі чи успіхи в подальшому розвитку вітчизняної освіти залежатимуть від інтелектуального, морального та фізичного стану особистостей як провідних суб’єктів освітнього процесу. Саме означений аспект проблем функціонування та розвитку освіти уявляється мені особливо актуальним, принциповим та значущим. Відомо, що всі суб’єкти освітнього процесу взаємодіють один з одним не тільки на інформаційному, але й на більш глибокому світоглядному рівні. Має місце постійний обмін позиціями, поглядами, переконаннями, ціннісними орієнтаціями, тощо. Викладач, насправді

відданій своїй справі, не просто транслює інформацію, він виховує, намагаючись позитивно впливати на свідомість своїх слухачів. Він намагається бути добрим прикладом, демонструючи такі цінні моральні якості, як: небайдужість, чесність, порядність, правдивість, мужність, працелюбність, відповідальність, доброзичливість, патріотизм, відкритість та ін. Викладач, який працює за покликанням бачить сенс в постійному удосконаленні та розвитку, намагається боротись із небезпечними моральними вадами та розвивати цінні моральні якості. Справжній педагог у будь-яких умовах буде намагатись підтримувати себе в гарній інтелектуальній, моральній та фізичній формі. Він не дозволить собі духовно заснути, розчаруватись у позитивних ціннісних орієнтирах, стати байдужим та втратити мотивацію. Він не допустить тривалого сповзання на дно таких низько енергетичних станів, як: апатія, зневіра та емоційно-мотиваційний параліч. Та навіть, якщо в результаті розвитку синдрому емоційного вигорання, такі стани з'являться, гарний викладач не дозволить собі диструктивно впливати на своїх учнів. Він буде наполегливо шукати та нарешті знайде засоби задля вирішення цієї проблеми, а система освіти та держава, обов'язково мають в цьому допомогти.

Безсумнівно в нинішніх умовах існує занадто багато дестабілізуючих факторів розвитку синдрома емоційного вигорання у громадян України. Це не тільки тривала світова пандемія COVID-19, але й глибока економічна, політична, духовна та соціальна криза в нашій державі. Однак важливо розуміти та усвідомлювати, що у тому випадку, якщо провідні суб'єкти освітньої сфери будуть духовно вигорівшими, байдужими, зневіреними та деморалізованими, будь-які зусилля спрямовані на відродження вітчизняної освіти не призведуть до позитивних результатів. «Людина є міра всіх речей» Протагор. Безсумнівно емоційно-мотиваційний параліч повністю блокує так необхідний у навчальному процесі духовний обмін між викладачами та студентами. Особливо гостро ця проблема постає сьогодні, коли освітяни вже досить давно вимушено працюють у дистанційному форматі. Насправді у дистанційній освіті є свої сильні сторони та деякі переваги, серед яких на перший план виступає широке залучення новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечення студентів відео матеріалами, тощо. Однак всі ці та багато інших досягнень дистанційного навчання не здатні замінити такий простий, але вкрай необхідний енергетичний, світоглядний та емоційний обмін між викладачами та студентами.

Справжній викладач, який чесно виконує свою важливу місію не просто транслює учбовий матеріал, він надихає та мотивує слухачів, допомагає знайти власний сенс життя. Він щедро ділиться своїм ентузіазмом, чинить моральний вплив, розширюючи горизонти бачення подальших життєвих перспектив.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА КАДАСТРУ

КАЛИНА Т.Є., КОНСТАНТІНОВА О.В., АРЗУМАНЯН Т.Ю., ШУШУЛКОВ С.Д.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Зважаючи нині на непросту еколого-економічну ситуацію, а також загрози, пов'язані з глобальною зміною клімату та погіршенням стану довкілля, останніми роками посіли перші позиції серед ризиків світового розвитку. У такому ключі, швидкий економічний розвиток людського суспільства без урахування екологічних чинників призвів до виникнення глобальних екологічних проблем. Усунення виниклих протиріч можливо лише при переході суспільства до нової концепції розвитку, до сталого розвитку, основу якого складає знаходження раціонального співвідношення між економікою, соціальною сферою та екологією.

Концептуальні засади сталого (збалансованого) розвитку ставлять за пріоритетне завдання збереження та охорону навколишнього природного середовища. Земельні ресурси є одним із компонентів довкілля, антропогенний пресинг на які, особливо в останні роки, інтенсивно зростає. Так, освоєність земельних ресурсів збільшується, і тому актуальним питанням залишається уникнення дисбалансу в системі «людина-довкілля» та створення сприятливих умов для їх збалансованого використання. Тому, збільшення антропогенного навантаження на довкілля, порушення екосистемної регуляції та самовідтворення, надзвичайно високий рівень використання компонентів природно-ресурсного потенціалу, зниження стійкості агроландшафтів, необхідність раціонального використання і охорони земель спонукає до дослідження питань, що стосуються функціонування сучасного землекористування в контексті сталого розвитку як окремого регіону так і країни в цілому. Слід зазначити, що питання сталого розвитку країн, територій, міст є ключовою стратегією формування сучасного світогляду і їй приділяється значна увага світовою спільнотою. Так, Генеральна Асамблея ООН у 2015 році прийняла резолюцію A/RES/70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», яка відображає ключові напрями формування нової економіки, орієнтованої не лише на економічне зростання, але і забезпечення соціального благополуччя людини та скорочення ризиків для довкілля. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. Про це однозначно свідчать документи ООН та її спеціалізованих органів і організацій, рішення G20 та G7, матеріали Всесвітнього економічного

форуму та його щорічне профільне видання – «Доповідь про глобальні ризики» (*Global Risks Report*). Зростаючі загрози поставили у пріоритет політичних програм країн світу питання необхідності поетапного відновлення природних екосистем до безпечного рівня, дотримання принципів економічної ефективності, соціальної справедливості та сталості розвитку.

Аналіз ринку праці у Одеській області свідчить про нагальну потребу у фахівцях в галузі землеустрою та кадастру. Ця потреба загострилась у зв'язку з децентралізацією в країні. Серед регіональних проблем, які підлягають вирішенню випускниками ОП «Землеустрій та кадастр» є проблеми, пов'язані з формуванням сталого розвитку регіону та збалансованого землекористування, що вписується в Стратегію розвитку Одеської області на 2021-2027 роки.

В освітній програмі «Землеустрій та кадастр» другого (магістерського) рівня вищої освіти Одеської державної академії будівництва та архітектури» при підготовці фахівців із землеустрою та кадастру звертається увага на формування у майбутніх фахівців компетентностей пов'язаних із здатністю до прийняття рішень з забезпечення збереження природних ресурсів та екологічно збалансованого розвитку землекористування.

Програмні результати навчання зазначеної освітньої програми полягають у вміннях досліджувати проблемні питання в галузях землеустрою та кадастру, визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на довкілля. Зазначені ПРН досягаються такими обов'язковими освітніми компонентами: Кадастр природних ресурсів, Раціональне використання та охорона земель, Управління земельними ресурсами, Економіка природокористування. Вибіркові компоненти: Управління природоохоронною діяльністю, Кадастр територій, Моніторинг навколишнього середовища урбанізованих територій, Геоматика в моніторингу довкілля та оцінці загрозливих ситуацій підсилюють компетентності і сприяють досягненню заявлених в освітній програмі результатів навчання.

Основні положення концепції сталого розвитку впроваджуються і при написанні магістерських кваліфікаційних робіт. Результативними формами навчання є участь у науково-дослідній роботі та підготовка здобувачами доповідей до науково-практичних конференцій, наукових статтей з проблемних аспектів та питань концепції сталого (збалансованого) розвитку. Отже, комплексний підхід поєднання форм, методів навчання дозволяє в повній мірі забезпечити реалізацію програмних результатів навчання, які стосуються концептуальних засад сталого розвитку як Одеського регіону так і країни в цілому.

БУДІВНИЦТВО САКРАЛЬНИХ СПОРУД У ФІЛОСОФСЬКОМУ ОСМИСЛЕННІ

КАРАНФІЛОВА О.В., ІСЛЯМОВА В.Р.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Рано чи пізно, кожен із нас починає вірити в те, що існує якась вища сила, яка веде нас по життю і допомагає у безвихідних ситуаціях. Саме тому, з давніх-давен, людство зводить і зводитиме храми, щоб почитати і прославляти в них вищі сили, сподіваючись отримати натомість їхню прихильність[1]. Зазвичай храми розглядалися як будинки для богів чи царів, яким вони були присвячені. Наприклад, єгиптяни проводили всілякі релігійні ритуали, робили підношення богам, відтворюючи сцени з міфології через різні свята, і виконували дії спрямовані відведення сил хаосу.[2]

Сакральні споруди є одними з найскладніших у плані будівництва об'єктів, що обумовлено висотністю, формою та певними вимогами до будівель. Вони – об'єкти культурної та релігійної спадщини[2]. Перш ніж розпочати зведення нових храмів, треба провести консультації з представниками різних конфесій, щоб у процесі робіт не було порушено жодного обряду, необхідно ознайомитися з релігійними традиціями, правилами зведення та беззаперечно їм слідувати в процесі роботи. Усі проекти споруд адаптуються під запити громади. Також, при необхідності, може бути створений комплекс із церкви, дзвіниці, церковної лавки та інших будівель[3]. Для надання земельної ділянки під будівництво храму слід звертатись до міської чи районної адміністрації. Офіційний лист від архієрея допоможе пришвидшити процес. Вибір місця повністю лежить на адміністрації. Вам може дістатись як ділянка в ценрі міста, так і закуток на околиці.[2]

Здавна, на місці майбутнього поселення, а насамперед міста, архітектори шукали спеціальне місце для зведення храму — не всяка земля для цього підходила. Насамперед будівельники шукали не болотисту та не надто суху землю для будівництва. Більше того, храм повинен був будуватися на видному місці, у головній частині поселення, щоб до нього міг дістатися кожен мешканець. Храм будувався обов'язково на піднесеному, «червоному» місці, що означало - на найкрасивішому. Як правило, церкви завжди будуються на височині, щоб храм було видно з різних кінців поселення. Крім того, таке розташування символізує близькість до Бога[4]. Внутрішня архітектура повинна бути максимально зручною для проведення релігійних обрядів і відправлення культу, крім того, церква повинна включати всі необхідні допоміжні

приміщення, а також відповідати вимогам, актуальним для будь-якої будівлі, таким як безпека і Символізм. Бажано, будувати на пагорбі, щоб храм був видно здалеку, а дзвін дзвонів був чутний якнайдалі.[3]

Нерідко бувало, коли жителі міста чи села раптово кидали всі свої справи і разом кидалися на будівництво церкви. Тяжка робота починалася вночі і тривала цілий день. Умова була лише одна - слід було закінчити будівництво храму до заходу сонця. Неможливо побудувати монументальну церкву лише за день, тому звичайні храми не відрізнялися якимось розкішним оздобленням та багатством. Іноді їхній вигляд був навіть надто скромним. Навіщо це було потрібно? Будівництво так званих звичайних (тобто побудованих в один день) храмів проводилося в період панування різноманітних епідемій. Такий храм мав зупинити поширення хвороби[4].

Храм - це завжди фундаментальна будівля, яка має сакральне значення. І для кожної віри є свої особливості та канони його будівництва. Будівництво храму є дуже важливим і відповідальним кроком для будь-якої громади. Потрібно правильно вибрати місце будівництва, форму храму, і, звичайно, будівельний матеріал. За формою будови храми бувають різні, і кожна форма має значення і сенс. Наприклад, храм у формі хреста символізує розп'яття та смерть Ісуса в ім'я спасіння людства. Також популярна форма корабля. Смислове значення такої форми в тому, що віра та церква як непотоплюваний корабель, допоможуть пережити бурі та шторм у житті людини. Також популярна проста чотирикутна форма церкви. Така форма символізує чотири сторони світу і сповнену світом віри. Ротонда чи церква круглої форми символізує циклічність та вічність.

Література:

1.Шишкіна А.С. Домінінт. Будівництво дерев’яних будинків із бруса. Канони та принципи будівництва православного храму https://dominant-wood.com.ua/ru/stati/568-kanony-i-principy-stroitelstva-pravoslavnogo-hrama

2. Богдан Стефанішін, Юрій Кубєвіч. Карпати буд каркас. Як побудувати храм в Україні за канадською технологією https://karpatybud.com.ua/ru/statji/kak-postroit-hram/

3. Богдан Стефанішін, Юрій Кубєвіч. Карпати буд каркас. Будівництво каркасного храму та трапезної https://karpatybud.com.ua/ru/statji/stroitelstvo-hrama/

4.Борис Єгорів. Навіщо будували церкви за день? https://ru.rbth.com/read/717-built-in-a-day-churches/amp

ПОШУК НОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

КАРПЮК І.А., КАРПЮК В.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Приступаючи до написання роботи, здійснюється пошук наявної по темі дослідження наукової літератури. Якість пошуку наукової літератури визначає якість наукової роботи загалом.

Мета даного повідомлення - надати допомогу тим, хто навчається, ідентифікація спектру інформаційних ресурсів для пошуку наукової літератури.

Наукова інформація визначається як «логічно організована інформація, одержана у процесі наукового пізнання і відображає явища та закони природи, суспільства та мислення». Така інформація у формі наукових книг та журналів, дисертацій, депонованих рукописів, патентів та інших документів зосереджена у наукових бібліотеках. Сучасні інформаційні технології допомагають науковим бібліотекам розкривати свої ресурси в Інтернеті та надавати наукову інформацію з гарантованою повнотою у потрібний час та у зручній для використання формі.

У порівнянні з картковими електронні каталоги мають безперечні переваги:

- більш широкі пошукові можливості (пошук за авторами, заголовками, ключовими словами, тематичними рубриками тощо, з обмеженням за роками видання та використанням логічних операторів);
- швидкість та точність пошуку;
- можливість віддаленого доступу;
- можливість копіювання та імпорту бібліографічних даних.

Підрахунок публікацій та їх цитувань (посилань) становить основу більшості формалізованих систем оцінки продуктивності вчених та визнається у всьому світі.

Однією із найефективніших світових наукометричних систем визнано базу даних Web of Science (WoS). Ще одним авторитетним ресурсом для відстеження цитування статей, опублікованих у наукових фахових виданнях, та пошуку бібліографічної інформації про них є база даних Scopus.

Електронні ресурси збільшили можливості доступу та отримання інформації з метою науки та освіти у багато разів. Однак потенціал цих ресурсів залишиться нереалізованим, якщо користувачі не володітимуть навичками та вміннями пошуку в них потрібної інформації.

У таких електронних ресурсах, як електронні каталоги бібліотек та бібліографічні бази даних, пошук здійснюється за полями введення. Режим простого (базового) пошуку дозволяє здійснювати пошук найпоширенішими полями записів: «автор», «назва», «ключові слова», «рік видання». Розширений

(складний) пошук передбачає пошук за одним або декількома полями в їх різному поєднанні. У цьому режимі пошуку перелік полів розширений і включає, поряд з вищеназваними, поля: «місце видання», «видавництво», «предметна рубрика», «індекс ББК», «серія» і т.д.

Використання таких логічних операторів, як «І», «АБО» та «НЕ»/«І НЕ» створює у відповідь певну сукупність документів, які містять цей термін. Логічні оператори дозволяють людині, що здійснює пошук, комбінувати такі сукупності в різних поєднаннях.

Якщо ми з'єднаємо у запиті кілька пошукових термінів за допомогою оператора «І», результатом пошуку буде така сукупність документів, яка містить усі використані в запиті терміни. Цей оператор дозволяє зробити пошук максимально точним, але дає невеликий обсяг документів.

Логічний оператор «АБО» забезпечує великий обсяг результатів пошуку.

У разі використання пошукових термінів оператора «НЕ»/«І НЕ» результатом пошуку стає сукупність документів, з якої виключені документи, що містять пошуковий термін, перед яким був поставлений оператор.

Пошук за частиною слова, або усічення слів – технологія, що забезпечує повноту пошуку за допомогою включення до його результатів документів, що містять як точне написання слова, що означає пошуковий термін, такі частини даного слова.

Ще одна технологія – це пошук фрази цілком. Вона застосовується для досягнення більшої точності результатів при пошуку термінів, що є стійкими словосполученнями.

Найважливішою відмінністю пошуку в наукометричних базах даних є наявність у результатах пошуку поряд із описами публікацій даних про кількість їх цитувань. Це дозволяє досліднику поступово розширювати коло свого пошуку, переходячи від посилання на посилання.

Ще один критерій відбору найбільш значущих публікацій на тему дослідження - це використання наявної в наукометричних базах даних інформації про імпакт-фактор журналів.

Імпакт-фактор журналу (IF) – чисельний формальний показник важливості наукового журналу. Суть імпакт-фактора полягає в тому, що він показує, скільки разів, у середньому, цитується кожна опублікована в журналі стаття протягом двох років після виходу. Імпакт-фактор дозволяє за формальними ознаками порівнювати різні журнали.

Хорошим інструментом для відбору публікацій із застосуванням якісних критеріїв є відомості про авторів, що містяться у наукометричних базах даних. У них є можливість відкрити профайл кожного автора, в якому, поряд зі списком

його публікацій та списком статей, що цитують роботи цього автора, міститься різноманітна статистична інформація про публікаційну активність автора. Серед показників публікаційної активності є індекс Хірша. Індекс Хірша (h-індекс) – наукометричний показник, запропонований у 2005 році американським фізиком Хорхе Хіршем з університету Сан-Дієго, Каліфорнія, США. Індекс Хірша є кількісною характеристикою продуктивності вченого, групи вчених, університету чи країни загалом, що базується на кількості публікацій та кількості цитувань цих публікацій.

Репутація автора, як критерій відбору, є важливим чинником для знаходження нової інформації. Без етапу відбору джерел сучасна наукова робота неможлива, оскільки обсяг наукової інформації стрімко зростає. Тому володіння критеріями відбору джерел наукової інформації є найважливішою компетенцією дослідника.

У якості першого критерію висувається репутація автора (авторів) документа. Вже описаний раніше інструмент якісного відбору – індекс Хірша автора – відноситься саме до цього критерію. Наукометричні бази даних також містять інформацію про місце роботи та посади автора, що може бути додатковими ознаками для прийняття рішень при відборі документів. Інформація про сферу наукових інтересів автора та тематику його публікацій дозволить зрозуміти, наскільки глибоко та серйозно він працює над тим комплексом питань, з якого проводився пошук. Наявність рецензій, написаних на роботи автора відомими у цій галузі вченими, і наявність перевидань його робіт – це також позитивні ознаки, які слід взяти до уваги.

Другий критерій – репутація видавництва (для опублікованих документів) чи інформаційного ресурсу (для неопублікованих документів). Існує ціла низка видавництв, таких як «Наука», «Вища школа», «Світ», «Науковий світ», видавництва найбільших університетів України, які спеціалізуються на випуску наукової та навчальної літератури.

Важливо оцінювати авторитетність Інтернет-ресурсів.

Третій критерій відбору наукової інформації – це рівень цікавості інформації. Це критерій, що сприяє відбору інформації на формування та розвитку нової наукової ідеї.

Отже, відбір джерел інформації для наукового дослідження спирається на використання трьох основних критеріїв:

- репутація автора документа;
- репутація видавництва/ресурсу інформації;
- ступінь цікавості інформації.

МАКЕТУВАННЯ МІЖ ТРАДИЦІЄЮ ТА ІНОВАЦІЯМИ В АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

КИСЕЛЬОВ В.М., КИСЕЛЬОВА Г.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освітня компонента «Архітектурне моделювання» є важливою частиною в процесі підготовки архітектора, в галузі архітектури та містобудування. Основною метою дисципліни є формування у здобувачів компетенцій наочної демонстрації проектних рішень за допомогою макетів, а також розвиток просторового та образного мислення.

Макетування як діяльність, відоме ще з часів Стародавнього Єгипту та античної Греції. Зодчі найчастіше користувалися саме макетом, а не кресленнями. Саме слово «макет» походить від французького «maquette» – «модель» і означає просторове зображення чогось, зазвичай у зменшених розмірах.

Макет або модель в архітектурі - одне з найбільш виразних засобів демонстрації архітектурної думки. Це спосіб передачі інформації про архітектурну форму. На відміну від креслення або малюнка макет є об'ємним зображенням форми та її елементів.

Макетування - творчий процес пошуку архітектурної композиції. У роботі над проектом макет, перетворюючись у певній послідовності, є дуже важливою ланкою процесу проектування.

У макетуванні досягаються такі цілі:

1. Макетування прискорює творчий пошук та полегшує наочну візуальну перевірку об'ємно просторової, композиційної та конструктивної побудови об'єкта або групи об'єктів – у цьому разі воно носить характер робочого макетування.

2. Ескізний макет є матеріалом для перевірки та вивчення певних закономірностей об'єкту. На макеті можна перевірити конструктивну структуру, відтворити та вивчити інсоляцію, природне освітлення. І тут макет зближується із аналоговими моделями. Аналогові моделі служать, наприклад, для перевірки статичних якостей простих структур (жорсткості, несучої здатності тощо).

3. Макет служить ілюстрацією кінцевого результату проектування. У цьому випадку макет є чистовим.

Значення використання методу моделювання в освіти майбутніх архітекторів важко переоцінити. Метод моделювання дозволяє методично грамотно та цікаво побудувати навчальний процес, навчаючи студентів вирішувати при цьому цілий

комплекс завдань, осмислення яких необхідне в архітектурній практиці, концептуальному проектуванні тощо.

Кожна архітектурна школа усвідомлює переваги моделювання у навчанні студентів творчого підходу до проектування, проте прагне виробити свою стратегію застосування цього методу. Розглянемо декілька прикладів особливості методики створення макетів різних архітектурних шкіл світу.

Традиції легендарної німецької архітектурно-мистецької школи Баухауза, побудовані на принципах «речовини» та індустріальності, простежуються і в проектах нового покоління німецьких архітекторів. Основна увага при навчанні студентів звертається на вивчення та освоєння спадщини відомої архітектурної школи, на грамотне продумане вирішення функціональних, естетичних та конструктивних завдань. На виставках дипломних робіт Баухауза у Веймарі видаються на перший погляд дуже прості дипломні роботи, які не претендують на оригінальність форми чи подачі. Моделі архітектурних об'єктів, які є невід'ємною частиною будь-якого дипломного проекту, є виставковими макетами, виконаними дуже ретельно і добротно.

Інший підхід до моделювання форми та простору переважає у навчальному архітектурному проектуванні в американських ВНЗ. Тут основна увага приділяється пошуковому моделюванню нової форми. Наприклад, у Колумбійському Університеті Нью-Йорка студенти-архітектори виконують пошукові моделі композиційних структур, що нагадують живі організми, природні форми та предмети побуту. Фантазія майбутнього архітектора, моделюючи подібні об'єкти, може перетворити їх на сучасні об'ємні та просторові композиції.

В Архітектурно-художньому інституті Одеської державної академії будівництва та архітектури створення архітектурних макетів вивчається починаючи з третього курсу. Архітектурне моделювання знайомить здобувачів з новими засобами вираження творчих задумів та фантазій, дає можливість наочно уявити свої ідеї та вільно оперувати обсягами та простором. Моделювання майбутньої архітектурної форми або простору здійснюється, як у вигляді пошукового, так і у вигляді робочих макетів.

Хочеться відзначити, що тривимірна комп’ютерна графіка, за допомогою якої створюються віртуальні макети, все одно не може замінити реальний відчутний макет з паперу або з якогось іншого матеріалу. На закінчення можна з впевненістю сказати, що у макетування є майбутнє. Людина завжди краще сприймає матеріальну форму, і тому макетування буде розвиватися і вдосконалюватися, являючи собою складову частину процесу архітектурного проектування.

ПРО ОДНУ ОСОБЛИВІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

КЛИМЕНКО Є.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освітній процес, як відомо, носить ретроспективний характер. Учитель передає своїм учням ті знання, які колись отримав сам, тобто уже добуті минулими поколіннями. Таким чином, при цьому характері навчання спостерігається відсутність притоку нових знань, що, в кінці кінців призводить до стримування розвитку та гальмуванню прогресу.

При цьому згідно [1] «викладацька діяльність – діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору».

Ретроспективний характер навчання обґрунтований для здобувачів дошкільної та повної загальної середньої освіти, де закладаються основи знань, які, як правило, добуті людством на попередньому етапі розвитку, та необхідні людині для створення базису пізнання в майбутньому.

Освітня діяльність у сфері вищої освіти [2] це «діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою підготовки здобувачів освіти на певних рівнях вищої освіти за певними освітніми програмами. Тобто, це також передача уже відомих знань здобувачам освіти».

Наукова діяльність – «інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження».

Заклади вищої освіти є тими унікальними організаціями, в яких поряд з освітньою діяльністю проводиться і наукова, тобто студенти під час навчання набувають навичок отримання нових знань, проведення наукових досліджень.

Тобто основними закладами де здобуваються нові знання, а також здобувачами освіти отримуються необхідні навички та знання щодо процесу наукових досліджень, є заклади вищої освіти. Навчальний процес в цих закладах проводять науково-педагогічні працівники.

Наукова діяльність науково-педагогічних працівників та наукові дослідження студентів є основою для отримання нових знань та здобуття механізму і навичок цієї роботи у здобувачів вищої освіти.

З метою удосконалення наукової роботи на кафедрі Залізобетонних конструкцій та транспортних споруд Одеської державної академії будівництва та архітектури створена система залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи уже з першого, другого курсів навчання на бакалаврському рівні.

На кафедрі ведеться підготовка спеціалістів вищої кваліфікації (докторів філософії та докторів наук), створена та функціонує наукова школа. Напрямки наукової роботи:

1) технічна експлуатація окремих конструкцій та будівель і споруд в цілому, а також робота залізобетонних та кам'яних конструкцій, пошкоджених в процесі експлуатації;

2) створення моделей роботи залізобетонних конструкцій з врахуванням фізичної нелінійності матеріалів.

За цими напрямками для студентів бакалаврського та магістерського рівнів організована робота одного наукового гуртка (з дослідженнями за широким колом питань) та наукова група, що веде дослідження в більш сфокусованому напрямку (врахуванню пружно-пластичної роботи бетону та арматури). Очолюють дослідження в гуртку та групі досвідчені науковці – доктор та кандидат наук.

На початкових стадіях досліджень студенти: знайомляться з наукової тематикою кафедри, з досягнення в певному напрямку та проблемними, ще не розв'язаними, питаннями. Вони визначають свій подальший напрям досліджень та більш глибоко знайомляться з досягненнями в ньому. Як правило, на цьому етапі визначається майбутній науковий керівник дослідження, який в подальшому буде повністю курувати роботу (як наукову, так і освітню).

Самостійна (під опікою керівника) наукова робота студента за вибраним напрямом розпочинається уже на бакалаврському рівні вищої освіти. Формами звітності цієї роботи є доповіді на засіданні наукового гуртка чи проблемної наукової групи, виступ на студентській науковій конференції або на науковій конференції професорсько-викладацького складу та аспірантів, які щороку проводяться в академії, публікації статей в студентському збірнику наукових праць або в «Віснику ОДАБА» чи інших наукових виданнях.

Наукова робота на магістерському рівні (розділ «Інновації» для професійних магістрів чи наукова робота (дисертація) наукових) виконується в напрямку роботи кафедри з перспективою розвитку її в подальшому та доведення експериментальних та теоретичних досліджень до рівня дисертацій доктора філософії. Дослідження на цьому рівні тісно пов'язані з дослідженнями аспірантів (здобувачів вищої освіти третього науково-освітнього рівня) кафедри та логічно доповнюють один одного.

Для організації цієї роботи кафедра має необхідну матеріальну базу: три науково-навчальні лабораторії, оснащених широким парком пресового обладнання (до

1000 тс), сучасною вимірювальною та обчислювальною технікою, що має ліцензійне програмне забезпечення.

Така організація наукової роботи на кафедрі має ряд суттєвих переваг: студенти завчасно і цілеспрямовано готуються до майбутніх досліджень, створюють освітній базис за вибраною темою, долучаються до практичної роботи з виконання наукових досліджень та отримують необхідні для самостійної роботи знання і навички, вони «поринають» в тематику і можуть аналізувати стан уже виконаних досліджень, виявити нерозв'язані завдання та сформулювати мету наукових досліджень. Аспіранти при співробітництві з бакалаврами та магістрами отримують навики педагогічної роботи.

Організація наукової роботи на кафедрі принесла свої результати: на кафедрі працює чотири доктори наук, усі викладачі мають наукові ступені, багато з випускників аспірантури кафедри працюють на інших кафедрах академії, в різних закладах вищої освіти України та за кордоном.

Наукова робота на кафедрі чітко планується (посеметрово) та контролюється виконання плану. Щороку на кафедрі захищається 2...3 дисертації доктора філософії та, приблизно, один раз на п'ять років – докторська. Така організація наукової роботи на кафедрі має ряд суттєвих переваг: студенти завчасно і цілеспрямовано готуються до майбутніх досліджень, створюють освітній базис за вибраною темою, долучаються до практичної роботи з виконання наукових досліджень та отримують необхідні для самостійної роботи знання і навички, вони «поринають» в тематику і можуть аналізувати стан уже виконаних досліджень, виявити нерозв'язані завдання та сформулювати мету наукових досліджень. Аспіранти (здобувачі освіти третього рівня (доктора філософії) при співробітництві з бакалаврами та магістрами отримують навики педагогічної роботи.

У висновку слід зазначити, що спадковість, послідовність в проведенні наукової роботи на рівні кафедри є одним з важливих факторів наукового, а також освітнього рівня здобувачів вищої освіти. Це дає можливість підвищити рівень знань, розвинути творчі задатки у студентів та мобілізувати їх на проведення власних наукових досліджень. Така система планування та виконання наукових досліджень зарекомендувала себе протягом останнього десятиріччя та може бути рекомендована до широкого впровадження на кафедрах закладів вищої освіти різного профілю.

Література:

1. Про освіту: Закон України від 02.11.2021 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. Редакція, підстава – 1089-IX.

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція станом на 01.01.2022).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В АСПІРАНТУРІ ОДЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

КОВРОВ А.В., КРОВЯКОВ С.О.,
ЄРМАКОВА С.С., ГНИП О.П.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Консолідація зусиль України в модернізації та гармонізації вищої технічної освіти, головним вектором якої виступає компетентнісна освітні парадигма, визначає принципово нові підходи до підготовки майбутніх фахівців, зумовлює необхідність докорінної перебудови вітчизняної освітньої системи задля досягнення нових вимірів її якості. Інноваційність як панівний принцип педагогічної системи закладу вищої освіти технічного спрямування відображає результати кращих світових досягнень. Передумовою продуктивної реалізації цього принципу в сучасних складних соціально-економічних умовах є відповідність особистісно-професійного рівня викладачів закладів вищої освіти вимогам часу. Відтак, педагогічна практика стає важливою складовою підготовки докторів філософії як потенційних претендентів на викладацьку посаду в системі вищої технічної освіти. Вона є обов'язковою компонентою програм підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Принагідно зауважимо, що пояснюючи сутність професійної діяльності сучасного викладача закладу вищої освіти технічного спрямування, науковцями особлива увага приділяється новому «статусу» викладача означеного закладу. Виявлена тенденція знайшла відображення в експериментальних спробах зарубіжних дослідників створити «інноваційний маршрут» професійної підготовки викладача для означеного закладу, здійснених на засадах нової структури неперервної професійної підготовки фахівців у закладі вищої освіти, що дає можливість визначити нові освітні цілі, які висуває зарубіжна і вітчизняна вища технічна освіта до викладача та схарактеризувати їх у такий спосіб: підготовка до самостійної науково-педагогічної діяльності – спеціалізація; комплексна соціально-економічна, психолого-педагогічна, інформаційно-технологічна підготовка – магістратура; збагачення педагогічної ерудиції, розвиток індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності – аспірантура. Вони, згідно з освітніми цілями, в контексті дослідження набувають певних характеристик, а саме: пропедевтичний – спеціалізація, методологічно-спрямовуючий (основний) – магістратура, творчо-рефлексивний (завершальний) – аспірантура.

Саме тому в академії освітньо-науковими програмами «Будівництво та цивільна інженерія» і «Архітектура та містобудування» передбачено проведення педагогічної практики обсягом 3 кредити. Так, у процесі проходження педагогічної практики здобувачі вищої освіти оволодівають основними навичками викладання дисциплін технічного або архітектурного спрямування у закладах вищої освіти, теорією і методикою виховної роботи, педагогічною майстерністю викладача. Здобувачі отримують можливість удосконалити й поглибити свої професійні компетентності: педагогічні вміння проведення фахових навчальних занять у закладах вищої освіти, виховних заходів зі студентами, вміння використовувати різнопланові сучасні технології та методики викладання дисциплін технічного спрямування, готувати презентаційні матеріали, практичні завдання тощо. На наш погляд, формування інноваційної культури є необхідною складовою підготовки нової формації викладачів закладів вищої освіти технічного спрямування – конкурентоздатних у розробці нових інноваційних продуктів як технічного, так і педагогічного характеру, управлінні інноваційними проектами, акумулюванні досвідом інноваційної діяльності і здійсненні трансферту результатів фундаментальних і прикладних досліджень в освітній процес, економіку, науку та виробництво.

У зв’язку з цим встановлено, що професійна підготовка викладачів для закладів вищої освіти технічного спрямування зобов’язана свого роду випереджати час. Відтак, педагогічна практика крім того, що вона базується на освітній компоненті «Педагогіка вищої школи», деорганізатором та базою для проходження практики виступає кафедра академії, за якою закріплений здобувач, вона також може проходити на аналогічних за напрямом діяльності кафедрах інших закладів вищої освіти, зокрема закордонних.

Деталізуємо деякі особливості проходження педагогічної практики. Так, навчальна і методична робота складають сутність даної практики. За час проходження практики здобувач освіти має виступати у різних статусах: слухача (студента), викладача практичних або лабораторних занять та дублера викладача-лектора. Це дає йому змогу самому оцінити особливості науково-педагогічної праці та краще підготуватися до її реалізації.

Загальне керівництво педагогічною практикою здобувача вищої освіти покладається на завідувача кафедри, а безпосереднє керівництво, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики здійснює науковий керівник.

Керівник допомагає здобувачеві обирати тематику занять, які він буде прослуховувати та проводити, а також вказує навчальні групи, з якими буде організована робота під час практики. Також керівник надає здобувачу

методичну допомогу при плануванні та організації проведення занять і контролює його роботу. У разі необхідності керівник приймає заходи щодо усунення можливих недоліків в організації практики.

Проходження практики починається з ознайомлення здобувача з робочими програмами і змістом освітніх компонент, які він буде відвідувати протягом практики та на яких буде проводити пробні заняття. Переважно обираються спеціальні (фахові) освітні компоненти для здобувачів освіти за відповідною спеціальністю, які забезпечує науковий керівник здобувача. Далі здобувач ознайомиться зі змістом та структурою індивідуального плану викладача, журналом присутності студентів, розкладом занять. За результатами складається календарний план виконання індивідуального завдання педагогічної практики. Здобувач відвідує лекції та практичні/лабораторні заняття і консультацій, які проводить науковий керівник або інші викладачі кафедри за визначеними освітніми компонентами, знайомиться з наявним методичним матеріалом відповідної компоненти, рекомендованою літературою, програмним забезпеченням. Після відвідування лекцій, практичних або лабораторних занять планом проведення практики передбачається обговорення їх результатів між здобувачем і викладачем. Рекомендований в академії обсяг занять, який має відвідати здобувач у якості слухача, складає 20 годин. Здобувач займається підготовкою методичних та дидактичних презентаційних матеріалів для проведення практичних або лабораторних занять, або частин лекцій за визначеним освітнім компонентом. Після погодження плану заняття та дидактичних матеріалів з науковим керівником та завідувачем кафедри, здобувач допускається до проведення занять, які проводяться у присутності наукового керівника, а у випадку, коли освітній компонент забезпечує інших викладач: наукового керівника і відповідного викладача. Здобувач може провести відкрите заняття, що стимулює його додаткову взаємодію з викладачами кафедри та сприяє підвищенню якості підготовки науково-педагогічного працівника. Бажаним є впровадження у навчальний процес інноваційних технологій та авторських методик. Також рекомендується провезти разом з науковим керівником індивідуальні заняття зі студентами або прийняття індивідуальних завдань.

Таким чином, таке змістове навантаження процесу організація педагогічної практики сприяє високій якості підготовки науково-педагогічних працівників під час їх навчання в аспірантурі академії за рахунок актуалізації ресурсів самого закладу.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ПОДГОТОВКЕ К ГИА

КОЗУБЕНКО Ю.И.
МОУ «Тираспольская средняя школа №11» , г.Тирасполь, Молдова
РУСНАК И.М.
БПФ ГОУ «ПГУ им. ТГ. Шевченко», г.Бендеры, Молдова

Движение научной мысли и развитие технического прогресса в современном мире происходит стремительно и интенсивно. Среди технических новинок, приходящих сегодня в школу, особое место занимают интерактивные доски, позволяющие использовать SMART-технологии в процессе обучения. Подобные инновационные комплексы оборудования дают возможность педагогу сделать процесс обучения ярким, наглядным, динамичным, варьировать частные решения с опорой на имеющиеся готовые «шаблоны», а также более эффективно осуществлять «обратную связь» с участниками образовательного процесса [1, с. 384].

Использование интерактивной доски предоставляет современному учителю широкое поле деятельности для оптимизации процесса обучения, создания содержательных и наглядных заданий, развивающих познавательную активность учащихся, для конструирования, структурирования урока и улучшения его темпа. Разработка заданий с помощью программного обеспечения интерактивной доски помогает в создании содержательных и наглядных заданий, захватывающих внимание всех учеников в классе. Использование проекционной техники и SMART-технологий в сочетании с аудиосредствами дает возможность привлекать на занятиях при объяснении нового материала тезисы, таблицы, видеоматериалы и справочные материалы [2, с. 97].

Особое место подобные технологии занимают при работе с тестовыми заданиями и при анализе текстов. Известно, что данные виды деятельности являются приоритетными на уроках гуманитарного цикла в 10-11-классах, так как необходимы при сдаче Государственных экзаменов.

Подготовка учащихся 10-11-х классов к Государственной итоговой аттестации – достаточно сложный и трудоёмкий процесс. Нередко для выпускников, освоивших курс основной школы (9 классов), возникают трудности именно в кардинальном изменении требований не к самому изучению истории, языков и литературы, а к новой форме сдачи Государственного экзамена. Учащиеся должны от традиционного устного ответа, диктанта с

грамматическими заданиями перейти к выполнению тестовых заданий и написанию сочинения-эссе. Сложности, на наш взгляд, возникают в резком изменении технических универсальных учебных действий, которыми должен обладать выпускник. Для развития необходимых компетенций и качественной подготовки к государственной итоговой аттестации школьники должны обладать возможностью выполнять на уроке не несколько демонстрационных тестовых вариантов, а работать над огромным количеством примерных подобных заданий. Должна быть также, по нашему мнению, возможность прямого доступа на уроке через Интернет к банку таких заданий на различных образовательных платформах. Необходимы для объяснения материала схемы, тексты произведений и данные электронных словарей. Обеспечить такую возможность могут именно SMART-технологии. Они позволяют педагогу реализовать принципы наглядности, доступности и системности изложения материала.

Так, например, при работе над анализом текста с целью дальнейшего написания сочинения-эссе эффективным является применения методики по составлению «Кластера» по тексту. У школьников должна быть возможность выделять в предоставленном тексте основные части: проблему текста, позицию автора и ту часть, которая будет положена в основу комментария текста. Выделять данные отрывки можно при помощи использования программы на интерактивной доске, при помощи стилусов и специальных ручек. Части текста при помощи SMART –доски можно быстро перемещать в приготовленный заранее «Кластер». При этом стоит отметить, что все важные моменты текста, которые пригодятся учащимся при написании эссе, будут сгруппированы в схему без долгой процедуры переписывания отрывков. Также при помощи интерактивной доски на уроке возможно реализовать чтение текста методом «ИНСЕРТ». Подобное чтение текста позволяет учащимся самостоятельно определить область задач на уроке, поставить себе цели на данный урок. При расстановке пометок у школьников могут возникнуть вопросы о лексическом значении некоторых слов, об употреблении некоторых выражений. SMART-технологии позволят учителю оперативно обратиться к онлайн-словарям, к литературным примерам, таким образом, у учащихся возникнет полное представление о содержании исходного текста [2, с. 94].

Особенно эффективным является использование SMART-технологий при работе с тестовыми заданиями. Возможности программы позволяют решать тесты на уроке как индивидуально для опроса учащихся по одному, так и коллективно в рамках проверочных работ. У педагога есть возможность использовать на уроке как готовые онлайн-тесты, так и тесты-тренажёры,

составленные самостоятельно с учётом дифференциации заданий. Благодаря интерактивным возможностям SMART-доски, отрабатывать на уроке можно не весь вариант, а именно те задания, которые вызывают особые трудности у учащихся. Необходимо отметить, что оцениваются подобные работы не учителем, а машиной, что способствует объективности выставления оценок, за которую всегда выступают учащиеся. Работа на подобных компьютерных тренажёрах прививает интерес учащихся к предмету и развивает их мотивацию к обучению [4, с. 677].

Подводя итог всему вышесказанному, нам хотелось бы ответить на главный вопрос: какие возможности представляют сегодня SMART – технологии современному учителю для расширения границ современного образовательного пространства?

1) Ясную, эффективную и динамичную подачу учебного материала.

Учитель обладает возможностью сделать свои занятия более яркими. Существенное повышение мотивации учащихся.

2) Активизацию познавательной деятельности учащихся и коммуникативных навыков.

3) Экономию учебного времени.

4) Создание и расширение методической базы.

Педагоги обладают возможностью создавать свою коллекцию интерактивных занятий по разнообразным предметам и темам. [3].

5) Оперативный контроль знаний и возможности дистанционного обучения.

Преподаватели могут создавать и проводить опросы в режиме реального времени, демонстрировать ученикам результаты тестирования. Можно записывать уроки, создавать базу записей, различных материалов, тестов, самостоятельных и контрольных работ.

Литература

1. Алёшин Л.И. Информационные технологии: учебное пособие.- М, 2011. - с.384.

2. Каримова Я.Г. Инновационные методы преподавания с использованием Интерактивной доски и флипчартов как средств мотивации учащихся // Творческая педагогика. 2011. №3.-с.94-99.

3. Колюткин Ю.М., Муштавинская И.В. Образовательные технологии и педагогическая рефлексия. СПб-ГУПМ, 2002.

4. Романкова А.А., Титова Е.И. Информационные технологии в образовании // Молодой учёный. 2015г. №6.- с.677.

ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

КОЛЕСНІКОВА Н.Ю.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса,Україна

Перехід сучасного суспільства до глобальної інформатизації потребує широкого застосування у сучасних освітніх закладах інформаційних технологій, оскільки саме інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) дозволяють освітнім установам претендувати на здобуття інноваційного статусу в освіті. Впровадження в освітню практику електронних підручників та щоденників, on-line-навчання, інтерактивних дошок, освітніх платформ та багато іншого дозволяє здійснювати викладання на якісно новому рівні та досягати більш високих результатів у навчанні.

Інноваційні технології допомагають не тільки збільшити академічну мобільність, інтеграцію в систему світового науково-освітнього простору, створити оптимальні в економічному плані освітні системи, підвищити рівень освітньої корпоративності, а й посилити зв'язок між гілками освіти різного рівня. У пріоритеті залишається не накопичення великого обсягу знань, а вміння їх використовувати у повсякденному житті. Завдання інтерактивного навчання в сучасних умовах пов'язана з переходом до технологій, які допомагають не лише набути знань, умінь та навичок з предмету, а й сформувати компетенції (операційна, когнітивна, комунікативна та самоосвіта) які необхідні для адаптації в сучасному суспільстві.

1. Операційна – студент самостійно працює з інформацією, інтерактивні властивості комп'ютера сприяють підвищенню мотивації та активності учня.

2. Когнітивна – формування знань, вміння організовувати взаємозв'язок своїх знань та впорядковувати їх. Студент набуває навичок рефлексії та самоаналізу виконаних дій.

3. Комунікативна – формування навичок спілкування.

4. Самоосвіта (самовдосконалення та розвиток) - самостійна робота студента сприяє тому, що студент вчиться аналізувати не тільки матеріал, що вивчається, але і свою діяльність по роботі з матеріалом.

На сучасному етапі основним завданням суспільного розвитку є підготовка фахівців, здатних нестандартно, кваліфіковано мислити, а надалі самостійно працювати, вчитися та переучуватися. Та здійснення освітнього процесу на високому рівні неможливе без впровадження інноваційних технологій, оскільки саме вони роблять навчання більш ефективним, яке здатне привернути увагу молодого покоління.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ КАФЕДРИ ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

КОЛОСЮК А.А., СОКОЛОВ Ю.М., ШУШУЛКОВ С.Д.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Предметне навчання в школі послідовно перекочовує в інститутське. Зазначене праксіологічне явище пов'язано із механістичним, редукційним мисленням, яке панує з часів Ньютона. За такими уявленнями, вбачається автоматичний процес освіти майбутніх поколінь.

Між тим, та перед усім, процес викладання є творчим та індивідуальним об'єктом суспільних відносин у системі викладач-слухач, і сучасні успішні світові освітні системи свідчать саме про це. Саме тому інновації у процеси професійного росту успішних країн не пов'язують із зайвими (обтяжуючими суспільство) видатками, а слушно розглядають як прямі інвестиції будь-якої – тим паче освітньої галузі. Враховуючи складні, багатоваріантні динамічні зв'язки поміж галузевими складовими геодезії та землеустрою – мислення підготовленого фахівця галузі до вміння вибудовувати і мислити образами має носити системний характер (холістичний та контекстуальний).

Для цілей оптимізації освітніх послуг та забезпечення випуску адаптованих до вимог ринку праці фахівців спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» тематичним об'єктом обрано сформовану Кафедрою геодезії та землеустрою Концепцію навчального процесу (далі – Концепція).

Межами Концепції постають групи освітніх компонентів обов'язкової та вибіркової частин, ув'язаних поміж собою чотирьох освітніх програм кафедри, а саме: однієї – першого (бакалаврського) та трьох – другого (магістерського) рівнів. Розроблена Концепцію, враховує особливості підготовки фахівців із вищою освітою європейської двоступеневої системи підготовки. Концепцію націлено на підготовку висококваліфікованих груп фахівців у споріднених сферах геодезії, землеустрою та кадастру галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», із врахуванням базових дисциплін академії, як технічного ЗВО, а саме: груп сертифікованих фахівців з кадастрової зйомки та картографії, проектантів, менеджерів, фахівців органів державної влади та місцевого самоврядування, державних реєстраторів прав на нерухомість, оцінювачів нерухомості тощо.

Концепцією передбачено запровадження системного, цілісного та наскрізного, послідовного та цілеспрямованого навчального процесу за принципами «від загального до окремого» та «від простого до складного», що

направлено на забезпечення надання здобувачам освітніх послуг із послідовною взаємною ув'язкою та взаємними доповненнями. Зазначений прийом націлено на осмислене творче формування кожним студентом власними напрацюваннями (самостійні, лабораторні, контрольні, практичні тощо) вихідних матеріалів попередніх освітніх компонент для наступних, як за навчальним планом дисциплін, так і для випускових кваліфікаційних робіт відповідного освітнього рівня.

Шляхи впровадження Концепції полягають у оптимізації надання кафедрою освітніх послуг через перерозподіл обсягів та співвідношень груп обов'язкових та вибіркових освітніх компонент та упередженого викладання загальнопоширеної інформації групи варіативних навчальних дисциплін.

З метою підготовки для ринку праці висококваліфікованих груп фахівців - зосередження зусиль кафедри сконцентровано на забезпеченні відповідних складових бази надання освітніх послуг із принципово кращим рівнем за відповідну базу типового галузевого регіонального підприємства, установи та організації.

Концептуальними принципами закладено основи відповідності навчального процесу, що має відповідати найкращим сучасним вимогам надання ЗВО відповідних фахових освітніх послуг та проходити із дотриманням низки наступних умов:

- науково-теоретичного та науково-практичного вирішення типових регіональних фахових завдань;
- залучення здобувачів вищої освіти до практичної діяльності у науково-виробничо-навчальному комплексі під керівництвом сертифікованого викладацького складу кафедри та галузевих стейкхолдерів.
- зворотного зв'язку з:
- профільними роботодавцями (регіональними та місцевими органами державної влади та місцевого самоврядування; з галузевими фаховими спільнотами; підприємствами, регіональними установами та організаціями, сертифікованими фахівцями);
- з випускниками кафедри;
- використання сучасного галузевого обладнання та програмного забезпечення;
- створення та використання кадастрової інформаційної системи на базі сучасних ГІС-технологій;
- плідного співробітництва у сфері надання освітніх послуг як із національними, так і з закордонними профільними ЗВО.

КОМПРЕСИВНІСТЬ ЯК ФОРМА ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

КОРНИЛО І.М., ГНИП О.П.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Темпи науково-технічного розвитку суспільства невпинно зростають. Зокрема, обсяг здобутих людством знань зростає згодом у геометричній прогресії. Крім того, сучасне суспільство нерозривно пов'язане із процесом інформатизації, повсюдним впровадженням комп'ютерних технологій. Відбувається щорічне збільшення обсягу інформації, необхідної людині для повноцінного існування у суспільстві. XXI століття знаменується як століття інформаційних технологій, оперативне оволодіння необхідною інформацією стає головним чинником розвитку сучасного суспільства.

У зв'язку з цим одним із пріоритетних напрямів процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти, яка викликає значні зміни у змісті та методах навчання. Тепер перед освітою ставиться завдання дати студентам як сучасні знання, вміння і навички, так і здатність постійно вдосконалювати отримані знання, вчитися все життя, бути компетентними. Тому, в системі освіти головна увага приділяється створенню сприятливих умов для виховання всебічно розвиненої особистості, максимального розкриття та розвитку здібностей студента, заснованих на розвитку самостійного мислення.

Найважливішою цінністю та основним капіталом сучасного суспільства є людина, яка здатна до пошуку та освоєння нових знань, прийняття нестандартних рішень.

У той самий час економічно суспільство неспроможне собі дозволити значно збільшувати час навчання молоді, яке передбачає пізніше включення у виробничу діяльність. Одним із підходів до вирішення цієї проблеми є профільне навчання, яке передбачає крім забезпечення освітнього стандарту з усіх обов'язкових дисциплін поглиблене вивчення спеціальних дисциплін з обраного напрямку навчання.

У навчальний процес стали широко впроваджуватись інформаційні технології, електронні підручники, навчальні програми. Все це призводить до форсованої подачі матеріалу і, часто, необхідні знання проходять повз студентів. Як правило, вони забезпечують більш інтенсивне викладання, але не забезпечують якіснішого засвоєння матеріалу. Тобто, найчастіше інформаційні технології здебільшого сприяють інтенсифікації праці викладача, але меншою мірою забезпечують більш швидке та якісне засвоєння матеріалу студентами.

У зв'язку з потребою швидкого вилучення та якісного засвоєння потрібної інформації виникає необхідність нової методики – методики компресивного

навчання. Під компресивним навчанням розуміється технологія навчання, що дозволяє за обмежений час засвоїти значний обсяг матеріалу, і яка включає комплексне використання таких напрямків як розвиток пам'яті, техніку швидкого читання, уміння аналізувати текст, встановлювати взаємозв'язки між поняттями, виділяти нову смислову інформацію і необхідний матеріал, вміле використання інформаційних систем.

Уміння аналізувати є дуже цінним у процесі навчання, тому, що дозволяє швидше знаходити і розрізняти головне та другорядне, розвиває творче мислення студентів шляхом всебічного аналізу проблем та навчальних завдань, сприяє формуванню вміння орієнтуватися в отриманих знаннях. Систематичний аналіз власних помилок студентів і вирішення можливих варіантів поставлених завдань сприяє розвитку можливості прогнозувати і передбачати можливі послідовності дій, логічно мислити, робити обґрунтовані висновки. Зазначимо, що це складові компресивного навчання важливі і мають розглядатися у комплексі, у тісному взаємозв'язку. Комплексне застосування інформаційних технологій та нової методики компресивного навчання сприяє підвищенню ефективності розвитку пам'яті, уваги та інших напрямків. Більше того, враховуючи велику зацікавленість студентів в інформаційних технологіях, можна використовувати цю можливість як потужний інструмент розвитку мотивації студентів до навчання. Таким чином, при компресивному навчанні послідовність засвоєння матеріалу має містити такі етапи:

- ✓ швидке засвоєння нового матеріалу;
- ✓ виділення у ньому смислових одиниць, понять та відносин;
- ✓ встановлення взаємозв'язків між новими та відомими поняттями;
- ✓ оцінка можливого значення нових понять.

Такий алгоритмічний підхід до засвоєння нових знань спирається на розумінні алгоритмічних процесів, які ґрунтуються в основному на спецдисциплінах за фахом. Але задля забезпечення успішного компресивного навчання цього недостатньо, необхідно студентів спеціально навчати кожному із зазначених вище етапів, постійно вдосконалювати процес під час самого навчання.

Література:

1. Освітній менеджмент: проблеми теорії та практики: монографія / Т.О. Дороніна, С.М. Амеліна, В.В. Гаманюк; за ред. Т.О. Дороніної. – Кривий Ріг, 2014. – 300 с.
2. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./ З.В. Рябова, І.І. Драч, Н.О. Приходькіна, Н.В. Любченко [та ін.]; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2017. – 316 с.
3. Руденко Ю.Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки/ Ю.Д. Руденко. – Київ: Просвіта, 2018. – 278 с.

ДУАЛЬНА СИСТЕМА ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ

КОРОБКО О.О., ЗАКОРЧЕМНИЙ Ю.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Унікальність освітньої програми «Архітектурно-будівельний інжиніринг» полягає в її міждисциплінарності та врахуванні сучасних тенденцій розвитку будівельної галузі, що забезпечується поєднанням теоретичних знань з практичними вміннями та навичками майбутньої професійної діяльності. Особливий акцент освітньої програми направлений на необхідність підготовки спеціалістів у сфері будівництва та експлуатації об'єктів архітектури протягом усього життєвого циклу від формування інвестиційних намірів, включаючи проєктування, будівництво, експлуатацію, ремонт, реконструкцію і до її виведення з експлуатації. Опанування ОП вимагає набуття сучасних знань та вмінь з технічних, економічних та, частково, юридичних наук, що зумовлює необхідність залучення до освітнього процесу НПП різних кафедр академії та фахівців-практиків. Практична спрямованість освітньої програми забезпечується запрошенням фахівців профільних підприємств і організацій. Роботодавці формулюють вимоги щодо необхідних навичок у претендентів залежно від пропонованої зони відповідальності. Виходячи з цього, вельми актуальним питанням стає впровадження дуальної моделі навчання в освітній процес по освітній програмі «Архітектурно-будівельний інжиніринг».

Дуальна (практико-орієнтована) система чи модель навчання як одна з інноваційних технологій в галузі вищої освіти забезпечує відповідність якості підготовки здобувачів сучасним вимогам роботодавців. Вагомим результатом такої підготовки є потенційна гарантованість працевлаштування здобувачів освіти через підвищення їх конкурентоздатності на ринку праці. При дуальній системі здобувач має змогу поєднувати знання, отримані в навчальному закладі, та професійні компетентності, які набуваються в процесі практичної роботи на виробництві. Дуальна система підготовки компетентних, затребуваних ринком праці спеціалістів дозволяє посилити практичну направленість освітнього процесу при збереженні рівня теоретичної складової при використанні сучасного обладнання в реальних виробничих умовах. При залученні висококваліфікованого персоналу підвищується зацікавленість самого підприємства в підготовці фахівців через те, що надається можливість готувати працівників для «себе під заказ», які вже до початку роботи будуть володіти необхідними для даного підприємства компетенціями, знанням специфіки виробництва конкретного підприємства, вузькоспеціалізованими знаннями,

досвідом практичної роботи. Надається можливість впливати на особистість потенційного спеціаліста для формування необхідних професійних і загальнокультурних якостей, зокрема самостійності мислення та вміння приймати рішення, відповідальності, здатності до самоосвіти. Це створює умови для значного скорочення терміну соціальної та трудової адаптації випускника в новому трудовому колективі. Для цього актуальним і обов'язковим є узгодження освітньої програми з потенційними роботодавцями та розробка системи методів, організаційних форм, прийомів педагогічних технік та засобів їх реалізації в умовах професійної підготовки на основі взаємодії закладу вищої освіти та підприємства. Стара парадигма, при якій роботодавці позиціонують себе як споживачі та заказники кваліфікованих кадрів, має змінитися на новий підхід – роботодавці є активними учасниками освітнього процесу, які стають зацікавленими не тільки в результатах навчання, але й в змісті та організації навчання, особливо в питаннях налагодження спеціалізованих навчальних місць на підприємстві та стажування викладачів фахових дисциплін в організаціях, спорідненої за тематикою направленості.

Здобувачі освіти за ОП «АБІ» під час інтерв'ю при акредитації відзначали необхідність збільшення практичної підготовки за майбутньою спеціалізацією для стимулювання подальшого навчання та розуміння специфіки роботи, що дозволяє робити більш свідомий вибір освітніх компонент вільного вибору. Для розвитку дуальної форми навчання плануються до впровадження наступні заходи: створення філії кафедри на відповідних підприємствах і установах; організація занять на філіях кафедр для підвищення якості практичної підготовки здобувачів освіти з урахуванням вимог роботодавців; залучення представників роботодавців і експертів галузі до проведення аудиторних занять; залучення роботодавців до перегляду освітньої програми та навчальних планів, а також, тематики кваліфікаційних робіт; проходження стажування та підвищення кваліфікації викладачів на базі діючих підприємств. Слід відмітити перспективність розвитку освітньої програми «АБІ» при впровадженні дуальної моделі навчання за умови готовності роботодавців до прийому здобувачів на навчання в виробничих умовах. Підготовчий етап впровадження дуальної освіти за освітньою програмою передбачає проходження практичної підготовки на провідних підприємствах галузі з можливістю працевлаштування та навчання в академії за індивідуальним графіком.

Таким чином, дуальна форма навчання є ефективним шляхом підвищення якості підготовки конкурентоздатних фахівців через збільшення мотивації до навчання та забезпечення потрібного рівня працевлаштуванням випускників.

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

КРИВОРУЧКО В.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Для виховання кваліфікованих, конкурентоспроможних юристів мало давати студентам лише основні знання про предмет, що вивчається, набагато важливіше розвинути в них здатність до самостійного вивчення: роботі з першоджерелами, аналізу фактів і явищ, а також узагальнення результатів дослідження, і формування загальних висновків. Сформувати дослідницьку компетентність.

І так, яку користь несе здатність до самостійного дослідження для майбутніх фахівців? Для початку варто закцентувати увагу на тому, що в наш час світ змінюється швидше, ніж будь-коли, і юристом зараз як ніколи необхідно йти в ногу з часом. Поява нових технологій неминуче призводить до формування нових законів, що регулюють їх використання. Так, нещодавно в Німеччині набув чинності закон, що накладає штрафи на інтернет-компанії за невчасне видалення повідомлень, що розпалюють ворожнечу і ненависть, а Австрійський уряд вніс на розгляд законопроект, в якому пропонується зобов'язати великі платформи, такі як Facebook, Twitter і Instagram зберігати реальні імена користувачів, що у разі вчинення протиправних дій дозволять притягти їх до відповідальності. Так, враховуючи вищевикладене, сучасному юристу просто потрібна навичка дослідження нових юридичних явищ.

Не варто забувати, що розвинена дослідницька компетенція, передбачає як здатність дослідження нового, так й аналізування старого.

Часто законодавство не встигає за змінами світової ситуації, у таких випадках юристу просто необхідно вміння привести старий закон під нові обставини. Напевно, найкращим підтвердженням цього твердження є ситуація, що виникла у світі з пандемією нової коронавірусної інфекції. Так, незважаючи на здавалося б існуючі в законодавстві багатьох країн положення про пандемію, згодом почало виникати дедалі більше нових питань. Чи законно усувати людину від роботи через невакцинацію? Чи не суперечить примусова ізоляція хворих конвенції прав людини? Чи були надзвичайні заходи, включаючи введення надзвичайного стану, законними, пропорційними, необхідними та недискримінаційними?

Так, українські адвокати використовували основи законодавства України про охорону здоров'я, які стверджують, що пацієнт має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про

відомості, отримані при його медичному обстеженні, намагаючись довести, що роботодавець не може вимагати інформації про те, чи переносили його працівники коронавірусну інфекцію, а судді виносячи рішення про скасування наказу про відсторонення від роботи через не вакцинацію, використовували статтю 19 Конституції України, яка визначає, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких не може бути примусів робити те, що не передбачено законодавством.

Компетентнісний підхід відображає об'єктивні потреби у посиленні уваги до особистісно-значимих та затребуваних у практичній діяльності результатів навчання. Виходячи з цього формуванням навичок дослідницької діяльності можна вважати: розвиток мислення, здатності критично осмислювати інформацію та виробляти власну думку, застосовувати отримані знання для визначення поведінки у конкретних ситуаціях.

Ми повинні не лише заучувати юридичні терміни, а й зважувати варіанти, шукати та аналізувати, оцінювати та сумніватися, повинні вчити студентів робити аргументовані висновки, ознайомити їх із методами наукового аналізу.

Основна складність для студентів - самостійний пошук інформації, добування знань, тому однією з найважливіших умов підвищення ефективності наукового процесу є організація дослідницької діяльності. Компетентність, інтерес, творчість, саморегуляція, самопізнання – саме дослідницька діяльність формує ті компоненти інтелекту людини, які необхідні для майбутньої соціальної та професійної адаптації випускників.

З цього можна зробити висновок, що дослідницька компетентність – це майбутнє наших юристів. Фахівець, який володіє дослідницькою компетенцією, вміє активно та продуктивно аналізувати фактичну інформацію, створювати та вибирати нові ефективніші алгоритми, ресурси, технології, має більше можливостей адаптуватися в сучасному суспільстві.

Література:

1. Глузман О.В. Базові компетентності: їхня сутність та значення у життєвому успіху особистості. *Гуманітарні науки*. 2009. № 1(17). С. 6-15.

2. Головань М.С. Модель формування дослідницької компетентності майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2012. № 5 189 (23). С. 196-205.

3. Зеленецький В. Компетентність фахівця. *Юридичний вісник України.* 2005. № 10. С. 3-7.

4. Криштанович М.Ф. Дослідження процесу формування та розвитку професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2018. № 61, Т. 2. С. 109-113

ІНОВАЦІЙНІСТЬ — ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

КРИЖАНТОВСЬКА О.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Одним із найважливіших факторів у сучасному навчальному процесі є инноваційний. Особливо гостро ми це відчули в останні кілька років, під впливом різних факторів одним з важливих елементів викладання стає можливість викладу матеріалу як в структурі, що історично склалася, викладач – студент робота в аудіорії, так і організація навчального процесу в дистанційних умовах, при збереженні якісної освіти.

Комплекс із трьох взаємопов'язаних складових є «інноваційної освітньою технологією» яка в повною мірою забезпечить якісний освітній процес це:

- Сучасний зміст, що передається учням, передбачає не так освоєння предметних знань, як розвиток компетенцій. Цей зміст має бути добре структурованим та представленим у вигляді мультимедійних навчальних матеріалів, що передаються за допомогою сучасних засобів комунікації.
- Сучасні методи навчання - активні методи формування компетенцій, засновані на взаємодії учнів та їх залученні до навчального процесу.
- Сучасна інфраструктура навчання, що включає інформаційну, технологічну, організаційну та комунікаційну складові, що дозволяють ефективно використати переваги дистанційних форм навчання.

Для проведення таких занять повинні бути розроблені електронні навчальні ресурси, що є продуктом спільної діяльності викладачів, які виступають у ролі розробників і програмістів, що створюють оболонку для нового ресурсу.

Насамперед це розробка нової методики навчання в електронному освітньому середовищі, де все адаптовано до навчального закладу, закладено процес індивідуалізації навчання та розроблено методику оптимального засвоєння знань шляхом розбудови освітнього середовища до індивідуальних можливостей студента.

Створення електронного інформаційного освітнього середовища у ВНЗ, насамперед, вимагатиме розробки так званих інтелектуальних освітніх елементів таких як, лекції зі зворотним зв'язком, супертьютори, адаптивні тест-тренінги та воркшопів стосовно специфіки викладання архітектурних дисциплін. Воркшопи міг бути включеними до структури освітньої програми як предмет за вибором.

Головна відмінність воркшопу – це практичне навчання студентів під керівництвом спеціаліста. Давайте докладніше розберемо, які переваги має цей івент. Ознайомтеся із трьома головними плюсами воркшопу:

- Інтенсивність навчання. Під час воркшопу учасники набувають нових навичок і відразу застосовують їх на практиці.
- Економія часу. Воркшопи часто об'єднують теорію та практику в одну лінію. Тому учасники здобувають знання вже в процесі роботи. Такий підхід підвищує запам'ятовування інформації.
- Висока інтенсивність групової взаємодії. Воркшопи - це чудова платформа для нетворкінгу. Учасники активно взаємодіють під час навчання як із експертом, так і між собою.

Іншими словами, потрібно розробити інтерактивні та змішані навчальні методики, що дозволяють застосувати систему асинхронного та планового консультування студентів за допомогою мереж зв'язку та реалізувати цю концепцію у вигляді сукупності програмних та технічних засобів освітнього середовища.

Таким чином, доступність дистанційного навчального процесу дозволить створити інноваційне середовище з індивідуальним підходом до кожного студента.

Виходячи з вищесказаного, стає зрозуміло, що, впровадження дистанційних освітніх технологій у навчальний процес, дозволить і ВНЗ стати конкурентно здатним на ринку освітніх послуг.

Незважаючи на очевидні плюси електронного навчання для сучасного освітнього процесу, система підготовки архітекторів має ряд специфічних рис, що не вписуються в канву «навчання для всіх».

На сьогоднішній день питання можливості навчання творчим дисциплінам з використанням електронної освіти залишаються відкритими, оскільки вони стосуються галузі дистанційного освоєння тих розділів професіоналізму, які ніколи не транслювалися окремо від викладача, будучи його індивідуальною кваліфікацією, яка і передавалася під час консультації з архітектурного проектування.

Можна зробити висновок, що інноваційний підхід у системі архітектурно-художньої освіти, проходить процес послідовного вдосконалення її складових до рівня їх інтерактивності та інфокомунікації, але є частиною традиційного освітнього процесу.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ АКАДЕМІЇ

ЛАДИШКОВА О.Ю.,ЗАЛІЗКО Л.В., БЄЛІКОВА О.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Наразі в Україні відзначається складна ситуація зі станом здоров'я молодого покоління загалом та студентів ЗВО зокрема.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров’я, понад 3% населення планети вважається інвалідами (особами з обмеженими фізичними можливостями). У світовій спільноті Україна вигідно відрізняється передовою правовою базою, що гарантує державну підтримку та забезпечення фізичного виховання і спорту інвалідів.За останній час в суспільстві приділяється особлива увага процесу поступової зміни ставлення до цієї категорії людей.

Поняття «інклюзія» останнім десятиліттям все частіше приходить на зміну поняттю «інтеграція».

Здобуття освіти необхідне кожній людині, оскільки вона є одним з основних способів розвитку особистості та підвищення соціального статусу. Вища освіта розширює спектр вибору життєвого шляху та цілей, сприяє духовній та матеріальній незалежності, соціальній затребуваності, що особливо важливо для молодих людей з інвалідністю.

Одним із основних критеріїв ефективності інклюзивної професійної освіти є успішність соціалізації, оволодіння культурою, розвиток соціального досвіду, професійне самовизначення молодих людей, у тому числі студентів із особливими освітніми потребами. Існуючі теоретичні уявлення про процес інклюзивної освіти в сучасних умовах, включаючи зарубіжний та вітчизняний досвід, відрізняються різноманіттям. Незважаючи на це, механізми, що дозволяють цілеспрямовано розвивати інклюзивні процеси в освітніх організаціях, **недостатньо** розроблені та поширені у діяльності вищої школи з різних причин. Відповідно питання з розробки та впровадження соціально-педагогічних практик включення студентів з особливими освітніми потребами в загальний освітній процес ЗВО в даний час не втрачають своєї **актуальності**.

Аналіз сучасних досліджень свідчить про необхідність розробки доступної в умовах Академії програми навчання студентів з обмеженими можливостями здоров'я, із залученням їх до активних занять фізичною культурою та спортом, що й стало **метою** наших досліджень.

Крім літературного пошуку, у *вирішенні завдань* дослідження нами використовувалися *методи:* опитування, бесід, анкетування та елементи варіаційної статистики.

Саме усвідомлення визначає ставлення до себе та свого здоров'я [3]. У студентів немає повнго розуміння того, що праця в наш час вимагає значної напруги інтелектуальних здібностей, а також психічних та фізичних сил [2]. Так, будь-яка професія встановлює власний рівень розвитку психофізичних якостей, власний перелік теоретичних та практичних професійних умінь та навичок. Таким чином, фізична культура у вищих навчальних закладах є невід'ємним елементом виховання в особистості таких характеристик, які, безперечно, стануть у нагоді у майбутній професійній діяльності.

Особливу тривогу в наші дні викликає раніше сформоване негативне ставлення студентів із відхиленнями у здоров'ї (ОВЗ) до занять фізичною культурою. У них відсутнє усвідомлення зв'язку фізичної культури із загальною культурою [1].

В наш час відбулася зміна цілепокладання у сфері фізичного виховання учнів, а саме полягає ця мета в ефективній підготовці студентів до майбутньої професійної діяльності. Так як для майбутніх професіоналів, регулярні заняття фізичною культурою, відновлення та підтримання здоров'я украй необхідні.

При аналізі усвідомленої спрямованості особистості до занять фізичною культурою, можна сказати, що негативне ставлення спостерігається саме в період студентства [4].

Зі 150 опитаних відповіли, що після інших занять у них не залишається сил на заняття фізичною культурою (27,9%), а 14,5% студентів обрали варіант «Лінь». Досить багато учнів відповіли, що вважають заняття не можливими за обмеженнями лікарів і марними; 5,5% не відвідують заняття через звільнення та 30% обрали варіант «Позитивно».

Таким чином, слідуючи результатам даного опитування, нам необхідно виявити шляхи вирішення проблеми. Насамперед, про причини подібного відношення ми можемо зробити достатньо висновків із отриманих відповідей:

1. багатьом студентам важко займатися фізичною культурою після інших занять в Академії;

2. незначна частина учнів вважають, що ці заняття не приносять їм жодної користі;

3. частині учнів не вистачає врахування їх інтересів та індивідуального підходу під час занять фізичною культурою;

4. значній частині студентів просто ліньки займатися фізичною культурою.

Виходячи з отриманих результатів опитування, необхідно виявити шляхи вирішення зазначеної нами проблеми. Без формування інтересу, мотивації до занять фізичної активністю, і навіть цілеспрямованості у цьому виді діяльності неможливо очікувати позитивного ставлення більшості учнів. Так, необхідно проводити певні заходи, створені задля підвищення мотивації студентів.

1. Підвищити ефективність та відвідуваність занять фізичною культурою можливо, якщо активно враховувати інтереси до того чи іншого виду спорту чи іншої фізичної активності.

2. Необхідний індивідуальний підхід до студентів ОВЗ під час занять фізичною культурою.

3. Не проста ситуація доповнюється необхідністю впровадження навчальних програм часткового та періодично повного переходу на дистанційне навчання, її можна активно використовувати для проведення теоретичних занять, які також необхідні, для підвищення мотивації студентів до систематичних занять фізичною культурою та спортом.

Таким чином, за результатами дослідження ми можемо зробити такі **висновки та практичні рекомендації:**

1. Застосування інших методів, окрім традиційних, під час занять фізичної культурою в ЗВО є доцільнішим.

2. Необхідно посилювати інтерес учнів, спонукати їх до фізичної активності та враховувати їхні думки під час планування занять.

3. Використання повного теоретичного курсу з метою особистого розвитку та саморозвитку кожного, дозволить активно розвивати здатність до самоаналізу власної діяльності та ефективно здійснювати процес навчання, особливо в умовах інклюзії та з урахуванням різних освітніх потреб.

4. Необхідно засобами та методами ФВ викликати в учнях впевненість у своїх здібностях, допомагати їм у становленні правильної самооцінки та спонукати до самоконтролю та самовиховання.

Література

1. Горелов А.А. К вопросу об использовании самостоятельной физической тренировки в образовательном пространстве современного вуза / А.А. Горелов, В.Л. Кондаков, А.Н. Усатов // Физическое воспитание студентов.–2013.–№1. – С. 3-4.

2. Жован Г.Ф. О проблеме повышения квалификации преподавателей физической культуры, работающих в специальном учебном отделении / Г.Ф. Жован, О.Г. Румба // Теория и практика физической культуры. – М., 2015. – №2. – С. 85-91.

3. Закирова К.Р. Отношение студентов к физической культуре и спорту / К.Р. Закирова, В.Г. Мещеркина, Е.Ф. Проскурина // Студенческая наука XXI века: материалы IX Междунар. студенч. науч.-практ. конф. (Чебоксары, 23 апр. 2016 г.). В 2 т. Т. 1 / редкол.: О.Н. Широков [и др.] – Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс», 2016. – № 2 (9). – С. 93-95.

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЛАЗАРЧУК С.Ф.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Методи викладання іноземної мови постійно розвиваються, особливо разом з досягненнями в галузі технологій. В сучасному суспільстві формується чітке соціальне замовлення на володіння іноземними мовами. Одним із сучасних методів являється використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземної мови, який відкриває перед студентами доступ до нових джерел інформації, підвищує їх мотивацію до отримання інформації іноземною мовою, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості. Протягом останніх кількох десятиліть навчання поступово переходило від підходу з ведучої ролі викладача до ведучої ролі студента. У останні роки тенденція дуже прискорилась завдяки зростанню кількості та якості інформації в Інтернеті. Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. Інтерактивне навчання заключає в собі деякі методи співпраці у навчальному процесі. Успішне виконання завдання поставленого для всієї групи, повністю залежить від успішного виконання цього завдання персонально кожним студентом, відповідальність кожного за виконання свого завдання. Ефективна співпраця та комунікація виступають базовими компонентами такого навчання, яке ставить перед собою мету спільного розв'язання проблем, набуття навичок монологічного мовлення, відповідальність, критичного мислення та досягнення вагомих результатів. Ось чому процес навчання повинен бути активований застосуванням інтерактивних технологій залежно від мети та цілі поставленими перед ним. З'ясовано що, інтерактивна форма роботи має значні переваги над фронтальною та індивідуальною формами: здійснюється взаємонавчання та взаємоконтроль.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність інноваційних підходів до викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі залежатиме від бажання і здатності викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо творчого підходу у навчанні. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал студентів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ STEAM-ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

МУРАВЙОВА І.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса,Україна

Сьогодні найважливішою конкурентною перевагою є знання, технології, компетенції. Це ключ до справжнього прориву, підвищення якості життя. У найкоротший термін нам необхідно розробити передову законодавчу базу, зняти всі бар'єри для розробки та широкого застосування робототехніки, штучного інтелекту, безпілотного транспорту, електронної торгівлі, технологій обробки великих даних та інше. Потрібно переходити і до принципово нових, у тому числі індивідуальних технологій навчання, готовність до змін, творчого пошуку, вивчати роботу в команді, що дуже важливо в сучасному світі, навичкам життя в цифрову епоху. Ми гостро потребуємо фахівців з гнучким та креативним мисленням, яке поєднується із міцною науковою базою. Адже вони зможуть подивитися на проблему інакше та знайти неординарне та елегантне рішення. Такі фахівці здатні продукувати ідеї та реалізовувати їх, покращуючи наявні процеси та створюючи нові. Саме тому вже сьогодні ми маємо впроваджувати в освітній процес методи STEM-освіти.

Початкова мета STEM-підходу полягала у популяризації навчання у науковій сфері. Сьогодні регулятори в освітній сфері розробляють навчальні плани STEM так, щоби готувати студентів не лише до роботи у сфері технологій та інженерної роботи. Інтеграція технологій (наприклад Intel у сфері STEM-освіти не обмежується технологіями) у заняття з будь-якої дисципліни дозволяє освітнім закладам викладати спеціалізовані набори навичок та стимулювати певний спосіб мислення, щоб ефективно підготувати студентів до четвертої промислової революції.

Ініціатива Intel® Skills for Innovation Framework (SFI) та програми підтримки допомагають викладачам підвищувати кваліфікацію та розробляти навчальні плани, щоб набути необхідного досвіду для застосування нового підходу до навчального процесу. Корпорація Intel також розробила пакет Intel® SFI starter pack із готовими планами занять та іншими рекомендаціями. Ці плани занять, орієнтовані технології, готові до інтеграції в існуючі навчальні плани з різних предметів різних рівнів навчання. Викладачі можуть використовувати ці плани як приклади, адаптувати їх під себе та створювати багато інших завдань, щоб допомогти студентам освоїти навички завтрашнього дня. Технологія відіграє найважливішу роль для STEM-підходу та допомагає учням розвивати навички, які будуть корисні їм все життя і допоможуть отримати ту роботу, про яку вони мріють.

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАГІСТРІВ

НАХМУРОВ О.М., ШИШКАЛОВА Н.Ю.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В даній статті викладені особливості науково-дослідної роботи магістрів в системі навчального процесу, що включає в себе два взаємопов'язаних елементи:

- ознайомлення студентів із специфікою дослідницької праці, засвоєння ними навичок цієї праці;
- власне наукові дослідження, які здійснюються студентами під керівництвом професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти (далі ЗВО).

Науково-дослідна робота магістрів у межах навчального плану є обов'язковою та охоплює майже всі форми навчальної роботи, а саме: написання наукових тез з конкретної теми в процесі вивчення фундаментальних і фахових дисциплін, виконання лабораторних робіт, самостійних завдань, контрольних, що містять елементи проблемного пошуку, робота студентів за індивідуальним планом навчання, виконання завдань дослідницького характеру та наукові звіти в період виробничої практики, підготовка та захист курсових і магістерських робіт. Науково-дослідна робота студентів представляє собою комплекс форм та методів формування у майбутніх фахівців творчого мислення, засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок. Розвиток наукових досліджень у ЗВО безпосередньо впливає на якість навчального процесу: вони змінюють вимоги до рівня знань студентів, структуру процесу навчання, підвищують ступінь підготовленості майбутніх спеціалістів, їхній практичний світогляд. При цьому важливо, щоб обсяг і складність набутих студентами у процесі навчання знань, вмінь та навичок зростала поступово, у логічній послідовності.

Важливим етапом для здійснення наукових досліджень студентами є проходження виробничої (переддипломної) практики, яка надає широкі можливості для самостійного планування, проведення та аналізу експерименту, підготовку до самостійної наукової діяльності, до творчого опрацювання науково-методичної літератури з досліджуваної проблематики, до вибору методів обробки даних експерименту. В цьому контексті велике значення набуває вибір студентами підприємства для проходження практики. Такий вибір повинен бути зорієнтований на формування у студентів уявлень щодо проблематики досліджень, використання в перспективі результатів цих досліджень у випускній дипломній роботі та представлення на конференціях і публікацій в фахових виданнях.

НАУКОВА ТА ІНОВАЦІЙНА СКЛАДОВА В ОСВІТІ

НЕДАШКОВСЬКИЙ І.П.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В сучасній глобалізованій економіці одним із головних чинників підвищення продуктивності та економічного зростання країни визнано необхідність отримання нових знань та їх імплементацію в сферу виробництва, передові технології, конкурентні на світовому ринку види продукції, послуги тощо. Однією з найважливіших цілей вищих навчальних закладів у частині створення умов для економічного зростання визначена необхідність забезпечення всеосяжної і справедливої якісної освіти і заохочення можливості поєднання навчання з практикою на сучасних підприємствах.

Вагома роль в інноваційному розвитку будь-якої країни належить закладам вищої освіти, не тільки тому, що за своєю основною функцією вони покликані готувати професіональних спеціалістів, а й мають брати активну участь в розробленні інноваційних продуктів та технологій. Слід підкреслити, що інновації, які створюються в системі освіти, є носіями інтелектуальної перспективи розвитку національної економіки, оскільки передають в суспільство нові знання і вміння, що ґрунтуються на прогресивних наукових ідеях і теоріях. У багатьох країнах світу університети перетворилися в «кузню» передових кадрів інноваційного прориву.

Необхідно визначити завдання щодо необхідності активізації інноваційної діяльності вузів та університетів, забезпечення гармонізованого інноваційного розвитку системи освіти і національної економіки, підготовки кваліфікованих спеціалістів для ринку праці; забезпечення умов для ефективної реалізації зв’язку «вища освіта-дослідження-інновації». З огляду на цей науковий інтерес викликає дослідження проблематики поточного стану інноваційної діяльності вищих навчальних закладів та визначення її подальших перспектив.

Для імплементації інновацій у виробництво і соціальну сферу необхідно створити такі умови, щоб докорінним чином змінився процес трансформації наукових досліджень і розробок, науково-технологічних досягнень у новий чи покращений продукт, в оновлений чи вдосконалений технологічний процес, що використовується у практичній діяльності людини, або з’явився кардинально новий підхід до надання соціальних послуг, які відповідають нагальними потребам суспільства в цілому та конкретним особам.

Роль науково-освітніх інституцій особливо посилюється в зв’язку із необхідністю налагодження інноваційного процесу як в країні в цілому, так і на кожному підприємстві, в організації.

КАЗУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕНЬ В КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ

НІКУЛІН О.В., ГРИГОРИЦЯ О.О.
Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна,
НІКУЛІН О.О.
ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», м. Кам'янське, Україна,

Досягнення якісних результатів підготовки магістрів передбачає роботу із застосуванням інноваційних підходів у навчальному процесі, зокрема в активному використанні системного підходу. Для гарантії працевлаштування потрібні конкурентоспроможні спеціалісти. Якщо технологія навчання буде основана на аналізі ситуаційних аспектів, які притаманні реальним виробничим процесам, та сприяє досягненню результатів навчання відповідно державних стандартів освіти та освітньо-наукових програм, тоді можливе досягання мети підготовки [1, с. 7, 10, 48].

При виконанні кваліфікаційних робіт в технічних університетах виявлені певні проблеми та труднощі, з якими стикаються як майбутні фахівці, так і керівники їх досліджень. Пропонується посилення пошукової складової навчальних досліджень з перспективою подолання їх обмеженості на основі застосування інноваційних технологій. Перспективно розвити мотивацію як викладачів, так і здобувачів стосовно активного використання сучасних методик: системного підходу та ІКТ, тому що відмічається прагнення студентів та викладачів залишатися в звичному для них освітянському середовищі, де пануватимуть лише традиційні (пасивні) форми навчання[2, с. 71–77].

При розв’язанні зазначених проблем доцільно починати з використання розвинутих методик казуального аналізу. Наприклад, дослідження, пов’язані з встановленням впливу умов контактного тертя на технологічні параметри прокатування в умовах сучасних станів, можна починати з побудови відповідної діаграми Ісікави (рис. 1). З врахуванням змісту дослідницької роботи кількість основних чинників, які враховуються в явній формі – чотири.

Застосування діаграми Ісікави обумовлено наступними дидактичними перевагами: вона дозволяє графічно відобразити основні причинно-наслідкові взаємозв'язки для досліджуваної проблеми; дає можливість провести змістовний аналіз ланцюжка взаємопов'язаних чинників, що впливають на проблему; зручна і проста для розуміння при навчанні і при аналізі виробничих ситуацій [3, с. 31-37].

Рисунок 1 – Діаграма Ісікави проблеми «Дослідження контактної взаємодії при прокатуванні для різних моделей тертя»

Активне використання системного підходу в формі казуального планування при виконанні кваліфікаційних робіт сприяє підвищенню їх рівня, формуванню пізнавальних і професійних мотивів та інтересів, набуттю компетентностей здобувачів вищої освіти другого рівня щодо проектної і практичної діяльності в прикладних дослідженнях.

Література:

1. Системний підхід, методи досліджень процесів прокатування з аналізом поздовжньої сталості: навчальний посібник / О.П. Максименко, О.В. Нікулін, В.М. Самохвал та ін. – Кам’янське: ДДТУ, 2021. – 347 с.

2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – 2-ге вид. – Х.: Вид. група «Основа», 2014. – 176 с.

3. NikulinA. System approach in modeling and research of metal processes / A. Nikulin, T. Nakonechnay, V. Peremitko. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2021. – 105p.

ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ КАФЕДРИ У ВИВЧЕННІ МАГІСТРАМИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

НОВСЬКИЙ О.В., МИТИНСЬКИЙ В.М., НОВСЬКИЙ В.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На кафедрі основ і фундаментів читається вибіркова дисципліна для наукових магістрів «Ефективні конструкції фундаментів». При формуванні робочої програми даної дисципліни використовувалися матеріали досліджень як українських, так і зарубіжних вчених, у тому числі і нашої кафедри. Кафедра основ і фундаментів дотримується традицій, які були закладені в п'ятдесятих роках минулого століття його засновником В. М. Голубковим. Вони полягають в тому, що основою науки є експеримент, результати якого узагальнюються з використанням теоретичних положень. Все нове, що було досягнуто в результаті наукових досліджень, має бути впроваджено в практику будівництва, і в першу чергу через формування фахівця, здатного вирішувати виробничі завдання по-новому, використовувати нові, більш ефективні конструкції, в тому числі фундаменти, в проектуванні і будівництві.

Значними розробками кафедри є експериментальні дослідження, розрахунок і проектування фундаментів з пірамідальних і багатоелементних паль. На основі великої кількості досліджень, як в лабораторних, так і в польових умовах, встановлено характер роботи цих паль з грунтом, побудовані експериментальні залежності для визначення несучої здатності паль, знаючи їх параметри і фізико-механічні характеристики грунтів основи.

Окремі розділи дисципліни присвячені новим розробкам кафедри. Це, в першу чергу, грунто-цементні і буронабивні палі великого діаметру, що спираються на черепашник та інш. Світовий і вітчизняний досвід показує, що грунто-цементні палі, виготовлені різними методами, дуже ефективні в складних інженерно-геологічних умовах. Їх можна використовувати у вигляді окремих фундаментів, а також шпунтових стін і протифільтраційних завіс, які широко використовуються при будівництві підземних частин будівель. При розрахунку і проектуванні буронабивних паль у вапняку-черепашнику розроблені нові методи розрахунку з використанням результатів наукових досліджень кафедри для визначення характеристик міцності і деформаційних властивостей напівскельних порід. Студенти мають можливість брати участь у дослідженнях, що проводяться в лабораторіях кафедри і на експериментальних майданчиках, що дозволяє закріпити теоретичні знання.

ПРИНЦИПИ СТАЛОЇ АРХІТЕКТУРИ У АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

САВИЦЬКА О.С., ІНЯКІНА А.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У прийнятій на Всесвітньому конгресі архітекторів у 1993 році «Декларації взаємозалежності для стійкого майбутнього» було визнано, що архітектурне середовище в цілому, і будівлі зокрема грають одну з важливих ролей у негативному впливі людини на природне навколишнє середовище. Під загрозою не лише збереження минулого, а й гармонія, і творчий потенціал у просторових відносинах між сучасною архітектурою, міським дизайном та історичною спадщиною.

Саме архітектори можуть вплинути на відновлення екологічної рівноваги та забезпечення високої якості життя людства, створюючи архітектурне середовище, яке задовольняє потреби людини, і водночас зберігає або навіть покращує природне, а також історичне культурне середовище. Таке архітектурне середовище, процес його створення отримав назву «стійка архітектура» (sustainable architecture). Незважаючи на відсутність чіткого наукового визначення стійкої архітектури, існує загальне розуміння її провідних принципів та визнання того, що дотримання цих принципів вимагає радикальної зміни всієї практики проектування та будівництва.

Важливу роль в процесі зміни принципів функціонування будь-якого суспільства грає освіта, й у першу чергу, высща. Таку позицію підтримують у багатьох університетах США та Європи, що призвело до введення у їхні навчальні плани курсів, пов'язаних із проблематикою сталого розвитку загалом та сталої архітектури зокрема.

В Україні розуміння важливості сталого розвитку, зокрема й у галузі архітектури та будівництва, постійно зростає. В АХІ ОДАБА на кафедрі містобудування найбільш активно ідеї сталого розвитку впроваджуються у містобудівній науці та ландшафтній архітектурі, в галузі архітектурно-містобудівного проектування, а також у галузі покращення енерго- та ресурсоефективності інженерних систем будівель. Комплексне збереження культурного надбання, що визначається як еволюційний метод, має захищати надбання та забезпечувати його безпеку, одночасно задовольняючи потреби сучасного суспільства.

Визначення змісту концепції сталої архітектури та розробка методики її викладання ведеться на основі світового досвіду, але з урахуванням особливостей української системи освіти та перспектив її розвитку.

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА МАРКЕТИНГУ БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

САХАЦЬКИЙ М.П.
Одеська академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
ЗАПША Г.М., САХАЦЬКИЙ М.М.
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження наукової та інноваційної складової маркетингу будівельного комплексу спричинюється важливістю промислового та цивільного будівництва для якісного поліпшення житлових будівель та споруд, а також інфраструктурних об'єктів, покликаних забезпечувати комунальну, транспортну, соціальну, рекреаційну, організаційно-управлінську та обслуговуючу сфери життєдіяльності міських та сільських громад, що набуває особливої ваги у воєнні та повоєнні роки. В будівельному комплексі, будучи тісно пов’язаними та взаємозалежними між собою, маркетинг інновацій та інноваційний маркетинг за своїм сутнісним наповненням є різними ринковими процесами. Вони співвідносяться між собою як частина і ціле. В промисловому та цивільному будівництві інноваційний маркетинг виступає в якості цілісного методологічного інструментарію, що використовує наукові здобутки в різноплановій маркетинговій діяльності будівельного ринку.

Маркетинг інновацій на ринку стосується винятково інноваційних пропозицій. Інновації як такі поширюються на всі складові маркетингової системи – дослідницьку, товарну, цінову, дистрибутивну, комунікаційну. Інноваційний маркетинг використовується як до товарів, що є традиційними для ринку, так і до інноваційної продукції. Відтак, в реальній ринковій практиці може здійснюватися інноваційний маркетинг будівельних інновацій.

З функціональних позицій, інноваційний маркетинг будівельного комплексу являє собою вид людської діяльності, що передбачає використання науково-дослідних та дослідно-конструкторських напрацювань для виявлення, формування та задоволення попиту споживачів через ринковий обмін для досягнення учасниками процесу купівлі-продажу власних цілей. Науково-дослідна й дослідно-конструкторська складові доповнюють традиційний маркетинговий ланцюг та породжують його якісно новий сутнісний зміст. Інноваційний маркетинг започатковує процес отримання нових знань та їх використанням при створенні або вдосконаленні техніко-технологічних рішень в будівельному комплексі у відповідності до запитів ринку.

В ринковій економіці ця особливість проявляється через креативний маркетинг, що передбачає наявність потенційного попиту на товар, який ще не

створений або відсутній на ринку. Тому проводяться роботи пошукового та експериментального характеру, щоб створити відповідний товар та презентувати його ринку. Залежно від виду новизни (нововведення чи удосконалення) та техніко-технологічної складності [1, с. 115-117] процес створення нового товару може включати до 8 основних етапів [2, с. 620-623].

До числа основних властивостей інноваційного маркетингу будівельного комплексу, що виокремлюють його серед інших явищ ринкової економіки, слід віднести: превентивність наукових здобутків в маркетинговій діяльності за рахунок використання в ній результатів фундаментальної та прикладної науки; комплексність удосконалення маркетингових інструментів – дослідницької, товарної, цінової, дистрибутивної та комунікаційної політики; фінальність маркетингового комплексу, як додатковий сервіс після продажного обслуговування та при утилізації відпрацьованих виробів.

Превентивність наукових здобутків в маркетинговій діяльності – проявляється в тому, що початку маркетингової діяльності передує наявність ідей та розробок вчених фундаментальної та (або) прикладної науки. Відповідно до Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність», науковою визнається інтелектуальна творча діяльність, що спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування. Основними видами наукової діяльності є фундаментальні та прикладні наукові дослідження [3].

Якщо фундаментальною наукою передбачається пізнання об'єктивної дійсності такою, якою вона є, то прикладна наука покликана змінювати існуючі природні об'єкти згідно потреб людини. При цьому, фундаментальна наука, здебільшого, випереджає розвиток прикладної науки та формує для неї теоретичну базу. Проте прикладна наука має зворотний вплив на фундаментальну, бо реалізує її здобутки на практиці, яка, в свою чергу, також заохочує проведення фундаментальних досліджень.

Законодавством України наукова (науково-технічна) робота трактується як наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки, проведені з метою одержання наукового, науково-технічного (прикладного) результату. Основними видами наукової (науково-технічної) роботи є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, дослідно-технологічні, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов’язані з доведенням нових наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання [3]. Отже наведений перелік наукових (науково-технічних) робіт та їх спрямованість на практичне використання вказує на превентивність наукових напрацювань по відношенню до маркетингової діяльності в будівельному комплексі.

Діалектика взаємодії фундаментальної та прикладної науки полягає в їх нерозривному взаємозв'язку та розвитку. Бо прикладна математика, прикладна і міждисциплінарна фізика, прикладна геометрія, архітектура, інженерія, комп'ютерні та інформаційні науки, статистика, матеріалознавство, метрологія й інші прикладні наукові дослідження стосовно будівельної сфери проводяться на основі напрацювань фундаментальної науки - математики, фізики, хімії, кібернетик, тектології, природознавства, суспільствознавства, філософії тощо. Водночас, слугуючи задоволенню соціальних замовлень та вирішуючи конкретні проблеми життєдіяльності громади та її представників, прикладні наукові дослідження в будівництві визначають орієнтири розвитку фундаментальної науки і в практичній площині підтверджують або заперечують її здобутки.

За відсутності очевидності, фактом постає задоволення потреб людини завдяки використанню напрацювань науковців фундаментальної та прикладної науки. Ці наукові розробки, в свою чергу, виступають вихідною базою для формування нових людських потреб, які стимулюють створення інноваційної продукції. Так, персональним комп'ютерам, мобільному зв'язку та Інтернет мережі передували напрацювання вчених в області теоретичної та прикладної математики, фізики, математичного програмування, лінійної алгебри тощо. При прогнозуванні можливих та/або формуванні нових потреб використовуються здобутки таких фундаментальних наук як математичний аналіз, математичного моделювання, філософія, хімія, біологія тощо.

На практиці виникають ситуації, коли суб'єкти господарювання будівельного комплексу використовують нові маркетингові інструменти, що не отримали відповідного наукового забезпечення. Де-факто в реальній дійсності може мати місце інноваційний маркетинг, який не визнається таким де-юре. Бо відсутній науковий результат, що законодавством України визнається як нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Будівельні суб'єкти господарювання в такому випадку ризикують понести прямі економічні та іміджеві втрати.

Література

1. Маркетингова діяльність підприємства. Навчальний посібник. За ред. В.В. Зіновчука, Л.В. Тарасович. Житомир: Вид. О.О. Євенок. 2019.

2. Маркетинг для магістрів. Навчальний посібник. За заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. Суми: ВТД «Університетська книга». 2007.

3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text

ПРОБЛЕМАТИКА ВИБОРУ ТЕМИ СТУДЕНТСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

СВІЧИНСЬКИЙ С.В.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна

Тема являє собою, по суті, наукове завдання, яке охоплює певну область дослідження. Вона базується на багатьох менших дослідницьких завданнях, результати рішення яких можуть мати не лише теоретичне, але і практичне значення. При формулюванні теми, за можливості, варто висувати конкретні завдання – отримати нове рішення якогось питання, розробити методику, технологію і т.п. Вибір і постановка таких завдань є досить важким, відповідальним завданням і включає ряд етапів.

Перший етап – формулювання завдань. На основі аналізу протиріч досліджуваного напрямку доцільно сформулювати основне завдання і визначити у загальних рисах очікуваний результат.

Другий етап включає розробку структури планованої науково-дослідної роботи студента – тут потрібно виділити підтеми і окремі питання. Композиція цих елементів складатиме дерево дослідження.

На третьому етапі доцільно встановити актуальність поставлених завдань, тобто їх цінність для науки і практики. Для цього по кожному з них можна сформулювати декілька заперечень і на основі аналізу та послідовного наближення виключити заперечення на користь реальності обраної теми.

При виборі теми важливо вміти відрізняти псевдопроблеми від дійсних проблем. Псевдопроблеми, тобто помилкові та уявні, яку б не мали зовнішню форму, в своїй основі мають антинауковий характер.

Найбільша кількість псевдопроблем у технічних напрямах, і особливе місце серед яких займають проблеми, котрі повторюють вирішувані або вже вирішені питання. Дубльовані псевдопроблеми спричиняють додаткові витрати ресурсів і праці дослідників, хоча іноді дублювання проблем не зовсім даремне. Так, в науці відомі випадки, коли при повторній розробці проблеми були досягнуті більш значні результати. Проте в цілому розробка псевдопроблем приносить більше шкоди, ніж користі.

При виборі теми науково-дослідної роботи студента до неї пред’являється ряд вимог:

- тема має бути актуальною, важливою. Ця вимога – одна з основних. Чіткого критерію для встановлення міри актуальності немає. Так, при порівнянні декількох тем досліджень міру актуальності може оцінити науковий керівник. При оцінці

актуальності прикладних досліджень складностей зазвичай не виникає, адже актуальнішою є та тема, яка забезпечує більший економічний ефект;

- тема повинна мати певну новизну. Це означає, що тема в такій постановці ніколи не розроблялася і нині не розробляється, тобто виключається дублювання. При виборі тем новизна може бути інженерною або науковою, тобто принципово новою. Якщо розробляється нехай навіть нове завдання, але на основі вже відкритого закону, то це буде область інженерних, а не наукових досліджень. Відповідно, потрібно розрізняти наукове та інженерне завдання;

- тема за можливості має бути економічно ефективною і мати значущість. Очікується, що тема прикладних досліджень повинна дати економічний ефект. Це одна з найважливіших вимог. На стадії вибору теми дослідження передбачуваний економічний ефект може бути визначений, як правило, орієнтовно. Іноді економічний ефект встановити взагалі неможливо. У таких випадках для орієнтовної оцінки ефективності можна використовувати аналоги – близькі по назві і розробці теми. При розробці теоретичних досліджень іноді вимога економічності може поступатися вимозі значущості;

- тема науково-дослідної роботи студента повинна відповідати профілю випускаючої кафедри. Кожен науковий колектив – заклад вищої освіти (ЗВО), факультет, кафедра, відділ – по традиціях має свій профіль, кваліфікацію, компетентність. Така спеціалізація сприяє накопиченню досвіду досліджень, дає позитивні результати – підвищується рівень розробок, якість та економічна ефективність, скорочується термін виконання дослідження. Виконуючи тривалий час роботу з вузькоспеціалізованої тематики зі сталою методикою, деякі наукові співробітники можуть втрачати до неї інтерес. Тому в колективі може бути декілька непрофільних тем, що не сильно відрізняються від основної тематики колективу. Це може викликати ентузіазм, ініціативу і прилив творчих сил як у керівника науково-дослідної роботи, так і у студента;

- важливою характеристикою теми є можливість впровадження у практику виробничої діяльності. При розробці теми слід оцінити можливість її закінчення в плановий термін і впровадження у потенційних замовників. Якщо це не можна здійснити або впровадження у встановлені терміни неможливе, то ефективність подібних тем може істотно знизитися. Обґрунтовувавши тему, студент разом зі своїм науковим керівником повинен добре знати виробничу сферу та її запити. Велике значення мають контакти з провідними вченими, великими спеціалістами-практиками, відвідування або комунікація з представниками схожих за профілем кафедр в інших ЗВО. Вибору теми повинне передувати ретельне ознайомлення з вітчизняними і зарубіжними літературними та інтернет-джерелами власної і суміжних спеціальностей.

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

СЕМЕНОВА С.В., КИРИЛЕНКО Г.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Наукова-дослідна робота (НДР) студентів є важливим компонентом підготовки майбутніх фахівців. Методично вірна організація такої роботи – запорука успіху формування наукового світогляду здобувачів вищої освіти.

На кафедрі хімії та екології НДР студентів відбувається в рамках роботи проблемних наукових груп за двома напрямками, одним з яких є «Фізико-хімічні процеси у композиційних матеріалах». Особливістю дослідницької роботи за наведеною темою є обов'язкове проведення експерименту. В умовах карантину немає можливості проводити повноцінне експериментальне дослідження. Тому основна увага приділяється аналізу літературних джерел та використанню сучасних методів обробки експериментальних даних.

На засіданнях групи, що відбуваються в дистанційному режимі, викладачі надають інформацію щодо існуючих теорій структуроутворення та руйнування композиційних матеріалів, рекомендують певний перелік літературних джерел. Студенти самостійно аналізують надану інформацію та мають можливість виступу з повідомленням щодо того чи іншого питання на наступному засіданні групи. Таким чином, дослідники-початківці отримують навички роботи з літературними джерелами та аналізу теоретичних відомостей, а також досвід публічного виступу у режимі он-лайн, що сприяє формуванню сучасних soft skills.

Для аналізу існуючих експериментальних досліджень (наприклад, виконаних попередніми групами) використовуються різноманітні сучасні методики: математична обробка результатів, комп'ютерна обробка зображень тощо. Такі методики дають студентам можливість проаналізувати отримані результати без безпосередньої присутності у лабораторіях кафедри хімії та екології, а також забезпечують навички роботи у сучасних програмних пакетах.

Так, наприклад, в поточному навчальному році, незважаючи на карантинні обмеження, були проведені дослідження впливу умов зберігання та водо-в'яжучого відношення на формування структури гіпсового каменю за допомогою комп'ютерної обробки мікрофотографій гіпсового каменю, що були отримані раніш у попередніх експериментальних роботах, та виконана відповідна конкурсна студентська робота.

Таким чином, науково-дослідна робота студентів можлива в період карантинних обмежень та має за мету розвиток дуже важливих навичок.

ЗАВДАННЯ ПІДГОТОВКИ З ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

СТАДНІКОВ В.В.,
КОЛОСЮК А.А.,
ЛІХВА Н.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Загальновідома фраза Майера Ротшильда «Хто володіє інформацією - той володіє світом» набула із часом більшої актуальності. Наразі організація сталого розвитку територіальних утворень (підприємство, місто, район, область, держава тощо) забезпечується, підтримується та набуває розвитку більшою мірою у цифровому форматі.

Практичне втілення процесу володінням інформацією (тобто збір, систематизація, обробка, аналіз, зберігання, актуалізація та застосування інформації) як для цілісних, так і по територіально-рознесених утвореннях, на сучасному цивілізаційному етапі забезпечується за допомогою геоінформаційних систем (ГІС).

Економічні успіхи цілого ряду європейських держав та наддержавних утворень, багато у чому обумовлено впровадженням в процес управління господарською інфраструктурою галузевих геоінформаційних систем.

Прикладом економічно успішного впровадження ГІС для управління господарською інфраструктурою є найбільші підприємства Європи, а саме: порт Гамбурга - ГІС «GIS@HPA», порт Роттердама - ГІС «PortMap Rotterdam».

Метою створення будь-якої ГІС є підготовка і швидкісне надання систематизованої інформації з метою оперативної підтримки функціоналу прийняття раціональних управлінських і інженерних рішень із питань організації ефективної роботи в сфері утримання та забезпечення використання матеріально-технічних та трудових ресурсів просторово-територіального утворення. Зазначені дії наразі базуються виключно на основі сучасних геоінформаційних технологій, системи обробки космічних і авіаційних знімків, цифрової картографії, геодезії, інформаційних технологій.

В державних, комунальних і комерційних структурах Європи попит на висококваліфіковані інженерні кадри у архітектурно-будівельній галузі

(архітекторів, інженерів-будівельників, геодезистів та землевпорядників) відзначається постійно зростаючою тенденцією.

Застосування сучасних ГІС в архітектурно-будівельній галузі України знаходиться на етапі становлення. Тематичні напрямки застосування сучасних ГІС різноманітні і багато у чому збігаються із архітектурно-будівельною тематикою та основними напрямками науково-дослідної та освітньої діяльності Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Створення системи освоєння знань та набуття вмінь із використання геоінформаційних технологій та систем за всіма освітніми програмами академії, є актуальним завданням. Наразі в Одеській державній академії будівництва та архітектири вже проводиться підготовка бакалаврів та магістрів по декількох навчальних ГІС-компонентах в рамках спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», а саме: «Геоінформаційні системи і бази даних», «Геоінформаційні системи в управлінні територіями». Розроблена освітньо – професійна програма «Геоінформаційні системи і технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій галузі знань 19 Архітектура та будівництво, кваліфікація: магістр з геодезії та землеустрою. В рамках якої розроблено навчальний план та методичні рекомендації за основними компонентами.

Надання академією освітніх послуг за освітньою програмою «Геоінформаційні системи і технології» вцілому для ринку науково-дослідних, галузевих виробничих слід розглядати у якості перспективної інноваційної діяльності. За сформованою в академії ідеологією зазначена освітня професійна програма має не тільки не обмежуватися введенням циклів нових взаємопов’язаних освітніх компонент, але й органічно поєднуватись із низкою класичних для академії освітніх програм.

Одним із наступних заходів академії у цьому напрямку є створення на базі кафедри «Геодезії та землеустрою» лабораторії геоінформаційних технологій для надання науково-дослідних ГІС-послуг архітектурно-будівельній галузі. Основними завданнями лабораторії повинні стати науково-технічне супроводження містобудівного кадастру регіонального та місцевого рівня, планування територій, інженерної геодезії, фотограмметрії та інших напрямків.

БІНАРНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ

ФАРІНА Г.М.
Харківський фаховий коледж будівництва, архітектури та дизайну, м. Харків, Україна

Інноваційні педагогічні технології в процесі підготовки майбутніх фахівців збагачують освітній процес за рахунок впровадження активних, аналітичних і комунікативних способів навчання, формують компетентність і покращують засвоєння навчального матеріалу, спрощують вирішення типових завдань і розвивають здібності до прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, підвищують рівень загальної та інформаційної культури особистості. Тому використання інноваційних педагогічних технологій є важливим чинником якісної підготовки майбутнього фахівця.

В Харківському фаховому коледжі будівництва, архітектури та дизайну поряд із традиційними формами навчання повноправне місце в підготовці майбутніх фахівців займає бінарна модель навчання. Термін «бінарний» походить від латинського слова, що означає «подвійний», тобто взаємодія двох педагогів. Під час формування висококваліфікованого фахівця важливим є те, щоб студент отримав комплекс знань, мав можливість визначити роль і місце кожної дисципліни та швидко адаптувався на виробництві. Таку можливість і надають бінарні заняття. Дана модель навчання передбачає інтегральну технологію засвоєння матеріалу і являє собою нестандартну форму реалізації міжпредметних зв’язків. Це творчість двох педагогів, яка перетворюється у творчий процес студентів та формує у них креативне мислення і професійні компетенції.

Бінарні заняття ґрунтуються на інтеграції двох предметів і передбачають:

– використання різних педагогічних технологій (інтерактивне, інтегроване, проектне, проблемне, модульне навчання);

– вирішення завдань формування комунікативної компетенції через можливість розв’язання проблем шляхом їх обговорення;

– формування зацікавленості студентів предметами, які вивчаються;

– узагальнення напрацьованого матеріалу.

Бінарне заняття як інноваційнаї освітня технологія характеризується:

– наявністю у викладацькій команді двох або більше викладачів. При цьому мають бути забезпечені системний, науковий та практикоорієнтований підходи;

– міждисциплінарністю комплексу занять, що поєднує дидактичні одиниці різних навчальних дисциплін, у т. ч. можливо із різних наукових галузей, об'єднаних загальною темою;

– забезпеченням участі студентів різних профілів навчання, які можуть бути представниками одного чи різних навчальних підрозділів;

– варіативністю та адаптованістю змісту технології відповідно до цілей та потреб учасників освітнього процесу;

– обов'язковою оцінкою ефективності використання даної технології для співвіднесення з цілями та передбачуваними результатами освоєння дисциплін, що вивчаються, і стандартів підготовки.

При проведенні бінарного заняття вирішуються наступні завдання:

– дотримання єдиного підходу до засвоєння навчального плану підготовки молодших бакалаврів і єдності вимог до студентів в процесі їх освітньої діяльності;

– знання студентів набувають системності, під впливом нестандартності заняття виникає зацікавленість, активізується емоційна і логічна пам’ять та сприйняття навчального матеріалу, загострюється увага;

– формування у студентів уміння використовувати теоретичні знання у нестандартних виробничих ситуаціях в умовах, коли необхідно оперативно і зважено прийняти вірне рішення;

– політехнічна спрямованість взаємозв’язку теоретичного матеріалу і продуктивної праці;

– обмін досвідом, який поширюється не тільки на студентів, але й одночасно виступає ефективною формою вивчення досвіду колег і вдосконалення педагогічної майстерності.

Загальна структура бінарних занять має три етапи:

– підготовчий етап – визначення мети, завдань, актуалізацію опорних знань студентів;

– основну частину – розкриття змісту навчального матеріалу;

– заключну частину – підбиття підсумків, оцінку роботи студентів, визначення завдань для самостійної роботи.

Використання бінарних занять з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки сприяє систематизації знань у студентів, розвиває їхню зацікавленість вивченням дисциплін фахового спрямування, формує навички самоосвіти.

Підготовка і проведення бінарних занять з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки сприяють удосконаленню професійних компетенцій викладачів і формуванню адекватної оцінки студентами значимості дисциплін, які вивчаються, для майбутньої професійної діяльності.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ТЕОРЕТИЧНА МЕХАНІКА» ЗА ДОПОМОГОЮ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

ФОМІНА І.П., ФОМІН В.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Теоретична механіка є природничою наукою, що спирається на результати досвіду. Це виявляється у формулюваннях аксіом, на яких вона базується. Крім того, у ній широко використовується математичний апарат при висновку результатів і використанні їх при розв'язанні практичних задач.

У сучасному викладанні теоретичної механіки для студентів вищих технічних навчальних закладів має велику потребу доведення теоретичного матеріалу у більш наглядному вигляді. Таку можливість надає складання лекційного матеріалу за допомогою програм розробки презентацій.

Так викладачами кафедри теоретичної механіки було розроблено цілу низку електронних презентацій для викладання лекцій як з курсу «Теоретична механіка» так і зі спеціального курсу «Динамічні моделі в інженерних задачах». При розробці цих курсів викладачами кафедри було враховано кількість часів, тем, пов'язаних з робочими програмами курсів. В цих презентаціях був розглянутий весь лекційний матеріал, а також проілюстрований за допомогою відповідних рисунків, схем та формул.

Так студенти, що навчаються у дистанційному режимі, можуть бути залучені до вивчення розділів, що входять до курсу «Теоретичної механіки» у відповідності до навчального плану, робочої програми та сілабусу.

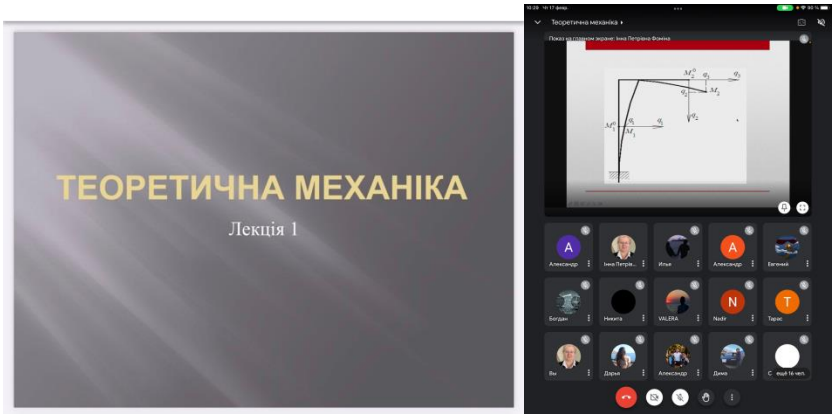

Тому, що для студентів були зроблені відповідні класи у Google Class Rooms, до них дуже зручно долучити і презентаційний матеріали, що надає студентам можливість самостійно вивчати матеріал.

Після вивчення курсу студенти також мають можливість перевірити як був засвоєний матеріал за допомогою тестів, які були складені у Google Forms та отримати відповідне оцінювання, незалежно від викладача.

ДОСВІД ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ГАЛУЗІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ЧЕМЕРИС Ю.О., БОЙЦОВА О.М.
Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

В складних умовах епідемічних та карантинних обмежень, науково-педагогічним співробітникам Запорізького державного медичного університету, в стислі терміни було налагоджено освітній процес дистанційно, щоб максимально знизити академічні заборгованості без шкоди для здоров'я всіх учасників навчання. Спільна робота викладачів зі спеціалістами центра дистанційної освіти закладу, дозволила переформатувати викладання медичних дисциплін в умовах змішаної форми навчання. Змішана форма навчання з повною та синхронною візуалізацією на платформі Microsoft Teams надає всі можливості для проведення повноцінних практичних та семінарських занять, а також читати лекції. На базі ЗДМУ надбано унікальний досвід викладання медичних предметів за допомогою хмарних сервісів MS Office 365. Напрацювання викладацького колективу закладу у впровадженні новітніх технологій в освітній процес, може бути корисним для проведення навчання та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.

Перед початком проведення практичних або семінарських занять, з використанням MS Office 365, для кожної групи студентів створюється окремий онлайн клас. В розділ додаткових матеріалів викладач розміщує відеотеку з навчальними фільмами за темою заняття, методичні рекомендації, створені співробітниками кафедри, та перелік онлайн підручників для підготовки студентів до кожного заняття, а також найсучасніші протоколи лікування, затверджені як в Україні так і міжнародними асоціаціями. Створені на кафедрах учбові відеоматеріали з детальним роз'ясненням практичної навички, якою мають володіти майбутні лікарі, значно полегшують студенту розуміння проведення медичних маніпуляцій. Подібні відеоролики є необхідною складовою в навчальному процесі в умовах карантинних обмежень. Також вони добре зарекомендували себе в умовах очного оффлайн навчання.

Практичні заняття, які проводяться з повною та синхронною візуалізацією, поділені на декілька складових частин. На початку проводиться первинний тестовий контролю знань студентів, за результатами якого можливо виокремити проблемні моменти, або частини теми, з якими у здобувачів вищої освіти виникли певні складнощі або непорозуміння. Подібне виявлення «пробілів» в знаннях теми, значно полегшує побудову майбутньої дискусії зі студентами. В середині заняття, відбувається онлайн обговорення складних для розуміння моментів, які підкріплюються демонстрацією відеоматеріалів з роз'ясненнями викладача. При проведенні онлайн конференцій з групою студентів та обговоренні незрозумілих питань, викладач направляє та доповнює відповіді студентів.

В фінальній частині заняття проводиться заключний тестовий контроль засвоєного матеріалу. З метою якісного контролю, співробітниками кафедри створена та постійно доповнюється та оновлюється база тестових завдань, різного рівню складності.

Для контролю самостійної роботи студентів, перед кожним заняттям створюється і надсилається в загальний онлайн чат, окремий онлайн зошит, який складається із завдань різного ступеню складності, що має за мету систематизацію отриманих медичних знань, формування у студента навичок діагностичного та клінічного мислення, для успішного проходження тестування на початку і в кінці заняття, або підсумкового тестування наприкінці вивчення предмету, а також допоможе здобувачам вищої освіти в професійному виконанні своїх майбутніх обов'язків. Студенти редагують свою копію зошиту, заповнюючи таблиці або вирішуючи ситуаційні завдання, в зручний для самостійної підготовки час.

Для здійснення якісного проведення лекцій, було створено та оснащено найсучаснішою комп'ютерною технікою 28 лекційних онлайн аудиторій, які розташовані як на території університету, так і на лікарняних базах кафедр, що дозволяє студентам наживо слухати лекційний матеріал в безпечних для життя і здоров'я умовах. Розклад лекцій затверджений навчальним відділом і про будь-які зміни в розкладі, студенти оперативно інформуються в особистих кабінетах, які створені для кожного студента. Використовуючи активні посилання на підключення до лекцій, студенти легко приєднуються до них.

Наявну у студента академічну заборгованість з практичного або лекційного заняття, можна також відпрацювати за допомогою хмарних сервісів MS Office 365. З цією метою викладачем створюється окреме заняття, доєднуючись до якого здобувач вищої освіти, з повною та синхронною візуалізацією, позбувається заборгованостей та отримає додаткові знання з предмету вивчення.

Також подібна форма навчання добре зарекомендувала себе і в у мовах оффлайн навчання, при якому онлайн обговорення складних для розуміння питань теми заняття, замінюється на «живу» комунікацію між учасниками навчального процесу в умовах аудиторної роботи.

Таким чином, нами було зроблено висновок, що змішана форма навчання з новими формами та перспективами хмаро-орієнтованого середовища, може мати позитивний результат за умови раціонального поєднання онлайн частини, яка несе суто теоретичне навантаження на студента, з використанням поточного та підсумкового тестування, зовнішнього навчального контенту, самостійного дистанційного навчання студентів, в поєднанні з оффлайн частиною, при якій проводиться практично - орієнтовані заняття з групою студентів в умовах тренінгового центра або тренінгової аудиторії кафедри з використанням муляжів та манекенів.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЛОВАЦЬКОМУ ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В БРАТИСЛАВІ. ДОСВІД УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ МОБІЛЬНОСТІ

ЧЕРНЄВА О.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У вересні 2021 року доцент кафедри Залізобетонних конструкцій та транспортних споруд Чернєва Олена відвідала Словацький технічний університет у Братиславі в рамках Національної стипендіальної програми Словацької Республіки. Ця участь дала змогу ознайомитися з особливостями навчального процесу та здійснення наукової діяльності в Університеті Словацької Республіки.

Словацький технічний університет (STU) у Братиславі пропонує університетську освіту переважно за такими напрямками: технічна, технологічна, техніко-економічна, техніко-інформаційна та техніко-мистецька. Близько 13000 національних та іноземних студентів навчаються на 7 факультетах та 1 інституті в Братиславі та Трнаві. Комплексну акредитацію діяльності STU було завершено в 2015 році. На підставі декларації Акредитаційної комісії, консультативного органу Уряду Словацької Республіки, STU продовжує класифікуватися як коледж університетського типу.

Навчання в STU проводиться на 3 рівнях:

1. навчальна програма бакалавра;
2. навчальна програма інженера або магістра;
3. навчальна програма кандидат технічних наук (докторська ступінь).

Програма навчання бакалавра спрямована на здобуття теоретичних знань та практичних знань, що ґрунтуються на фактичному стані науки та мистецтва, та на засвоєнні використання цих знань під час роботи чи впродовж подальшого навчання в університеті. Стандартна тривалість навчання за програмою бакалаврату становить 3 або 4 роки. Однією з умов успішного завершення навчання є складання державного іспиту - захист бакалаврської роботи та складання ще одного державного іспиту з предметів (якщо це передбачено планом навчання). Випускникам надається вчене звання «bakalár» (скорочено «Bc.»). Випускник програми бакалаврату може продовжити навчання на другому ступені. Програма навчання інженера та магістра спрямована на здобуття теоретичних знань та практичних знань, що ґрунтуються на фактичному стані науки та мистецтва, та на розвитку творчого використання цих знань на практиці чи впродовж подальшого навчання у ВНЗ, згідно до програми навчання докторантури. Стандартна тривалість навчання становить 2 або 3 роки. Однією з

умов успішного завершення навчання є складання державного іспиту - захист дипломної (магістерської) роботи та складання ще одного державного іспиту з предметів (якщо це передбачено планом навчання). Випускникам надається вчене звання «inžinier» («Ing.»), «inžinierarchitekt» («Ing. arch.») або «magisterumenia» (Mgr. art).

Під час навчання другого ступеня студент може відвідувати додаткові педагогічні студії на Кафедрі Технічної Педагогіки InstituteofLifelongLearning, що дає йому змогу здобути педагогічну кваліфікацію для викладання технічних предметів у всіх типах загальноосвітніх навчальних закладів.Випускник цього ступеня може продовжувати навчання на третьому ступені.

Доктор філософії. Програма навчання (докторська ступінь) орієнтована на здобуття знань на основі фактичного стану наукових та мистецьких здобутків і переважно на індивідуальному внеску студента, що є результатом наукових досліджень та індивідуальної творчої діяльності в галузі науки або техніки або окремої теоретичної та творчої діяльності в галузі мистецтва. Стандартна тривалість програми докторантури - 3 роки на денній формі та 5 років на заочній. Умовою успішного завершення навчання є захист докторської дисертації. Випускникам надається вчене звання «doctor» («philosophiaedoctor», «Ph.D.») або «doktorumenia» («artisdoktor», «Art.D.») [1].

Наукове товариство університету щорічно подає заявки на отримання Грантів на проведення досліджень. В рамках даних Грантів реалізуються всі експериментальні та теоретичні дослідження, які проводяться на кафедрах, в тому числі участь у конференціях, публікація наукових статей та купівля сучасного обладнання. Також фінансування дослідницької діяльності здійснюється за рахунок фондів ЄС, а саме закупівля необхідного устаткування в лабораторії.

Існують деякі особливості процесу переведення студентів на наступний курс:

- студент має три спроби для успішного складання іспиту з дисциплін;
- мінімальна кількість кредитів, які зараховуються для переходу на наступний курс складає 30-40 кредитів;
- завершенням курсу магістратури вважається 120 кредитів, а курсу бакалаврату – 180 кредитів.

В університетах Словаччини та у STU зокрема є традиція серед студентського товариства писати отриманий титул та своє ім’я на асфальті біля університетської будівлі, таким чином молоді спеціалісти лишають свій перший слід, хоч і в буквальному розумінні цього виразу, в історії.

Література

1. https://www.stuba.sk/

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У БУДІВНИЦТВІ І ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ

ЧОРНА Л.В.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Наша країна зазнала жорстокої агресії. Гинуть люди. Зруйновані міста. Але ми віримо у перемогу і маємо вже думати про відродження міст. Нам потрібно буде побудувати будівлі екологічні, енергоефективні, функціональні, міцні та легкі одночасно, доступні фінансово, які виглядатимуть красиво. Прискоренню темпів, підвищенню ефективності будівництва сприятиме застосування нових технологій та матеріалів. Для впровадження нових технологій потрібні не лише фінансові інвестиції, інноваційна техніка, а й підготовлені кадри.

Інновації у будівництві можна умовно поділити на дві групи:

- інноваційні продукти (нові матеріали/вироби, або матеріали, які отримали нові додаткові функції);
- процесорні технології (нові методи організації проектування та зведення будівель, тобто перехід на інший рівень автоматизації процесів).

Щорічно з'являються нові будівельні матеріали на рівні концепту (самовідновлюваний та гнучкий бетон, рідкий граніт, аерогель, бетонне полотно, прозорий алюміній та ін.). Особливий інтерес викликає будівництво недорогого житла за допомогою 3D принтерів з переробленого будівельного сміття [1]. Але є й такі, що є «умовно новими», застосовуються за кордоном, і вимагають більшої популяризації в Україні (дерев'яні каркасні конструкції із клеєного бруса та 3D-панелей, незнімна опалубка та ін.).

Основний напрямок інновацій будівельного ринку України зараз лежить у площині його цифровізації. Найбільш поширені процесорні технології – BIM-технології. До процесорних інновацій відносяться також оцифрування бізнес-процесів, хмарне управління процесами, інтернет речей, цифрові двійники та ін. BIM-менеджери користуються попитом на ринку праці зараз, і в майбутньому ця потреба буде збільшуватися. Наша академія вже випустила студентів за спеціальністю «Інформаційні технології у промисловому та цивільному будівництві». Очевидно, що програми, які працюють з BIM-моделями, слід активно впроваджувати у навчальний процес і для студентів інших спеціальностей. Для цього слід звернути увагу на підготовку відповідних спеціалістів у викладацькому корпусі академії.

Література

1.https://www.oknamedia.ru/novosti/top-7-mirovyh-innovatsiy-v-stroitelstve-aktualnyh-posle-pandemii-52086

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ГРАФІЧНИХ СТРУКТУР ЛОГОТИПІВ ЯК СУЧАСНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

YASEEN WAMI NASSER AL-NASSER
Коледж образотворчих мистецтв Університету Басри, Ірак

Актуальність проблеми. В сучасних проекціях мистецького навчання велика увага до пошуку або винайдення нових якісно-інноваційних складових дизайн-навчання. Актуальним вважаємо виокремити із думки дослідження, що саме в графічних структурах Логотипів необхідною умовою є творчо-гармонійне поєднання прикладної, декоративної й художньої складових, що, в свою чергу, надає і чинники до якісно-творчої як проектувальної діяльності фахівців художнього профілю.Увага до логотипу як інноваційної методології навчання актуальна в сучасності у зв'язку з особливостями створення самих логотипів, які будуть впливати і запам'ятатимуться, заснована на розумінні необхідності пошуку студентами певних принципів, оскільки потрібно створити дизайн логотипу, який буде одночасно простим, унікальним та лаконічним, повністю відповідати естетичним смакам цільової аудиторії та/або відображати певну ідеологію компанії.

Основний зміст. Звернення до логотипу, до його графічної структури - у контексті пошуку сучасних інноваційних методологій навчання, пов'язане з тим, що у світі дизайну логотип у всіх його формах став мовою спілкування – комунікації прямо чи опосередковано, він зачіпає навіть більший простір, ніж аудіо чи друковані видання. З нашої гіпотези випливає, що оскільки символічна знакова мова культури набуває інноваційного значення і багато в чому формується за допомогою концептуального семіотичного базису з підставами певного універсального впливу на рівні свідомості та підсвідомості, то й мова логотипів як символів та знаків має безпосередній зв'язок із сучасними інноваційними методологіями навчання, входить у їх контекст.

На заняттях за умов створення графічних структур логотипів як художніх виражально-смислових елементів-робіт, відбувається врахування їх конструктивних особливостей, виражальних, емоційно-асоціативних можливостей самих виробів, а також засад організації їх як художніх так і функціональних об’єктів (С.Х. Раппопорт). За такого підходу реалізовується один із провідних принципів творчості: розробка графічної структури логотипу - це досить складне заняття; важливо при створенні враховувати всі нюанси, а фактично він має звернутися до графіки – його графічної структури; мова логотипу має бути зрозуміла і сприйнята всіма суб'єктами; семіотична система

графічної структури логотипу має бути найбільш затребуваною в ідентифікації, розробці, оцінці та експлуатації бренду. Символічна цінність бренду забезпечує кодування тієї інформації, що призначена споживачам товарів та послуг.

В рамках дослідження обґрунтовано виділення здібностей на підставі використання інноваційної методології: розвиток здібностей є цілеспрямованим та особистісно-орієнтованим процесом суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача та учнів, у ході якого викладач використовує різні види та форми проблемних завдань; рефлексивний компонент виявляється у умінні переробляти інформацію (виділяти головне, визначати проблему, генерувати ідеї, знаходити взаємозв'язку між фактами та явищами). Визначаючи, що творча унікальність створення графічної структури логотипу є певною своєрідністю, що формується внаслідок інноваційної творчості, коли студент виходить за межі соціокультурних стереотипів, стає творцем цінностей, коли творча унікальність особистості досягає найвищого рівня, пропонується «Тест творчості» (Дж.П.Гілфорд), який ми також включаємо до перевірки наступних творчо-інтелектуальних якостей: гнучкість мислення, оригінальність, вміння проблемно підходити до дійсності, здатності доводити рішення того чи іншого завдання до кінця. Таким чином, можна окреслити результати використання інноваційної методології: наявність активної пізнавальної діяльності; швидке та точне виконання завдань; стійка концентрація уваги на ділі; навички творчо-логічного мислення; оригінальність та креативність при вирішенні завдань; творчий підхід до виконання завдань; розвиненість уяви та фантазії; ініціативність, альтернативність; цілеспрямованість, проби (опора досвід).

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна зробити певні узагальнення та висновки: дизайн логотипів – це інноваційна методологія як найвищий ступінь майстерності в графічному дизайні. Існують класи програм створення логотипів. При створенні графічних логотипів виходять з того, що задум є основою будь-якої творчої роботи, важливо від початку зародження ідеї та малювання ескізу «мислити технікою» за допомогою якої збираєтеся втілювати задум. Весь творчий процес протікає навколо єдиної осі, якою є бажання висловити свою думку, настрій. Кожна нова ідея народжується не відразу і потрібно вивчення та аналіз попередніх графічних структур логотипів. Показниками сформованості креативних здібностей на підставі уваги до графічної структури логотипу як інноваційної методології навчання є мотиваційно-творча активність та спрямованість у освоєнні дизайн-діяльності; знання прийомів та способів вирішення практичних задач уміння творчо використовувати їх; розвиненість творчого мислення; емоційно-вольові якості, самооцінка та аналіз своєї творчої діяльності.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

FEATURES OF ADAPTATION OF FOREIGN STUDENTS ARCHITECTURAL AND ART INSTITUTE TO THE EDUCATIONAL PROCESS UNDER QUARANTINE CONDITIONS

KUBRISH N.R., OLESHKO L.I., SAMOYLOVA O.M.
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine

The active integration and globalization processes of Ukraine contribute to the creation of a new educational paradigm, it's vector is oriented to the world socio-economic and cultural space. In the training industry in the preparation of future architects, this led to an increase in the number of forigners willing to get education in Ukraine. Each year approximately 70-85 citizens of different countries such as Turkey, Morocco, etc. come to the Architectural and Art Institute of the Odessa State Academy of Construction and Architecture for studying the specialty 191 Architecture and Urban planning. It should be noted that the requirements for foreign students do not differ from the requirements for domestic students: the programs, methodological instructions, and materials classes, lectures, seminars are identical

Therefore, the improvement of the scientific and methodological base of the Architectural and Artistic Institute is aimed at finding the approaches that will optimiz of the educational process, improve the quality of the educational level follow state and international standards of education. There is a need to create a set of activities that will be effective both to assimilate the necessary professional knowledge and skills and for the formation of conditions aimed at developing the general culture of the individual in a multinational space. Consequently, the adaptation of foreign citizens to the educational system of Ukraine is a very important aspect in the context of educational services at the international level.

The effectiveness of the process of foreign students' adaptation depends on many factors such as living conditions and climate; methods, forms and process of learning; the level of knowledge of the language, legal literacy, awareness about national culture; health and psychological state; the level of self-organization. In many ways, the level of self-organization depends on the personal qualities of students, including intelligence, morality, strong-willed, and emotional character traits. The search for forms of optimizing the adapting process to the conditions of life and the national system of higher education, cultural, and linguistic environment is very relevant

However, under the quarantine conditions caused by the COVID-19 Pandemic, the process of adaptation of foreign students to the educational process of the Institute of Architecture and Art causes certain difficulties for both students and teachers.

To ensure a continuous educational process in quarantine conditions, a distance learning form was introduced at the Architectural and Art Institute. The use of Internet platforms Google Meet, Viber, Telegram in the process of conducting practical classes in

the disciplines of the artistic cycle allowed teachers and students to adapt to new conditions of conducting practical classes. It should be noted that the use of Internet technologies increases the effectiveness of studies in some cases when the student cannot visit for some reasons, as well as quarantine conditions.

During the 2020-21 academic year, the Department of Drawing, Painting, and Architectural Graphics applied a mixed system of education, which allowed students to study under the guidance of teachers both online and offline, carrying out artistic training in training workshops. To find ways to solve the problems of adaptation of foreign students in the conditions of quarantine, a questionnaire was conducted at practical classes in the discipline 'Drawing, painting, sculpture. Sculpture' in 9 academic groups of 2nd-year students of the Institute of Architecture and Art. Each group includes mostly Ukrainian and also 5-8 foreign students from Morocco, and Turkey. 45 students from the foreign dean's office participated in the survey.

As a result of the survey, it turned out that for foreign students the perception, understanding and assimilation of educational material cause particular difficulties in connection with the insufficient level of knowledge of the language in which they are conducted (75%), adaptation to new conditions of the socio-cultural environment (57%) lack of emotional and psychological support from relatives and friends (80%) expensive accommodation in rented apartments, due to the insufficient level of sanitary and technical condition of student dormitories (75%), fear and discomfort in communicating with teachers or groupmates (30%). The survey also revealed positive trends in the process of adaptation, the help and support of teachers and classmates in the learning process (58%), providing the scientific and methodological base of the Department of Drawing, Painting and Architectural Graphics (75%), a high level of professionalism and methodological literacy of teachers (85%), friendly and trusting relations with teachers and Ukrainian students (40%).

The distance form of conducting practical classes in the disciplines of the artistic cycle showed that those students who continue to improve their knowledge of the language, attend practical classes, consult on time, perform the necessary amount of educational tasks, more effectively undergo the process of adaptation. However, the distance form of study has negative factors reducing the motivation of students, complicating the form of interaction between the student and teachers, and the process of conducting practical classes in the disciplines of the artistic cycle. Direct communication and interaction of the teacher with students are much more effective in the formation of professional knowledge and skills. The developed scientific and methodological materials of the department not only improve the optimization and quality of the educational process but also help foreign students to better assimilate the educational material and quickly integrate into the student society, adapt to the learning process from the disciplines of the art cycle.

THE USE OF TECHNOLOGY IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

LEMBERSKYI O.Y.
Odessa state Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine

The learning process should result in growth and development. We want our students to acquire different skills, gain knowledge, build character and develop a strong personality. That is the reason we have developed The Millennium Way of education.

Since computers started to be introduced in language learning (and in education in general), in many cases we can see that the use of technology has enabled teachers to re-think what they are doing. Innovative methods are always being sought out to help the students to excel and achieve overall development in learning. That is how technological innovations made their way into classrooms; to help students develop a deeper understanding of subjects and improve the learning experience.

One cannot ignore the importance ofsocial media. Although it is not an innovation made particularly for educational purpose, it has certain features which prove helpful in the learning process. From being an online platform to kill time, social media has evolved into one of the effective mediums to collaborate and interact. Students usually spend a lot of time on social media. According to a research study, 41% of teens admittedly spend too much time on social media. Therefore, Educational institutes are slowly including social media features into their eBooks to increase collaborative learning in different institution. Over the last 20 years, there has been a tremendous shift in the way that users integrate technology into their personal lives. These changes have taken time to filter down into the educational sector, but slowly teachers have realized the need to adapt their practice to the new trends in teaching.

With English reportedly the most commonly learned second language around the world, let us explore how information and communication technologies can be used to support the process of English language learning:

1. Video conferencing continues to be a highly efficient way of inviting visitors into classrooms and for enabling learners to collaborate with each other at distance. In certain situations this can be one of the few methods available for exposing learners to native English speakers and for facilitating cultural exchanges.

2. Online dictionaries, which learners use frequently.

3. Skype / online conferencing tools. There are many online voice-over internet services that allow users to make telephone or video calls and conduct group conferences using their computer, and Skype is one of the better known and is widely used. It also allows screen sharing, which means that the teacher or students can show word documents, slide presentations, or websites on their screen to the other participants in a Skype session, to talk about them or explain something. There are free

and paid add-ons and services and third-party applications that can extend Skype's functionality such as whiteboards and software that allow the recording of voice or video conversations on Skype. Text chat can be used concurrently with voice and video and is recorded automatically.

Many teachers also offer online courses via Skype, which are often individually bookable lessons. Audiobooks enable the students to listen to their learning material and study material more precisely. Students who are unable to read due to various physical challenges such as dyslexia, visual impairment, etc. It can be very beneficial audiobooks as they can listen to their course materials easily. Even otherwise, students without any particular challenges can also listen to audio books, as it helps in improving their vocabulary when they listen to pronunciations. Audiobooks provide a sensory experience, keeping students engaged and helping them retain information.

4. Online grammar quizzes.

5. Text Help's Fluency Tutor (www.texthelp.com/UK) is a sophisticated reading programme that records a user's reading of a text and offers a quick quiz to test their understanding of what they have read.The system tracks a user's achievements as they move through increasingly sophisticated texts, presenting progress via a range of information charts. Teachers can use these resources to explain concepts effectively and maintain interactivity in classrooms.

6. Many English teachers now use the internet in their courses, set online homework, and use it to find materials and ideas for their lessons, even if only occasionally. Some have become online teachers or tutors.

Unfortunately, in modern Ukraine, the outdated way of thinking of those responsible does not provide a sufficient understanding of the need and the ultimate goal of introducing modern electronic technology in teaching. This introduction comes to the formal creation of the so-called «computer classes» where students learn to use computer and some software in uninteresting way. In some universities of Ukraine, there are a hundred or more personal computers that, unfortunately, have to idle for the lion's share of time.

Make time for brainstorming sessions in your classrooms can be best for both teachers and students. These kinds of simulation exercises are done on a digital screen by which the user can control the actions. It is for the student is like playing a video game where you are in control of whatever happens in that game. The only difference here is that these games are created keeping in mind the educational requirements of students. Simulation provides a virtual outlook of a real-life situation. It helps students to better understand the concepts by actually being part of the process. Institutes are incorporating virtual scenarios as part of the course module to keep the learners engaged in the classroom and help them learn better.

CURRENT PROBLEMS OF EDUCATIONAL PROCESS ORGANISATION

ZAITSEVA O.YU., MARYANKO YA.G.
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture,
Odessa, Ukraine

The main goal of the reforms being carried out in Ukraine, including the education system, is the training of highly qualified specialists with a well-educated, independent outlook, who meet moral, social and economic requirements. The fulfillment of this task is to deepen the reforms in the system of life-long education. Today, the most important task in this regard is «the quality of education at secondary schools, lyceums and vocational colleges, as well as at universities». This requires radical changes in the educational process, its content, forms and methods.

The most important task of teachers in our country is the development of independent thinkers, businessmen, leading specialists in the development of the socio-economic, scientific and technological development of society. In the context of education reform, there is a growing need for educators and professionals who can effectively use the latest and most advanced educational technologies in the world. Experience shows that technology is a prerequisite for the intellectual, creative and moral development of researchers. Only on this basis, new pedagogical technologies are the driving force, which is the main concept of development, which is the essence of pedagogical processes at all levels of education. Studies conducted in many countries, including our own, show that that the greatest deficiency in all parts of the education system is the inability of students to put what they have learned into practice and the ability to survive regardless of difficult life and economic situations. In educational reform, it is important to identify the positive features of the development of world education in the main directions of its development based on new pedagogical and information technologies, as well as the practice of individually oriented education and an important tool for its development. To fulfill these requirements in the educational process, it is necessary to reduce the amount of knowledge ready for use by various means and methods, strengthen the intellectual, creative and independent thinking of students, and create conditions for the application of theoretical knowledge in practice.

The practical side of education is the benefit both for a person, as well as for the government. After all, each country's education system must serve its most important economic and social purposes. Education helps people build their lives and find their place in society as a professional. Therefore, an educational institution is a place for

preparing a person for socio-economic, cultural, political, and professional activities. In addition, reforming the foundations of education is an important factor in accelerating the development of the community. Therefore, education must meet the needs of society and the individual.

The main goal of education is to create a self-reflective personality who can apply his intellectual and creative abilities in the modern world, based on the general nature of world development. According to the results of the studies, the quality of training in the system of long-life education depends on the following factors:

1. Innovative improvement of professional development and retraining of teaching staff. Economic, political, social and ideological changes in our society and the demands for education reform have shown that the higher education system is linked to the training and retraining of teaching staff. Another problem is important: the professional level of teachers and professors, their special knowledge. It is necessary to create an environment that will actively support the processes of education, spiritual and educational maturity and the formation of true values. Indeed, it is advisable to constantly improve the professionalism and qualifications of teachers and professors, as well as to introduce an improved retraining system in accordance with the requirements of modern technologies.
2. Improving the quality of education by enriching the teaching staff and experience by sending them abroad for the exchange of experience.
3. Development of research activities between teachers and students through the development of strong research centers and research laboratories in higher education institutions.
4. Strengthening the creation of master classes for educators and students at educational institutions and, thereby, accelerating the educational process.
5. Organization and control of regular training at educational institutions.
6. Raising the rating of teaching staff through material and moral incentives.
7. Expansion of legal incentives for teachers to have scientific potential and high pedagogical competence.
8. Achieving the ideological immunity of teaching staff in research work at the highest level.
9. To improve the quality of education by changing the forms of independent work of educators.
10. Achieving the quality of education through the sustainability of curricula and programs, textbooks, presentations.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАННОСТІ КРЕАТИВНОСТІ У НАВЧАННІ ФАХІВЦІВ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

HUTHAM MEZAAL SALIH AL-FAWADI
Коледж базової освіти Університету Аль-Мустансірія, Багдад, Ірак

Актуальність проблеми. В просторі мистецької освіти, методи активізації творчих можливостей, потенціалу студентів забезпечують і їх повноцінну реалізацію як творчих особистостей, але все залежить не тільки від отриманих знань, умінь і навичок, а й від певних критеріїв креативності, які все більше повинні бути на увазі в процесі управління якістю підготовки фахівців. Незважаючи на той факт, що не існує єдиного і однозначного розуміння про креативність як креативну готовність, а існує ототожнення творчої активності з креативністю, в нашому дослідженні важливим є обумовленість, що креативність є особливою здібністю швидко та нестандартно розв'язувати творчі завдання. Так як формування творчої особистості особливо актуально у підготовці фахівців мистецтва, то важливим є наблизитися до виокремлення основних підходів до виявлення критеріїв сформованості креативності.

Основний зміст. В просторі нашої ідіоми дослідження, головна характеристика творчості - це створення нового, а творча особистість характеризується здібностями, особливостями розуму, темпераментом, віком, характером тощо. До навчальної творчості відносимо майже усі види навчальної діяльності та засвоєння нових знань і виконання нових завдань.

Для виявлення основних підходів формування креативності студентів художньої освіти у процесі навчання звертаємо увагу на поняття творчості і креативності. Креативність – це творча, новаторська діяльність; новітній термін, яким окреслюються «творчі здібності індивіда, що характеризуються здатністю до продукування принципово нових ідей і що входять в структуру обдарованості в якості незалежного фактора». Креатив - визначення, що характеризує продукт діяльності людини, створеної способом, що відрізняється від аналогічних, новизною підходу, творчим рішенням. Отже, креативність – це: системна якість інтелекту; сукупність особливостей психіки, які забезпечують продуктивні перетворення в діяльності особистості; не певний набір особистісних рис, а реалізація власної творчої індивідуальності. Це презентація своєї індивідуальності іншому; природна властивість особистості, яка існує від початку життя людини; це найвища

форма активності особистості, активність, що втілюється в продуктах творчості. Завдяки їй людина виражає себе, свій внутрішній світ, змінюючи його; вона творить не тільки зовнішній світ, але й свій власний (внутрішній).

Основні критерії сформованності креативності у навчанні: у межах дослідження обґрунтовано виокремити наступні критерії розвитку креативних здібностей: мотиваційно-ціннісне ставлення до професійно-орієнтованої діяльності. До цієї групи належать ціннісно-мотиваційне ставлення до вивчення; прагнення вирішувати завдання різного ступеня складності; зацікавленість у професійному зростанні; інтелектуально-творчі вміння. У цю групу включені такі вміння, як: - пошук навчальної інформації з різних джерел; вміння творчо працювати над виконанням поставлених завдань, ухвалювати нестандартні рішення, швидко орієнтуватися у нових умовах; уміння оригінальним способом вирішувати прості завдання, творчо переробляти вже існуючі ідеї.

В цілому, показниками сформованості креативності є мотиваційно-творча активність та спрямованість особистості у освоєнні професійної діяльності; знання прийомів та способів вирішення професійних практичних завдань, уміння творчо використовувати їх; розвиненість творчого мислення; емоційно-вольові якості особистості (цілеспрямованість, працездатність, здатність керувати своїми діями, задоволеність діяльністю), самооцінка та аналіз своєї творчої діяльності.

Висновки. На основі проведеного дослідження установлено, що у студентів – фахівців художньої освіти необхідно формувати креативну готовність, а при формуванні креативної готовності студентів необхідно, перш за все, звертати увагу на особливості творчої дисципліни-підходу до навчання, необхідні для досягнення успіху, методи і методики успішного розвитку креативності. Креативність – це успішність концептуально-творчої самопрезентації особистості у професійній діяльності, яка залежить передусім від уміння досконало володіти прийомами та продуктивними технологіями, реалізації функціональних обов'язків, наявність комплексу знань, умінь, навичок, мотивації досягнення, саморегуляції, особистісної ініціативи, професійної комунікабельності.

ДО ПИТАННЯ ПРО ОДИНИЦЮ ВИМІРЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

АРКАТОВ Ю.М., ГЕОРГАЛІНА О.Р., ЖУРАВЛЬОВА І.Б.
Військова академія, м. Одеса, Україна

Система контрольних заходів одна із ключових елементів у структурі навчального процесу і дозволяє як забезпечувати оцінювання якості знань тих, хто навчається, так і слугувати потужним мотивуючим чинником у процесі навчання. Значимість цього фактору у багато разів зростає в умовах, коли контингент учнів не мотивований і при цьому, найчастіше, не має необхідної базової підготовки та навичок навчальної роботи. Мотиваційний фактор контролю матиме найбільший ефект тільки у тому випадку, якщо система контролю буде дійсно системою контролю, а не набір якихось мало пов'язаних один з одним контрольних заходів. Таку системоутворюючу функцію на нашу думку має виконувати деяка універсальна одиниця виміру навчальної роботи. Далі ми будемо виходити з того, що навчальна діяльність учнів повинна здійснюватися за заздалегідь визначеними та заздалегідь анонсованими навчальними позиціями. Наприклад, позиція *A* – екзаменаційна (модульна, тематична) контрольна робота; *B* – поточні контрольні роботи; *C* – лабораторні роботи; *D* – самостійна робота; *E* – робота в аудиторії; *F* – якість ведення конспекту.

Кількість навчальних позицій та їх специфікація мають визначатися як навчальним планом предмета, так і особливостями конкретної аудиторії. Наприклад, специфікація навчальної позиції *D* «самостійна робота» може містити такі пункти як кількість виконаних завдань, якість їх виконання, термін здачі звіту та правильність його оформлення. Результатом контролю учня має бути не оцінка його навчальної діяльності, а обсяг, виконаної ним навчальної роботи, «виміряний» в одиницях навчальної роботи. Позиції, за якими здійснюється оцінювання навчальної діяльності учнів, можна розділити на дві групи. Перша - включає позиції, в яких оцінюються виключно знання навчальної інформації, вміння, навички. Якщо мати на увазі розглянутий вище приклад, то до таких слід віднести позиції *A, B, C*. Друга група - це позиції, в яких оцінюються як елементи навчальної, так і організаційно - навчальної діяльності учня (робота в аудиторії, своєчасність та самостійність виконання роботи, акуратне та грамотне ведення конспекту та інші). До цієї групи відносяться позиції *D, E, F*. У роботі розглядається питання, наскільки послідовно можна ввести одиницю вимірювання навчальної роботи.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ОПП «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОМИСЛОВОМУ ТА ЦИВІЛЬНОМУ БУДІВНИЦТВІ» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 192

БАЛДУК П.Г., ЯРЕМЕНКО О.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Підготовка магістрів ОП ІТПЦБ за дуальною формою освіти не здійснюється в силу різноманітних причин, але запроваджуються чисельні заходи для підвищення якості їх практичної підготовки з метою урахуванням вимог роботодавців.

По перше. Академія та гарант ОП активно залучає до практичних занять на ОПП фахівців будівельної галузі. Проводять заняття з 62% освітніх компонент навчального плану ОПП ІТПЦБ визнані експерти галузі: Твардовський І.О. - експерт з технічного обстеження будівель і споруд (сертифікат АЕ 000477); Яременко О.О. - експерт з архітектурно об'ємного проектування (сертифікат АА 001007); Шеховцов І.В. - провідній експерт в будівельної галузі (сертифікати АЕ 000479 та АЕ 004309) та Голова ПК 4 ТК 303 при Мінрегіонбуді України; професіонали-практики: Сорока М.М. - експерт в ТОВ НТЦДД (НТЦ динамічних досліджень), Чайковський О.І. – директор ТОВ «Правова корпорація»; Чучмай О.М. - керівник технологічного відділу «Дирекції з будівництва Міжнародний аеропорт Одеса».

По друге, представники роботодавців працюють зі здібними студентами у поза навчальний час. Наприклад, одним з керівників студентського науково-творчого гуртка «**Моделювання будівельних конструкцій у ПК «Revit»** кафедри будівельної механіки є Балдук Г.П., якій працює BIM - менеджером в «АЛБАТЕК ЮА» та проводить деякі заняття гуртка на базі підприємства.

По третє. Розклад аудиторних занять магістрів ОПП ІТПЦБ надає можливість пошукувачам набувати професійні компетенції у реальних виробничих умовах. З метою подальшого їх застосування у практичній діяльності, членам робочої групи добути договореності про стажування майбутніх випускників в вільний від навчання час на виробництві. Так вже зараз, усі 100% студентів групи ІТ-502 проходять таке стажування в профільних підприємствах «АЛБАТЕК ЮА», «Капітель-М» та інших. З підприємствами є договореність про наступне працевлаштування цих студентів, після закінчення навчання в магістратури.

В четверте. Згідно з «Положенням про проведення практики студентів ОДАБА» практична підготовка студентів-магістрів здійснюється шляхом проходження ними практики на вище перелічених проектно-конструкторських підприємствах, з якими вже укладено відповідні договори.

ОСОБЛИВОСТІ КУРСУ «КОМПОЗИЦІЯ»

БІЛГОРОДСЬКА О.Є., КУЧЕРЕНКО К.П., НЕДОШИТКО О.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Мета образотворчого мистецтва, архітектури та дизайну – прагнення до досягнення рівноваги, гармонії, порядку та єдності. Кожен витвір мистецтва має певний зміст, і його формальна та колірна організація підпорядковані виключно цілям вираження цього змісту. Композиція твору, зазвичай, складається з низки елементів, один із яких містить у собі головну ідею твору, інші підпорядковуються йому, є його складовими частинами. Дисципліна «Композиція» є вихідною базою для формування цілісної системи знань про закони художньо-композиційної творчості у галузі архітектури, дизайну та практичного розвитку професійного почуття композиції у майбутнього архітектора, дизайнера. Мета композиції у дизайні – створення утилітарної форми, що має естетичну цінність. Для архітектора, дизайнера важливими є здатність формувати образні уявлення, перетворювати складні явища дійсності, здійснювати синтез образного та логічного. Результатом творчого процесу є витвір, форма вираження якого може бути різноманітною. Але будь-який витвір представлятиме мистецьку цінність, якщо він створений за законами гармонії та містить у собі художній образ. У словнику З.І. Ожегова зазначено, що художній образ – це спосіб і форма засвоєння дійсності у мистецтві, характеризується неподільною єдністю почуттів і смислових моментів. Художній образ – вираження творцем свого внутрішнього стану, відчуття, особистісного бачення світу. У художньому образі відбувається злиття та взаємопроникнення конкретного та абстрактного, окремого та загального, раціонального та емоційного, необхідного та випадкового, елементів та цілого. Вирішуючи різні проєктні завдання, майбутні фахівці повинні навчитися встановлювати міру значущості різноманітних формотворчих факторів композиції. Визначення композиції виходить з того, що вона є головною формою витвору мистецтва і пов’язана не тільки з завданням оформляти зміст, а також зі специфікою певного виду мистецтва, із його специфічними засобами та обмеженнями. Структурою основ композиції є засоби та закони гармонізації. Виразність авторської ідеї залежить від обраних категорій композиції, таких як ритм, композиційний центр, контраст, тотожність, статика, динаміка, підпорядкованість тощо. Головні результати у процесі навчання залежить від реально розвинених здібностей студента. Творча діяльність людини розвивається у двох напрямках. З одного боку, прагненням відобразити у скульптурі, живописі, рисунку реальні об’єкти та явища навколишнього світу, з іншого боку, прагненням до створення форм, що не існують у природі, що творяться уявою та

фантазією людей. Ці два напрями образотворчих та необразотворчих форм художньої творчості та ремесла людини проявляються на всіх сходинках людської культури. Композиція (лат. compositio – складаю) – це процес гармонізації форми, у якому визначаються і об'єднуються всі її характеристики, зокрема розміри, пропорції, ритмічна структура, фактура, колір; матеріально-просторове рішення виробу [1, с. 167]. Композиція – це стан високоорганізованої форми; побудова витвору, що має на меті досягнення взаємозв'язку та гармонійної єдності всіх його елементів. «Композиція витвору мистецтва є замкнутою структурою з фіксованими елементами, пов'язана єдністю сенсу» [2, с. 15]. Наприклад, в енциклопедичному словнику Брокгауза і Ефрона композиція визначається як перенесення в картину або рисунок тих ліній, форм і образів, які ще невиразно малюються в уяві художника, і складання з них за допомогою різних засобів та технічних прийомів, властивих тій чи тій галузі мистецтва, органічного цілого, що виразно виражає задуманий художником зміст [3]. Композицію визначають як найважливіший компонент художньої форми, що є правильним, але не зовсім точним. По-перше, композиція – не компонент форми, сама форма і навіть головна форма. По-друге, композиція не надає єдності та цілісності твору, а закладає своєю сутністю цю цілісність. Як видно, у визначенні композиції є ознака цілого. «Короткий словник термінів образотворчого мистецтва» так визначає композицію: «…структура, взаємозв'язок найважливіших елементів художнього твору, від якої залежить весь його сенс і лад. Цілеспрямованою єдністю композиції художник висловлює зміст свого задуму, робить цей задум дохідливим і вражаючим ... » [4]. Формальна композиція є основою будь-якої фігуративної композиції в образотворчому мистецтві (станкової композиції в живописі та у графіці, монументального панно, скульптурної та архітектурної композиції, дизайнерського проєкту тощо), оскільки оперує «чистими», абстрактними образотворчими формами (точки, лінії, площини, маси плям, об'єми тощо) і організується відповідно до візуальних закономірностей людського сприйняття. Отже, формальна композиція може розглядатися як самостійний художній витвір і як прикладна композиційна розробка для виконання ескізів предметних композицій у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва, а також як спосіб органічного поєднання різноманітних компонентів зображення.

Формальну композицію розуміємо як систему абстрактних образотворчих елементів, побудовану з метою конструювання цілісної та пластично організованої структури зображення. Для вирішення поставленого навчального завдання необхідно глибоке проникнення в суть таких базових понять, як силові лінії, силове поле, композиційна активність та її спрямованість, домінанта, просторовий зв'язок елементів у композиції на площині та ін. Протягом усієї роботи над завданнями з композиції важливо звести до мінімуму ймовірність

суб'єктивізму, суто особистісних уподобань та образних стереотипів. У загальному вигляді творчість можна характеризувати як процес створення чогось нового, що раніше не існувало, або невідомого. Процес навчання може бути спрямований формування здібностей до творчості. Загалом творча діяльність представляє логічну тріаду: усвідомити – відчути – висловити. Сучасний дизайнер повинен мати професійну інтуїцію, яка розвивається у процесі навчання. Кінцевий результат роботи з цієї дисципліни - це взаємозв'язок відчуття та практичного вміння. Особливості побудови курсу зводяться до виконання великої кількості короткочасних та спрощених вправ, що дають можливість ознайомитися з прийомами композиційної організації, пізнати окремі її закономірності, набути початкових навичок у використанні художньо-графічних засобів у вирішенні композиційних завдань; розподілу у роботі над формальною композицією на окремі завдання з образно-асоціативних девізів, графічних прийомів, законів та засобів гармонізації композиції; можливості обговорення результатів проміжних стадій роботи, порівняння творчих ескізів з іншими авторами, виявлення лідерів, постійного та продуктивного діалогу студента з викладачем; здібності у ясній, логічній формі побудувати композиційний витвір, співзвучний своєму часу, визначити склад необхідних образотворчо-художніх засобів, уявити чистовий результат роботи у яскравій цілісній художній формі. Володіння засобами композиції, доведене до професійного рівня, відкриває шлях до віртуозного виконання творчих завдань. Головною особливістю є пошук нових, неординарних рішень образно-асоціативної композиції за допомогою узгодженості навчальних та творчих завдань. Студент повинен уміти дивитись на кожне завдання, як на абсолютно новий, вільний від шаблонності елемент творчого вираження своєї фантазії. Поняття, прийоми, навички роботи над формальною композицією допомагають формувати композиційну логіку та розвивати інтуїцію.

Література

1. Альберти Леон-Батиста. Десять книг о зодчестве. В 2-х т. – Т. 1 / Леон-Батиста Альберти. – М.: Изд-во ВАА, 1935. – 392 с.

2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейм. – М.:Прогресс, 1974. – 390 с.

3. Энциклопедический словарь. – Т. I-а: Алтай – Арагвай / Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон; Под ред. И.Е. Андреевского. – СПб.: Семеновская Типолитография (И.А. Ефрона), 1890. – 485с. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/item/0008210

4. Короткий словник понять і термінів образотворчого мистецтва / уклад. Л.О. Орел. Київ: ДАКККіМ, 2004. 46 с.

РОБОТА З НАТУРИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ОП «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»

БОЖКО Є.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

За період дистанційного навчання виникали дискусії, щодо ефективності навчального процесу для художників он-лайн. Навчатись класичному академічному рисунку та живопису з екранів комп'ютерів та телефонів неможливо. Для втілення дистанційного художнього навчання слід використовувати інші методі, відмінні від класичних. Це ІТ-технології, спеціалізовані програми для малювання, з використанням техніки, яка може забезпечити ефективність комп'ютерних програм. Цифровий живопис та ілюстрація – зовсім інша галузь образотворчого мистецтва, для втілення якої необхідні фахівці саме цієї професійної спрямованості.

Через необхідність навчання дистанційно, студенти та викладачі втратили можливість працювати з натури. Малюючи живу натуру, художник набуває незамінних якостей, як фахівець. Це, в першу чергу, окомір, відчуття кольору та тону, повітряної перспективи. Така практика для художника дуже необхідна, так само, як необхідні тренування для спортсменів.

Під час практичних занять в аудиторіях академії, викладач працює разом зі студентами, показує свої практичні навички с рисунку та живопису. Такий метод навчання є найбільш ефективним для виховання професійного художника. Втрачаючи можливість займатися зі студентами в аудиторіях, викладач не вдосконалює свої практичні навички роботи з натури.

Образотворче мистецтво складається з ремесла, яке потребує постійної практики з натури. Якщо викладачі та студенти не матимуть такої практики довгий час, це може вплинути на загальний рівень художньої підготовки навчального закладу.

Для того, щоб повернутись у необхідний професійний рівень, викладачу досить витратити на це небагато часу та практичних занять. У студента, як художника, який тільки починає знайомитись з ремеслом образотворчого мистецтва, кожна довгочасна перерва від практичних занять, забирає набуті раніше навички. Для повернення на необхідний рівень, слід витратити більше часу, ніж є за робочою програмою.

Оскільки освітня програма «Образотворче мистецтво» є творчою, то такі перерви на он-лайн навчання негативно впливають на емоційну та моральну спроможність студента навчатись на високому рівні. Від дистанційного навчання спеціальність «Образотворче мистецтво» страждає не менше, ніж будь-яка технічна, складна спеціальність.

КРЕАТИВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ: ПОЄДНАННЯ СЛОВЕСНИХ ТА НАОЧНИХ МЕТОДІВ

БОРИСЮК З.Д.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. Освітні креативні технології навчання суттєво та безпосередньо впливають на принципи творчої організації самого процесу, а у їх синтезі із сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями формується новий тип навчально-дослідницької діяльності, що характеризується більшими якісними результатами порівняно із традиційною. Актуальними до уваги є навчально-інформаційні технології, що полегшують розуміння пояснюваного матеріалу - із тлумаченням рідко вживаних слів, уточненням термінів (понять), використанням аналогії та образного зіставлення, переформулюванням (перефразування) основних питань, використанням повторення при роз'ясненні найбільш складних моментів. Потому актуальною проблемою є виявлення тих методів навчання, що розвивають та формують основи художньо – образної діяльності студентів.

Основний зміст. В контексті уваги до креативних форм організації навчального процесу в сучасній вищій освіті, стає необхідним виявлення таких концептуальних методів, які узагальнюють, взаємопов'язують та систематизують в єдине ціле різноманітні образно-інформаційні розвивальні засоби. Креатив — визначення, що характеризує продукт діяльності людини, створеної способом, що відрізняється від аналогічних, новизною підходу, творчим рішенням, і фактично креатив — це синонім слова «творчість». Характерно, що також креатин позначав термін «творчі здібності», а терміном «креативний» позначається творчість, що не тільки висуває ідеї, але й доводить їх до конкретного практичного результату, при цьому слово «творчий» залишається зі своїм вихідним значенням, що не розрізняє діяльність результативну й, навпаки, безрезультатну. Креати́вність — творча, новаторська діяльність - термін, яким окреслюються «творчі здібності індивіда, що характеризуються здатністю до продукування принципово нових ідей і що входять в структуру обдарованості як незалежний фактор». Креативні технології – це мобільно – розвивальні засоби навчання в інтегративному ігровому контексті як синтез та спорідненість елементів багатоаспектності відображення через «художньо - образну мову» - ліній, барв, колориту тощо, що фактично створює певного роду творчу гру як традиційну, а доповненням до елементів є образні ігри у віртуальній реальності, що поєднує два творчі простори –

реального та віртуального рівня (особистісного та інформаційно - технічного) із специфікою їх – по техніці створення, «художньо – образної мови».

В навчальному процесі, словесні методи навчання використовують у поєднанні з наочними методами: Наочні методи навчання (До наочних методів навчання належать: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження. Метод ілюстрування — оснащення ілюстраціями статичної (нерухомої) наочності, плакатів, малюнків, картин, карт, схем та ін. Метод демонстрування — показ рухомих засобів наочності, приладів, дослідів, технічних установок тощо). За критерієм відображення засобами наочності дійсності їх поділяють на такі види: Натуральні об'єкти — рослини, тварини, знаряддя і продукти праці, мінерали, хімічні речовини та ін. Зображальні (образно-опосередковані) засоби — навчальні картини, репродукції художніх картин, макети, муляжі та ін. Схематичні засоби— географічні, топографічні, історичні карти, схеми, малюнки, діаграми, графіки тощо. Словесні методи навчання (інформація подається через слово, а сприймання її здійснюється у процесі слухання її). На даних засадах стає очевидним, що креативна - творча гра як традиційна, доповнюється образною грою у віртуальній реальності, що на сьогодні поєднується із традиційними формами, які відображають дійсність в умовних, символічних і графічних формах, схематично, але чітко показують кількість та просторові відношення між окремими елементами відображуваних явищ, зв'язки й залежності між різними сторонами об'єкта – і технікою створення «образної мови». До «інформаційно-ігрових» креативних технологій навчання як засобів формування художньо – образного мислення студентів ХГФ відносимо форму, яка особливо співвідносна із образами та знаками і віртуальної реальності. В синтезі поєднання образів – традиційного мистецтва та віртуального рівнів, образне мислення як активний процес синтезу знаків, понять і структур образів, обумовлюється зв'язком абстрактного мислення і ментальної репрезентації чуттєвого досвіду, із наявною необхідністю опори на метафоричний спосіб об'єктивації результатів пізнання, а метафора, будучи одним з ключових інструментів образного мислення, дозволяє з'єднувати в пізнанні понятійну схему і образну композицію.

Висновки. В сучасній вищій освіті зміст креативного процесу навчання та виховання у певному ігровому просторі, складається із використання синтезу поєднання образів традиційного мистецтва та віртуального рівнів, що при максимальній їх виразності долучає студентів до цілісного бачення форм, створюваних ними, а фактично обумовлює до створення «цілісного» образу.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОГО ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАСАДАХ ГЕРМЕНЕВТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО МИСТЕЦЬКОГО НАВЧАННЯ

ВАЛЮК Ю.П.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Актуальність дослідження. В сучасному світі зростає потреба у підготовці високопрофесійних митців із одночасним становленням та розвитком їх якісно нового професійного рівня та педагогічної майстерності, які будуть здатні до творчої праці, стануть конкурентоспроможності на ринку праці. Одним із важливих до вирішення завдань сучасного мистецького навчання є винайдення та впровадження методів навчання, які сприятимуть більш ефективному розкриттю образно-творчого потенціалу майбутніх митців, розвитку їх якостей творчої індивідуальності, а головне - самостійного художньо-образного мислення студентів.

Основний зміст. В сучасній мистецькій освіті використовуються різні підходи до процесу навчання: знаннєвий, культурологічний, компетентнісний, особисто-орієнтований – і до їх різноманітного поєднання. Характерно, що наукове і організаційно-методичне обґрунтування моделі процесу навчання з позицій толерантної дидактики знаходить у незначній кількості праць. Художники-педагоги наголошують на тому, що завданням методики навчання в результаті є формування позитивних художніх настанов, образотворчих умінь, навичок і знань на рівні змістовно-особистісного розуміння, яке враховує інтелектуальні й емоційні чинники мистецької продуктивної діяльності особистості, й при цьому зазначають, що в цьому процесі важливим постає питання формування здатності трансформувати накопичений пізнавально-практичний досвід на процес творчого розвитку особистості.

В сучасній дизайн–освіті, де «класично-традиційне» навчання пов’язане також з інформаційно-комп’ютерними технологіями - віртуальною реальністю, можливо виявити існування особливого образного простору - як певного мистецького «герменевтичного» простору, що вносить доповнення до сучасних теоретико-методичних принципів навчання. На засадах даного спрямування, герменевтичний підхід в структурі мистецького навчання є: залученням студентів до усвідомлення творчого досвіду, закодованого в художніх образах; однією із форм активізації самостійного ставлення студентів до образів в творах мистецтва; дієвим засобом залучення студентів до діалогу з творами - до установлення особистісного та образного спілкування. Виходячи із даних

концептуальних засад навчання, можливо зазначити, що: даний процес це не відчуження змістових засад мистецького твору від особливостей індивідуального сприйняття, не надання певної власної моделі усвідомлення змістовної основи викладачем, а це прагнення до того, щоб між образними почуттями художнього твору і студента було встановлено смислові контакти; важливо спонукати студентів до раціонально-емоційного проникнення в образ; навчання та виховання смаку до суб'єктивно-індивідуальної образної інтерпретації, а не тільки до логіко-понятійного тлумачення художніх образів. При цьому, на відміну від одновимірного однозначного засвоєння навчального матеріалу з мистецьких дисциплін, герменевтичний підхід сприяє активізації самостійного художнього мислення студентів, спонуканню до художньої рефлексії, провокує художню свідомість на багатовимірне творче засвоєння мистецьких явищ[1]. В цілому, установлено на практиці, що активізація самостійного художньо-образного мислення студентів на засадах герменевтичного підходу в процесі мистецької освіти пов’язана із наступними навчальними орієнтирами: осмислення художніх творів через простір загальнофілософських та естетичних узагальнень; поєднання в цілісному образному сприйнятті змістовних та почуттєвих характеристик; зміщення пріоритетів мистецького навчання з опанування художньо-технічних прийомів на цілісне художньо-образне осмислення художніх образів; реалізація пізнавальної функції образів мистецтва в сучасних умовах має забезпечуватись шляхом формування прагнення студентів до постійної самоосвіти, саморозвитку та самовдосконалення.

Висновки. На сьогодні в освіті,в ажливим є набуття студентами якісно нової художньо-творчої якості бачення, відчуття та уявлення як збагачення власного творчо-особистісного практичного досвіду, що є важелем для досягнення професіоналізму та художньо-педагогічної майстерності в їх поєднанні. Основними результатами розвитку та формуванню самостійного художньо-образного мислення студентів на засадах герменевтичного підходу до мистецького навчання є: здатність до аналізу образної побудови творів різних часів; розширення знань про принципи створення композицій з образами; вдосконалення навичок моделювання з образною передачею складного руху із вирішенням просторових завдань; застосування методів для образного зображення елементів композиції; закріплення вмінь і навичок технік та технологій.

Література:

1. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). — К.: Освіта України, 2008. — 274 с.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В БУДІВЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

ВАРИЧ Г.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Метою вищої освіти є забезпечення підготовки кваліфікованих фахівців, здатних забезпечити науково-технічний, економічний, соціальний і культурний розвиток суспільства, а також таких, які будуть добре володіти практичними навичками. Необхідність подібного рішення продиктована даною ситуацією в нашій державі, коли інфраструктура багатьох міст зруйнована і для їх відбудовування будуть необхідні кваліфіковані спеціалісти.

Дуальне навчання - вид освіти, коли практична частина підготовки проходить безпосередньо на будівельних майданчиках, а теоретична частина – в стінах навчального закладу. Для організації дуального навчання необхідно буде розроблювати схему залучення здобувачів освіти зацікавленими організаціями, компаніями та регіональними органами влади.

При дуальній формі навчання важливу роль буде відігравати роботодавець, адже практична частина повинна проводитися в умовах реального виробництва на конкретних підприємствах, в той час як теоретична частина занять має проводитись в навчальному закладі. При такій формі навчання оптимальним шляхом освіти є міждисциплінарний підхід, який сприяє формуванню у студентів нестандартності мислення, здатності вирішувати комплексні проблеми, бачити взаємозв'язок фундаментальних досліджень, нових технологій, потреб виробництва і суспільства, вміти оцінити ефективність того чи іншого нововведення, організовувати його практичну реалізацію.

Для можливого впровадження дуальної форми навчання виникають умови, які необхідно забезпечити: розробити програми для взаємодії будівельних підприємств та навчального закладу; організувати стажування викладачів спеціалізованих дисциплін навчального закладу на цих підприємствах; виділити робочі місця для здобувачів вищої освіти на цих підприємствах.

Таким чином, дуальна форма навчання може бути розроблена у результаті взаємодії академії з будівельними організаціями, що дозволить набувати здобувачам освіти необхідного професійного досвіду на етапі навчання, привнесе відповідну відповідальність, оволодіння необхідними навичками та професійними вміннями. Це особливо важливо в сучасній системі вищої освіти, оскільки студенти йдуть у світ з високою мірою невизначеності, а отже ефективним буде той, хто здатний виконувати завдання, які перед ним встановлюються.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННО-НАУКОВОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ВВНЗ ТА ЇЇ РОЛЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

ВЕРЛАМОВ О.М., ДРОЗДОВ О.М.
Військова академія, м. Одеса, Україна

Воєнно-наукова робота курсантів у сучасному ВВНЗ набуває все більшого значення. Це пов'язано з тією, вже очевидною, науково-технічною революцією, яка прямо сьогодні все більше розгортається в галузі озброєнь та військової техніки. Справа полягає в тому, що те, що було актуальним сьогодні, вже завтра застаріває. Тому залишатися на передньому краю такого виснажливого змагання різних національних, суспільних та військових систем можливо лише через щоденний аналіз подій, які відбуваються в галузі фундаментальних, інженерних та військово-спеціальних наук. Тобто, від курсанта сучасного ВВНЗ вимагається, за будь-якою можливістю, стежити за новинами в розробці озброєння та військової техніки, проблемами, які стоять перед розробниками бойової техніки, для того, щоб, врешті решт, з Військової академії випускалися військові кадри, готові в майбутньому стати гідними нащадками військової історії своєї Батьківщини і потужними провідниками подальшої науково-дослідної роботи та ОКР в цій галузі.

Перші кроки курсантів в воєнно-науковій роботі мають забезпечувати викладачі, які повинні ретельно відібрати для такої справи найбільш підготовлених і природно обдарованих курсантів, забезпечити певний мотиваційний фон такої роботи, надати інформаційне забезпечення для її проведення і, на перший час, виступити в ролі тягачів на подобу того, як намагаються на буксирі завести двигун машини, аж до виникнення перших самостійних обертів власного двигуна. Організація воєнно-наукової роботи курсантів вимагає від викладача ретельного її планування, безпосередньої допомоги і націлювання, а також постійного контролю за виконанням планів. Курсант має відчути природне евристичне окрилення в проведенні власної воєнно-наукової роботи в ході періодичних, за планом, виступів з доповідями на засіданнях воєнно-наукового гуртка, на яких викладачеві належить організувати плідні творчі дискусії та обговорення.

Виключно важливим є розробка курсантами запланованих власних воєнно-наукових робіт з їх представленням до участі в різноманітних конкурсах, у тому числі, найвищого рівня. Вихованці кафедри Фундаментальних наук та кафедри Бронетанкового озброєння щорічно, з 2013 року, ставали переможцями таких Всеукраїнських конкурсів, що і буде в подальшому продовжено.

Наш досвід показав, що воєнно-наукова робота курсанта дуже сприяє більш активній його пізнавальній діяльності, вчить самостійності та наполегливості.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОБРАЗНО-СТИЛІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ГОРБЕНКО С.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство потребує фахівців, які будуть компетентними, вмотивованими, здатними до творчої професійної рефлексії, відкритими до змін та новацій у просторі своєї діяльності, готовими допомагати розкривати творчі уміння студентам як художники-педагоги. Кожна ж освітня реформа повинна бути у відповідності до сьогодення та забезпечити розвиток мистецько-професійного навчання в умовах швидких та плинних змін до установленого рівня компетентності професіонала. Перехід же мистецької освіти на сучасну «компетентнісно-орієнтовану модель» для формування мистецької образно - стилістичної компетентності, спонукає увагу до якісних змін процесу безперервного професійного навчання. Актуальним є кожне дослідження, так як феномен віртуального дизайну та дизайн-освіти є впливовими у соціокультурному просторі - мистецтві та виробництві.

Основний зміст. В принципах художньо-педагогічного навчання студентів мистецька «образно - стилістична компетентність» є одним із самих важливих компонентів, а потому увагу звертають на концептуальні засади її формування, так як це разом сприяє не тільки більш ефективному розкриттю їх творчого потенціалу, а й має систематично-послідовне розширення мистецької компетентності студентів, яка виростає на ґрунті єдності наукових – теоретичних знань та «естетичних творчих переживань» із подальшим їх застосуванням для створення мистецьких творів. В контексті сучасного рівня дизайн – освіти, повинні враховуватися відмінності у підходах до визначення сутності й змісту сучасного концептуального дизайну, виокремленні концепції та їх положення, що обумовлюють культурно-ціннісні орієнтації, установлюють творчі позиції у навчанні студентів.

Привертаючи увагу до концептуальних засад формування мистецької образно - стилістичної компетентності, можливо виокремити основне: розвиток духовної культури пов’язаний із систематичним і послідовним розширенням мистецької компетентності студентів, яка має в основі певну методично та концептуально утворену поєднаність - теорії та практики; збагачення мистецької компетентності проходить у нерозривному зв'язку між розширенням мистецької обізнаності і розвитком художньо-емоційної культури особистості; не буває абстрагованого знання в сфері мистецького пізнання. Для уявлення про образно–стилістичну компетентність, звертаємося до понять образ та стиль - в їх

традиційному вимірі та у віртуальному просторі. Так, для образу в дизайні і стилю у структурі дизайн – освіти як процесу «технічного мистецтва» характерно, що їх створення потребує і нових технологічно-творчих зусиль та інтелектуальних можливостей. При цьому, «віртуальна реальність» має і власну образну мову та стиль. Знати ж мистецтво у розмаїтті жанрів і стилів означає мати великий та широкий досвід інтелектуально-естетичного усвідомлення образного змісту для творів, володіння усією палітрою як здатності до художніх роздумів та ідей. При цьому, мистецький образ не є безликою інформацією. Художній образ не існує поза вираженням певного творчого відношення до предмета уваги. Більше того, образ ніби веде за собою, а вільно чи невільно, свідомо чи підсвідомо призводить до того, що саме з позицій автора твору починається оцінювання зображуваного, проникнення емоційним станом, із формуванням певного ставлення. Звертаємо увагу, що формування образу неможливо без знака, а формування структури художнього образу на такій підставі передбачає раціональне «переосмислення» матеріалу, де особлива чуйність до тонких «цінностей», «нюансів» і «диссонансів». В своїй теоретико-методологічній структурі концептуальні засади для формування мистецької образно - стилістичної компетентності мають: модель оцінки художньо-творчого розвитку індивідуальності студента в процесі навчання, що є єдністю трьох взаємодоповнюючих сторін: природної обдарованості; навченості живопису; творчу активність; метод адаптації особистісно-орієнтованого підходу, що є індивідуальним навчанням студентів у навчальній групі; метод узгодження навчальних завдань з іншими навчальними завданнями спеціальних дисциплін - у їхньому комплексі, з метою вдосконалення процесу розвитку художньо-творчої індивідуальності студентів. Пропоновані завданнядля формування образно–стилістичної компетентності створені не як абстрактні вправи, а передбачають перспективу практичного втілення в творчих роботах.

Висновки. У дизайн – освіті якісний концептуальний – по теорії та методиці, чинник процесу навчання студентів повинен сприяти становленню їх особливої-спеціальної образно – стилістичної компетентності як фактично концептуальної здатності до творчо-візуального досвіду, удосконалення вмінь і навичок з образно-стилістичного формотворення в практиці активного продукування оригінальних та образно-технічно вивірених творів. Основними результатами формуванню образно–стилістичної компетентності є розширення знань про принципи створення тематичних композицій та їх практична реалізація, вдосконалення навичок образно-стилістичного моделювання із вирішенням просторових творчо-дизайнерських завдань.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇЇ ВИКЛАДАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ РОЗУМНИХ КЛАСІВ – CLASSROOM

ГРИНЬОВА І.І.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Деякі із загальних проблем у викладанні, з якими стикаються викладачі, включають відсутність командної роботи, мінімальний особистий час, роботу над досягненням довгострокових цілей, суперечки та виправдання здобувачів тощо. Вирішення цих загальних проблем у процесі навчання може не тільки допомогти покращити рівень утримання викладачів, а й підвищити показники успішності здобувачів та кінцеву якість освіти. Тут ми можемо подивитись деякі з основних проблем у навчанні, з якими стикаються викладачі у нинішньому сценарії освіти.

Застійні технічні пристрої

Це пробіл, що формується (технічний пробіл) в системі освіти. Хоча в нинішній ситуації з пандемією віртуальні класи стали вікном надії для освітньої системи, викладачам також важко було використати їх у своєму реальному житті.

Більше половини викладачів не знаються на технологіях, тому їм буде складно впровадити їх у класах. Дослідження показали, що навіть викладачі-ветерани почуваються некомфортно та менш впевнено у «розумних» класах.

Нестача часу на планування

На відміну від минулого, коли вчителі не могли просто закінчити навчальний план та, як правило, оцінювати учнів. Сьогодні ситуація складніша. Їм доведеться виконувати кілька ролей у класі. Оновлення предмета відповідно до нових вимог, виправлення матеріалів, презентацій контенту, організація екскурсій, а також запровадження нових творчих підходів для відповідності сучасним освітнім тенденціям — ось лише деякі з них.

Викладачам дуже важко справлятися з кількома ролями, оскільки їм не вистачає часу на планування. Зі зміною освітніх тенденцій та обмеженнями викладачів у класах, орієнтованих на здобувачів, їх існування з кожним днем стає дедалі важчим. Гнучка навчальна платформа може допомогти їм зробити більший внесок у якість освіти та загальні показники успішності здобувачів. Викладачі також повинні докласти серйозних зусиль, щоб впоратися з усіма цими проблемами в процес навчання та зробити свій внесок у науковий і навчальний світ.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ

ГУМЕНЮК І.М.
Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна

Мовна підготовка фахівців будь-якої галузі визначає їхню майбутню професійну успішність. А високий рівень формування професійно-комунікативної компетентності фахівця педагогічної галузі забезпечує підґрунтя мовного розвитку представників молодшого покоління на кожному освітньому рівні. Вирішення цієї проблеми становить мету навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», від ефективності викладання якої залежить професійно-комунікативна самореалізація особистості. Тому виникла необхідність створення і теоретико-методологічного обґрунтування методичної системи навчання цієї дисципліни.

На підготовчому етапі розробки дослідно-експериментальної методики навчання української мови за професійним спрямуванням визначено концептуально-методологічні орієнтири її розвитку [2], встановлено стрижневі аспекти ефективності викладання курсу [3], окреслено компетентнісну парадигму сучасної лінгводидактики як мету й кінцевий результат навчання курсу [1]. З метою з’ясування чинників, які перешкоджають успішному формуванню компетентностей студентів під час навчання професійному мовленню проведено опитування науково-педагогічних працівників, які мають практичний досвід викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням».

Результати опитування підтвердили теоретичні припущення про низку чинників, які негативно впливають на рівень сформованості компетентностей студентів – майбутніх учителів початкових класів і вихователів, а саме:

1) нечіткість формулювань мети навчання курсу, мети вивчення кожної теми в зв’язку з майбутньою професійною діяльністю чи відсутність поінформованості про них здобувачів освіти;

2) відсутність конкретних критеріїв оцінювання кожного проміжного результату навчання, чітких вимог до рівнів опанування теми та презентації результатів;

3) несистемне подання інформації в межах змістового модуля;

4) фрагментарне застосування компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, професійно зорієнтованого, дослідницького, функційно-стилістичного й текстоцентричного підходів до навчання;

5) відсутність розуміння з боку педагога сутності й важливості застосування системно-синергетичного підходу до мовної освіти;

6) робота з мовно-комунікативним матеріалом тільки з погляду традиційної системно-структурної лінгвістики без урахування сучасних мовознавчих тенденцій;

7) низький початковий рівень лінгвістичних, комунікативних і термінологічних умінь студентів, які розпочинають вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням»;

8) незнання або ігнорування викладачем доступних способів профільної адаптації та їх відображення в навчально-методичному забезпеченні дисципліни;

9) обмежене (з різних причин) використання інформаційно-комунікаційних технологій у методичній системі навчання української мови за професійним спрямуванням, зокрема в її змістовому та результативно-оцінному компонентах;

10) непропорційність і неузгодженість лінгвістичного та професійно-комунікативного блоків у змісті дисципліни;

11) недостатнє використання потенціалу всіх різновидів міждисциплінарної координації у процесі навчання курсу;

12) відсутність чітко організованої системи самостійної роботи студентів з охопленням аудиторної та позааудиторної діяльності, дотриманням вимог до об’єктивності контролю за самостійною роботою здобувачів освіти, самоконтролю і взаємоконтролю, індивідуалізації та диференціації навчання.

У підсумку, опитування викладачів дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» підтвердило необхідність удосконалення методичної системи навчання цього курсу та поглиблення роботи щодо формування у студентів переліку компетентностей, які визначають здатність випускника ЗВО до професійно-педагогічної діяльності.

Література

1. Гуменюк І.М. Компетентнісна лінгводидактична парадигма як кінцевий результат навчання української мови за професійним спрямуванням. *Науковий вісник Льотної Академії. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький, 2019. № 6. С. 190-194.

2. Гуменюк І.М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство».* 2021. № 1 (11).С. 144-157.

3. Humeniuk I., Oliiar M. Methodical segmentation of the educational discourse of the Ukrainian language for professional purposes in the context of modern educational tendencies. *Fundamental and Applied Researches: Contemporary Scientifical and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects*. Volume V. Baku – Banska Bystrica – Uzhhorod – Kherson: Posvit, 2019. 616 p. P. 141-147.

ПРО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕЛЬКІН Ю.Г., ВОІНОВ О.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Діджиталізація (цифровізація, цифрова трансформація) є ключовим атрибутом розвитку інноваційної економіки України. XXI століття ознаменувалося швидким темпом впровадження цифрових технологій у всі сегменти економіки та соціальної сфери в нашій країні.

Відмінними сутнісними характристиками цифрових технологій є такі:

- мобільність, доступність та безкоштовність;
- зберігання та використання інформації незалежно від місця її знаходження;
- відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення, оскільки технології стали «хмарними» [1].

Обмежувальні карантинні заходи пандемії Covid-19 революційно прискорили впровадження цифрових технологій у різних сферах, навіть там, де раніш вони не розглядалися як пріоритетні. Так, охорона здоров'я, освіта, сфера соціального обслуговування перейшли практично повністю в цифровий формат.

Діджиталізація всіх сфер суспільного життя стала актуальним напрямом не лише через пандемію, а й загалом через глобальні тренди сьогодення та загальнодержавну політику щодо вектору цифрової трансформації держави [2].

Для створення передової цифрової економіки в таких умовах необхідною є відповідна підготовка фахівців, здатних як творчо мислити та максимально використовувати свій інтелектуальний та креативний потенціал при здійсненні професійної діяльності, так і високоефективно працювати у цифровому просторі, використовуючи передові інформаційно-комунікаційні технології. Затребуваність здатності здійснювати професійну діяльність у цифровому просторі передбачає активне використання такого простору і в процесі професійного становлення здобувачів вищої освіти у вишах.

При вдосконаленні вищої освіти у напрямі впровадження цифрових освітніх технологій необхідно враховувати і максимально використовувати їх позитивний потенціал на основі всебічного наукового дослідження та врахування психолого-педагогічних процесів, що при цьому відбуваються.

Зв'язок змін у вишах із загальною діджиталізацією суспільства та самого закладу вищої освіти став загальноприйнятою ідеєю. Обговорюються різні компоненти діджиталізації вишів:

1) онлайн-освіта,
2) електронні освітні ресурси,

3) електронний документообіг,

4) навчання за допомогою тренажерів, віртуальної реальності,

5) формування відповідних компетенцій [3].

Вирішення завдання підвищення якості вищої освіти за допомогою її діджиталізації відбувається в умовах обмеженості використання ресурсів – фінансових, часових та трудових, тому необхідно виділити стратегічно найважливіші напрями впровадження цифрових технологій у освіту на найближчу перспективу. На основі аналізу тенденцій розвитку ринку освітніх послуг, останніх досягнень психолого-педагогічних досліджень та політики держави щодо діджиталізації економіки, до таких напрямків відносять такі:

– створення єдиного національного освітнього простору, коли здобувач вищої освіти будь якого вишу зможе використати розроблені на високому методичному рівні освітні ресурси, що відображають останні наукові досягнення за пріоритетними напрямками;

– побудова системи випереджуючого навчання, що враховує тенденції розвитку як техніки та технологій, так і ринку робочої сили;

– надання здобувачам вищої освіти можливості формувати індивідуальну освітню траєкторію щодо її змісту на основі впровадження адаптивної системи управління професійною освітою;

– забезпечення врахування індивідуальних особливостей сприйняття інформації та переважних режимів організації навчання за допомогою гармонійного поєднання традиційних технологій навчання та діяльності у цифровому освітньому середовищі, що відкриває додаткові шляхи для освоєння професійної галузі особам з обмеженими можливостями;

– широке впровадження в освітній процес технічних засобів, що використовують цифрові технології, для формування найбільш затребуваних трудових функцій [4].

Держава всіляко підтримує діджиталізацію вищої освіти. Міністерство освіти і науки України вважає впровадження цифрової трансформації освіти і науки одним з пріоритетних напрямів роботи Міністерства і запланувало ключові його завдання, зокрема

– затвердження Концепції цифрової трансформації освіти і науки України;

– забезпечення учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами;

– створення умов для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інформаційно-цифрової компетентності;

– забезпечення функціонування програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту»;

– модернізація Єдиної державної електронної бази з питань освіти;

– створення онлайн-платформи «Наука та бізнес» для комунікації між учасниками інноваційного процесу;
– приєднання до процесів створення та розбудови Європейської хмари відкритої науки (EOSC) [5].

Оскільки майбутнє - за діджиталізацією, одним із пріоритетних напрямів для інвестицій у розвиток закладів вищої освіти є інвестиції в цифрову інфраструктуру (комп'ютерні мережі, обчислювальна техніка, програмне забезпечення, електронна університетська система, цифрове освітнє середовище), які забезпечать швидку віддачу.

Серед реформ вищої освіти в Україні діджиталізація навчального процесу вважається провідним й найбільш перспективним напрямом. Серед переваг, які вона надає вишам з організаційно-економічної точки зору, виділяють наступні:
– підвищення ефективності адміністративних процесів;
– інтеграція звичайної та цифрової системи записів для швидкішого пошуку;
– покращення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами у межах України та по всьому світу;
– збільшення швидкості реагування на зауваження та побажання здобувачів вищої освіти;
– забезпечення безперервності навчального процесу навіть у випадках надзвичайних ситуацій (дефіцит коштів на опалення корпусів, карантин) [6].

Отже, діджиталізація вишів – це напрям інноваційного розвитку України, який допомагає зміцнити зв’язки між учасниками освітнього процесу, сприяє кращому використанню наявних ресурсів. Але процес подекуди сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд.

Література

1. Діджиталізація освіти – компетенції XXI століття (Електронний ресурс). URL: https://vseosvita.ua/library/didzitalizacia-osviti-kompetencii-hhi-stolitta-172970.html.
2. Варжанський І. Виклики діджиталізації для ЗВО (Електронний ресурс). URL: http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201149.
3. OECD. Trends Shaping Education 2016. Paris, OECD Publishing. 2016. p.115 (Електронний ресурс). URL: https://read.oecd-ilibrary.org/education/trends-shaping-education-2016_trends_edu-2016-en#page2.
4. Романова Г.В. Цифровизация высшего образования: новые тренды и опыт внедрения / Гуманитарные науки, 2020, №4.- С. 31-35.
5. Шкарлет С. Цифрова трансформація освіти і науки (Електронний ресурс).- URL: https://mon.gov.ua/ua/news/cifrova-transformaciya-osviti-i-nauki-ye-odniyeyu-z-klyuchovih-cilej-mon-na-2021-rik-sergij-shkarlet.
6. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу у вищій школі в умовах діджиталізації суспільства (Електронний ресурс). URL: https://mon.gov.ua/ua/news/informacijno-resursne-zabezpechennya-osvitnogo-procesu-u-vishij-shkoli-v-umovah-didzhitalizaciyi-suspilstva.

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

ЄЖОВ М.Б.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса,Україна

Розвиток інформаційних технологій не залишив осторонь і технології освіти. Ми бачимо, як стрімко змінюється освітній процес протягом останніх років. Швидкий розвиток електронних засобів комунікації одночасно створив і можливості, і проблеми в освітньому процесі. Головна проблема полягає в високому рівні залученості учнів до інтернету, що породило так зване кліпове мислення, для якого характерно мислення «картинками», а не категоріями. У той же час можливості інформаційних технологій у навчанні значно перевищують всю купу проблем: навички пошуку та обробки інформації, які формуються у студентів, можливість обійти психологічні бар'єри, пов'язані з комунікативними якостями людини і сам обсяг інформації, яку отримують студенти, роблять впровадження цих технологій в освіту безальтернативним. Тут наша академія не стала винятком. Наші викладачі активно використовують такі інструменти, як Google Meet, Google Classroom, Moodle, PowerPoint тощо. Найголовніше - саме інформаційні технології уможливили дистанційну освіту в період пандемії Covid та відкрили доступ до навчання навідь з віддалених населених пунктів. Дистанційне навчання має свої переваги і для викладача: відбувається перерозподіл функцій викладача під час занять. Якщо на звичайному занятті викладач значну частину часу приділяє лекційному навантаженню, то зараз з'являється можливість винести навчальний матеріал в більш звичні студентам електронні формати - відеоролики, презентації, а самому викладачеві зосередитися на взаємодії безпосередньо зі студентами. Тобто дистанційне навчання є зручним для всіх сторін навчального процесу. Тому, напевно, навіть після закінчення карантинних обмежень дистанційне навчання буде займати значне місце в структурі освіти.

Однак використання інформаційних технологій надає також інші можливості. З деякими з них я познайомився під час свого стажування онлайн в Краківському економічному університеті минулого року. Перш за все мене зацікавила технологія перевернутого навчання (flipped classroom), яка передбачає, що студенти дивляться вдома матеріали лекції - відео, презентації тощо, а потім в аудиторії (чи дістанційно) відбувається вивчення цих матеріалів та рішення практичних задач. Таким чином студенти приходять на заняття підготовленими та можуть брати активну участь у навчальному процесі. Вочевидь саме можливість задавати питання відрізняє заняття з викладачем від навчання по

відеокурсу або підручнику. Але для того, щоб ставити питання, потрібно вже володіти деякими знаннями. Тобто, щоб ефективно навчатися, треба вже частково знати навчальний предмет. Виникає порочне коло, яке розриває саме метод перевернутого навчання. Такий підхід посилює мотивацію студента працювати самостійно і підвищує його відповідальність за результат навчального процесу. Зазначимо, що перевернуте навчання – це один зі шляхів, що дозволяють поєднувати переваги дистанційного навчання з аудиторним.

Дуже актуальним, також, є використання у викладанні засобів візуального відображення інформації. В першу чергу тому, що візуальний канал сприйняття є для більшості людей найважливішим. Методи візуалізації дозволяють структурувати навчальний матеріал, включити механізми образного мислення, що робить їх ефективним інструментом навчання. До того ж слід враховувати феномен кліпового мислення. Саме візуальні технології (наприклад-презентації, які включають відео-фрагменти і різні візуальні ефекти) дозволяють викласти фрагмент навчального матеріалу, утримуючи увагу студентів. Взагалі, це всім відомо. Але в Краківському економічному університеті можна запозичити деякі додаткові прийоми роботи із візуальною інформацією. Наприклад, його викладачі у презентаціях активно використовують QR-коди для передачі під час презентації посилань на різні інтернет-ресурси: сайти, матеріали на google-диску тощо.

Іншою корисною технологією, з якою я познайомився, була технологія Poll Everywhere. У принципі ця технологія була створена головним чином для проведення політичних опитувань. Проте наші польські колеги зуміли пристосувати її для бліц-опитування студентів, які можна проводити на кожному занятті. Кожен студент може брати участь в опитуванні Poll Everywhere, використовуючи свій смартфон чи комп'ютер. І, що дуже важливо, ця технологія може бути ефективно використана при дистанційному навчанні. Вона сприяє залученості студентів до навчального процесу та активної взаємодії між викладачем та його аудиторією.

І, нарешті, на мене справило враження активне використання нашими польськими колегами прийомів гейміфікації. Гейміфікація (gamification) - це використання ігрових практик у неігровому контексті, у тому числі в у навчальному процесі. Її використання дуже ефективно при побудові різних навчальних проектів, наприклад, у галузі економіки та підприємництва.

Щоб підвести підсумок всьому вищевикладеному, я скажу деякі досить банальні речі. Інформаційні технології в освіті- це величезна область, яка до того ж постійно змінюється і розширюється. Щоб не залишитися на узбіччі цього процесу, слід постійно обмінюватися досвідом з колегами. Прикладом такої передачі досвіду і було моє стажування в Краківському економічному університеті.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАЛЬНОГО МІСТОБУДІВНОГО ПРОЕКТУВАННЯ СУЧАСНИХ ЖИТЛОВИХ МОДЕЛЕЙ

ЄКСАРЬОВ В.А., ЄКСАРЬОВА Н.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На початку XXI століття склалися новітні форми житлових планувальних одиниць внаслідок їх морфологічних, соціально-планувальних, функціонально-планувальних, еколого-містобудівних та адміністративно-управлінських трансформацій, а також комбінування концепцій мікрорайону, нейборхуду (*neighborhood-unit*), ком'юніті (*residential community*), кварталу. Мотивація поєднання концепцій мікрорайону та нейборхуда обумовлена тим, що ідея мікрорайону найповніше реалізує соціальні гарантії житлового середовища, а ідея нейборхуда відбулася як одиниця адміністративного управління. Тому у навчальному проектуванні актуальним стає дослідження студентами динаміки сучасних процесів трансформацій житлових планувальних одиниць, вивчення новітніх версій та тенденцій розвитку, а також запровадження принципів удосконалення у контексті світових тенденцій містобудування.

Методи передпроектного етапу навчального проектування повинні включати аналіз та систематизацію вітчизняних та зарубіжних досліджень у галузі містобудівного планування житлових планувальних одиниць; аналіз їхнього досвіду будівництва; натурне обстеження; вивчення проектної, нормативної документації та матеріалів творчих конкурсів; графоаналітичну систематизацію матеріалів.

У проектній сфері складається тенденція інформаційно-відкритої політики планування та розвитку житлових планувальних одиниць - своєчасної узгодженості дій пов'язаних з розвитком об'єктів житлового середовища. Метою «інформаційно-відкритого» мікрорайону є оперативна реакція на думки громадян та «безболісного» проектування та будівництва нових об'єктів.

Сьогодні змінюється методика містобудівного проектування житлового середовища сам зміст процесу діяльності − на зміну об'єктивного опису предмета проектування приходить аналіз та опис соціальних форм дії, виражених в об'ємно-просторовій творчості. Технології навчального містобудівного проектування сучасного житлового середовища формується на основі ландшафтно-екологічного світогляду, а також методів адаптивного планування.

У сучасну практику навчального містобудівного проектування необхідно активно впроваджувати методи дослідження та проектування житлових планувальних одиниць, які збагачено результатами наукових досліджень у галузі соціології, ландшафтознавства, фізичної географії, ін.

ДІАЛОГОВА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ

ЄРЕСЬКО О.Г.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Якісна підготовка майбутніх фахівців не може бути повноцінною без формування у студентів відповідних теоретичних та практичних знань і навичок.

Останнім часом досить часто доводиться стикатися з ситуацією, коли деякі студенти не можуть сформулювати запитання або відповідь на запитання викладача, погано запам'ятовують і не використовують професійні поняття і терміни.

Одним з методів вирішення цієї проблеми може бути проведення занять у формі діалогу, коли студентам надається можливість вільно висловлювати власні думки, навіть якщо вони можуть бути помилковими, вносити пропозиції. Сьогодні звичної авторитарної форми проведення занять, орієнтованої на отримання знань тільки через викладача, коли він просто передає інформацію та знання, недостатньо. При збільшенні обсягу самостійної роботи, використанні нових інструментів навчання виникають ситуації, коли студенту недостатньо наявних у нього знань. У таких випадках виникає потреба у діалогу. Коли студент щось не розуміє, він звертається до викладача за допомогою та поясненнями. Зрозумівши їх, студент може з чимось не погодитись і зайняти власну позицію. Викладач може також створювати такі проблемні ситуації під час занять, використовуючи приклади з практики. Для вирішення цих ситуацій студенти мають докладати додаткові власні зусилля, обговорювати і знаходити шляхи вирішення проблеми. Такий підхід навчає розумінню і визнанню існування різних точок зору та протиріч, повазі до думок інших людей, вмінню їх вислуховувати і вести дискусію. В результаті у студентів розвиваються такі якості як самостійність, відповідальність, вміння аргументовано відстоювати і доводити власну думку, толерантність і співчуття, а також навички професійної комунікації, командної роботи та взаємодії.

Діалогова форма проведення занять вимагає від педагога тактовності, терпіння, вміння знаходити підхід до людей з різними характерами, здібностями і рівнем знань. Викладач має ставитись до студентів як до особистостей, заохочувати до висловлювання та відстоювання власних думок і поважати їх, бути прикладом правильного спілкування, ні в якому разі не висміювати або перебивати в різкій формі. Це може призвести до втрати контакту зі студентом, він втратить інтерес до навчання, займе пасивну та безініціативну позицію, що не найкращим чином відіб'ється на його подальшій професійній діяльності.

ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПЕДАГОГА

ЗАМРОЗЕВИЧ-ШАДРІНА С.Р.,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ, Україна

Зміни в освітній системі України обумовлюють принципово нові завдання у педагогічній практиці та підвищені вимоги до особистості педагога, його професійної майстерності, яскравості та емоційності викладу навчального матеріалу, уміння створити емоційно сприятливе середовище під час навчально-виховного процесу.

У більшості зарубіжних досліджень сприятливе середовище в учнівському колективі передбачає такий стан навколишнього середовища, яке не здійснює негативний вплив на розвиток, здоров'я та діяльність учнів. Емоційно сприятливе середовище оцінюється в термінах емоційного клімату та особистісного благополуччя взаємодіючих суб'єктів. Дослідники різних галузей науки розглядають факти, що відносяться до переживань благополуччя особистості, вивчаючи стани, аналізуючи особистісні, соціокультурні, соціально-психологічні аспекти благополуччя. Трактування поняття «благополуччя» значною мірою збігаються в різних наукових дисциплінах і природі. Благополуччя та відчуття благополуччя значущі для суб'єктивного світу особистості.

Існують і об'єктивні показники благополуччя педагога, такі як критерії успішності, задоволеності життям та працею, емоційний комфорт, показники здоров'я, матеріальний достаток. Задоволеність працею є інтегративним показником, що відображає добробут особистості педагога в професійно-трудовій діяльності. Разом з тим, задоволеність працею, поряд зі станом самореалізації, розглядається як компонент підструктури особистості професіонала, що забезпечує професійну ідентичність особистості. Задоволеність педагогічною діяльністю розуміється, як співвідношення між мотиваційно-ціннісною сферою особистості педагога та можливістю успіху діяльності з реалізації провідних мотивів, що впливає і на організацію навчально-виховного процесу та створення емоційно сприятливого освітнього середовища [4; 5].

Л.В. Куликов характеризує ряд складових благополуччя особистості, виділяючи: соціальне, духовне, матеріальне, фізичне, психологічне [2]. За

його твердженням, соціальне благополуччя – це задоволеність особистості своїм соціальним статусом та актуальним станом суспільства, а також задоволеність міжособистісними зв'язками та статусом у мікросоціальному оточенні. Духовне благополуччя – відчуття причетності до духовної культури суспільства, усвідомлення можливості долучатися до багатств духовної культури; усвідомлення та переживання сенсу свого життя; наявність віри в Бога, в себе, в долю та успіх своєї справи. Фізичне (тілесне) благополуччя – гарне фізичне самопочуття, тілесний комфорт, відчуття здоров'я, що задовольняє індивіда фізичний тонус. Матеріальне благополуччя – задоволеність матеріальною стороною свого існування (житло, харчування, відпочинок тощо), повнотою своєї забезпеченості, стабільністю матеріального достатку. Психологічне благополуччя (душевний комфорт) – узгодженість психічних процесів і функцій, відчуття цілісності, внутрішньої рівноваги. Всі перелічені складові благополуччя тісно взаємопов’язані та впливають на особистість.

Виходячи з того, що педагогічну працю відносять до психогенних видів діяльності людини, доцільно акцентувати увагу на емоційному благополуччі педагога. Емоційний компонент благополуччя педагога постає як переживання, що поєднує почуття, які обумовлені успішним (чи неуспішним) функціонуванням особистості педагога. Дисгармонія в будь-якій сфері особистості педагога викликає одночасно і емоційний дискомфорт та впливає на якість його роботи. Емоційне благополуччя, в основі якого лежать позитивні емоції, установка на професійні досягнення та хороші міжособистісні стосунки в педагогічному колективі, та в системі відносин «учитель-учень», служать основою професійно-особистісного благополуччя педагога.

Професійно-особистісне благополуччя педагога залежить від наявності ясних цілей у роботі, від успішності реалізації планів його діяльності та поведінки, від наявності ресурсів та умов для досягнення поставлених цілей. Професійно-особистісне благополуччя є основою духовно-моральних міжособистісних відносин педагога та учнів, забезпечує можливості творчого спілкування на тлі позитивних емоцій і цим задовольняється потреба учнів у емоційному теплі – все це служить основою для створення емоційно сприятливого освітнього середовища у учнівському колективі [1; 3].

Переживання благополуччя є найважливішою складовою частиною домінуючого настрою особистості педагога. Через настрій благополуччя надає постійний вплив на різні параметри психічного стану педагога і, як наслідок,

– тактовність його поведінки, продуктивність діяльності, ефективність міжособистісної взаємодії з учнями та інші сторони та внутрішньої активності педагога. Саме у взаємодії настрою, позитивних емоцій, психологічного комфорту полягає механізм суб'єктивного благополуччя особистості педагога.

Благополуччя педагога, як важлива ланка його професійної діяльності, що створює необхідні умови не тільки для його продуктивних дій, а й через забезпечення емоційно-сприятливого середовища в учнівському колективі, надає можливості для самореалізації, прояву творчості та навчальних досягнень вихованців.

Таким чином, особистісне благополуччя педагога є важливим компонентом емоційно сприятливого освітнього середовища в учнівському колективі, несе на собі основне навантаження по задоволенню та розвитку потреб суб’єктів навчально-виховного процесу у відчутті безпеки, збереженні та покращенні самопочуття, психологічного комфорту, підвищенні та об'єктивності самооцінки, у визнанні зі сторони суспільства та самоактуалізації.

Література:

1. Гончарова Н.О. Кар’єрне проектування як фактор професійної підготовки майбутніх учителів. Психологія і особистість. 2015. № 2(1). С. 258–271.
2. Куликов Л.В. Психологическое исследование. Санкт-Петербург. 1994. 118 с.
3. Харченко А.С. Психологічні особливості особистості майбутнього вчителя. Науковий вісник Херсонського державногоуніверситету. Серія: Психологічні науки: Зб. наукових праць. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2014. Вип. 1. Т. 1. С. 263–269.
4. Харченко А. С. Творча складова принципів сучасного гуманізму в освіті. Психологія і особистість. 2015. № 2 (8). Ч. 1. С.214–229.
5. Фомина О.О. Благополучие личности: проблемы и подходы кисследованию в отечественной психологии. Интернет-журнал «Мир науки». 2016. Т. 4, № 6 (ноябрь - декабрь)
[Електронний ресурс]. Режим доступу : http://mir-nauki.com/vol4-6.html .

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ПРОГРАМ В СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ЗАСКАЛЕТА О.А.
Уманський медичний фаховий коледж, м.Умань, Україна

Сьогодення диктує все нові і нові вимоги до організації дистанційного освітнього процесу. Невід'ємною частиною всього освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти є фізичне виховання. Особливого значення набуває пошук ефективних підходів для прищеплення студентам інтересу до занять фізичною культурою та впровадження новітніх технологій у систему фізичного виховання для спеціальних медичних груп.

Фізичне виховання є головним напрямком впровадження фізичної культури, що забезпечує розвиток фізичних, розумових, морально-вольових і професійно- прикладних навичок.

При вступі до коледжу різні відхилення у здоров'ї спостерігаються у кожної третьої дитини. Тому ефективним засобом збереження й зміцнення здоров'я студентвів, поліпшення їх фізичного розвитку може стати пілатес і йога. Викладачі фізичного виховання повинні бути підготовленні у питаннях впливу фізичних вправ на зростаючий організм, організації і методики фізичного виховання з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей організму студентів. До сучасних фізкультурно-оздоровчих програм, які розробляються у ЗФПО для спеціальних медичних груп, треба включати пілатес та йогу.

Переваги цих видів спорту – це можливість виконувати вправи не лише у залі, але й вдома чи на природі, що дуже актуально у період дистанційного навчання.

Пілатес – це унікальна система вправ, заснована на злитті східних і західних форм тренування, таких як йога, східні бойові мистецтва, медитація, греко- римська боротьба, бокс. Пілатес – це вид фітнесу, який назвали «ментальний фітнес», «розумне тіло» і який відноситься до інтелектуального фітнесу. Система вправ Джорджа Пілатеса, що спрямована на покращення роботи опорно рухового апарату, серцево – судинної і лімфатичної систем, зміцнення мя'зів – стабілізаторів, які утримують хребет, на покращення відчуття балансу та свого тіла.[1] Це комплекс вправ для всього тіла, що розвиває м'язи, які розташовані глибоко. Пілатес пропонує систему навантажень, у якій закладений фактор оздоровлення і розвантаження хребта, усунення больових синдромів, корекція вад постави та покращення самопочуття при остеохондрозі й грижах міжхребцевих дисків. Ніякі інші вправи не надають наскільки м'якої дії на тіло, одночасно укріплюючи його.

При розробці програм для спеціальних медичних груп необхідно передбачити доступність фізичних навантажень, а також попередження загострень захворювань. Правильно розробивши програму занять з пілатесу для різних груп, викладач досягне основних задач фізичного виховання: зміцнення здоров'я, сприяння правильному фізичному розвитку, підвищення функціонального рівня органів і систем, ослаблених хворобою, формуванні правильної постави, виховання інтересу до самостійних занять фізичною культурою.

Перевагами пілатесу є мінімум протипоказань, опрацювання всіх м'язів, прискорення метаболізму, коригування постави, оптимальна тривалість заняття (в середньому 20-45 хвилин) і можливість виконання дома, що так актуально при проведенні занять дистанційно.

Для розробки програм спеціальних медичних груп із впровадженням йоги, викладачам потрібно ознайомитися з видами, методами і прийомами цієї практики. Йога- це форма фізичних вправ з низьким ступенем впливу.[2] Основою занять є фізичні статичні і збалансовані вправи – асани. Слово «асана» перекладається з санскриту як «положення тіла, форма» , це означає фіксацію тіла в певній позиції з усвідомленням. «Практика асан призводить тіло в стан стійкості, звільняє від хвороби і надає легкість самою суттю практикуючого»[3, с.296]. Дія асан багаторівнева. Їх вплив полягає в тому, що будь – яке положення йоги впливає на весь організм в цілому і одночасно найбільш виражено впливає на певну область організму, починаючи з якої ланцюжок змін йде «вглиб» до окремих органів, діючи на м'язи, зв'язки, сполучну тканину, кровоносну і лімфатичну системи.[4, с.31]. Йога об'єднує фізичну активність, медитацію та контрольоване дихання. Іншим аспектом йоги, який може важити настільки ж багато, як і фізіологічні вдосконалення, які можуть відбуватися протягом тривалого періоду часу, є полегшення стресу, розслаблення і зміцнення м'язів, підвищення настрою, зниження артеріального тиску та зміцнення імунітету.

Ці напрями фізичної культури допоможуть студентам спеціальних медичних груп підтримувати свій організм у тонусі без інтенсивного навантаження. Таким чином, підібравши вправи, студенти зможуть поліпшувати загальний стан здоров'я.

Література:

1. Що таке пілатес [Електронний ресурс] - Режим доступу:http://pilates.lviv.ua/
2. Користь йоги для здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://zdrav.ck.gov.ua/
3. Айенгар, Б.К. С. Йога Дипика. Прояснения йоги/ Б.К. С. Айенгар – М.: Альпина нон – фикшин, 2010. – 496 с.
4. Бугуров, В.Г. Методические особенности использования э лементов хатха-йоги в физическом воспитании школьников: учеб. Пособие / В.Г. Бугров. – Челябинск, Урал ГАФК, 2001. – 49с.

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В АРХІТЕКТУРНОМУ ПРОЕКТУВАННІ

ЗАХАРЕВСЬКА Н.С., СНЯДОВСЬКИЙ Ю.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Архітектурне проектування - профілюючий предмет у підготовці архітекторів. Головний мінус дистанційного навчання архітектурному проектуванню, - неможливість наживо (на папері) показувати та пояснювати студенту прийоми роботи з проектом. Це стосується також і демонстрації володіння креслярськими інструментами. Однак, переважно, це стосується навчання проектування в ручній графіці, коли всі пояснення демонструються на паперових аркушах проекту. Тиждень суцільного проектування передбачений у розкладі практичних занять саме для цих цілей, коли студент та викладач знаходяться за одним креслярським столом.

Сьогодні, коли проекти виконуються на комп'ютері і викладач повинен показувати та давати пояснення біля екрана комп'ютера, то важлива наявність комп'ютера, а місця знаходження викладача та студента значення не мають, що можна віднести до плюсів дистанційного навчання.

Досвід останніх семестрів, коли було запроваджено дистанційне навчання, показав, що найкраще давати пояснення у тому файлі, де студент веде роботу над проектом. Такий спосіб робить роботу набагато продуктивнішою та економить час на поясненнях. Сьогодні студенти нашого інституту виконують свої проекти у різноманітних архітектурних програмах. Немає системного підходу до оволодіння процесом комп'ютерного проектування. Немає також конкретного набору програм, у яких має вестися робота над проектом всіх його етапах.

Щоб досягти успіху, викладачі, які створюють захоплюючі та творчі навчальні матеріали, повинні бути визнані та відзначені, щоб ті викладачі, які мають труднощі зі створенням онлайн-контенту, могли самі вчитися [1]. Необхідне впровадження курсів обміну досвідом і серед викладачів архітектурного ремесла.

Також необхідний перегляд програми навчання студентів комп'ютерної графіки, починаючи з вступних іспитів до інституту. Мета – вільне володіння програмами для створення проекту на момент захисту бакалаврського диплома.

Література:

1. https://www.archdaily.com/938784/what-coronavirus-can-teach architecture-schools-about-virtual-learning Даррен Оккерт. Чему коронавирус может научить архитектурные школы в виртуальном обучении

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

КАРАНФІЛОВА О.В., ПИСАРЧУК Н.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

В даний час дистанційне навчання знаходить все більш широке застосування на різних рівнях освіти. Це пов'язано з тим, що дистанційне навчання, дає можливість не припиняти навчання в екстримальних умовах, допомагає тим, хто навчається реалізовувати власні освітні цілі, спрямовані на розвиток особистості.

На нашу думку, дистанційнє навчання буде мати сенс при наявності у студента сильної особистої мотивації до навчання, вміння навчатися самостійно. Компенсувати недостатню мотивацію студента суворим контролем з боку викладача постійною підтримкою та підштовхуванням з боку викладача не можливо.

Тому, більшість традиційних лекцій, семінарів та тренінгів найбільше запам'ятовуються не знаннями, які отримуються, а емоціями, які відчувалися в процесі навчання. Це важлива складова навчання, яку неможливо не враховувати [3].

Ми вважаємо, що в сучасних умовах викладача не замінюють комп'ютерами і новими інформаційними технологіями, а лише змінюють його роль.

Слід наголосити, що при дистанційній формі навчання треба враховувати певні комунікаційні обмеження, а саме :

- не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом;
- технічні засоби групової комунікаційної діяльності викладача і студента створюють штучний і неповноцінний, у традиційному розумінні, комунікативний простір[2];
- невміння точно й зрозуміло висловити свої думки, особливо в чатах і коротких повідомленнях[2];
- труднощі короткого формулювання та стислого аргументування своєї позиції під час навчального процесу, особливо у чатах та відеоконференціях[2].

Основа дистанційного навчання письмова, що обмежує студента викладати свої знання в словесній формі, з’являється можливість необ’єктивної оцінки знань студента викладачем (деяким студентам легше викласти відповідь усно).

Не меншою проблемою є неможливість ідентифікувати дистанційно особу студента (немає упевненості в тому, що, наприклад, тест пройшов саме той студент, прізвище якого стоїть у журналі оцінок).

Слід відмітитии, що дистанційне навчання не дає достатної кількість практичних (лабораторних) занять. Відсутність можливості негайного

практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах впливає на якість знань.

Студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням – мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет.

Не менш значущою проблемою відсутність достатньо високого рівня підготовки студентів для успішної роботи в системі дистанційного навчання.

Відсутні або є дуже дорогими прикладні комп'ютерні програми, необхідні для підтримки WEB-сайтів та інформаційних ресурсів, адміністрування процесів дистанційного навчання.

Важливо підкреслити, що однією з головних перешкод у поширенні дистанційного навчання в нашій країні є ситуація, що внутрішня культура освіти визнає переважно традиційне навчання.

Незважаючи на недоліки, технології дистанційного навчання є могутнім засобом пізнання, а інколи єдиним. Щоб підвищити ефективність нових інформаційних технологій у навчанні, слід сформувати певну систему, яка передбачає інше розуміння сутності навчання, ролі викладача і студентів у цьому процесі, взаємовідносин викладача і студентів, оснащення робочих місць викладача і студентів[1].

Література:

1. Мельник Ю.В., Богданова Н.В. Особливості комунікативних зв'язків у сучасній вищій школі // Розвиток професійних компетентностей державних службовців: комунікативний аспект: матеріали щорічної науково-практичної конференції за міжнародною участю (Київ, 3-4 листоп. 2016 р.) / за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М Белінської, В.М. Сороко, Л.А. Гаєвської. – Київ : НАДУ, 2016. – 460 с.

2. *Тамара Ковальчук* Дистанційне навчання у закладах вищої освіти: ризики та перспективи розвитку [Електронний ресурс]/ https://nubip.edu.ua/node/100736

3. Мельник Ю.В., Бороденко Н.Д., Богданова Н.В. Деякі проблеми організації дистанційного навчання в ВНЗ https://2017.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=114

4. Семкин Б.В. Дистанционное образование: проблемы и перспективы. [Електронний ресурс] / Б. В. Семкин.
Режим доступу: http://edu.secna.ru/ media/f/semkin.pdf. ХНУВС в системі підготовки кадрів України. Харків, 2014

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

КАРНАУХОВА Г.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Організація самостійної навчальної роботи – одна з наукових проблем, яка завжди перебувала у центрі досліджень вітчизняних авторів. На початку 2000 р. у методичних рекомендаціях закладам вищої освіти пропонувалася пропорція 50% аудиторних занять на 50% самостійної роботи, а вже в наш час, на початок 20-х р. XXI ст., самостійна робота може складатися з 70% від загальної кількості відведеного часу на вивчення навчальних дисциплін, а на аудиторні заняття – лише 30%. А це означає, що зменшення аудиторного навантаження зумовлює підвищення ролі активності студентів, формує у них здатність самостійно працювати, самонавчатися, саморозвиватися, професійно зростати. Розвиток самостійності сприяє формуванню вміння самому керувати процесом самостановлення особистості, усвідомлювати сильні й слабкі свої сторони, визначати конкретні завдання та успішно їх розв’язувати.

Ця форма освітнього процесу в умовах карантинних обмежень, а тепер і під час військових дій у країні, коли дистанційне навчання іноді стає єдиною можливою формою спілкування студентів та викладачів, зараз особливо актуальна. Ми звикли використовувати термін «дистанційне навчання» навіть для занять, які проводяться у прямоефірному форматі, хоча вони передбачають пряму взаємодію учнів та викладачів, а тому називаються онлайн-заняттями. Дистанційна освіта вимагає зовсім інших підходів доорганізації освітнього процесу. Перехід на таке навчання потребує перебудови освітніх підходів збоку вчителя, і збоку студентів дистанційне навчання також потребує інших навичок — неслухняності, асамоорганізації. Але продовжу називати цим звичним терміном заняття, що проходять на відстані.

За той час, що ми були вимушені спілкуватися зі студентами дистанційно, вже виявилися деякі переваги та недоліки такого спілкування. Серед недоліків, які впливають на отримання знань студентами - необхідність сильної мотивації. Більшість навчального матеріалу студент-дистанційник освоює самостійно. Це вимагає достатньої сили волі, відповідальності і самоконтролю. Швидше за все, ніхто його підганяти чи заохочувати до навчання не стане. Своєчасне виконання завдань потребує мотивації та контролю. Підтримувати потрібний темп навчання вдається не всім.

В даний час студентство та викладачі в умовах дистанційного навчання можуть переживати такі психологічні проблеми: підвищення тривожності,

депресію, стрес, страх. А стрес є однією з причин втрати академічної мотивації. Не слід забувати, що на фізіологічний та психічний стан учасників освітнього процесу ще впливають наслідки перенесеної хвороби COVID-19. На жаль, в Україні не проводили оцінку впливу пандемії на психологічний стан учасників освітнього процесу.

Щоб самостійна діяльність студентів стала успішною, викладачеві необхідно провести значну підготовчу роботу. Витрати часу на комунікацію зі студентством збільшилися, оскільки письмово пояснювати завдання (або додавати його опис до онлайн-курсу) довше, ніж в аудиторії, а також можливі додаткові окремі питання від студентів, і листування з ними теж збільшує робочий час викладачів. Крім цього, причиною ненормованого робочого часу стала потреба у розробці занять у новому форматі та пошуку додаткових матеріалів. Досить проблемно якісно організувати дистанційне навчання за напрямами підготовки та спеціальностями, на яких передбачена велика кількість практичних занять.

Оскільки технічні засоби комунікаційної діяльності викладача і студентів в цей час нестабільні, не всі студенти можуть приєднуватись до онлайн-занять, а значить, існують проблеми з рівним доступом до освіти, треба приділити максимум уваги навчально-методичному забезпеченню вивчаємих студентами дисциплін з урахуванням специфіки дистанційного навчання, підготовці презентацій, запитань для самопідготовки.

Важливу роль відіграють мотиваційні матеріали, які зможуть зацікавити студентів опановувати новий матеріал із дисципліни. Викладач може запропонувати виконати тест, який допоможе виявити рівень знань студентів із попередньої теми та надати рекомендації щодо наукових джерел з теми, яка буде вивчатися, вказати на те, як краще спланувати час та підібрати практичний матеріал для розуміння теоретичних положень.

Література:

1. Дистанційне навчання у закладах вищої освіти: ризики та перспективи розвитку. URL: https://nubip.edu.ua/node/100736
2. Ефективність дистанційного навчання: рекомендації та практичні поради. URL: http://blog.ed-era.com/author/danilovich-katierina/
3. Миронов Ю.Б. Переваги та недоліки дистанційного навчання. URL: https://kerivnyk.info/perevahy-ta-nedoliky-dystantsijnoho-navchannya
4. Освіта в умовах пандемії у 2020/2021 році: аналіз проблем і наслідків. URL: https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/
5. Ситнік Т. Організація самостійної роботи студентів в умовах карантинних обмежень /Т.Ситнік//Молодь і ринок.-2021. - № 2(188). – С.43-48. URL: http://mir.dspu.edu.ua/index

ЩОДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

КАРТЕЛЬ Т.М., СИВОКІНЬ Г.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Проблема викладання іноземної мови полягає в тому, як допомогти студенту досягти рівня знань, який сам студент вважає ефективним (корисним), і як не застрягти, зупинитися на рівні, коли іноземна мова не підходить, тобто коли неможливо використовувати мову через брак знань. З цієї причини ми дотримуємось дидактичної точки зору, що знання іноземної мови майбутніми інженерами-будівельниками можна описати на чотирьох рівнях: офіційне набуття знань, семантичне набуття знань, комунікативні здібності та креативність.

Цей процес можна розділити на два етапи: набуття навичок та їх використання на практиці іншомовного спілкування [2, с.267].

Реальність сьогодні полягає в тому, що набір спеціалістів, як правило, базується на конкурсному відборі, однією з вимог якого є володіння мовою. Це свідчить про зростаюче соціальне значення іноземної мови в сучасних соціально-економічних умовах. Це створює позитивну конкуренцію та заохочує студентів вищих технічних навчальних закладів отримати якісну підготовку з іноземних мов.

Навчання іноземним мовам в Україні реформується у світлі основних досягнень європейських країн у цій галузі.

Ідеї мовної політики Ради Європи все більше визнаються в нашій країні: кількість мов, які вивчаються, збільшується; збільшується кількість людей, які говорять хоча б на одній іноземній мові; декілька іноземних мов вивчають у загальноосвітніх школах.

Університети збільшили академічні години на вивчення іноземних мов; в деяких вищих навчальних закладах іноземна мова вважається другою робочою мовою [1, с.54].

Практика доводить, що інженер-будівельник, який вільно володіє іноземною мовою, активно використовує її у своїй професійній діяльності, має кращі можливості та значні переваги у працевлаштуванні. І це особливо важливо, коли випускникам не гарантується працевлаштування після закінчення університетів, і вони стикаються з проблемою самозайнятості.

Досвід роботи в технічному вищому навчальному закладі показує, що володіння мовою майбутнім інженером-будівельником передбачає його комунікативну компетентність, тобто здатність спілкуватися іноземною мовою відповідно до ситуації.

Комунікативна компетенція, безсумнівно, включає лінгвістичну компетентність, але її основна увага зосереджена на інтуїтивному розумінні, сприйнятті соціальних та культурних правил та цінностей, що несуть повідомлення.

Наявність комунікативної компетенції також передбачає, що викладання іноземної мови повинно включати соціальні, міжособистісні та культурні аспекти, і це також важливо порівняно з граматичним та фонетичним аспектами.

Загалом, успішне вирішення проблеми вивчення іноземних мов студентами технічних спеціальностей вимагає вирішення трьох основних завдань:

- розбіжність між домінуванням у процесі мислення рідної мови учнем (та іншими раніше вивченими мовами) та неадекватністю знань мови, яку викладають, що умовно може бути класифіковано як «спілкування»;
- розбіжність між свідомим вивченням іноземних мов та підсвідомим автоматизованим або більш інтуїтивним способом вивчення іноземних мов, який ми класифікуємо як «зовнішній-внутрішній»;
- розбіжність між рівнем володіння іноземною мовою, коли необхідно впоратися з труднощами оволодіння новою мовою як кодом, тобто звертати увагу на мовні форми і водночас спілкуватися цією мовою, який має загальноприйняту назву «кодовий зв’язок» [3, с.43].

Література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. редактор українського видання проф. С.Ю.Ніколаєва–К,: Ленвіт, 2003. – 273с.
2. Rivers W.M. The Foreign Language Teacher and Cognitive Psychology or Where do We Go from here – London: University of Chicago Press. 1964. – 465p.
3. Trim J.L.M. Some Possible Lines of Development of an Overall Structure for a Foreign Language Learning by Adults. – Strasbourg. Council of Europe. 1978. – 81p.

ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПРОЦЕСУ ВИБОРУ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ «МАГІСТР»

КЕРШ В.Я., ФОЩ А.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Законом України «Про вищу освіту» визначено права осіб, які навчаються в закладах вищої освіти, на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та навчального плану. Вибіркова частина навчального плану здобувача введена для індивідуалізації навчання та задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб особи.

Здійснення здобувачем вибору навчальних дисциплін розрізняється для різних ЗВО України. Найбільш поширеною формою ознайомлення студентів із переліком та змістом вибіркових дисциплін, які пропонуються за освітньою програмою, є розміщення відповідної інформації на сайті академії (випускаючої кафедри), адресне розсилання силабусів запропонованих дисциплін здобувачам для їх ознайомлення. Вдала процедура вибору вибіркових дисциплін, що реалізована в інженерно-будівельному інституті ОДАБА, передбачає читання в кінці першого магістерського семестру пробних лекцій викладачами, які подали відповідні заявки. На підставі таких презентацій студенти одержують можливість зробити більш обґрунтований вибір. Проте така процедура вибору ефективна лише дисциплін, які читаються у другому семестрі. Для дисциплін, що читаються у першому семестрі, така процедура важко реалізується, і нині не відпрацьована.

Вимога визначитися з набором вибіркових дисциплін вже до кінця березня набуває суперечності з чинним в ОДАБА «Положенням про організацію вивчення вибіркових освітніх компонентів», відповідно до якого «для другого (магістерського) рівня з обсягом ОП 90 кредитів ЄКТС та початком вивчення вибіркового компонента в 1му семестрі термін здійснення вибору» визначено «протягом 2х тижнів після зарахування», тобто в серпні місяці, коли вже сформовано контингент. Такий термін вибору дещо ускладнює роботу з формування навчального навантаження по кафедрах, однак у цей період все одно відбувається коригування навантаження залежно від чисельності тих осіб, що реально вступили до магістратури. Проте можна припустити підвищення якості роботи по організації більш усвідомленого вибору вибіркових компонентів студентами.

Доцільно підготувати електронні версії презентацій вибіркових дисциплін, які за заздалегідь складеним графіком можуть демонструватися на спеціально створеному каналі як викладачами, так і членами приймальної комісії.

ДЕФРАГМЕНТАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КНИШ О.І.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса,Україна

Дистанційне навчання (ДН) знайшло універсальне застосування у ЗВО. Інноваційний освітній процес з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, допомагає реалізовувати освітні цілі, в умовах надзвичайної ситуації (НС).

При дистанційному навчанні у закладі вищої освіти ЗВО, навчальний процес організовується таким чином, що навчальна програма базується переважно на самостійному та індивідуальному навчанні студента. При цьому є відділення від викладача в просторі та часі, а їх взаємодія здійснюється на основі інформаційних технологій та інформаційних комунікацій.

Важливою особливістю ДН можна вважати наявність у студента високої здатності до самоосвіти і мотивації до навчання. Компенсувати недостатню мотивацію студента суворим систематичним контролем з боку викладача не доцільно. Найбільш придатною моделлю для ЗВО в сучасних умовах є інтеграція очних і дистанційних форм навчання.

Більшість традиційних лекцій, семінарів та тренінгів найбільше запам'ятовуються не знаннями, а емоціями, які відчувалися в процесі навчання. Якщо можливість очних зустрічей ЗВО оперативно можливо в умовах НС, то їх варто активно використовувати. Якщо немає – варто активно розвивати вбудовані в навчальний процес відеоконференції з використанням сенсор активної системи забезпечення. Але студенти не повністю використовують потенціал власних гаджетів. Пристрої з підтримкою virtualreality (S-pen, M-pen) доступні з фінансових міркувань у браузерній реалізації. Але наведений приклад суто тактичних. З боку стратегії в сучасних умовах викладача не замінитигаджетами.

В системі ДН тютор-куратор грає набагато більшу роль. Він бере участь в розробці та коригуванні навчальних програм, особисто веде кожного свого студента. Це потребує більшого часу та знаходити своє відображення у навчальному навантаженні викладача. Важливою якістю тютор-куратора є вміння проводити навчальні консультації і мати навички психологічної підтримки студента. Не рідко блискучий викладач в аудиторії часто не може бути тютор-куратором в системі ДН. Проблемою є недооцінка можливостей ДН викладачами-прихильнами консервативної групи знань. Більшість педагогів вважають ДН неповноцінною. Під час дистанційного складання тесту або іспиту

неможливо відстежити дії студента. Проблема вирішується застосуванням веб-камери. Актуально небажання викладачів постійно відстежувати новітні технології ДН. Прихильникам активної групи знань легко дається технічний бік комунікацій, але проблематично реалізувати ціннісно-орієнтаційну цілі спілкування.

При дистанційній формі навчання треба враховувати певні комунікаційні обмеження, а саме:

- ізольованість студента в віртуальній групі;
- обмеження, що перешкоджають розвитку групової єдності;
- технічні засоби групової комунікаційної діяльності створюють неповноцінний простір;
- невміння зрозуміло висловити свої думки в чатах і коротких повідомленнях;
- труднощі короткого формулювання та стислого аргументування своєї позиції у відеозустрічах.

Основа ДН анкетова, що обмежує студента викладати свої знання в творчій формі. Відсутність лабораторних занять має негативний характер для студентів і викладачів. Це необхідно для закріплення теоретичних знань. Викладачі консервативної групи знань мають багатий досвід застосування у роботі традиційних технологій навчання. Часто робота системі ДН проходить в позаробочий час та працездатність знижена. За результатами наскрізного контролю студентів у першому семестрі 2021-2022 н.р. інженерно-будівельного інституту продуктивність в системі «викладач-студент» спадала до 30%.

Нестача фахівців з ДН – модераторів, координаторів є суттєвою проблемою. Адже викладач ДН повинен знати специфіку і методи ДН. Достатньо велика різниця між проведенням аудиторного заняття і проведенням вебінару. Часто навчання викладачів обмежується оволодінням навичок користувача. Успішний розвиток системи ДН без вирішення проблеми підготовки наукових кадрів неможливий. Викладачі ЗВО потребують навчання з розробки своїх курсів для ДН спільно з програмістами і в оволодінні педагогічними технологіями. Стає необхідним мати в ЗВО структуру фахівців з ДН:

- координатор-консультант з питань ДН – володіє знаннями по методиці викладання та організації і управління навчального процесу;
- відповідальний розпорядник системи ДН – володіє практичними навичками введення і корегування інформації;
- технічний адміністратор – забезпечує працездатність системи ДН.

Тому сьогодні основне завдання ДН процес максимально ефективним і мінімізувати помилки.

ПРИНЦИПИ ПОБУДУВАННЯІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМ ПРИСКОРЕНОГО КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ

КОВАЛЬОВА Г.В., НАЗАРЕНКО О.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна
ШПІНАРЕВА І.М.
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Анотація. Для активізації навчального процесу при контролі знань, скорочення зайвих витрат часу педагога та учнів, пропонується впроваджувати заздалегідь підготовлені до масового використання відповідно до теми програми прискореного контролю системи навчання «ТРУД» (далі за текстом ПК або СН). Наведено опис, елементи методики побудови та використання ПК з урахуванням розроблених принципів.

ПК можна віднести [1, с. 3] до засобів, що забезпечують конструктивність удосконалення навчального процесу. Зокрема, для розвитку пізнавальної активності, організації самостійної навчальної роботи студентів, забезпечення зворотного зв'язку. Не будучи самоціллю, контроль засвоєння знань у ВНЗ обов'язковий. Для педагога він часто пов'язані з необхідністю проведення масових однотипних операцій із контрольними роботами студентів під час перевірки. Тому, пошуки засобів скорочення зайвих витрат під час перевірки контрольних робіт, забезпечення можливостей перерозподілу робочого часу педагога та пізнавальної активності студентів, а також активізації навчального процессу, пропонується впроваджувати програми прискореного контролю знань системи навчання «ТРУД».

У роботах [6, с. 25-33; 7, с. 51-55; 8, с. 46-60] запропоновані комплекти ПК для контролю засвоєння знань про векторний добуток двох векторів. Прийняті позначення забезпечують зв'язок із поняттям момента сили, а форма – можливість проблемного підходи у навчанні.

Апробація такого роду ПК з деяких тем «теоретичної механіки» та однієї – «вищої математики» проводилася у низці ВНЗ Одеси [1-5].

Мета повідомлення. Дати короткий опис ПК «ТРУД», а також викласти основні принципи їх побудови, методики використання.

1.1. ПК СН«ТРУД», їх призначення. Відомо, що контроль знань студентів пов'язаний із масовою візуальною перевіркою викладачем однотипних робіт учнів. Поряд з обов'язковими, при цьому, у педагога та у учнів виникають «непродуктивні» витрати часу та енергії, витрати амортизаційних фондів [1-5].

Для скорочення таких витрат, уніфікації контролю, що не є в СН самоціллю, активізації пізнавальної активності можуть бути ПК.

Програмою прискореного контролю в СН називають бланк або набір бланків (брошуру-програму) спеціальної форми та змісту з текстом, що включає умову та перелік відповідей з кодами та дозволяє отримати оцінку рівня знань, а також провести прискорену перевірку виконаних за ПК робіт за допомогою комп'ютера та без нього, моделюючи, при цьому, процес перевірки рішень (відповідей на питання) викладачем [1-5]. Відповіді з кодами містяться в одну або кілька таблиць. Обсяг контрольованої теми чи завдання, для якої складається ПК, може бути досить великим, оскільки, практично, розміри бланків ПК вибираються з міркувань зручності.

1.2. ПК СН призначені: - для прискорення процесу перевірки; скорочення непродуктивних витрат навчального процесу; скорочення часу контролю та виявлення проблемних (для учнів) питань; раціонального перерозподілу навчального часу при керівництві та контролі на користь керівництва навчальним процесом; створення елементів матеріального та методичного забезпечення, розвитку та закріплення пізнавальної активності учнів на аудиторних заняттях та, при самостійному закріпленні знань.

1.3. Основні принципи побудови ПК СН «ТРУД»: - принцип відсутності на бланках ПК явно неправильної інформації; суміщення в ПК завдань та відповідей; кодування інформації; розбиття об'ємних завдань та рішень на контрольовані у кодах частини; поєднання контролюючої та навчальної функцій [1, с. 7; 4, с.26].

Під час роботи з будь-яким ПК умова завдань повинна бути в полі зору. Забезпечення, крім контролюючої, також навчальної функції досягається змістом та формою ПК.Наприклад, всі відповіді можуть бути такими, що їх читання буде читанням правильних тверджень з дисципліни, що вивчається.

2.1. Відмінності ПК СО «ТРУД». Принципи побудови ПК, (див. п. 1.3) дуже загальні та застосовні у різних навчальних дисциплінах. На відміну від відомих форм матеріалів контролю знань ПК, як брошури-програми [1] з кодами, дозволяють моделювати процес перевірки рішень завдань, положень теорії значного обсягу. Це досягається виділенням основних етапів перевірки, побудови відповідних ПК на етапі, та подальшого їх об'єднання. Кодування відповідей можна проводити, наприклад, цифрами, що записуються поруч із ними заздалегідь або, безпосередньо, перед використанням комплекту ПК. Застосовувати ПК можна за поточному чи підсумковому контролі, і навіть при організації самостійної роботи учнів.

2.2. Методика використання ПК СО«ТРУД». При використанні ПК, кожен, хто навчається, отримує відповідні темі контролю бланки (брошуру) або посиланняз програмами. Час роботи встановлюється досвідченим шляхом, нормується та повідомляється учням. Варіюванням кількістю питань, завдань, повноти завдання та його складності може бути досягнутий необхідний рівень контролю. Після закінчення роботи над завданнями, що містяться в ПК, студенти разом з повними відповідями (рішеннями), надають записані у рядок або стовпець (стовпці) у відповідному порядку запитань (пунктів) коди відповідей до рішень Очевидно, що в цих умовах перевірка виконаних ПК робіт може бути здійснена традиційним шляхом або шляхом візуальної звірки кодів відповідей з наявними еталонами - викладачем, лаборантом, іншим студентом, а також за допомогою комп'ютера при віддаленому навчанні.

Література:

1. Полетаев Г.С., Петренко И.С. Опыт работы по построению и использованию в учебном процессе программ ускоренного контроля. – Одесса: ОВАКОЛУ, 1986. – 16с.

2. Подлозный Э.Д., Полетаев Г.С, Горбатенко О.М. Отчет по теме III.7.3 Минвуза УССР. – Одесса: ОИСИ, 1979. – ВНТИЦ инв. № Б 873042. – 108с.

3. Горбатенко О.М., Подлозный Э.Д., Полетаев Г.С. Некоторые аспекты активизации внеаудиторной работы // Материалы координационного совещания вузов «Исследование объема и структуры внеаудиторной самостоятельной работы студентов…» - МТИ, НИИПВШ. – Москва, 1979. – С. 37-38.

4. Полетаев Г.С., Подлозный Э.Д. Об основных принципах построения программ ускоренной системы обучения «Труд» // X Научно-методическая конференция. Тезисы докладов. – Хмельницкий: ХВАКУ, - 1983. – С. 26.

5. Полетаев Г.С., Подлозный Э.Д. Программы ускоренного контроля по некоторым темам теоретической механики. – Одесса: ОВАКОЛУ, 1983. – 47с.

6. Poletaev G., Nazarenko O., Voytik T., Nazarenko M. Method of creation and use of accelerated knowledge control programs. // Norwegian Journal of development of the International Science №42(2)/2020, P.24-34.

7. Poletaev G., Nazarenko O., Voytik T. Section pedagogical sciences. Accelerated knowledge control programs in the «TRUD» training system.//Journal of science, IISN 3475-3281, Lyon, France.-2020, №7 (Vol.2), P. 50-56.

8. Poletaev G., Nazarenko O., Stekhun A., Voytik T. Kits of programs for accelerated control of knowledge learning in the «TRUD» education system on the topic of vector multiplication. // Science of Europe, №51 (2020), Praga, Czech Republic, P. 44-61

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ BIM – ТЕХНОЛОГІЙ

КОВАЛЬОВА І.Л., ЛАЗАРЄВА Д.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасне суспільство зацікавлене у широкому розвитку та застосуванні BIM-технологій, як одного з інструментів загального покращення середовища та економіки. Успішне впровадження нових будівельних технологій багато в чому визначається наявністю фахівців, здатних освоювати нові рішення. Сьогоднішня проектно-будівельна індустрія вимагає спеціаліста, якій володіє сучасними інструментами проектування, ефективної комунікацій та навичками колективної роботи.

У цій ситуації саме архітектурно-будівельні вузи за підтримки держави, яка має наміри впроваджувати BIM, і фірм-продавців програмного забезпечення можуть стати центрами успішного освоєння та розвитку BIM-технологій, своєрідними освітньо-випробувальними творчими полігонами.

Викладання BIM-технологій, більш професійно орієнтованих та органічно вбудованих у суть навчального процесу, має бути спрямоване на підготовку не тільки архітекторів та проектувальників зі знанням BIM, а й економістів, кошторисників, а також фахівців, які здійснюють управління та координацію між усіма учасниками проектування (BIM-інженер, BIM-менеджер та ін.). Це диктує необхідність розробки нових форматів навчання, методик викладання, способів формування практичних навичок, а також коригування наявних курсів: включення до програм навчання студентів практично всіх будівельних спеціальностей дисциплін, пов'язаних з інформаційним моделюванням, посилення взаємозв'язку дисциплін у рамках концепції BIM.

Комплексне BIM-викладання в рамках навчальних курсів передбачає створення студентами курсових та дипломних проектів, включаючи всі інженерні та будівельні розділи у BIM-середовищі.

Серед актуальних проблем – організація міждисциплінарного підходу, що передбачає використання положень, запозичених з інших галузей знання, а також взаємодію представників різних спеціальностей у єдиному навчальному процесі. На заваді цьому шляху є слабка матеріально-технічна база вітчизняних навчальних закладів, а також організація навчального процесу не завжди відповідальна вимогам часу.

Кроком у цьому напрямі може стати організація у навчальних закладах спеціалізованих лабораторій, на базі яких компетентними спеціалістами буде створено та надалі підтримуватиметься якісні BIM-середовища. У таких лабораторіях можуть проводитись навчальні заняття для студентів та викладачів різних кафедр, а також на їх основі можуть бути організовані курси підвищення кваліфікації для фахівців-практиків.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМЕТРІЯ»

КОВАЛЬОВА І.Л.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна
ЧЕРНИШЕВ В.Г.
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Ключовою стратегією досягнення цілей сталого розвитку країни є, зокрема, STEM-освіта. Її основною метою є сприяння розвитку природничо-математичної освіти як основи конкурентоспроможності та економічного зростання нашої держави, формування новітніх компетентностей громадян, підготовки фахівців нової генерації, здатних до засвоєння знань і розроблення та використання новітніх технологій [1]. Посиленню математичної підготовки здобувачі вищої освіти сприяє вивчення дисципліни «Економетрія».

Для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» застосування отриманих теоретичних знань з дисципліни пропонується в якості самостійної роботи виконання індивідуальних робіт за такими темами: «Економетричний аналіз діяльності підприємств на основі множинної лінійної регресії та нелінійної регресії», «Вплив мультиколінеарності, гетероскедастичності та автокореляції залишків на моделювання діяльності підприємств», «Економетричні моделі динаміки підприємств». При виконанні робіт доцільно використовувати табличний процесор Excel, статистичні пакети STATISTICA і EViews [2, с. 232 – 296].

У повідомленні також розглядались різні аспекти використання ІКТ, можливості оптимізації СРС при використанні дистанційних технологій.

Висновки. Вивчення дисципліни «Економетрія» потребує нові інноваційні методики викладання учбового матеріалу. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти умови індивідуальних завдань повинні містити реальні, (а не абстрактні!) показники діяльності підприємств. Успішне засвоєння учбового матеріалу буде корисним і при написанні бакалаврських робіт.

Література

1. Концепція розвитку природно-математичної освіти (STEM-освіти): розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 960-р. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text (дата звернення: 03.03.2022).
2. Єлейко В.І., Боднар Р.Д., Демчишин М.Я. Економетричний аналіз діяльності підприємств: навч. посібн. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2011. – 386 с.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ТВОРЧО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ: КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

КОВАЛЬЧУК Т.П.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність проблеми дослідження. Становлення фахівця нового рівня на засадах декоративно – прикладного мистецтва, який буде поєднувати в своїй професійній діяльності творчий історичний та сучасний досвід - в їх синтезі, та бути одночасно художником і педагогом, викликає увагу до умов для проявів креативності у навчанні студентів мистецьких факультетів. Становлення креативності майбутнього фахівця у процесі вивчення мистецтва сьогодні фактично теоретично декларується в загальних положеннях, а в практичному змісті не відображаються в повній мірі умови створення самого якісного навчального процесу.

Основний зміст. На наш погляд важливо зазначити, що креативність включає ключові і предметні компетентності, що виявляє якісно нові перспективи розуміння результатів мистецького навчання у вищій школі. Незважаючи на те, що «креативна компетентність» не має однозначного трактування, на основі певного синтезу виокремлюємо основні уявлення про поняття: інтегральна багатофакторна якість особистості, що обумовлює розвиток і саморозвиток творчих здібностей, уміння ефективно й продуктивно вирішувати професійні завдання, створювати у результаті інноваційний продукт; стійка властивість особистості, що виявляється в узгодженні знань, умінь, особистісних якостей і досвіду релятивного процесу створення нового; як система знань, умінь, навичок, здібностей і особистісних якостей, необхідних для творчості та самовдосконалення; інтегративна якість особистості фахівця, що складається з сукупності певних компетенцій, спрямованих на творчу діяльність; як здатність знаходити оригінальні рішення для вже відомих завдань, створювати нові професійні продукти, виявляти нові проблеми та знаходити їх вирішення за рахунок реалізації творчих здібностей самої особистості. Із даних положень виявляється значимість для формування та розвитку креативної компетентності занять, які поєднують основи традиційної майстерності та сучасних принципів (зокрема, пов’язаних із задіянністю та впливом інформаційно-комп’ютерних технологій), що в сумі викликає до дії продуктивну фантазію, уяву, формують цінні риси характеру як уміння пізнавати явища в усій їхній складності й суперечливості, почуття власної спроможності.

Безумовно, що креативна компетентність має зв'язок із навчанням основам педагогічної майстерності викладача вищої школи, а потому індивідуальне навчально-дослідне завдання, в свою чергу, є доповненням до процесу професійної підготовки майбутніх фахівців. Завдання створення Портфоліо має на меті розвиток педагогічної творчо-дослідної культури, особистісної та професійної, а саме: уміння самостійно здобувати, аналізувати й ефективно використовувати інформацію, уміння раціонально працювати, орієнтуючись на самооцінку і рефлексію; стає мотиваційною основою до майбутньої діяльності в якості педагога і сприяти особистісному розвитку, стимулюючи до самоосвіти й удосконалення професійної підготовки. Залежно від мети створення студентам пропонуються види Портфоліо: «Папка досягнень», Рефлексивне Портфоліо, Проблемно-тематичне Портфоліо, Методичне Портфоліо, Презентаційне Портфоліо, Комплексне Портфоліо, В цілому, робота над створенням Портфоліо вирішує чимало завдань, що постають перед сучасним викладачем вищої школи та має широку сферу використання. В ідеї Портфоліо якнайкраще реалізується гасло сучасного життя «Освіта впродовж життя».

Для визначення якості формування та рівня розвитку креативної компетентності майбутнього фахівця мистецтва використовуємо показники якості як результату самого процесу: особистісний (сукупність якостей) викладача, нормативний, планово-прогностичний, креативний (гностичний), оцінно-аналітичний, технологічний, комунікативний, концептуальний, акмеологічна спрямованість професійної діяльності, мотиваційний, організаційний, комунікативна мобільність, психолого-педагогічна компетентність, атестація, підвищення кваліфікації.

Висновки. Стало можливим зробити певні узагальнення: на підставі врахування різних варіантів ознак та змісту мистецької професійної підготовки - зокрема, креативної компетентності у навчанні студентів мистецьких факультетів, виявлена важливість індивідуальних навчально-дослідних завдань як особливого якісного виду професійної підготовки. Розробка і впровадження в навчально-виховному процесі комплексу даного типу занять вирішує й підтверджує, що завдання створюють концептуальні засади для створення, формування та розвитку креативної компетентності, яка притаманна творчій особистості майбутнього фахівця мистецтва.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КОВРОВ А.В., КРУТІЙ Ю.С.,
ПЕДЬКО І.А., ШИРЯЄВА Н.Ю.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освітнє середовище академії організовано з безкоштовним доступом студентів і викладачів до відповідної інфраструктури та матеріальних ресурсів (бібліотеки, навчальних приміщень, лабораторій, комп'ютерних класів, спеціалізованого профільного обладнання тощо); інформаційних ресурсів (навчально-методичного забезпечення, інтернету, електронних навчально-методичних ресурсів).

Проте умови глобальної пандемії Covid-19 та воєнного стану в Україні, блокують або обмежують доступ учасників освітнього процесу до матеріально-технічної інфраструктури – спеціалізованого та лабораторного обладнання (приладів); комп'ютерних класів, програмного забезпечення, читальних залів, спортивних секцій, спортивного стадіону, тощо.

В умовах дистанційного навчання в академії забезпечено інформування студентів з будь-яких питань щодо організації навчання і викладання. Інформація про розклад занять, графіки консультацій, новини про зміни в графіку навчального процесу, телефони гарячої лінія для звернення студентів розміщена у вільному доступі на офіційному веб-сайті академії.

Дистанційне навчання організовано на освітніх платформах Google Classroom та Moodle. Вказані сервіси наповнюються робочими програмами, силабусами, конспектами, методичними вказівками, презентаціями, автоматизованими тестами. Вимоги до робочих програм та силабусів освітніх компонент регламентовані відповідними навчально-методичними документами. Робочі програми освітніх компонент оновлюються за результатами моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, зокрема, з урахуванням отриманих побажань та зауважень від здобувачів освіти та стейкхолдерів.

Результати щоденних перевірок відділом моніторингу та якості освіти відвідуваності студентами занять та якості трудової дисципліни викладачів щотижня аналізуються на нараді директорів інститутів. Якщо є випадки зривів занять, директори інститутів звітують про причини зриву та призначають асиметричні заняття. Найбільш поширені причини зривів занять в умовах воєнного стану - відсутність інтернету та оголошення тривоги.

Навчально-методичні видання викладачів академії, які належним чином пройшли процедуру рецензування та рекомендовані до впровадження в освітній процес, розміщуються на офіційному веб-сайті академії у розділі Бібліотека, Електронні ресурси, репозиторій, освітніх платформах Google Classroom, Moodle, на кафедральних сайтах. Академічна доброчесність забезпечується через механізм перевірки академічних робіт та наукових текстів на плагіат за допомогою Unichek. Електронні випускні кваліфікаційні роботи архівуються в депозитарії OSACEAeR.

Восени 2021 року понад 80% професорсько-викладацького складу академії задля підвищення рівня цифрової грамотності прийняли участь у національному проекті «Дія. Цифрова освіта», отримали сертифікати. Проте в процесі дистанційного навчання все ще виникають проблеми, які потребують вирішення: неможливість ідентифікації студента під час контрольних заходів; низький рівень цифрових навичок; низька якість презентацій або навіть їх відсутність.

В академії організовано публічний доступ до електронних методичних ресурсів; повних текстів іноземних публікацій БД Scopus, Web of Science, Science Direct, Springer Nature; дуже популярна послуга – електронна доставка документів (відскановані фрагменти з друкованих видань фонду бібліотеки, нормативно-правових актів з «Буд-Софт», або літератури взятої по МБА); віртуальна бібліографічна довідка (ВБД); дистанційне замовлення та бронювання літератури; діють віртуальні виставки: Альтернативна енергетика; Сучасні технології автоматизованного проектування; Фотогранометрія (ГІС); Сучасні будівельні матеріали; Маркетинг; Хімія.

У соціальних мережах Facebook, Instagram, Twiter, Telegram-канал на сторінках Бібліотеки ОДАБА можна замовити методичні вказівки, підбор літератури, отримати УДК; у мережі Telegram створений чат-бот (@Osacea_library_bot) з посиланнями на репозиторій, методичні вказівки, наукометрію, газети та журнали online тощо); YouTube-канал.

Розширено перелік використання QR-кодів: тематичні списки літератури; нові надходження; періодичні видання; корисні посилання. Бібліотека консультує у тому числі за допомогою дистанційного віддаленого підключення до комп’ютерів читачів через програми Ammy або TeamView, з питань реєстрації вчених в різних наукометричних базах, отриманні ORCID, ResearchID.

В академії активно застосовуються інформаційно-комунікаційні технології у сфері міжнародної освітньої діяльності. У відповідності зі стратегією інтернаціоналізації освіти, академією у партнерстві з іноземними університетами проводяться інформаційні сесії з питань організації навчального процесу, розробки навчально-методичних розробок, проведення практик, наукових

досліджень, академічної мобільності освітніх програм, програм подвійних дипломів тощо.

У жовтні 2021 року в академії дистанційно проведено інформаційну сесію Міжнародного дня з презентацією міжнародних програм та можливостей для навчання/стажування/викладання; інформацією про нові конкурси академічних грантів та стипендій, умови відбору та процес подачі документів для участі у міжнародних грантах. Під час інформаційної сесії відбулися виступи студентів та викладачів академії; учасники минулих міжнародних проектів інформували про свій власний досвід участі у міжнародних грантових проектах.

Викладачі кафедри соціальних наук Політехніки (Хорватія) Крістіан Джокіч та Боян Радишич провели інформаційні сесії та воркшопи для студентів та викладачів на теми «The Internet of Things in construction sector», «Economic functions solved by using Maxima software». Інеса Лаур (викладач, дослідник стипендіальної програми Шведського інституту по програмі Visby), під час декількох інформаційних сесій для викладацького складу та студентів розповіла про досвід університетів Швеції та Норвегії з питань організації навчального процесу, розробки та оновлення силабусів, проведення занять та контролю знань студентів. В рамках заходу «Guest_teacher» проводяться лекції та майстер-класи; кафедра архітектури Міланської політехніки (Politecnicodi Milano, Італія), яка проводить онлайн-лекції, зокрема на тему «Between space and memory of complex urban systems. Experimental museum in the Jewi squarter of Prague», концептуальних методів планування, історичного аналізу і впливу міської морфології на архітектурні рішення на прикладі історичного центру Праги; Факультет інформаційних технології (Novo Mesto, Slovenia) з презентацією на тему «Statistical pattern recogniti on fora 3D visibility network and anewhy brid system of machine learning»; кафедра мистецтвознавства, графіки та методології викладання Кишинівського державного педагогічного університету Херцем Валеріу проведено майстер-клас з каліграфії на тему «Використання каліграфічних технік в латинському алфавіті».

В умовах воєнного стану задля морально-психологічної підтримки учасників освітнього процесу в березні 2022р. було проведено низку інформаційних семінарів, серед яких: «Психологія ментального здоров'я» (проф. Єрмакова С.С.), «Сучасним знанням-сучасні парадигми» (проф. Вировой В.М.), «Профілактика синдрому емоційного вигорання» (проф. Кадієвська І.А.), «Живопис Північного Відродження, як дзеркало життя (доц. Герасимова Д.Л.).

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

КОЛЕСНИКОВ А.В, МАКОВЕЦЬКА О.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Одним із підрозділів кожного ВНЗ і, в тому числі, ОДАБА є підготовче відділення. Його основне призначення – ліквідація розриву між рівнем середньої освіти, що отримується у школах, технікумах та коледжах як в Україні, так і за кордоном із початковим рівнем ВНЗ. Останнім часом процес навчання на підготовчих відділеннях був суттєво реорганізований – у іноземних студентів з'явилася можливість після закінчення підготовчого відділення в одному із ВНЗ вступати до іншого. Крім того, з'явилися групи з навчанням англійською мовою. Ці реорганізаційні заходи супроводжуються появою низки особливостей під час викладання початкового рівня природничих наук – хімії, фізики та біології. Особливості, що з'являються, є, мабуть, характерними для багатьох дисциплін. Досвід подолання труднощів, які виникають при викладанні хімії, є характерним та корисним для побудови курсів як хімії, так і інших дисциплін. Більшість абітурієнтів-іноземців планує пов'язати своє майбутнє з навчанням в ОДАБА, менша частина – вступити до медичного університету та інших ВНЗ Одеси. Останнім часом більшість із них прибуває з Туреччини. Однією із характерних проблем при викладанні хімії є різна структура дисципліни середньоосвітнього рівня в Туреччині та деяких європейських країнах і, відповідно, в Україні. Іноземні студенти знайомі лише з системою викладання, прийнятою у своїй країні. Але в ОДАБА та інших ВНЗ Одеси вони мають навчатися за системою, яку прийнято в Україні. Студенти опиняються у відносно складному становищі. Також у скрутному стані опиняються і викладачі, змушені приділяти увагу як одній, так і іншій системі та підкреслювати їхню еквівалентність. Наведемо приклади кількох особливостей та способів адекватного викладу відповідного матеріалу.

«Стратегічні» особливості. У курсах хімії, що викладаються у західних країнах та Туреччині, застосовується незвична для України послідовність. Вона починається з теорії будови речовини та квантової теорії, а прийнята в Україні система викладу зовсім інша. Вона починається з відносно простого матеріалу – атомно-молекулярного вчення у його формальному поданні, виду хімічних формул, класів сполук. Перехід до теорії будови атомів і молекул здійснюється набагато пізніше, при цьому використовуються початкові знання як основа. Такий підхід нам здається кращим. Ще однією особливістю є затирання

особистостей першовідкривачів низки найважливіших хімічних законів, якщо ці вчені не належать до західного світу. Було неприємно виявити у низці англомовних підручників відсутність згадки про М.В. Ломоносова у зв'язку із законом збереження речовини, іноді відсутня згадка про Д.І. Менделєєва у зв'язку з періодичною таблицею. Для подолання цих недоліків викладач повинен підкреслити роль досліджень цих учених. «Тактичні» особливості. Це порівняно дрібні особливості, але на них має акцентувати увагу викладач. Наприклад, в Україні існує як розгорнутий, «довгий» варіант періодичної таблиці, так і «короткий», причому останній більшою мірою. Тим часому західних курсах використовується головним чином лише «довгий», розгорнутий варіант періодичної системи. Одним із виходів для викладачів у цьому випадку є демонстрація як «короткого», так і «довгого» варіантів із зазначенням відповідності між ними. Ще однією тактичною особливістю є присутність в англійському варіанті періодичної системи не латинських, як заведено в Україні, а англійських назв елементів, Наприклад, в англо-американському варіанті таблиці можна для заліза виявити назву «Iron», а не «Ferum». Студенти-іноземці знайомі саме із західним варіантом. Ця особливість виникла, очевидно, з ще однієї «стратегічної» особливості – у низці підручників хімії відсутній розподіл речовин на прості та складні (очевидно, це було зроблено для спрощення). Про складні речовини йдеться як про сполуки («compounds»), а про прості – як про «елементи», що здається не зовсім коректним. Це виправляється запровадженням понять простих та складних речовин із зазначенням описаної відповідності та прикладів. Такий метод викладу звичний для вітчизняних курсів хімії. Слід зазначити дві методичні особливості західних курсів, які мають явно позитивний характер і не освоєні до кінця в України. Це насамперед чудові, художньо зроблені ілюстрації речовин, процесів та хімічного обладнання. Такі ілюстрації можна успішно використовувати у презентаціях та, зокрема, для онлайн-освіти. Крім того, велика увага за кордоном приділяється геометричній будові молекул і теорії груп, у вітчизняних курсах такого матеріалу менше.

Таким чином, слід наголосити на необхідності перед роботою з іноземними студентами ознайомитися з курсом хімії, який викладається в їхній країні. Без деяких елементів переучування ніяк не обійтися. Завдання викладача полягатиме у здійсненні такого переходу найбільш м'яко, з демонстрацією єдності змісту курсів за різною формою викладу. У разі успішного вирішення поставленого завдання студенти описаних складнощів можуть навіть не помітити, що є, на думку авторів, гарною ознакою та сприятливим прогнозом рівня засвоєння матеріалу.

КОНСТРУКТИВНИЙ РИСУНОК ТА ЙОГО МЕТОДИ В АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

КОРІНЬОК В.В., КОРІНЬОК Р.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса,Україна

Однією з актуальних проблем навчального рисунка для майбутніх архітекторів є визначення методів конструктивного рисування як методологічної бази рисунка.

В художній педагогіці питання методики викладання рисунка розглядалися багатьма авторами. Праці Г.Біди, В. Лебедко, В. Кузіна, М.Ростовцева, Е. Шорохова стали теоретичним підґрунтям організації професійної підготовки архітектора засобами образотворчого мистецтва. Але найцінніші праці стосовно теорії та практики навчального рисунка належать видатному вченому, художнику-педагогу М.М. Ростовцеву. В останній чверті XIX ст. склалися два основні методи рисунка: геометричний і натуральний, про що свідчить аналіз методів рисунка.

Натуральний метод зв’язується з теорією вільного виховання, яка передбачає відмову від традиційної (академічної) школи викладання рисунка і має на увазі зображення без схематизації, тобто «як бачу, так і рисую» або «що думаю, те й рисую». В цей період, з появою нових напрямків у мистецтві натуральний метод повністю узгоджується з розвитком образотворчого мистецтва.

Два основних метода є основою сучасної практики навчального рисунка: об’ємно-конструктивний і тонально-мальовничний.

Об’ємно-конструктивний метод є базовим у навчанні рисунка, так як має виражену аналітичну складову, яка дозволяє вивчати анатомію, закони перспективи, теорію тіней, конструкцію. Конструкція (від лат. Constructio: лат. Con – «разом» і лат. Structio – «будувати») визначається системою взаємозв’язків. В навчальній літературі з рисунку зустрічаються методи, які можна віднести до комбінованих, які поєднують в собі початок вищевказаних методів.

Окремо стоїть лінійний рисунок, який співвідноситься з короткостроковими видами рисування або застосовується як етап в методиці ведення рисунка. Конструктивне рисування спирається на наступні базові

виражальні засоби: точка (конструктивний вузол, опорна точка, точка пластичного зміни форми і т.д.), лінія (ось, сполучний елемент, напрямок, ребро), площина (грань, поверхня або її частина, площина симетрії, перетин). Тон в конструктивному рисуванні частіше є засобом відображення умовного освітлення і використовується як засіб додаткового вираження, що уточнює характер конструкції і її просторову виразність. Конструктивно-об'ємне рисування застосовується як в навчальному рисунку, так і в спеціальностях, пов'язаних з конструюванням, проектуванням, моделюванням, тобто там, де необхідно розвинене практичне мислення, поєднане з візуалізацією задуманого.

Маючи низку переваг конструктивний метод має і деякі недоліки. Вивчивши та отримавши уміння та навички основ конструктивного перетворення форми, студент вносить в рисунок певну міру умовності – конструктивну стилізацію.

Процес створення конструктивного рисунка пов'язаний з перетворенням форми в конструктивну (узагальнену) модель. Тим самим конструктивний спосіб мислення не дозволяє працювати з формою безпосередньо, передаючи натурний характер і природні риси моделі без схематизації. Робота з формою, передача об'ємності, багато в чому пов'язана з правильним розумінням конструкції зображуваного предмета. Конструкція, в поняттях навчального рисунка, – це осмислена форма, тобто форма проаналізована і зрозуміла.

Аналіз форми, моделювання форми може проходити на різних підставах, які пов'язани з властивостями самої форми, тобто в конструктивному рисуванні є ряд окремих методів, які застосовуються в залежності від специфічних властивостей зображуваного об'єкта. Значні труднощі в перетворенні форми у конструктивний спосіб з'являються при зображенні більш аморфних об'єктів. Така матерія, як повітря, конструктивно ніяк не виражається. Об'ємно-конструктивному методу протиставляють тонально-мальовничий. Тональність в образотворчому мистецтві визначається як світлотіньовий лад. Термін «мальовничий», з одного боку, несе в собі споконвічне значення – рисування з натури, з іншого – підкреслює цінність тональних відносин, тональних переходів, легкість, за аналогією з валером у живопису .

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИВЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ЗДОБУВАЧАМИ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНЖЕНЕРНО-БУДІВЕЛЬНОГО ІНСТИТУТУ

КОСТЮК А.І., ПОСТЕРНАК О.О., СТОЛЕВИЧ І.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освітні програми, які реалізуються в інженерно-будівельному інституті, складені таким чином, що вони дозволяють формувати індивідуальну освітню траєкторію з врахуванням можливостей індивідуального вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонентів – окремих навчальних дисциплін. Навчальні плани освітніх програм сформовані з обов'язкових освітніх компонентів та вибіркових освітніх компонентів.

Обсяг вибіркової складової становить не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС освітньої програми. Як правило, вибіркові освітні компоненти на першому (бакалаврському) рівні підготовки здобувачі можуть обирати для вивчання на другому, третьому та четвертому курсах, а на другому (магістерському) рівні – для вивчення у другому та третьому семестрах.

Реалізація вибору освітніх компонентів проходить у декілька етапів.

1. Кафедри за кожною освітньою програмою з врахуванням пропозицій стейкхолдерів та здобувачів пропонують вибіркові компоненти та формують їх навчально-методичне забезпечення запропонованих вибіркових дисциплін.
2. Зформований гарантом перелік вибіркових освітніх компонентів передається до навчально-методичного відділу, та доводиться до відома здобувачів відповідної освітньої програми.
3. Деканат разом з гарантом організовує зустрічі зі студентами для презентації вибіркових освітніх компонентів.
4. Здобувачі роблять вибір та подають до деканату анкети.
5. Деканат формує списки здобувачів для кожного вибіркового освітнього компоненту. Освітні компоненти, які обрали студенти, вносяться до індивідуального навчального плану здобувача.
6. Деканат передає в Центр організації освітнього процесу академії інформацію про чисельність здобувачів, які обрали певний вибірковий освітній компонент, для розрахунку навчального навантаження та складання розкладу занять.

Слід відзначити, що освітні програми, які реалізуються в інституті, щорічно оновлюються, зокрема як вибіркові освітні компоненти, так і зміст навчальних програм вибіркових освітніх компонентів з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, викладачів та здобувачів.

ЩОДО КООПЕРОВАНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТАМИ ТА МЕШКАНЦЯМИ ПРИЛЕГЛИХ ЖИТЛОВИХ МАСИВІВ

КРАВЦОВ Д.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

В літературних джерелах що розглядають питання проектування, будівництва та експлуатації спортивних комплексів при закладах вищої освіти (далі СК ЗВО) фігурує думка про те, що при формуванні спортивного комплексу ЗВО слід враховувати можливість кооперованої його експлуатації студентами та мешканцями прилеглих житлових масивів [2, 3, 4]. Відображенням даної думки у вітчизняних нормативно правових актах став пункт 5.16 діючого ДБН В.2.2-3-2018 «Заклади освіти» що наголошує: «При розміщенні фізкультурно-спортивної зони слід враховувати можливість використання споруд і майданчиків іншими закладами освіти та населенням суміжної житлової забудови» [1, с.8]. Проте, слід відзначити, на цьому рекомендації ДБН щодо зазначеної вище форми кооперованої експлуатації закінчуються, а літературні джерела надають лише рекомендації стосовно підвищення привабливості середовища спортивного комплексу для різних верств населення та їх мотиваційної спроможності. Рекомендації щодо способу врахування такої форми кооперованої експлуатації при формуванні архітектурно-планувального рішення СК ЗВО, зокрема, розрахунку необхідної одночасної пропускної спроможності його спортивних просторів, відсутні.

На підставі зазначеного вище виникає потреба подальшого вивчення проблеми урахування кооперованої форми експлуатації СК ЗВО студентами та мешканцями прилеглих територій при формуванні його архітектурно-планувальної побудови та розрахунку його одночасної пропускної спроможності.

Література:

1. ДБН В.2.2-3:2018 Заклади освіти. [Дата введення: 1.09.2018]. Київ: Мінрегіон України, 2018. 63 с.
2. Ковальський Л.М., Ковальська Г.Л. Архітектура вищих навчальних закладів. Університети 3-го тисячоліття. К.: Основа, 2011. 256 с.
3. Физкультурно-спортивные сооружения / под ред. Л. В. Аристовой. – М.: СпортАкадем-Пресс, 1999. – 536 с. – с илл.
4. Кравцов Д.С. Реконструкція та модернізація спортивних комплексів закладів вищої освіти (на прикладі м. Одеси): дис. на здобуття наук. ступеня д. філ.: спец. 191. Одеса, 2021, 235 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СПОРТСМЕНА - СТУДЕНТА ПРИ ЗАНЯТТЯХ СПОРТОМ

КРАВЦОВА А.І., БЄЛИКОВА О.В., ЛАДИШКОВА А.Ю.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Кожна людина у своєму повсякденному житті стикається зі стресорами різної сили. Проте, є сфери діяльності, де сила стресових ситуацій та його частота є поза граничними. До таких видів діяльності можна віднести заняття спортом.

У спорті психологічні характеристики спортсмена формується під впливом різних об'єктивних і суб'єктивних чинників: успіху діяльності, вікових особливостей, почуттів, настроїв, мотивів, потреб і стосунків між спортсменами, а також під впливом цілеспрямованої педагогічної роботи тренера. Це відображається на ставленні спортсменів до тренувального процесу, до тренера, один до одного, до суддів, адміністрації тощо. Ігнорування знань про психологію особистості, закономірностей її формування, особливостей регуляції, оптимізації значно звужує можливості тренерського складу щодо керівництва як командою, так і спортсменом індивідуального виду спорту.

Студенти, які займаються постійними фізичними навантаженнями, є більш стійкими до стресу і психоемоційних проблем, володіють значно більшими резервами серцево-судинної системи та задовільними адаптивними процесами.

Чим дорослішим стає студент, тим більше завдань йому потрібно вирішувати самостійно, і тим більше життєвих тем йому потрібно осмислювати. Якщо студент-спортсмен хоче чогось домогтися у спорті та житті, то одна з тем - створення підтримуючого оточення та живильного середовища.

Якщо студент-спортсмен оточений тільки тими, хто нижчий його за рівнем, йому складно буде конкурувати з найсильнішими. Оточення людьми, адекватні за інтересами, розумінню боротьби, життя взагалі, ті, з ким можна обмінюватися інтересами знахідками, роздуми, у кого можна чогось навчиться, хто теж вміє фокусуватися на цілі і заряджатиме своєю енергією досягнень і здоровою конкуренцією. Студенту також потрібні близькі люди, які підтримуватимуть його у бажанні досягти у спорті більшого. Підтримували у моменти перемог та поразок. Але тут важливо, щоб ці люди не хотіли за спортсмена, лише підтримували його власні устремління.

Підтримуюче оточення навколо студента виникає саме собою, але часто створити підтримку в довкіллі є завданням самого студента – спортсмена. Якщо він хоче піднятися вище, то йому доведеться вибирати собі друзів за інтересами та спрямованістю.

Високий рівень мотивації викликає небажані емоційні реакції (напруга, хвилювання, стрес тощо), ряд помилок мислення, що призводить до погіршення виконання спортивної вправи.

Виявляється, щоб максимально успішно виконувати певний вид діяльності рівень мотивації повинен бути не максимальним, а оптимальним. По 10 – бальній шкалі на 7-8. Це тонка грань, яку кожен (спортсмен, тренер, батько) має визначити для себе.

Стресостійкість - найважливіша якість у спорті. Стрес негативно впливає на спортивний результат, тривалий стрес студента виснажує нервову та гормональну систему, веде до вигоряння. Послаблює імунітет, створює складнощі у поєднанні спорту та навчання, за рахунок когнітивних функцій.

Для підвищення стресостійкості необхідно:

1. Зміцнювати зв'язок зі своєю самоцінністю. Це означає робити заходи, які допомагають побачити свою цінність поза зв'язком зі своїми результатами, просто як людина землі.

2. Зменшити значущість досягнення. Це не означає байдуже до них ставитись. Це означає розуміти, що результат буде, як тільки фізично, тактико-технічно, психологічно та особисто ви до нього доростете. Зосередитись на своєму зростанні, виборі якостей та умінь. І тоді взяти результат буде легше.

3. Відпочивати, відновлюватися – добре висипатись, бувати на свіжому повітрі.

4. Перемикатися на інші види діяльності. Тобто відпочивати за рахунок перемикання – їздити на відпочинок кудись в інші місця, відвідувати якісь заходи та зустрічатися з різними людьми. Малювати, співати, танцювати. Знаходити цей час. Використовувати спеціальні методи, що налаштовують на відпочинок, розслаблення та перемикання.

Але все ж таки, якщо студент-спортсмен не впорався з поставленим завданням, важливо не приєднуватися до тих звинувачень та самозвинувачень, які зараз звучать у нього в голові. Ніхто не любить програвати. Це дуже складне почуття, в яке домішується сором, почуття провини, розчарування, досада, агресія. Щоб усе це не опечатувалося в психіку та тіло, важливо дати студенту-спортсмену пережити ці почуття і бути поряд. І потім тільки, через якийсь час - аналіз - що сталося і як треба було б! Ресурсом може бути слова підтримки, обіймання, бути поруч і час.

Відповідальність за результат пригнічує. Найголовніше, що коли ця відповідальність знижується, то, як правило, спортсмени виступають краще і домагаються більш високих цілей. Може допомогти знизити відповідальність чи значимість результату, поставити собі реальну мету, а краще довгострокові орієнтовані цілі.

ПЛЕНЕРНА ПРАКТИКА ДЛЯ СТУДЕНТІВ

КРАНЯ В.К.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На сьогоднішній день вже є аксіомою наступне твердження - студент стає художником саме на пленері. Чому? Робота на природі вимагає від студента синтезу знань та умінь, отриманих при навчанні в майстерні - це насамперед уміння створити композицію, тонове рішення, перспектива, рисунок, пропорції та особливо колористичний зміст роботи. Знання законів композиції та вміння компонувати проходять серйозну перевірку під час створення етюдів та рисунків на природі. Якщо в майстерні постановки вже «виставлені» викладачем у певній гармонії, то на природі ці завдання доводиться вирішувати «без підказки». Тут вже композиційне рішення багато в чому залежить від власних особливостей автора. З набуттям досвіду практичні роботи-етюди пишуться водночас і швидко. Бачення кольору в тінях, вплив повітряної перспективи на віддалені об'єкти, модуляції локальних кольорів під впливом сильних рефлексів, залежність колориту від часу доби - всі ці питання були розроблені з появою пленерної практики та введенням у використання методу письма alla prima - в один сеанс. На тривалості створення етюду необхідно зробити особливий акцент. Якщо при роботі в майстерні - час практично необмежений (ми знаємо багато прикладів тривалого створення картин), то час створення етюду на пленері - ОБМЕЖЕНО! Це зумовлено швидкою зміною освітлення та погодних умов. Але цей, здавалося би «незручний» момент - приводить до неповторності, стану миттєвості, кольоровості, багатства рефлексів і відтінків, що так наочно продемонстрували фр. імпресіоністи ще початку XlX століття. Наприклад, Клод Моне, враження-етюди якого і дали назву - імпресіонізм. Обмеження за часом, автономність і мобільність вимагає від студента гарного знання матеріалів, підготовки полотна, картону –«тягнучий» або «слизький» - створять труднощі при написанні етюду. Різні комбінації розчинника, олії та лаку створюють різноманітність технічного рішення, де так само проявляється індивідуальність художника. Перспектива, плановості, світлоповітряне середовище створюється не лише рисунком і тональним рішенням, але переважно кольором, створенням певного колориту. І ще один з найважливіших аспектів пленерної практики - емоційність, жвавість роботи. Знайомство з новими, цікавими місцями, єднання з природою, світанки, заходи сонця, хмари та ясне небо, нові люди, цікаві історії - все це створює неповторну «ауру» кожному етюду, створеного на пленері ...

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КУШНІР О.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Дистанційна форма навчання стала невід'ємною частиною освітнього процесу в Україні. В сучасних складних умовах ця форма навчання та отримання знань є найбільш гнучкою, доступною для викладачів та здобувачів вищої освіти. Основні переваги дистанційної форми навчання:

- доступність та мобільність;
- можливість самостійно вибирати час та місце для навчання;
- відсутність необхідності відвідувати аудиторні заняття;
- індивідуальний підхід та гнучкі консультації;
- збільшення вільного часу студентів.

Але водночас, з переліченими перевагами дистанційної освіти, перед викладачами та студентами виникає багато організаційних, технологічних та комунікативних проблем.

Однією з основних головних проблем організації навчального процесу являється відсутність відвідування студентами реальних будівельних майданчиків та безпосереднього ознайомлення з технологією виробництва.

На будівництві студенти знайомляться з основними способами виконання будівельних робіт, а також з правилами безпеки праці, організацією робочих місць та багато ін.

На будівельному майданчику теоретичне та практичне навчання спрямовано на формування у студентів технічного міркування і практичних навиків, які в подальшому допоможуть майбутньому фахівцю більш досконало опанувати обрану професію.

Відвідування студентів реального будівництва є надважливою складовою частиною навчального процесу. Студенти закріплюють і поглиблюють теоретичні знання, одержані в процесі вивчення загальних, спеціальних та вибіркових навчальних дисциплін, набувають уміння та навики практичної діяльності, застосовують вивчену інформацію, спостерігають і аналізують різні сторони діяльності інженерів-проектувальників та будівельників, пов'язані із реальним проектуванням і будівництвом.

Головним завданням викладачів являється знайти шляхи вирішення поставленої проблеми, що в свою чергу призведе до забезпечення більш глибокого та детального засвоєння теоретичного матеріалу, організованого начального процесу та високого рівня знань здобувачів вищої освіти.

ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ

МАРТИНОВ В.І., МАКАРОВА С.С., КАЗМІРЧУК Н.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Сучасний менеджер повинен орієнтуватись в таких галузях знань як теорія систем, теорії пізнання, психології людських та виробничих відносин, а також розумітися на варіабельності технологічних процесів. Розуміння варіабельності життєве необхідно для керування кожною реальною системою.

Варіабельність це мінливість, різноманітність, розкид або ступінь відхилення від контрольного показника. Саму зміну називають варіацією або варіантом. Варіабельність - фундаментальна властивість виробничих систем і процесів. Для виявлення коливань, ступеню «відхилення» від нормативних контрольованих показників, оцінки стабільності технологічних процесів застосовують методи математичної статистики.

Серед простих статистичних методів, названих так через їхню порівняльну нескладність, переконливість і доступність, найбільше поширення одержали сім методів, виділених на початку 50-х років японськими фахівцями під керівництвом К. Ісікави.

Згідно К. Ісікави в сім простих методів входять: розшарування даних, діаграма Парето, причинно-наслідкова діаграма, гістограма, діаграма розкиду, контрольна карта й контрольний листок.

Контрольна карта являє собою спеціальний бланк, на якому проводяться центральна лінія й дві лінії вище й нижче середньої, названі верхньою та нижньою контрольними границями. На карту точками наносяться дані вимірів або контролю параметрів і умов виробництва. Серед контрольних карт найбільш розповсюдженні:

- карта середніх арифметичних розмахів (x - R). Застосовується у випадку контролю за кількісною ознакою таких показників якості, як довжина, маса, міцність тощо.;
- карта індивідуальних значень (x). Застосовується якщо виникає потреба швидкого виявлення непомічених факторів або у випадку, коли за день або за тиждень було зроблено тільки одне спостереження;

Іншим інформаційним та наочним прикладом відображення стану технологічного процесу є гістограма. Гістограма являє собою один з видів стовбчастої діаграми, що дає наочну картину того, з якою частотою повторюється те або інше значення або група значень.

Гістограма може дати багато цінної інформації, якщо зрівняти отриманий розподіл з контрольними нормативами. Інформація може виявитися ще більш корисною, якщо по отриманому розподілі частоти визначити середнє значення й стандартне відхилення.

Статистичні методи контролю якості продукції базуються на понятті розкиду контрольованого параметра від його середнього значення. Якщо розкид показників контрольованого параметра перебуває між верхньою й нижньою границею припустимих значень, то такий розкид називається неминучим розкидом, а процес виробництва має стабільний характер. Якщо на контрольній карті є точки, які перебувають за межами припустимих границь, то такий розкид називається переборним. У цьому випадку необхідно виявити причини відхилення й вжити заходів для їхнього усунення.

В процесі стажування на підприємстві ТОВ «Камбіо», де створено філіал кафедри на виробництві, нами були проведені роботи по оцінці стану технологічного процесу виробництва тротуарної плитки. Контролювалися наступні параметри: геометричні розміри, середня густина і міцність при стиску зразків тротуарної плитки.

По показниках міцності при стиску будувалися Х-карти індивідуальних і середніх значень, а також R-карти розкиду міцності в групі. Група складається з 5 зразків.

На контрольних картах міцності нанесені лініями – середнє арифметичне значення міцності за контрольований період. Верхня границя припустимих значень (ВГП), нижня границя припустимих значень (НГП), коефіцієнт варіації та розраховували потужність процесу

Крім контрольних карт були побудовані гістограми та визначені статистичні характеристики: середнє арифметичне значення, стандартне відхилення, мода, ексцес і асиметрія, коефіцієнт варіації тощо.

Аналіз результатів свідчить, що в цілому процес виробництва тротуарної плитки за основними властивостями має стабільний характер. Коефіцієнт варіації становить 13%.

Література

1. Гуру менеджмента качества и их концепции: Э. Деминг, Дж. Джуран, Ф. Кросби, К. Исикава, А. Фейгенбаум, Т. Тагути http://www.management.com.ua/qm/qm009.html.

2. Нив Генри Р. Пространство доктора Деминга. Книга 1. — М.: Высшая школа, 1996 – 331 с.

3. Деминг В.Е. Выход из кризиса. – Тверь, Альба,1994 – 264 с.

4. «Семь инструментов качества» в японской экономике. – Москва. – Издательство стандартов. – 1990 – 88 с.

ОПТИМІЗАЦІЯ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ З ДИСЦИПЛІНИ РИСУНОК В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

МІХОВА Л., ЛЮБІМОВА О.Д.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Формування інформаційної культури студентів впливає на розвиток професіоналізму майбутніх архітекторів. Дуже важливо в умовах онлайн навчання максимально оптимізувати учбовий процес використовуючи всі доступні платформи спілкування зі студентами.

Як достигнути найбільшої результативності у виконанні завдань з практичної дисципліни «Рисунок», де наочні приклади є основними в формуванні умінь та навичок. Для здійснення якісного виконання робіт, згідно навчальному плану, робота проводиться одночасно у двох платформах: Googlemeet та Telegram. Найкращу візуалізацію рисунків забезпечує їх фотофіксація, надіслана через Telegram. Під час онлайн занять в Googlemeet, викладач може відкрити демонстраційне вікно Telegram, яке бачать усі присутні на відео зустрічі, та курсором надати рекомендації, де помилки і неточності безпосередньо на фото роботи студента у цьому етапі виконання. Наприклад на етапі лінійно-конструктивної побудови важливо зберегти усі закони перспективи, тому своєчасне коригування дозволяє продовжувати роботу на якісному рівні. Викладач повинен демонструвати багато прикладів найкращих робіт, мотивуючі наочно як може виглядати закінчене завдання. Продовжується виконанням рішень великих тональних відношень світла та тіні, що частково вирішує загальний вигляд роботи, тому викладач, курсором, на екрані Telegram, може показати мережи тонових плям, та обрати увагу студента за насиченістю сили тону. Також тимчасові обмеження виконання того чи іншого етапів стимулює закінчити роботу у строк та якісно.

Ще одним важливим аспектом є уважне та поважне ставлення до учнів та їх творчості, особливо в умовах онлайн навчання, де студенту, обмеженому у спілкуванні, потрібна жива й непідробна участь та підтримка. Це є стимулом у якісному відношенні до предмета та процесу навчання взагалі. Складним, але необхідним завданням всього викладацького складу, в умовах онлайн режиму, зберегти інтерес студентів до навчання, академічної успішності та майбутньої професійної діяльності.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ІНТУЇЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МЕТОДИКИ МИСТЕЦЬКОГО СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛА

НАГУЛЯК П.І.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. В сучасній національній мистецькій освіті є необхідність застосування методів навчання, які повинні сприяти більш ефективному виявленню, розкриттю та становленню творчого потенціалу майбутніх викладачів - художників, розвитку їх якостей творчої індивідуальності та професіоналізму. Психолого-педагогічні традиційні методи та принципи навчання, що застосовувалися, а також розробки в області педагогіки, психології до навчання мистецтву, стають в центрі уваги в удосконаленні навчання сучасних студентів. Достатньо заявленою до уваги є проблема знаходження співвідносності психолого-педагогічних «класичних методів» навчання та їх поєднання із віртуальним мистецтвом - на засадах «інформаційно–комп'ютерних програмних технологій», які в сумі, із очевидністю, впливають на формування та розвиток образного бачення, уявлення та утворення творчої ідеї, концепції, створюючи особливий «мистецько-віртуальний простір», де концептуальна модель є спеціально створеним образним носієм інформації.

Основний зміст. Для уявлення про основи та зміст методики мистецького становлення професіонала, застосовуємо феноменологічний підхід до предмету дослідження (на прикладі навчання пленеру), на засадах якого психолого-педагогічна інтуїція як важлива складова методики є: однією із форм активізації самостійного ставлення до мистецьких образів, усвідомлення естетично-духовного мистецького досвіду, продемонстрованого та закодованого в художніх образах; засобом залучення до певного творчого діалогу з образами творів; виявлення особистісного смислу в створенні творів мистецтв. Звертаючись до основного поняття нашого дослідження «Психолого-педагогічна інтуїція», вважаємо доречним звернення до змісту поняття «інтуїція» у філософії, психології та педагогіці:

- Філософія розглядає інтуїцію лише як продукт пізнавальної діяльності людини (філософський аспект розгляду інтуїції полягає в з'ясуванні способу одержання, зміни, руху знання, у пошуку методологічної основи, у з'ясуванні соціальних коренів);
- Психологія розглядає феномен інтуїції з погляду психологічної діяльності і станів з'ясування діючих механізмів психіки. Цей підхід важливий і тому, що дозволяє розглядати інтуїцію в будь-якому конкретному виді діяльності, інтуїція розглядається як новотвір у психології людини, заснований на знаннях і досвіді,

що визначає дії людини без попереднього аналізу, миттєво, але натхненно. Вона допомагає знайти правильне рішення в умовах недостатньої інформації і часу, на основі орієнтованого пошуку й екстраполяції. А такий дефіцит завжди величезний там, де справа стосується живої людини);

- З позицій педагогіки, Педагогічна інтуїція є закономірним і важливим компонентом творчої діяльності, педагогічної культури, виступає як засіб оперативного коректування педагогічного задуму (по джерелам виникнення інтуїція може бути почуттєвою (у тому числі фізіономічною) та інтелектуальною (творчою). Загалом інтелектуальна інтуїція - це збагнення істини розумом, а почуттєва - це пізнавальна діяльність: результат невербалізованої істини у виді поняття, закону, ідеї.

На наш погляд, можливо розглядати психолого-педагогічну інтуїцію як творчу інтуїцію, що виходить із наступних положень: **Почуттєва інтуїція** - це перетворена діяльність (практична), у якій знання відіграє певну допоміжну роль, де вербалізовані, логічні поняття входять в образно-емоційні моделі мислення, де безпосереднє мислення може бути не-вербалізованим, а втіленим відразу в дію, образи частіше наочні і зв'язані саме з почуттєвим рівнем. Компоненти (доданки) почуттєвої інтуїції: гостра спостережливість, чіпка пам'ять, швидкі асоціації, бездоганна логіка. Основний принцип почуттєвої інтуїції - принцип тесту: по деталях про ціле. Вищим проявом інтуїції є інтелектуальна (творча) інтуїція,тобто по визначенню «досягнення стану інсайту, саме добудовування - перехід від простої структури до складного, саморозвиток, ускладнення первісної структури (О.М.Князєва); **Творча інтуїція** виникає тільки на рівні вищого прояву педагогічної майстерності, коли є вже глибокі знання і необхідний досвід, коли необхідна інформація виводиться з-під контролю свідомості, витісняється автоматизму, відпускається в підсвідомість. У результаті звільняється поле для вільного конструювання, для гри розуму, для інтуїтивного бачення.

Незважаючи на різноманіття уявлень, із них про психолого-педагогічну інтуїцію як компонент педагогічної культури основними є наступні: Педагогічна інтуїція є одним із системотворчих компонентів педагогічної культури, що визначає миттєвий і безпомилковий вибір методу, прийому, слова, інтонації. Педагогічна діяльність не мислитися без чуття, передбачення, інтуїції, імпровізації. Із констатації, що у своєму розвитку «інтуїція» як творча ініціатива проходить кілька етапів, ми виокремлюємо у згоді - із чотирма етапами (Г. Уоллес): підготовку (охоплення максимально можливої розмаїтості елементів знання); дозрівання (переоцінка цінностей знання); осяяння (прорившi в незнане); перевірку. Центральним моментом вважається - інтуїтивне охоплення очікуваного результату. Та навіть вищий рівень сформованості знань, умінь і

навичок, розвиненість необхідних особистісних якостей не забезпечують повного становлення педагогічної культури, тому що залишається несформованої педагогічна ініціатива, що припускає:

- Здатність до прогнозування, умінню вгадати, передбачити всі ті ситуації, що можуть виникнути в ході педагогічної діяльності;
- здатність до педагогічної імпровізації, нестандартному, несподіваному підході до організації навчально-виховного процесу;
- евристичне мислення, швидку орієнтацію, гостру спостережливість, чіпку пам'ять, бездоганну логіку;
- широта асоціацій, легкість асоціювання окремих понять;
- здатність студента до дізнавання, до розпізнавання образа по деталі, до згортання розумових операцій, до аналогії;
- ступінь оперативності прийняття рішень в умовах дефіциту часу й інформації. На засадах проведеного дослідження, можливо виявити, що експериментальні роботи у просторі розвиненої «інтуїції» надають можливість пошуку нових форм вираження в образотворчому мистецтві; дослідження у сфері кольорознавства, створили наукову базу для розуміння природи кольору, естетичного впливу та психофізіологічної природи його сприйняття. Естетичний і психологічний вплив кольору на особистість людини мають особливо важливе значення для використання художниками властивостей кольору в їхніх творчих проектах.

Висновки. Поняття «інтуїція» не є поняттям із однозначним визначеним. Інтуїція є складним феноменом, що розглядається у філософської (гносеологічної, естетичної), психологічної (психологія творчої діяльності, психологія особистості, психологія мислення, психологія емоцій, психологія прийняття рішень) і різний спеціальної (біологічної, медичної, нейрофізіологічної і іншої) літературі. Психолого-педагогічна інтуїція є одним із важливих компонентів мистецької педагогічної культури, і це найважливіша якість художника-педагога, що визначає моментальний і безпомилковий вибір методу, прийому, слова, інтонації. Багато досвідчених педагогів володіють у досконалості почуттям інтуїції. Успіх виникнення інтуїтивного рішення залежить від того, наскільки удалося звільниться від шаблонів, переконатися у непридатності раніше відомих шляхів і разом з тим скоротити захопленість задачею. Психолого-педагогічна інтуїція є однією із важливих складових методики становлення професіонала, а, як приклад, національні традиції пленеру та принципи навчання пейзажному живопису на відкритому повітрі, практичні заняття - в своєму поєднанні є важливою складовою розвитку у студентів творчо-інтуїтивних якостей.

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ У КОНТЕКСТІ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ

ОГОРОДНІЙЧУК І.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Процес формування правової культури студентів – майбутніх інженерів – припускає вибір оптимальних форм, методів і прийомів педагогічної діяльності.

Назрілою потребою сучасної інженерної освіти комплексні реформування змісту інженерної освіти та переосмислення її результатів у контексті сучасних суспільних очікувань, потреб і тенденцій розвитку суспільства.

Ці завдання можуть бути вирішені тільки за умови інтеграції можливостей всіх дисциплін гуманітарного циклу, що вивчаються у ВТНЗ. Зазначимо, що в педагогічних дослідженнях переважно використовується поняття «між предметні зв'язки». Міжпредметні зв'язки сприяють підвищенню рівня наукових знань, розвитку логічного мислення та їх творчого застосування. Установлення таких зв'язків усуває дублювання у вивченні матеріалу, економить час і підвищує ефективність знань та практичної спрямованості навчання.

Інтегративні процеси визнано засобом функціонування міжпредметних зв'язків; об'єднання навчального матеріалу навколо визначальних наукових ідей, понять; координування педагогічного процесу для усунення недоцільного дублювання змісту й утвердження принципу логічно обґрунтованої послідовності викладання фахових дисциплін; забезпечення комплексності професійної освіти, коли інформація однієї дисципліни є підґрунтям для опанування іншої шляхом практикування комплексних лекцій, семінарських занять. Задля формування правової компетентності майбутніх інженерів під час професійної підготовки у вищому технічному закладі необхідне впровадження певних педагогічних умов. Такими педагогічними умовами є: спрямування навчально-виховного процесу на розвиток правової свідомості і правової культури майбутніх інженерів; інтеграція правових знань з дисциплінами гуманітарного циклу; насичення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх інженерів активними методами навчання правового змісту., поліпшенню правової підготовки майбутніх інженерів у вищих технічних навчальних закладах значною мірою сприятиме застосування інтеграції правової освіти з предметами гуманітарного циклу.

Успіх у здійсненні міжпредметних зв'язків залежить від єдиних вимог і стиля викладу різних предметів.

Міжпредметні зв'язки, – це логічні зв'язки між навчальними дисциплінами, що сприяють формуванню цілісного уявлення про явища природи, допомагають використовувати власні знання щодо вивчення різних навчальних предметів.

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ОГРЕНІЧ М.А.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м. Одеса, Україна

Дистанційні засоби навчання зараз упроваджуються в освітній процес. Період пандемії став складним випробуванням і змінив майже всі сфери життя та діяльності людини.

Суспільство перейшло в режим самоізоляції, а освіта перемістилася в онлайн-формат; перехід від традиційної освіти до дистанційної став невідкладною необхідністю, що спричинило низку проблем.

Тому пріоритетним напрямком вважається пошук новацій у розробці методик та технологій для таких занять, як, зокрема, підвищення їх інтенсивності та розширення їхнього змісту; створення індивідуальних траєкторій для кожного студента, враховуючи його здібності та мотиваційно-ціннісну сферу особистості; інтенсифікація самостійної роботи тих, хто навчається.

Хоча дистанційне навчання з'явилося відносно недавно, воно вже стало освітнім елементом. Тепер для подальшого зростання ефективності дистанційних методик навчання потрібно розробити цілісну концепцію створення засобів роботи з будь-якої дисципліни, в тому числі з англійської мови.

Питання оптимізації освіти за рахунок використання інформаційно-комунікаційних технологій у найкоротші терміни без втрат для навчання залишається актуальним як для викладачів і студентів, так і для системи освіти в цілому.

Для здійснення онлайн-навчання необхідні такі компоненти: цілі, технології та методичні матеріали, організаційні форми та інструменти передачі знань, метою яких є розробка ефективної системи освіти, наповнення курсу змістовною інформацією, формування послідовності викладу та впровадження сучасних способів представлення навчального матеріалу [1, с.78].

Обмеження, спричинені пандемією, також сильно вплинули на суспільне життя молоді. Відсутність особистого, «живого» спілкування з однолітками стала причиною легких депресивних станів та апатії [1, с.79]. І цей факт був

цілком передбачуваним, адже саме устудентські роки відбувається соціалізація: за допомогою комунікації, нових знайомств, вирішення щоденних завдань проходить становлення особистості, набуття незалежності та впевненості у собі.

Наступною складністю, з якою зіткнулися студенти, стала нестача очного спілкування з викладачами: комусь складно сприймати інформацію дистанційно, деякі студенти зазначають, що для отримання необхідних навичок та вмінь їм недостатньо онлайн-формату. Це стосується, насамперед, здобувачів, які освоюють прикладні освітні програми, наприклад, технічного спрямування.

З переходом на дистанційний формат виникло питання контролю їх залученості до семінарів та дискусій. Слід зазначити, що часто через низьку пропускну здатність каналу зв'язку для покращення якості з'єднання доводиться відключати веб-камери, що дуже порушує робочу атмосферу, дозволяє студентам розслабитися, підриваючи дисципліну та ефективність такого навчання.

Складнощі виникли і з оцінкою знань під час сесії. Прийом заліків та іспитів у дистанційному форматі не завжди повноцінний і часто спрощений, особливо це стосується дисциплін прикладного та творчого характеру.

Отже, можна зробити висновок, що проблеми дистанційної освіти, які гостро проявилися під час пандемії, вимагають пошуку можливих шляхів їх вирішення.

Ми стаємо свідками та учасниками багатогранних адаптаційних процесів в освіті, пов'язаних зі змінами як форм та методів викладання, так і свідомості викладачів і студентів.

Література:

1. Олешко А.А., Бондаренко С.М. Удосконалення системи дистанційного навчання у вищій школі в умовах пандемії COVID-19. // А.А. Олешко, С.М. Бондаренко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації»: тези доповідей, 10 листопада 2020 р. Київ : КНУТД, 2020, С. 78 – 79.

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАГІСТРІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ОРОС І.В.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. В сучасних освітніх реаліях – традиційного та віртуального спрямування та протікання мистецького навчання, проявляється увага до професійної підготовки магістрів до інноваційної діяльності, і цьому процесу підпорядковане установлення та розвиток нових форм образної творчості, що передбачає створення умов для процесу концептуалізації мислення. Актуальним вважаємо звернути увагу на концептуальне мислення як інноваційну діяльність, виокремлюємо, що концептуалізація протікає певним чином, а процеси у вирішенні як образних, так і вербальних завдань орієнтовані на певні семантично-образні критерії, і це виступає з достатньою очевидністю.

Основний зміст. Незважаючи на переважаючі думки, що для традиційних методів навчання мистецтву характерно тільки певне перетворення психічного процесу - від чуттєвого рівня сприйняття до раціонального відтворення вражень, спогадів і уявлень, де відбувається зняття безпосередньої чуттєвості, можливо зазначити, що «не-традиційно існуючий» - утворений концепт - на засадах інноваційної діяльності, кодується у свідомості індивідуальним чуттєвим образом, виступаючим як чуттєвий компонент «семантичного» по суті змісту, який є базовою одиницею універсального «предметного коду» («опредмеченого як знак»), який створює суб’єкт взаємодії та взаємовідношення. «Семантичний» зміст концепту пов'язаний із тим, що основною рисою мистецтва, а особливо – у рисунку, графічному мистецтві, є «умовність», яка в певній мірі відрізняється від умовності простору живописного твору або скульптури. Визначаючи, що основний засіб виразності концепту — є лаконізм як знак, то звідси для розкриття «семантичного» його змісту, слід окреслити, що поставлені семантичні проблеми завжди обговорюються в контексті походження значень слів та їхнє відношення до буття та мислення, які велися аналогістами та аномалістами в давнину та номіналістами, реалістами, концептуалістами; таке вчення про субпозиції, тобто про зміни значення слова в залежності від контексту та конкретної ситуації, яке розвивається середньовічної схоластикою; такі проблеми адекватності мовного вираження мислення та походження протиріч між ними, проблеми розвитку мислення та мови. В основі нашого дослідження задіяний «семантично - семіотичний підхід», який пов'язаний із семіотично – образним простором; знаково – образно - символічним простором

(результат вираження інноваційно-творчої діяльності), що дозволило провести аналіз світового досвіду професійної підготовки магістрів мистецької освіти в контексті їх готовності до інноваційної діяльності, виокремити важливі ідеї для визначення концептуальних засад процесу інноваційної діяльності, визначити педагогічні теоретико-методичні умови до моделювання системи професійної підготовки магістрів, у змісті яких ураховані особливості, зумовлені специфікою мистецької інноваційної діяльності, а також створити модель системи професійної підготовки до інноваційної діяльності. На наш погляд, виокремлюється суттєве, що в інноваційному навчальному просторі образ як знак виступає в якості коду-семантичного шифру, певною семантично – семіотичною знаковою формою, а звідси і уявлення та розуміння «знакової» форми творів, де знак фактично набуває якості концептуального інформаційного засобу.

Сучасні теоретико-методичні підходи до інноваційної діяльності магістрів мистецької освіти засновуються на положеннях із філософії, філософії освіти, педагогіки, психології, а також - на принципах організації освітнього процесу вищої освіти, а в комплексі - на методологічному, теоретичному й практичному рівнях виявляються концептуальні засади системи професійної підготовки магістрів до інноваційної діяльності. Наша Концепція дослідження складається із наступного. На методологічному рівні інтегровано філософсько-методологічні основи дослідження, методологічні підходи та принципи. Концептуальна модель структури інноваційного навчання є образно-логічною вивіреною, раціональною конструкцією взаємопов’язаних між собою теоретико-методологічного, змістово-процесуального, діагностично-результативного блоків, і спрямована на формування мистецької інноваційної діяльності як результату цілісної професійної підготовки.

Висновки. Сучасні теоретико-методичних підходів до інноваційної діяльності магістрів мистецької освіти пов’язані, перш за все, із розвиненим Концептуальним-креативним мисленням, і у студентів саме на концептуально-створених заняттях формуються і виховуються основи образного бачення, уявлення та структури форми-знаку, котрі і необхідні для творчої діяльності. Інноваційність діяльності обумовлюється тим, що творча діяльність неможлива без послідовного сходження певних кроків до створення образу-знаку. До умов створення простору інноваційного концептуального простору у мистецькій освіті відносимо те, що створення графічної композиції вже визначає рівень професіоналізму, якість набуття необхідних знань, умінь і навичок.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ОСЕТЯН О.М.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Відповідно до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки основними напрямками при побудові сучасної системи освіти є впровадження нових стандартів освіти, повномасштабне фінансування науки та освіти, тісна взаємодія з бізнесом та органами місцевого самоврядування, подальше інтегрування у загальносвітове науково-освітнє середовище.

Незважаючи на те, що в Україні відсоток людей з вищою освітою більший, ніж у Польщі, Німеччині чи Великій Британії, все ще існують питання до технік та методів навчання, а також відповідності актуальним вимогам потенційних роботодавців до знань та компетенцій випускників.

Повсюдне впровадження інформаційних технологій, пов'язане з пошуком, обробкою, створенням, передачею та зберіганням великого обсягу різноманітної інформації, сприяє вдосконаленню освітнього процесу, причому не тільки в рамках навчального закладу для його здобувачів, а й за його межами для особистісного саморозвитку. Інформаційно-цифрові технології дають можливість вільного доступу до новітніх досліджень, дозволяють обмінюватися досвідом у різних сферах, що, в свою чергу, сприяє підвищенню професіоналізму викладацького складу. Все це сприяло стрімкому поширенню дистанційної освіти, пріоритетність якої не піддавалася сумніву під час пандемії 2020-2022 років.

Зараз можна з упевненістю стверджувати, що такі методи навчання як тренінги, ділові та інтерактивні ігри, вирішення практичних кейсів та ситуацій, які є найбільш активними засобами для більш глибокого та осмисленого сприйняття теоретичного матеріалу, за допомогою цифрових технологій стають більш інформативними, до того ж проводити такі заняття стає набагато цікавіше та ефективніше.

Водночас слід зазначити й низку проблемних питань, по-перше, з боку навчальних закладів – це застарілі методики, відсутність творчого підходу, недостатній рівень діджитадізації викладачів, технічні проблеми, пов'язані із незадовільним забезпеченням освітніх закладів комп'ютерними та інтернет-технологіями. По-друге, з боку студентів – відсутність самомотивації та контролю, навичок командної роботи, неможливість відпрацювання деяких отриманих знань на практиці, зниження комунікабельності, тому що ніякі використовувані дистанційні платформи й месенджери (Google meet, Zoom, Skype, Classroom, Moodle, Viber, Telegram) не здатні замінити живого спілкування викладача із здобувачами вищої освіти.

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ПАЛЕННИЙ Ю.Г., ЛЕВИНСЬКИЙ О.С.
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна
ПАЛЕННА В.В.
Одеський фаховий коледж транспортних технологій, м. Одеса, Україна

Однією з найважливіших відмінностей людини є те, що майже все, що знає та вміє людина, вона отримує під час навчання. Можна стверджувати, що навчання у формі безпосереднього контакту вчителя і учня закладено у нас майже на генетичному рівні. Але сьогодні, в умовах пандемії, цей зв'язок між вчителем та учнем відбувається в дещо незвичному форматі on-line спілкування. З цього приводу виникає багато невирішених проблем. Серед них: проблеми створення комп'ютерного, навчально-розвивального середовища; проблема підготовки педагогів до професійної діяльності в системі дистанційного навчаннята інше. Розв'язанню кожної проблеми може бути присвячене окреме дослідження. Зосередимось на розв'язанні проблеми оцінки якості знань, які отримують здобувачі вищої освіти в умовах дистанційного навчання.

Загальний перебіг процесу навчання та контролю його результатів можна представити у вигляді схеми, наведеної на рисунку 1.

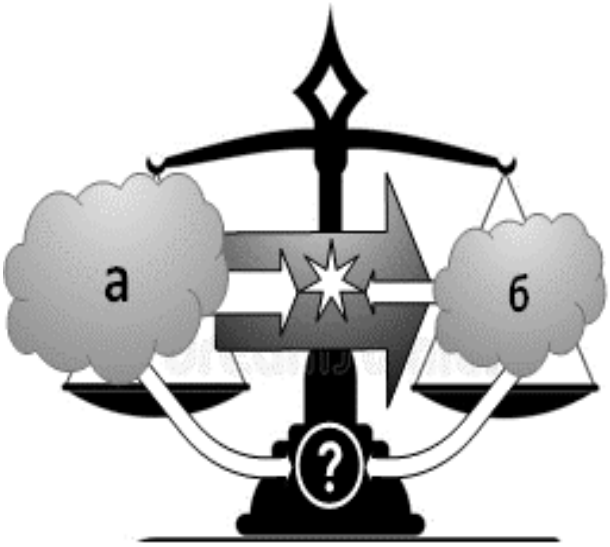

а) знання викладача, б) знання здобувача

Рисунок 1. Схема процесу навчання та контролю його результатів

Під час безпосереднього контакту викладач передає знання здобувачеві. Якість навчання може бути оцінена через зворотній зв'язок, шляхом проведення опитувань, іспитів тощо. Оцінювання результатів навчання зводиться до порівняння знань викладача зі знаннями, які отримав здобувач. Вважають, що

чим менший розбіг між знаннями викладача і здобувача, тим вища якість отриманих здобувачем знань.

Існують різні методи оцінювання якості знань здобувачів: усне опитування, письмовий іспит, тестування. Найбільш поширеним методом оцінювання є усне опитування шляхом співбесіди. Метод передбачає наступне: здобувач отримує питання та надає відповіді на них.

Ідеальним є оцінювання знань здобувача по всім темам дисципліни. Таким чином викладач, який проводить опитування, мав би змогу в повній мірі оцінити знання здобувача. Однак, такий підхід є надто складним і його замінюють на вибіркове опитування, під час якого здобувач отримує декілька питань, що стосуються будь якої теми дисципліни. На підставі отриманих відповідей викладач вважає, що і на інші теми здобувач може надати відповіді такої ж якості. Зі статистичної точки зору такий підхід має право на існування.

Для забезпечення статистичного підходу в оцінюванні знань, здобувач повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, тобто під час підготовки до відповіді не повинен мати можливості користуватись недозволеною літературою, конспектами, інтернетом, тощо. З точки зору здобувача, в такій ситуації необхідно готуватись до будь-якої теми, тому що він не може знати яке питання до якої теми він отримає, а під час складання іспиту він не матиме доступ до заборонених джерел інформації. Такий спосіб опитування є прийнятним і широко застосовується під час складання іспитів на загальних умовах.

В умовах дистанційного проведення оцінювання знань здобувачів, контроль за додержанням академічної доброчесності є майже неможливим. У здобувача з'являється багато технічних можливостей уникнути контролю з боку викладача. В такому разі відомий спосіб контролю за додержанням принципів академічної доброчесності не має сенсу, тому слід застосовувати інші підходи для одержання достовірної інформації про якість навчання здобувачів.

Одним з таких варіантів є проведення опитування в якому здобувач за обмежений час надає короткі відповіді на питаннящо стосуються широкого кола тем навчальної дисципліни. В такому разі, для успішного складання іспиту, здобувач має покладатись лише на свої знання. Часу на пошук відповідей у літературі або в конспекті, у непідготовленого здобувача, не вистачає.

Для таких цілей зручно використовувати сервіс Google Forms. В цьому сервісі викладач створює питання, які стосуються всіх тем дисципліни. Форма для опитування відкривається викладачем одночасно для всіх здобувачів, та одночасно для всіх вимикає можливість надсилати відповіді. Одночасна робота всіх здобувачів забезпечує неупереджений підхід та рівні можливості для

здобувачів. Для виключення взаємного обговорення в GoogleForms є можливість надавати питання здобувачам у випадковому порядку. Пошук однакових питань у перемішаних формах віднімає дорогоцінний час у здобувачів, які не додержуються принципів академічної доброчесності.

Питання повинні ставитись таким чином, щоб здобувач мав можливість відповісти на них стисло, одним або двома реченнями по суті. Теми питань повинні розподілятись рівномірно за темами дисципліни. Кількість питань повинна бути такою, щоб здобувач мав можливість надати стислу відповідь на всі питання. Будь яке відволікання здобувача на пошук літератури, конспекту або на спілкування зі своїми колегами безумовно призведе до зменшення кількості наданих відповідей.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що перехід до дистанційного навчання повинен спонукати викладачів до пошуку нових форм опитувань. Запропонований варіант проведення опитувань вирішує окремі проблеми, але невирішеним є, наприклад те, яким чином включати в завдання задачі, де здобувач повинен не тільки вказати правильну відповідь, а й обґрунтувати хід розрахунків.

Література:

1. Нітченко Г.М. Інформаційна компетенція як складова професійної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка: збірник. Чернігів: ЧДПУ, 2007. Вип. 45. С. 77–83. (Серія: Педагогічні науки).

2. Нова українська школа в дії: актуальні проблеми методик навчання та стратегії розвитку: матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (12 травня 2021 року). Рівне: РДГУ, 2021 р.161-164.

3. Нівня Г.О. Людина і суспільство перед лицем світової пандемії. Перспективи. Соціально-політичний журнал / ПУНПУ імені К.Д. Ушинського, № 2, 2021.

4. Сисоєва, Світлана Олександрівна. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект. Неперервна професійна освіта: теорія і практика : наук.-метод. журнал. 3-4 (2003): 78-87.

5. Савченко, Л.О. Оцінювання освітніх досягнень майбутніх учителів технологій засобами педагогічної діагностики. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки 3 (2015): 279-284.

ІНТЕГРАЦІЯ ОЧНОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «ТЕПЛОГАЗОПОСТАЧАННЯ І ВЕНТИЛЯЦІЯ»

ПЕТРАШ В.Д., ГЕРАСКІНА Е.А., МАКАРОВ В.О.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Дистанційне навчання є одним з форматів цифрової освіти та широко застосовується у всьому світі. Метою дослідження є критичний аналіз можливостей інтеграції навчання дистанційного формату в очній формі навчання щодо спеціальних дисциплін з теплогазопостачання та вентиляції. Підготовка матеріалу статті супроводжувалася використанням наступних матеріалів: критичний аналіз літературних джерел, порівняльний аналіз, педагогічний досвід проведення занять та оцінки знань студентів.

В даний час у зв'язку з ситуацією, що склалася в країні і в світі, актуальність дистанційного навчання стала необхідною. Даний формат навчання передбачає процес взаємодії викладача та студента на відстані із збереженням усіх компонентів навчання (цілей, змісту, методів, організаційних форм, засобів навчання) та із застосуванням специфічних технічних засобів (інтернет-технологій або інших інтерактивних середовищ). Дистанційна форма освіти повинна базуватися на використанні кращих традиційних і сучасних методів, а також можливостей сучасних комп'ютерних технологій [1, с.40]. Однак, дане формулювання не розкриває повною мірою суть дистанційної освіти в частині радикальних відмінностей від компонентів традиційних форм навчання, до яких належать: цифрове освітнє середовище, цифрові процеси в організації навчальної діяльності, перевірки знань, цифрові технології підвищення якості навчання та технології взаємодії.

Необхідність та важливість дистанційної освіти визначається можливістю підвищення рівня доступності здобуття базової та додаткової освіти паралельно з основною діяльністю, підвищення якісного рівня освіти за рахунок більш активного використання наукового та освітнього потенціалу викладача та провідних освітніх установ, а також розширення можливостей освітнього середовища та створення умов для безперервної освіти.

Базуючись на загальних цілях дистанційної освіти, можна оцінити можливості викладання кожного спеціального предмета в даному форматі з перевагою для студента займатися в комфортний час, у зручному місці за індивідуальним планом із запропонованого обсягу матеріалу з даної дисципліни. Однією з головних задач дистанційної освіти є ефективне

управління навчальним процесом. Викладачеві необхідно налагодити організаційну діяльність, групову та індивідуальну роботу студентів. Не менш важливою є освоєння технологічних можливостей тієї чи іншої віртуальної платформи. При цьому ZOOM позитивно характеризується можливостями для індивідуальних та групових занять, студенти можуть заходити на дану платформу з комп'ютера, планшета та смартфона. Є можливість ділити студентів на пари та групи, як на офлайн – заняттях, та давати окремі завдання. У сервісу ZOOM є безліч додаткових функцій, таких як вбудована до платформи інтерактивна дошка. Можна легко та швидко переключатися з демонстрації екрана на дошку. Під час демонстрації екрану можна малювати, виділяти текст чи формули тощо.

Поряд з перевагами дистанційної форми слід зазначити і її недоліки, які пов'язані зі збільшенням самостійної роботи студентів, відсутністю прямого спілкування з викладачем, якісного проведення лабораторних робіт на реальних установках, обговорення випадків із професійної практики викладача, можливості обміну думками з питань, що виникають, без чого освоєння матеріалу може бути неповним. Крім того, реалізація дистанційних технологій нерозривно пов'язана з методичним забезпеченням відповідної дисципліни, тобто адаптацією її «паперової версії» до відповідної електронної спеціалізованої комп'ютерної програми. Так як деяким професійно досвідченим викладачам таку роботу самостійно виконати важко, то логічно, щоб курси перекладалися програмістами, які «підганяли» б їх під формат дистанційних порталів без втрат не лише унікальності курсу, а й методичних втрат при подачі матеріалу.

За результатами практичного засвоєння можна зробити такі висновки, що інтеграція окремих елементів дистанційного навчання в очну форму є доцільною, оскільки вона дозволяє підвищити рівень комунікативної компетентності студентів. При цьому процес навчання дозволяє їм просуватися індивідуальними траєкторіями, підвищуючи їх професійний рівень. Позитивним також є економія часу на вивчення дисципліни та її індивідуальне осмислення.

Література:

1. Андрєєв А.А. Дистанційне навчання та дистанційні освітні технології // Відкрита освіта. − 2013. − №5. − с.40-46.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ПЕТРАШ С.В., КОВТУНЕНКО О.В.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

З 2020 року з початком пандемії з таким поняттям як «Дистанційна освіта» познайомились усі, хто бере участь в освітньому процесі – вчителі та учні загальноосвітніх шкіл, викладачі та студенти вищих навчальних закладів. На той час це було вимушеною мірою, яка вважалась тимчасовою. Але не має нічого більш сталого ніж тимчасове.

Дистанційна освіта – це відкрита система навчання, що передбачає активне спілкування між викладачем і студентом за допомогою сучасних технологій та мультимедіа, на основі використання всесвітніх і локальних комп'ютерних мереж. Але слід також зазначити, що в основі дистанційного навчання лежить самостійна робота людини, яка навчається. І це, на наш погляд, є основним.

Ефективність самостійного навчання залежить від способів надання навчальних матеріалів, контролювання роботи і контактування студента з викладачем. Але, при цьому насамперед, студенти мають бути з високим рівнем освітньої самомотивації, наполегливими, цілеспрямованими, – отже, мати високий стартовий рівень освіти і навички самостійної роботи. Система дистанційного навчання розрахована переважно на людей достатньо свідомих, які не потребують постійного контролю з боку викладача. Тому важливу роль при дистанційному навчанні відіграє мотивація слухачів, їхня здатність до самоорганізації. Це можливо лише тоді, коли усі ці якості були закладені шкільними закладами освіти.

Серед важливих проблем та недоліків дистанційної форми освіти варто виділити недостатній безпосередній контакт між викладачем та дистанційним студентом. Це питання багатогранне та, в більшості випадків, залежить від відповідальності як викладача так і студента. Але також слід відзначити і такі питання як відсутність у сучасного студента сильної особистої мотивації, вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування з боку викладача та відсутність спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом.

При формуванні системи та програми дистанційної освіти слід також враховувати можливість використання індивідуального підходу залежно від якостей студента. Лише в такому випадку дистанційне навчання, як складова освітнього процесу, буде сприяти підвищенню якості і рівня доступності вищої освіти.

МАЙСТЕРНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

ПИСМІЧЕНКО О.І.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. Майбутнє суспільство, по найменуванню - «Суспільство знань», що відбудеться після інформаційного суспільства, виявить достатньо чітко актуальність кожного дослідження, що присвячене концептуальним чинникам та новим формам і засобам педагогічної комунікації – взаємодії, взаємовідношення та рольової направленості процесу навчання та виховання у підготовці фахівців. Актуальним є привернення уваги, виявлення та окреслення основних принципів організації творчої педагогічної взаємодії, на засадах якої, в майстерно створених педагогом умовах формуються засади образного бачення, уявлення та вираження, потому як є необхідність саме у фахівцях нової формації, здатних до продуктивної образно-творчої діяльності, постійного пошуку шляхів до творчого вирішення поставлених завдань, що в синтезі – створює творчий процес навчання і підготовки та в сумі - результати в їх цілісності.

Основний зміст. На наш погляд, суттєвим є зазначити та взяти до уваги, що вже саме виникнення та установлення феномену «віртуальної реальності» безпосередньо впливає і продовжує вплив на традиційні теоретично-методичні принципи навчання та виховання, а фактично на всю організацію форм та засобів педагогічної взаємодії, надаючи їй певний образний сенс в самому сутнісному її змісті. В такому сенсі, метою нашого дослідження є образна діяльність, що перебуває у межах образно - структурного та образно - функціонального підходів – як і для визначення змісту організації творчої педагогічної взаємодії.

Основні принципи – до виявлення Майстерності організації творчої педагогічної взаємодії формуються на наступних підходах:

Образно – функціональний підхід (Діалог-Педагогічне спілкування, його сутність та особливості. Педагогічне спілкування як комунікативна взаємодія викладача зі студентами, батьками, колегами, спрямована на встановлення сприятливого психологічного клімату, психологічну оптимізацію діяльності і стосунків. Функції педагогічного спілкування викладача. Культура педагогічного спілкування. Шляхи подолання бар'єрів у педагогічному спілкуванні;

Протиріччя - Сутність поняття конфлікту та класифікація педагогічних конфліктів. Педагогічна взаємодія. Форми педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу в системі вищої школи. Конфлікти у педагогічній взаємодії

викладача вищої школи, їх функції та шляхи розв'язання. Конфлікти у педагогічній взаємодії викладача вищої школи, їх функції. Причини педагогічних конфліктів. Стилі педагогічної взаємодії у конфлікті: пристосування, компроміс, співробітництво, ігнорування, конкуренція. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій).

Образно – структурний підхід (Особистість викладача як інструмент впливу в педагогічній взаємодії. Категорії викладачів залежно від якості володіння майстерністю педагогічного спілкування. Гуманістична спрямованість педагогічної взаємодії. Форми педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в системі вищої школи. Педагогічний такт і маніпулювання викладача вищої школи. Стилі педагогічної взаємодії: ставлення (активно-позитивне, пасивно-позитивне, ситуативно-негативне, стійке негативне); керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний), спілкування (захоплення, дружба, дистанція, залякування, загравання).

Образно-віртуальний підхід (У віртуальному просторі творчості, виникаюча – створена модель природного або іншого об'єктає достатньо специфічною образною моделлю. Використання моделі передбачає наявність «зовнішньої чи функціональної подібності – як подібності між моделлю і оригіналом – предметом моделювання, так і певної «віртуальної» подібності (тобто того що є моделлю і оригіналом в свідомості» всього віртуального простору). Образна модель творчої педагогічної взаємодії обумовлюється ідеями та образами традиційної та віртуальної культури, постмодернізму як зв'язку з інформаційно – комп'ютерними технологіями та програмами, задіяними в сучасному суспільстві, яке по суті вже є інформаційним суспільством.

Висновки. В цілому, окреслити вважаємо за необхідне наступне. Для сучасних формяк майстерності - творчої педагогічної взаємодії, характерна та очевидна знаково-символічна організація як діяльнісно-умовний образ-стиль, який одночасно демонструє творчу концепцію-ідею – задум, а символ є певним кількісно-вивіреним знаком певної діяльності «спів-координації» педагога та студента як «суб'єкт-суб'єкт взаємовідносин». Вконтексті формування якостей мистецького професіоналізму визначаємо, що створення умов та використання методу для формування образно-стильового рівня творчої педагогічної взаємодії як важливої якості процесу навчання та виховання виявляємо, що метод ефективний при одночасному вдосконаленні практичних умінь «вирішувати» завдання - на образні побудови, знаходити різні способи вирішення образно - проектних завдань.

РОЛЬ РЕЛЬЭФУ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ

ПОТУЖНИЙ М.Д.
Одеська державна академія будівництва та архітектури м. Одеса, Україна

На кафедрі образотворчого мистецтва при Архітектурно-художньому інституті (ОДАБА) велику увагу приділяють якісній підготовці спеціалістів у різних галузях образотворчого мистецтва, які своєю подальшою творчою працею будуть збагачувати, декорувати інтер'єри. Усе це і живопис, і графіка, і скульптура. Один з видів скульптури – рельєф вже протягом тисячоліть (Давньоєгипетські та Давньогрецькі рельєфи) слугує органічною прикрасою стін, інтер'єрів, архітектурних комплексів. Безмежні можливості скульптурних рельєфів, які, прикрашаючи стіни, не руйнують їх площини, а посилюють, створюючи цілісність та гармонійність простору інтер'єрів.

У навчальній програмі наших студентів, окрім серйозного вивчення малюнку, живопису, велика увага приділяється і скульптурі, її різновидам, таким, як кругла скульптура та скульптурний рельєф. У стародавні часи для таких цілей традиційно використовувалися: дерево, камінь, мармур, мідь. Ми, викладачі кафедри, прикладаємо зусилля, щоб найбільш якісно підготувати майбутніх спеціалістів з прикрашання рельєфами стін інтер'єрів та екстер'єрів. Максимально надаючи інформацію про техніки та матеріали стародавніх рельєфів, ми все ж-таки робимо акцент на використанні нових, сучасних матеріалів, а саме, гіпс, бетон та всілякі синтетичні штукатурки, які дають змогу зразу моделювати прямо на стіні. Такий сучасний матеріал дозволяє досягати різноманітних фактур, органічно вписується у площину стіни та дуже зручний у роботі. Наступна обробка (фарбування) в який-небудь тон, колір чи різнокольоровість, розширює можливості цього виду мистецтва. Підтвердженням усього зазначеного є яскравий приклад, а саме, робота, виконана у 2021 році бакалавром нашої кафедри Мариною Павлушею. Студентка виконала серію рельєфів для інтер'єру салону краси. Спираючись на знання досвідчених, старих майстрів та викладачів кафедри, використовуючи сучасні матеріали, Марина Павлуша вдало створила новий, свій витвір мистецтва.

Таким чином ми працюємо над розширенням можливостей, підвищуючи якість підготовки майбутніх спеціалістів. Спеціалісти такого рівня після завершення навчання будуть оформляти, прикрашати сучасні інтер'єри, вдихаючи в свої авторські витвори щось нове, живе, індивідуальне та неповторне, що відображує епоху.

ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE DATA STUDIO ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

РАКИЦЬКА С.О., КАМБУР О.Л.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасне мінливе та нестабільне зовнішнє середовище обумовлює актуальність аналізу неузагальнених даних в режимі реального часу. Все більше даних становиться доступними через портал відкритих даних, навички їх аналізу затребувані на ринку праці. На відміну від традиційних підходів, що базуються на ретроспективному аналізі, використання сучасних засобів бізнес-аналітики та візуалізації даних, зокрема Google data studio [1], призначено для інтерактивного дослідження економічних показників, створення відповідних інформаційних панелей та звітів, а також організації спільної роботи над ними. Створення інтерактивного підключення до різних джерел (Google Таблиць, Google Analytics, баз даних та інших) дозволяє автоматично оновлювати дані та оформлювати результати розрахунків у вигляді діаграм, таблиць, схем, а також здійснювати моніторинг в режимі реального часу. Створені звіти можливо вбудовувати у веб-сайт, налаштовувати права доступу окремих користувачів та їх груп.

Для освітніх компонент, що вивчають економіку на макро та мезо рівнях (наприклад, «Державне регулювання економіки», «Макроекономічна статистика», «Регіональна економіка») інструмент Google data studio доцільно використовувати для навчання студентів узагальненню статистичної інформації з різних джерел, дослідженню оперативних даних НБУ та інших макропоказників, розрахунку індикаторів економічного стану країни, аналізу даних та побудові інтерактивних звітів. При вивченні економіки на мікро рівні (освітні компоненти «Стратегія підприємства», «Стратегічне управління підприємством») за допомогою Google data studio здобувачі вищої освіти навчаються здійснювати конкурентний аналіз, обґрунтовувати ефективність каналів продаж, наочно представляти результати досліджень замовнику через візуалізацію даних.

Суттєвою перевагою Google data studio у порівнянні з такими платформами бізнес-аналітики, як Microsoft Power BI та Tableau є те, що цей інструмент не потребує встановлення на персональному комп’ютері, усі розрахунки здійснюються у хмарі, що дозволяє організувати роботу студентів як у комп’ютерних класах, так і при дистанційній формі навчання.

Література:

1. GoogleDataStudio: веб-сайт. URL:https://datastudio.google.com/

РОЛЬ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

РИЖКОВА К.Г.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Протягом останніх десяти років відбулося безпрецедентне зростання технологій, що кидає виклик нинішнім сферам наукової діяльності та впливає на всі сфери життєдіяльності суспільства. Окрім того, через COVID-19, виникла потреба до переоцінки підходу викладання та навчання, що призвело до збільшення використання певних цифрових інструментів у секторі освіти. Сюди входять вебінари, подкасти, онлайн-інструменти для спільної роботи, такі як GoogleClassrom, Microsoft Teams і Zoom, відкриті освітні програми, такі як онлайн-курси (наприклад, MOOC), і навчання за допомогою мобільних пристроїв та багато інших ресурсів.

Онлайн-навчання не є новим способом передачі та отримання знань - воно бере початок в армії США, де такий підхід і досі широко використовується у навчанні новобранців. За останні 20 років його популярність зросла через низку причин, однак підходи, які часто використовуються в онлайн-навчанні, на жаль, не заохочують багатьох студентів до активного сприйняття знань і не ведуть до глибокого розуміння предмету. Технологія покращення навчання зараз активно впроваджується та досліджується, щоб забезпечити не лише більш захоплюючий та інтерактивний досвід навчання, а й вплинути на розвиток вміння працювати у команді. Таким чином можна об’єднуватись у групи для роботи над проектами шляхом вербального спілкування або використання сучасних технологій і пристроїв соціального зв’язку, підключення до мультимедійних ресурсів інших факультетів, університетів асинхронним або асинхронним способом.

Для покращення рівня сучасної освіти необхідно інтегрувати усі передові способи викладання та навчання разом у нову педагогічну модель. Таким чином покращення та розширення засобів онлайн-викладання, різні методи навчання, які повністю використовують досягнення сучасних технологій та нейронаукових досліджень, сприятимуть формуванню сучасних концепцій та системного мислення, і акцент у навчанні може бути зміщений на варіативність отримання інформації та міждисциплінарний підхід.

НАЦІОНАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО І СУЧАСНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ: ДО ЧИННИКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

РУДОЙ В.В.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність проблеми. Народне мистецтво є тим культурним надбанням, значення якого серед компетенцій методики навчання та виховання, оцінок якості результату важко переоцінити. Саме на засадах національного мистецтва і через простір народної культури, протікає процес усвідомлення студентами всього прекрасного в загальносвітових вимірах, а потому необхідно подовжити приділяти увагу до проблематики гармонізації національного і міжкультурного підходу в підготовці фахівців, що має стати і основою естетичного ставлення особистості до мистецтва в цілому. Актуальним вважаємо звернення до позиції, що якщо універсально-загальнолюдське містить в собі індивідуально-національне, а принцип навчання не віддільний від формування нової творчої особистості, то важливе місце в системі засобів може посідати і народна іграшка, яка особливим чином інтегрує в собі побутові, мистецькі й педагогічні традиції.

Основний зміст. В сучасності особливо важливим є розуміння того, що народне мистецтво є унікальним у вирішенні завдань як художнього, так і особистісного творчого розвитку, громадського й духовного становлення майбутнього художника-педагога. Національна культура є важливим джерелом для становлення професіонала, а доповнення із національної традиції містять в собі концепт цілісності при створенні художніх образів. Використання національної мистецької скарбниці на заняттях, надає процесу навчання та виховання додаткові чинники творчо-мистецького розвитку студентів, здатності глибше і повніше сприймати художні образи. Студентами, які опиняються у сферах відчуття національного мистецтва, зокрема - народної іграшки, можливо цілеспрямовано керувати, спрямовувати їх творчу увагу в потрібне річище, підвищувати рівень їх творчої наснаги, їх здатності створювати нове у контексті художньо близького. Народна іграшка є однією з найцікавіших галузей народного мистецтва, у якій особливо виявилися творча фантазія народу, багатство і щедрість його душі, прагнення до краси, має глибоке історичне коріння, етнічні та обрядові особливості, які свідчать про високий рівень культури українського народу. Прості і доступні щодо технології виготовлення, вони здатні розвинути бажання творити засобами традиційного народного ремесла на національній основі. Образна і змістовна сутність народної

керамічної іграшки - це простота, спрощеність форм, лаконізм, відсутність зайвого.

З теорії та методики занять слідує, що глибина художнього пізнання студентів прямо і безпосередньо залежить від художнього дару і творчих здібностей, а потому залежно від особливостей процесу, де поєднуються класично-традиційні методи з відповідними національно-творчими методами навчання та виховання, можливо виокремити наступні із загальних: інформаційно-повідомляючий метод і виконавчий метод (подання навчального матеріалу без докладного пояснення, узагальнення й систематизації, а студенти заучують без достатнього аналізу та осмислення); пояснювальний метод викладання і репродуктивний метод учіння. Не тільки повідомляються певні факти, але й пояснюють їх, домагаючись осмислення, засвоєння (матеріал на рівні запам'ятовування); інструктивно-практичний метод викладання і продуктивно-практичний метод навчання. Викладач інструктує словесними, наочними або практичними способами, як виконувати певні практичні дії; за допомогою вправ відшліфовують різні уміння і навички); пояснювально-спонукальний метод і частково-пошуковий метод (частина матеріалу подаєтьсяу готовому вигляді, а іншу частину через проблемні завдання, засвоюють навчальний матеріал як за допомогою репродуктивного, так і творчо-дослідницького методу); спонукальний метод навчання і пошуковий метод навчання (проблемні питання і завдання, організована самостійна діяльність, студенти самостійно здобувають і засвоюють нові знання); творчий метод створення керамічної стилізованної народної іграшки (створення художнього образу; творчі пошуки композиційного рішення; асоціативності і образності; символу і символізму; етапів виконання творчого задуму в матеріалі).

Висновки. полягає у формуванні знань і уявлень про народне декоративне. В контексті уваги до національного мистецтва у просторі методів сучасної підготовки фахівців, до чинника утворення якості процесу навчання та виховання студентів, виокремлюються позиції, що основне завдання мистецтво, види народного мистецтва, історію та роль у житті людей. Навчаючись народному мистецтву, студенти розкривають для себе практичний досвід поколінь, виявляється їхнє розуміння найголовніших закономірностей і фундаментальних цінностей життя. Концептуально-вивірена якісна творча праця дає змогу розвинути у студентів здатність до просторово-композиційної діяльності й художньо-образного мислення, і таким чином педагог формує і розкриває творчій потенціал студента як майбутнього творчої особистості в цілому.

ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-СПОРТСМЕНІВ

РЯБИХ С.М., БОШНЯК В.І, ПЕРЧЕКЛІЙ В.І.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

У будь-якій сфері людської діяльності, особливо освітньої, виникають проблеми, пов'язані з процесом оптимізації професійної підготовки. У сфері ***культури***: музики, образотворчого мистецтва, а також фізичної культури та спорту, питання успішного поєднання *професійної підготовки*, з активними заняттями фізичною культурою та спортом **набувають особливої актуальності.**

Метою наших досліджень стала:

- спроба оптимізації системи професійної підготовки студентів-спортсменів, які поєднують навчання у вищих навчальних закладах з активними заняттями фізичною культурою та спортом.

Крім літературного пошуку, у *вирішенні завдань* дослідження нами використовувалися **методи:** - опитування, бесід, анкетування та елементи варіаційної статистики. Вивчення правових та програмно-нормативних документів, що регламентують навчання студентів у навчальних закладах України, пов'язане з активними заняттями фізичною культурою та спортом показало, що у *законодавчому полі* з цієї проблеми спостерігається *благополучна ситуація*.

Результати літературного пошуку, бесід та анкетування провідних фахівців у галузі спортивної педагогіки та студентів-спортсменів дозволили нам в обґрунтуванні пошуку шляхів оптимізації *професійної підготовки* висунути гіпотезу, про те, що в умовах вітчизняних вищих навчальних закладів, вся навчальна діяльність має бути підпорядкована ***чіткому алгоритму.*** Розуміючи **«алгоритм»** повинен представляти процес вирішення завдань, що стоять перед нами в цілому (досягнення мети) як раціональне та послідовне виконання деяких *простих кроків, що позитивно реалізуються в конкретних умовах.* Першим *кроком алгоритму* ми вважаємо чітке та обґрунтоване визначення контингенту студентів - спортсменів, що відповідають диференційованому **рейтингу** особистих ***спортивних досягнень***. Диференціювати контингент студентів – спортсменів доцільно до кількох ешелонів: - у нашому випадку на три підгрупи (А, Б, В). Такий підхід дозволить об'єктивно сформувати особистий *рейтинг* для кожного студента, який активно займається спортивним удосконаленням.

Виходячи з допущеного нами положення, в першу підгрупу (ешелон **«А»**), по-перше, підпадають переможці міжнародних та національних змагань (за

визначенням, включеними до офіційного календаря національних федерацій з видів спорту), **члени збірних команд України** та кандидати **у збірні команди національних федерацій** з видів спорту. Це, зазвичай, перспективні майстри спорту віком до 21-22 років [6]. Цей контингент, на нашу думку, має право на придбання *фіксованого та стабільного* ***«бонусу»*** у найвищому ешелоні рейтингу студентів – спортсменів на рівні *Спорту Вищих Досягнень та Резервного Спорту України* в умовах нашого навчального закладу. Інші студенти - ешелону «Б», *особистий рейтинг* яких може складатися з фіксованого «бонусу», складають студенти – спортсмени, спортивні досягнення яких знаходяться на **регіональному рівні**: вони представляють ЗВО у збірних командах області на офіційних *національних першостях з різних видів спорту та представлені обласними федераціями.*

Наступну категорію складають студенти – спортсмени: - *ешелону «В»*, рейтинг яких будується на основі лише «змінної» складової суми їхнього особистого рейтингу (без фіксованого «бонусу»). До них можуть бути віднесені студенти-спортсмени, які успішно виступають на місцевому рівні: - Спартакіаді ЗВО міста та інших внутрішніх змаганнях. Ця категорія є динамічною і залежить від результатів тільки їх *особистих спортивних досягнень*. Сума їхнього рейтингу складається з кількості очок особисто принесених *«у спільну скарбничку»* спортивного клубу за виступ у внутрішній *Спартакіаді Академії та ЗВО міста.*

Для оперативності оцінки динаміки результатів виступів у змаганнях всіх рівнів їх необхідно вносити в *«базу даних» рейтингового списку студентів – спортсменів відразу після їх виступів* [7,8]. Таким чином, на момент підсумкового контролю успішності (за навчальний рік: - «перекладної сесії») у всього контингенту студентів – спортсменів буде повністю сформовано *підсумковий рейтинг*, що надає їм на *законній основі* переваги *в балах при оцінці успішності.*

У наступному кроці побудови *нашого алгоритму* ми спробували визначити шляхи оптимізації процесу навчання з урахуванням переваг *в оцінці успішності*. Виходячи з рекомендованого варіанту особистого рейтингу студентів-спортсменів, для всіх трьох ешелонів студентів-спортсменів, необхідно надання переваг ***в оцінці успішності.*** *Правове обґрунтування* та необхідність застосування у практиці навчальних закладів України такого підходу рекомендовано МОН України. Як очевидно з рекомендацій, основою підходу має бути **диференційована оцінка** успішності спортивної діяльності [7,8]. У цих же документах, МОН України, закликає до широкого «використання різного роду стимулів для активізації студентів денної форми навчання до занять різними формами рухової активності: - встановленням *дієвих та документально*

оформлених ***рейтингів****, видачі сертифікатів та кваліфікацій, що реально дають переваги студенту (у тому числі і* ***право на стипендію****), який систематично займається спортом та постійно бере участь у спортивно-масових заходах»*[7; - стор-3].

Виконана нами робота дозволяє зробити певний **висновок**.

В цілому, проблеми *оптимізації* навчального процесу та надання переваг в *оцінці успішності* студентам спортсменам вимагають якнайшвидшого вирішення і на наш погляд, складніші не тільки в плані педагогічної доцільності, а й вимагають більш ретельного вивчення з виховних, морально-етичних, дидактичних та інших подібних міркувань.

З урахуванням високого рівня професійної підготовки професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу, нам здається, можливим визначення, у відповідність до **особистого рейтингу** студентів-спортсменів, трьох, *оптимізованих за обсягом, варіантів кількісного рівня* навчальних завдань, вимог з аудиторної та самостійної навчальної роботи студентів - спортсменів. Творчий та високопрофесійний підхід викладачів до розробки таких диференційованих вимог до студентів-спортсменів, дозволить застосування певного ряду *дидактично виправданих* переваг в *оцінці їх праці та загальної успішності.*

Література

1. В.Н. Короновский, //Теория и практика физической культуры.- 1946. - №5.-с.215-235.
2. В.М.Выдрин, // Физкультура и спорт.- 1964.- №6..-С.10-11.
3. В.Н. Платонов, Ю.А. Павленко, В.В. Томашевский Подготовка национальных команд к Олимпийским играм; история и современность. – К,: 2012, - 252 с: ил.
4. Наказ Міністерства Освіти і Науки України. № 48 від 23.01.2004 р. // Про проведення педагогічного експерименту з «кредитно-модульної» системи організації навчального процесу, м. Київ.
5. Цільова комплексна програма: «Фізичне виховання – і здоров'я нації»,Київ,1998, -7с.
6. «Закон України про фізичну культуру і спорт», Київ,1993, -23 с..
7. Лист МОН від 25.09.2015 № 1/9-45 керівникам ВНЗ щодо організації фізичного виховання у ВНЗ на 4 арк..
8. Наказ: - «Про проведення Всеукраїнського конкурсу «Кращий студент-спортсмен місяця» // МОН України; Комітет з фізичного виховання та спорту від 14.01 2016 р.; за № 3: - м. Київ, на 1 арк..
9. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №42/2016// Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року: - «Рухова активність - здоровий спосіб життя — здорова нація» м. Київ, на 2 арк..

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ГУМАНІТАРНО - СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН НА ПОЧАТКУ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ

САМУЙЛІК М.М., ЧЕБАН О.М.
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року є продовженням російсько-української війни, розв'язаної Росією ще у 2014 році. Участь у цій війні вона постійно заперечувала. Близько п'ятої години ранку за київським часом президент РФ оголосив про військову операцію з метою «демілітаризації та денацифікації України». Водночас агресор розпочав артилерійські обстріли території та населених пунктів України вздовж державного кордону та на межі з тимчасово окупованим Кримом, наніс ракетно-бомбові удари по об'єктах критичної інфраструктури. Російські війська здійснили вторгнення на територію поблизу Харкова, Херсона, Чернігова, Сум. Незважаючі на початок бойових дій у нашому університеті за розкладом розпочались і проводились заняття протягом двох днів, до їх відміни. Такі заняття мали специфічний характер і вимагали від викладача інформаційно-мобілізуючих дій, а саме заспокоїти та надати об'єктивну інформацію для здобувачів вищої освіти. Інформація про початок війни та реальні бойові дії є дуже суттєвим фактором впливу на емоції та почуття студентів. Їх роль в житті людини дуже велика. Емоція (від лат. emovere – хвилювати, збуджувати) – це загальна активна форма переживання організмом своєї життєдіяльності. У нашому випадку 24 лютого ми отримали весь загал негативних емоцій таких як страх, тривога, гнів. Це сильні, короткочасні збудження, що виникли раптово, оволодівають людиною так сильно, що вона може втрачати здатність контролювати свої дії. Звичайно вони дезорганізують діяльність. Страх – найбільш сильна і небезпечна з усіх емоція. Причинами страху можуть бути події, умови або ситуації, які сигналізують про небезпеку. Ця емоція надає величезний вплив на свідомість і поведінку людини. У таких складних умовах студент який прийшов на заняття у першу чергу очікував пояснень та відповіді від викладача на ті проблемні питання які уже виникли і створюють його негативний психічний стан, гальмують його свідомість. Тому заняття було розпочато з доведення офіційної інформації про початок війни та коротке роз'яснення ситуації що склалася. Пришлось ще раз повідомити, що 24 лютого 2022 року незадовго до 05:00 за українським часом (06:00 за московським часом) Путін оголосив, що прийняв рішення розпочати військову операцію на сході України, що Росія запустила крилаті та балістичні ракети по аеродромах, військових штабах і військових складах України. Після 06:30 російські війська

сухопутним шляхом із території Росії та Білорусі увійшли в Україну, а також здійснили наступ з боку окупованого Криму. Я також нагадав, що біля 7:00. Президент України В. Зеленський оголосив про запровадження в країні воєнного стану. Було повідомлено про розрив дипломатичних стосунків із Росією та повного закриття повітряного простору над Україною для цивільної авіації. На заняттях доцільно було показати як починалася війна Росії проти України. 21 лютого президент Росії Володимир Путін підписав укази про визнання «незалежності» «ДНР» та «ЛНР». 22 лютого Рада Федерації РФ остаточно ратифікувала договори про визнання «ЛДНР», а Путін заявив, що Мінські домовленості більше не діють. Того ж дня Рада Федерації одноголосно схвалила застосування військової сили на цих територіях, тобто дозволила Путіну розпочати війну проти України. У цій ситуації треба було показати дійсні загарбницькі плани путінської Росії. Її ультимативні вимоги, що взагалі виключали можливість ведення переговорів. Важливо до студентів було довести, що завдяки спротиву української армії і сил самооборони вже в перші дні агресії російська армія зазнала значних втрат у живій силі і техніці. До студентів було доведено, що збито сім літаків окупантів, спалено 4 танки російських окупантів. За визнанням західної розвідки, Росія зустріла сильніший, ніж очікувалося, опір, що зумовило матеріально-технічні проблеми для її військ, нестачу пального, боєприпасів і продовольства, підрив бойового духу нападників. Війна має свою «психологію». Вона складається з інформаційно-психологічних атак, побудованих на основі фейкових новин з метою впливу на емоційно-вольову сферу свідомості людини. На цій проблемі та на джерелах інформації потрібно було обов'язково зупинитись.

Таким чином проведення занять на початку вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року виявило такі їх методичні особливості: по-перше, студентам які прийшли на заняття, потрібно було надати інформацію про початок війни та реальні бойові дії, які вже йшли;по-друге, роз'яснити у якому загальному стані опинилась країна; по-третє, довести до студентів інформацію про запровадження воєнного стану в країні та його умови; по-четверте, роз'яснити вимоги загальної мобілізації, яка оголошена та про заборону виїзду чоловіків віком від 18 до 60 років за межи України; по-п'яте, розказати про спротив який чинять українська армія і сили самооборони та його результати; по-шосте, роз'яснити студентам про інформаційно-психологічні атаки, які чинить Росія на українських громадян з метою посіяти в суспільстві страх, паніку, тривогу. Врахування цих особливостей при проведенні занять забезпечило успішне досягнення їх мети.

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМАТУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

СИДОРОВА Н.В., ДОЦЕНКО Ю.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Перехідний етап впровадження дистанційної освіти в рамках протипандемійних заходів вже відбувся. Він став складним періодом для педагогічної спільноти всіх освітніх організацій, включаючи вищі навчальні заклади. Унікальність ситуації, що склалася на той момент – це відсутність у більшості викладачів досвіду використання технологій дистанційного навчання.

В даний час актуальним завданням є осмислення цього досвіду з метою усвідомлення його сутності, виявлення позитивних та негативних аспектів, визначення оптимальних моделей використання дистанційних освітніх технологій, прогнозування можливих траєкторій розвитку освітньої системи в сучасних умовах та всеможливих варіантів її пристосування в ситуаціях невизначеності. Крім загальних проблем (ненормований робочий день, проведення занять онлайн, консультування студентів в режимі «нон-стоп», перевірка завдань, незадовільні технічні параметри комп'ютерної техніки, неякісне з'єднання з мережею інтернет, складні умови), які практично вдалося усунути, сьогодні спостерігаються також і специфічні труднощі, властиві графічним дисциплінам. Видача матеріалу з графічної дисципліни для студентів першого курсу, які не мають базових знань з креслення, – це те, що вимагає від викладача високих професійних якостей, індивідуального підходу та максимальної витримки. Слід зазначити, що вектором успішного навчання для студентів залишається мотивація, яку треба формувати в тому числі в процесі соціальних взаємодій як студентів з викладачами, так і між студентами в групі. Віддалена робота однозначно впливає на мотивацію студентів.

Особливе акцентування при викладанні графічних дисциплін в дистанційному режимі – це перевірка точності побудов, а також коригування робіт у різних форматах файлів на комп'ютері, що вимагає наявність набору програмних пакетів для редагування файлів.

Масштабний перехід системи вищої освіти у формат віддаленого навчання з використанням дистанційних освітніх технологій дозволив побачити не лише великі можливості, але й обмеження.

Необхідний рівень якості вищої освіти не може бути досягнутий тільки за допомогою дистанційних технологій, а обов’язково повинен включати, як і раніше, безпосереднє спілкування студентів та викладачів для отримання найбільш ефективних результатів.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

СИТНІКОВА В.О., МЕЛЬНИЧЕНКО М.Г.
Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна
СИТНІКОВ В.С.
Державний університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна

Під час будь-яких вимушених ізоляцій (епідемії короновірусу, надзвичайні стани) в навчальний процес вноситься дуже багато обмежень та іде перехід до дистанційної освіти.

Згідно висновків психологів та соціологів сучасна освіта ґрунтується на мотиваційній лояльності і когнітивних здібностях. Так, когнітивні здібності є вродженими і сприяють формуванню відповідного інтелектуального рівня, а мотиваційна лояльність визначається вихованням, соціальним оточенням та визначає наявність (або відсутність) досягнень високих результатів в навчанні. Але основний результат навчання є досягнення знань для формування спеціаліста, який виконує свою роль у суспільстві [1]. Використання нових навчальних технологій, у тому числі їх психологічний вплив під час ізоляції, неоднозначно оцінюється як викладачами так і студентами. Гармонійне поєднання сучасних Інтернет технологій з класичним викладанням не зовсім легка задача.

Застосування нових технологій є основним моментом в процесі навчання студентів в даний час. Використання мультимедійної апаратури для викладання лекцій, дистанційне викладання лекцій, дистанційне проведення майстер-класів, інтернет технологій для проведення консультацій, інтерактивних дошок і навчальних програм, віртуальних лабораторій, безумовно, дозволило пожвавити процес навчання. Але в умовах обмеження затребування електронних носіїв з лекціями та методичними розробками значно виросло.

Повстало питання відповідності технічних можливостей вищих навчальних закладів до забезпечення навчального процесу. У 80% випадків студенти використовують планшети і ноутбуки, де міститься основний та додатковий навчальний матеріал, а деякі і смартфони. Необхідно прийняти цей факт і використовувати його максимально ефективно для процесу навчання. Використання електронних навчальних програм дозволяє студентам інтерактивно брати участь у дискусії, ставити питання, а також викладачеві робить можливим надавати доступ до файлів, поширювати посилання на інтернет-ресурси, актуальні для заняття. Іноді така форма заняття має перевагу над традиційним навчанням, оскільки дозволяє персонально отримати інформаціювід викладача. Зокрема, для студентів медиків під час онлайн-семінару вдається детальніше відстежити хід та деталі оперативного втручання, провести трансляцію запису операції. Але для того,

щоб розбиратися в деталях операцій, необхідно отримати початкові знання при безпосередньому контакті з пацієнтом, що називається «біля ліжка хворого»[2]. Аналогічно така ситуація виникає і в технічних вишах під час освоєння практичних навичок під час лабораторних робіт.

Не намагаючись оскаржувати права на інтелектуальну власність необхідно підкреслити, що стосовно обов'язкової навчальної літератури все повинно бути максимально доступним і безкоштовним. Слід відмітити, що звичні підручники коштують дуже дорого і стають, тому, малоцікавими для молодіжної аудиторії. Електронні підручники повинні бути безкоштовними і загальнодоступними [3].

Якщо говорити про переважну більшість студентів, то використання сучасної техніки змінило процес навчання і зникла мотивація до запам'ятовування, в той час як раніше навчальний процес ґрунтувався на запам'ятовуванні великих обсягів матеріалу. У будь-який момент студент може знайти необхідну інформацію у пошуковій системі (правда якість знайденої інформації буває різна). Якщо деякий час тому студенти технічних вузів з легкістю здійснювали математичні обчислення, не використовуючи технічні засоби, будували логічні схеми, то тепер навіть прості дії студенти не можуть виконувати без технічної допомоги.

Звідси знижується рівень професіоналізму і зростає можливість помилок. Очевидно, саме тому в медицині популярність протокольного лікування зросла і стала зараз обов'язковою, нівелюючи індивідуальний підхід до лікування і профілактики захворювань.

Таким чином, застосування сучасних Інтернет технологій та дистанційної освіти не виключає необхідності пошуку мінімізації втрат класичної освіти. Використання сучасних технологій не повинно вступати в протиріччя з основними принципами педагогіки і методології, а також враховувати основи вищої нервової діяльності людини.

Однак, сучасні дослідження психологів вказують на наявність змін у сприйнятті нового матеріалу за рахунок кліпового мислення та його різновиду TikTokовського мислення. Тому викладачам вищих навчальних закладів необхідно враховувати сучасні реалії, надавати програмний матеріал у більш зжатому вигляді з використанням логічних схем, гістограм, графіків тощо для спонукання студентів до самостійного опанування матеріалом з використанням сучасних технологій і особливостей мислення.

Література

1. Особливості дистанційного навчання в рамках післядипломної підготовки лікарів з медицини невідкладних станів / Волосовець А.О., Слонецький Б.І., Зозуля І.С. із співавт. // Медична освіта. – 2022. – № 3. – С. 9-12

2. Мельниченко М. Г. Викладання «Дитячої хірургії» в Одеському Національному медичному університеті / М.Г. Мельниченко, О.О. Лосєв // Медична освіта. – 2011. – N 3. – С. 102-104.

3. Ситникова В.А. Особенности применения новых учебных технологий / В.А. Ситникова, В.С. Ситников//Матеріали XIX міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» – Одеса, 2014. – Ч.1. – С. 203-204

ПРОПОЗИЦІЇ З МЕТОДИКИ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ НА ДРУГОЇ ОСВІТІ

СНЯДОВСЬКИЙ Ю. О., ЗАХАРЕВСЬКА Н.С.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Особливостям онлайн навчання сьогодні у світі присвячено безліч досліджень, у т. ч. аспектів вищої архітектурної освіти [1]. Загальновідомо, що архітектурна освіта і, зокрема, навчання практичного виконання проектів, особливо потребує візуальних пояснень. Багато досліджень присвячені проблемі онлайн-спілкування між студентом та викладачем, а також усередині студентської групи.

Разом з тим, нещодавно запроваджена в нашій академії вечірня форма навчання архітектурному проектуванню отримала низку переваг саме завдяки онлайн-режиму. Досвід викладання у цієї категорії студентів показав, що навіть не дивлячись на вечірні (позаробочі) години занять, а також економії часу, який не потрібно витрачати на дорогу, регулярне відвідування занять все одно важко для них через надмірне розумове навантаження. Такий формат дає можливість студентам, зайнятим на роботі, самим вибирати час і складати свій власний режим роботи над проектом. Але для цього необхідний не просто графік роботи над проектом, до якого ми всі звикли, але докладний опис (наочні приклади) кожного етапу роботи над проектом. Протягом останніх двох років наші викладачі розробили наочні посібники для виконання курсових проектів в онлайн-режимі, а саме слайд-журнали роботи над проектом. Мета цієї роботи – вироблення навичок у послідовності виконання архітектурного проекту будівлі.

Проект виконується відповідно до керівника архітектурних програм для 3D-проектування. Слайд-журнал заповнюється студентами в процесі роботи над проектом згідно з наведеним графіком та надається на провкрку керівникам в електронному вигляді. Наприкінці семестру цей PowerPoint-файл здається в одній папці з рефератом (Word), експозицією (pdf) та пояснювальною запискою (Word). Виконуючи курсовий проект, студенти повинні вставляти свої ескізи, малюнки, креслення замість тих, що наведені на слайдах як наочний приклад (формат такий самий – jpg-малюнки проекту, фото з олівцевих ескізів, фотографії, записи, ін.).

Основний критерій при виставленні залікової оцінки – не готовий проект, а грамотно і планомірно заповнений журнал.

На наступному етапі апробації такої практики планується виготовлення блогів за етапами роботи над курсовими проектами.

Література:

1. http://designschool.ru/study/interior/distance/ Международная школа дизайна. Дистанционное обучение.

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

СТЕПАНЮК Г.М., ГАЛАГАН Л.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Сучасні технології дозволяють залучати до навчального процесу найрізноманітніші електронні платформи, електронну пошту, скайп, відомі соцмережі, що надають викладачам в умовах дистанційного навчання можливість здійснювати аудіозаписи, проводити відеолекції та відеоконференції, створювати презентації, обмінюватися друкованою інформацією.

Проблеми навчального процесу з використанням інформаційно-комунікативних технологій в першу чергу пов'язані з технічною стороною організації навчання. Йдеться про необхідність у потужному серверному приміщенні, яке в змозі підтримати можливість одночасного доступу до системи великої кількості викладачів та студентів навчального закладу; про потребу в заміні застарілого комп'ютерного обладнання та операційних систем, що не підтримують онлайн-платформи, про фінансове забезпечення закупівлі необхідного програмного продукту.

До проблем технічного характеру також слід віднести недостатню оснащеність іноземних студентів електронною технікою відповідного рівня (частіше за все їхнє онлайн-навчання відбувається із застосуванням смартфонів або планшетів), а також форс-мажорні обставини, які можуть бути викликані тимчасовою відсутністю електропостачання або інтернет-зв'язку під час проведення занять.

Використання комп'ютерних технологій висуває нові вимоги до професійної майстерності викладачів. ІКТ-компетентність педагога є складовою частиною його загальної інформаційної культури та необхідною умовою продуктивної педагогічної діяльності. Педагог сьогодні повинен уміти користуватися не лише дошкою і крейдою, а й різноманітними комп'ютерними програмами (графічними, для роботи зі звуком і відео, для створення презентацій), постійно вдосконалюючи свої навички викладання із застосуванням цифрових технологій. ІКТ-компетентність студентів також має бути на відповідному рівні.

Слід окреслити також низку суто організаційних питань, на які також слід звертати увагу під час організації навчального процесу з використанням сучасних технологій: завбачливе нагадування про час проведення онлайн-занять; використання одного посилання на академічну групу на всю серію занять

викладача або навіть одного посилання для усіх груп, закріпленого за окремим педагогом; розробка чітких правил поводження під час онлайн-заняття (щоб забезпечити можливість точної ідентифікації учасників навчального процесу, студенти мають заходити на заняття під своїм власним ім'ям і не використовувати для цього ніки; вони мають обов'язково тримати камери ввімкненими, а мікрофони навпаки вмикати лише під час відповіді, щоб уникати зайвих шумів в ефірі; застосовувати навушники, щоб забезпечувати відсутність звукових перешкод і дати змогу самому собі зосередитися саме на навчальному процесі; заздалегідь підготувати всі необхідні речі для заняття, щоб не витрачати час на вирішення організаційних питань; своєчасно, без запізнення приєднуватися до онлайн-платформи).

Негативно впливає на перебіг дистанційного навчального процесу із застосуванням ІКТ поєднання в розкладі занять змішаної форми навчання в межах одного календарного дня.

Певна кількість проблем пов'язана з організацією контролю за успішністю засвоєння навчального матеріалу. Оскільки виконання завдань відбувається також в онлайн-режимі, необхідно вживати заходів, які дозволять унеможливити списування. З цією метою викладач може застосовувати індивідуальні завдання для кожного студента; тести в декількох варіантах з перемішаними завданнями, на виконання яких відводиться чітко визначений час.

Крім того, можливе використання фотозйомки робіт, виконаних студентом власноруч, а не за допомогою комп'ютера, і обов'язково ідентифікованих (із зазначенням номера групи та прізвища студента).

Безумовно, що крім переваг, застосування інформаційних технологій під час вивчення мови іноземними студентами несе в собі певні ризики, які потребують уваги і коригування. Наприклад, відбувається ослаблення навичок ще недостатньо сформованої та закріпленої каліграфії, оскільки студенти переважно виконують завдання з використанням клавіатури.

Застосування ІКТ також негативно впливає на розвиток мовленнєвої культури іноземного студента, істотно обмежує можливості усного мовлення, не формує здатності образно висловлювати думки, тому що відбувається витіснення живого спілкування і заміна його діалогом з програмою, яка в свою чергу позбавлена емоційності і є досить одноманітною, що не кращим чином відбивається на формуванні комунікативної компетенції учня.

Ураховуючи всі проблеми та недоліки використання ІКТ, можна зробити висновок про те, що ці технології є ефективними засобами за умови їхнього поєднання з традиційними методами і впроваджуватися в навчальний процес вони мають виважено.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІК ТАЙМ-МЕНЕДЖЕМЕНТУ В РАМКАХ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

СЬОМІНА Ю.А., АГАЄВА О.А.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

На жаль, останнім часом спостерігається тенденція зниження учбової успішності серед студентів. Частково причинами цього є не така висока відвідуваність занять як повинна бути, а також обмежена можливістю контролю виконання індивідуальних завдань через дистанційне навчання, лінь студентів та інше. Але на нашу думку, не менш важливим є невміння раціонально використовувати власний час, організовано підходити до виконання відповідних завдань. Окрім того, дана проблема може стосуватися й співробітників академії, які працюють в умовах багатозадачності і відчувають брак часу. На допомогу можуть прийти сучасні техніки організації часу, техніки тайм-менеджменту, які здатні оптимізувати робочий режим виходячи з індивідуальних психологічних особливостей кожного.

На сьогодні існує багато різних технік, таких як, «хронометраж», «дедлайни», «канбан», «матриця Ейзенхауера» та багато інших, які базуються на різних підходах. В рамках власного експерименту із залученням трьох здобувачів групи МБГ-151 були обрані методи фіксованого часу, а саме:

- техніка Pomodoro – це «система 25 хвилин» Франческо Чирілло, відрізок часу в 30 хвилин – 25 хвилин на роботу і 5 хвилин на відпочинок. Людина працює 25 хвилин, робить п'ятихвилинну перерву, потім знову працює. Через кожні чотири повтори перерва складає 30 хвилин.
- метод «52 на 17» Тоні Шварца – робочий цикл складає 52 хвилини, відпочинок 17 хвилин.

Загальний час експерименту складав 2 години 40 хвилин. Студенти виконували одне завдання («Інтерполяція за допомогою полінома Лагранжа») та мали однаковий рівень підготовки. Для доказу ефективності методів тайм-менеджменту один із студентів виконував завдання без фіксації часу, інтервали роботи та відпочинку встановлював самостійно. Техніка Pomodoro та метод «52 на 17» були розподілені між двома іншими здобувачами, відбувалась чітка фіксація часу активності та перерви.

В результаті було встановлено, що найефективнішим виявився метод «52 на 17», оскільки час циклів є цілком збалансованим, що дозволяє зберігати достатньо високу концентрацію, за рахунок чого забезпечується продуктивність виконання завдань. Виходячи з цього, вважаємо доцільним розповсюдження методик тайм-менеджменту серед здобувачів вищої освіти та викладачів.

ПИТАННЯ ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

ТАРАСЕВИЧ Д.В., БОГДАН О.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Звичайно проблема відвідування занять студентами у закладах вищої освіти не нова, але якщо подивитись публікації з цього приводу, то досить мала кількість з них присвячена вирішенню цієї проблеми. Чому взагалі стає питання проблеми відвідування, може це не є проблема? Студенти можуть і самостійно читати та розбиратися у інформації, яка їм потрібна. Проте, дослідження це спростовують. Науковці зазначають, що якість освіти у такому випадку значно знижується, а тому відвідування занять є необхідною умовою для отримання якісної освіти. Потрібно одразу зазначити, що проблема пропусків занять не є проблемою лише конкретного навчального закладу чи нашої країни, або особливостей саме наших студентів. Так, ця проблема актуальна для багатьох країн, тому і до розв'язання її долучено так багато фахівців, які пропонують різні шляхи вирішення. Для того, щоб розв'язати проблему спочатку потрібно розібратися, а в чому ж причина взагалі того, що студенти не відвідують заняття. Звичайно виділити якусь одну причину і спробувати її усунути тут неможливо, тому вирізняють декілька причин:

- *поважні*, наприклад хвороба чи участь у конференції, або у всеукраїнських студентських олімпіадах;
- *викладач має недостатньо професійний рівень*, наприклад нецікаво проводяться заняття або інформація застаріла і неактуальна на часі;
- *студент має слабку підготовку*, тому йому не цікаво на заняттях, і навіть у цьому випадку деякі автори схильні знову казати, що проблема не в цьому, а в низькому рівні викладача, бо якщо б був високий, то зміг би за малий термін часу всіх підтягнути до належного рівня;
- *побутові причини*, наприклад студенти з початку влаштовуються на погодинну роботу декілька разів на тиждень, щоб задовольнити побутові потреби, але потім починають працювати повний робочий тиждень замість навчання;
- *відсутність бажання* навчатися за цією спеціальністю, наприклад, коли батьки зробили вибір спеціальності за свою дитину, а вона хоче займатися чимось зовсім іншим.

Проте саме непрофесійності викладача присвячено найбільше з цього приводу публікацій. Але чи дійсно все залежить від викладача? Може просто ми йдемо не завжди саме тим шляхом, яким потрібно було йти? Ми намагаємося застосовувати принципи педагогіки, тобто навчання та виховання дітей (paida – діти, agogikí -

вести) до вже дорослих людей, замість того, щоб використовувати андрагогіку – науку, яка вивчає саме навчання дорослих людей. В чому ж різниця? Згідно до Вікіпедії: «Андрагогіка — це теорія навчання дорослих, яка виходить з того, що мета сучасного підходу до освіти полягає у сприянні розвитку та збагаченні цілісної особистості, прояву її самобутності, актуалізації її здібностей. Андрагогіка об'єднує знання про специфіку навчання дорослої людини з урахуванням її віку, освітніх та життєвих потреб, реальних можливостей, індивідуальних особливостей і досвіду, психіки і фізіології. Ця наука вивчає зміст, форми, методи та засоби організації навчання дорослих людей з метою полегшення їхнього навчання, вдоволення їхніх освітніх потреб, підвищення операціональності отриманої освіти під час вирішення життєвих проблем, досягнення індивідуальних цілей, самореалізації особистості». Для себе ми повинні засвоїти, що схема «вчитель-дитина» чи «наставник-учень» не коректна при роботі зі студентами, особливо студентів старших курсів. Бо старшокурсники – це вже дорослі люди, які можуть самостійно мислити та приймати рішення, на відміну від дитини, яка залежить від дорослих. Ми по винні обмінюватися досвідом зі своїми студентами, допомагати їм вчитися. Вони і самі можуть прочитати ту інформацію, що ми їм пропонуємо на лекціях, але розібратися в ній, навчитися її застосовувати на практиці, аналізувати та роботи висновки, поки що вони ще не можуть, і тут ми повинні їм допомогти. Усвідомлення того, що ми працюємо з дорослими людьми звичайно не розв’язує проблему небажання деяких з них вчитися за обраною спеціальністю чи їх побутові причини пропусків занять, проте може допомогти зацікавити тих, хто свідомо обрав спеціальність і хоче отримувати знання, що будуть йому корисні у практичній діяльності. Для цього викладачі повинні у будь-якій дисципліні повсякчас демонструвати зв'язок тієї інформації, що вони надають, з проблемами у професійній діяльності, де вона в подальшому може бути застосована чи допомогти вирішенню певних професійних проблем. Тому студентам не буде здаватися, що інформація, яку ми їм пропонуємо застаріла та не використовується у сучасному житті. Але це спрацьовує у випадку, якщо студент хоч іноді відвідує заняття. А якщо він жодного разу не був присутній, то яким чином тут впливати на нього? В деяких закладах є різні адміністративні важелі: догана, бесіда з куратором, деканом та інше. Але тут можна застосовувати і інший спосіб – залучення до командної роботи: видавати завдання на декількох студентів, яке вони повинні робити та здавати разом, і навіть, якщо студент не був присутнім, він буде зобов’язаний його робити з колегами та розбиратися у матеріалі. Це лише один з методів і в нього також є свої слабкі сторони.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО УЯВЛЕННЯ ТА МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

ФЛОРЕСКУЛ О.І.
ДЗ «ПНПУ ім. К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Актуальність проблеми. На сьогодні достатньо актуальним є вирішення проблем професійної підготовки фахівців нової генерації, що зумовлюється сукупністю соціокультурних чинників, що викликають потребу у постійного пошуку нових інноваційних форм, методів навчання і виховання, з урахуванням реалій і потреб практики; уміння вибудовувати концептуальні засади різних нововведень, необхідність залучення студентів до пошукової діяльності та експериментування. Потому важливим є пошук нових методів та засобів навчання студентів мистецьких факультетів, які розвивають та формують їх художньо – образне уявлення та мислення. Не заперечуючи традиційні методи та засоби навчання, залишається необхідним, в контексті уваги до образної виразності, впровадження та використання таких концептуально - інтегративних зв'язків, які узагальнюють елементи різної художньо – образної інформації, об’єднують та систематизують їх - у синтезі мобільно – розвивальних засобів навчання.

Основний зміст. Зміст розвивальних засобів навчання розглядаємо в інтегративному контексті – як спорідненість різних елементів розкриття багатоаспектності відображення розмаїтою «художньо - образною мовою» - ліній, барв, які сприймаються за допомогою зору, слуху та інших органів чуття. Розвиток художньо - образного уявлення та мислення студентів не може оминути систематичне і послідовне розширення мистецької - образного рівня компетентності, яка виростає на основі творчої єдності знань і естетичних переживань. Слід наголосити на нерозривному зв'язку між розширенням мистецької обізнаності і розвитком художньо-образної культури студентів, які повинні знати мистецтво у розмаїтті його жанрів і стилів, що означає мати великий запас естетичних вражень, широкий досвід інтелектуально-емоційного усвідомлення образного змісту творів, володіти різнобарвною палітрою здатності до художніх роздумів і почуттів.

В нашій концептуальній методології, звертаємо увагу на художній образ як знак, який являє собою єдність змісту і форми. Завдяки злиттю в творчому процесі цих протилежностей в єдиний цілісний художній образ, творець отримує можливість створення яскравого, емоційного твору. Звертаємо увагу, що формування образу неможливо без знака, а створення-реалізація художніх образів в навчальному процесі означає дотримання таких орієнтирів, як

поєднання змістовно-інтелектуальних і емоційно-почуттєвих характеристик сприймання з метою забезпечення його цілісності; зміщення пріоритетів мистецького навчання з опанування художньо-технічних прийомів на цілісне охоплення художніх образів. Виходячи із традиції, до інтеграції засобів формування художньо – образного уявлення та мислення студентів ХГФ відносяться форми: світоглядна форма інтеграції відбувається завдяки об'єднання різних форм художніх образів на засадах уявлення про цілісність їх форми; діяльнісна форма надає можливість об'єднувати різні підходи та способи художньо-творчої діяльності для створення образів мистецтва; концептуальна форма є базовою об'єднання таких світоглядних, мистецько-теоретичних і практичних елементів, які вплинуть на вибір в процесі знаходження та створення художнього образу. Виходячи із нашої концепції-концептуальних засобів, можливо доповнити, що одними із важливих трактувань образних форм є відношення її із своїм автором – митцем, а саме: коли форма приваблива широкими можливостями імпровізації і експерименту; що художньо-образні рішення, коли увага, з одного боку, вільно обтікає образи роботи, з іншого - чіпляється за пастки пустот і просвітів між обсягами тощо, породжують складну «гру»; не останню роль в скульптурі відводиться досягненню подібності з оригіналом, а модель захоплює художників властивими виключно їй рисами характеру; певні етапи проведення практичних робіт: Пояснення (теоретичне осмислення матеріалу), показ (інструктаж), проба (2—3 студента виконують роботу, решта спостерігає), виконання роботи (кожен самостійно виконує роботу), контроль (приймання та оцінювання роботи). Графічні роботи є пошук образу в ілюстраціях, ескізах, замальовках із натури тощо.

Висновки. Із розгляду проблематики розвивальних засобів художньо - образного уявлення та мислення студентів, можливо зазначити що концептуальні засоби навчання в інтегративному ігровому контексті як синтез та спорідненість елементів багатоаспектності відображення через «художньо - образну мову», що фактично створює певного роду творчу гру як традиційну. Концептуальними засобами формування художньо-образного уявлення та мислення студентів пов'язуємо із створенням навчальної моделі - до образного уявлення та мислення, що дозволяє виокремити характерне: форми образності свідомості впливають на процеси осмислення і на всіх етапах образне мислення оперує трьома формами: - фреймом, в рамках якого задаються базові умови для виникнення образів і понять; стійким зв'язком образів і понять; метафорою, що формує цілісний образ за допомогою перенесення властивостей одного предмета на інший.

ЛАБОРАТОРІЇ 3D ДРУКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

ХЛИЦОВ Н.В., БАЧИНСЬКИЙ В.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Поява і розвиток адитивних технологій привернула увагу, як у зарубіжних, так і у вітчизняних компаній. У зв'язку з активним розповсюдженням адитивних технологій росте попит на фахівців даної галузі виробництва. З'являються абсолютно нові спеціальності - спеціаліст у сфері адитивних технологій, фахівець, інженер або оператор з 3D-друку. За допомогою 3D-принтера і різних матеріалів вже створюють деталі для машинобудування і електроніки, будинки, музичні інструменти, їжу, біологічні об'єкти. 3D-друк здешевлює і спрощує виробничі процесі, а в окремих випадках є єдиним способом виробництва, здатним провести унікальні деталі і конструкції.

На сьогоднішній день перед ВНЗ досить гостро є питання підготовки кадрів для даного напряму. У ОДАБА вперше здійснений набір студентів на освітню програму «Адитивні технології», розробляються нові учбові плани, методичне забезпечення дисциплін і матеріально-технічне забезпечення учбового процесу.

Але учбовий процес — це також засіб для того, щоб після завершення навчання студенти мали знання і досвід використання сучасного обладнання. Створюючи спеціалізовані лабораторії 3D друку, ВНЗ не тільки роблять учбовий процес наочним і таким, що запам'ятовується, але і підвищують свій престиж, даючи своїм студентам знання, відповідні запитам сучасного миру.

В зв'язку з цим на кафедрі ПАТБМ створена лабораторія 3D друку, яка укомплектована 3D принтерами в кількості 12 штук (по FDM і SLA технологіям), 3D сканером і іншим спеціальним устаткуванням. На кафедрі працює кружок адитивних технологій, який регулярно відвідують більше 10 чоловік (включаючи студентів, абітурієнтів і викладачів). Завдяки роботі кружка, студенти освоїли технологію 3D друку і можуть роздрукувати самостійно побудовані 3D моделі різних виробів. При цьому абсолютно очевидно, що з удосконаленням технологічного обладнання і розвитком методів проектування напрям застосування матеріалів неухильно розширюватиметься. Тому в лабораторії проводиться змістовний аналіз матеріалів, які можуть застосовуватися для виробництва деталей за допомогою FDM-друку. Такий підхід дозволить вивести навчання на новий рівень, забезпечити стабільний інтерес студентів до учбового процесу. Таким чином створення лабораторій 3D-моделирования і прототипування в даний час є необхідним атрибутом учбового закладу, охочого відповідати сучасним освітнім стандартам.

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

ЧЕРНИШЕВ В.Г.
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Одним з найважливіших пріоритетів національної безпеки країни є розвиток освіти і науки. Радикальних змін зазнала парадигма освіти інформаційного суспільства. Освіта у формі здобуття знань змінюється формою набуття компетенцій. Актуальним принципом якості та рівня освіти є компетентнісний підхід, а у сфері надання освітніх послуг – студоцентрований підхід [1, с. 46]. Стабільне економічне зростання як для регіону, так і для України в цілому можливе лише на основі випереджаючого індустріального розвитку. Немає іншої альтернативи, як відновлення та модернізація промислового сектору [2, с. 22]. При відвідуванні Державного університету «Одеська Політехніка» (наразі Національного) голова Одеської ОДА С.Р. Гриневецький наголосив, що в області існує кадровий голод. Цю проблему влада має вирішувати спільно з вищою освітою. Важливими залишаються питання, пов'язані з економікою, з бізнесом, відпрацювання математичної моделі розвитку територіальних громад в цілому по регіону [3, с. 5].

Рівень підготовки абітурієнтів з математики перебуває у кризисному стані, що підтверджують результати ЗНО у 2021 році. Порогів бал «склав/не склав» 10 тестових балів в Україні не подолали 24,7% випускників ЗЗСО (у 2020 р. – 12,7%, тобто показник погіршився у 1,94 рази). В Одеській області показники відповідно становили 25,2% і 14,8% (погіршення показника у 1,7 рази) [4, с. 174; 5, с. 222]. Парадоксально, що після Указу Президента України № 31/2020 «Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні» з метою створення можливостей для рівного доступу українських школярів до сучасної та якісної математичної освіти, формування у них належного рівня математичної компетентності [6] ситуація погіршилась.

На думку І. Жданової, засновниці Наукового ліцею ім. Чурюмова, сьогодні головними викликами в системі освіти України загалом, і математичної освіти зокрема, є:

- нудьга. Дітям нецікаво. Нема мотивації. Навіщо ця математика, навіщо школа, коли є безліч успішних прикладів як можна обходитись без цього;
- обезцінення вчителя та учня. Знецінений вчитель знецінює учня;
- освітній простір. [7].

Математична освіта в деяких ЗВО країни, зокрема, ОНЕУ викликає занепокоєння. Зменшуються число математичних дисциплін у навчальних

планах та навчальні години на їх вивчення. Наприклад, навчальний план в ОНЕУ з підготовки бакалаврів зі спеціальності 075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг та міжнародна логістика» у 2021/2022 н.р. на денній формі навчання містить лише одну дисципліну «Вища математика та теорія ймовірностей» (6 кредитів, з яких 62,2% – самостійна робота студентів та індивідуально-консультаційна робота), яка вивчається два семестри на першому курсі. Не краща ситуація на інших спеціальностях.

В провідних економічних ЗВО країни передбачається ґрунтовна математична освіта. Так, в КНЕУ ім. Гетьмана навчальним планом (денна форма навчання, 2019/2020 н.р.) з підготовки бакалаврів зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні фінансові відносини» передбаченні для вивчення такі обов'язкові дисципліни: «Лінійна алгебра і аналітична геометрія» (4 кредити), «Математичний аналіз» (8 кредитів), «Теорія ймовірностей та математична статистика» (3 кредити), «Економетрика» (3 кредити), «Теорія ігор» (3 кредити); вибіркова дисципліна «Математична аналітика SPSS» (4 кредити) [8]. Кафедра вищої математики та економіко-математичних методів ХНЕУ ім. Кузнеця забезпечує викладання таких дисциплін: «Вища математика», «Вища та прикладна математика», «Вища математика (спеціальні глави)», «Прикладна математика», «Математичний аналіз та лінійна алгебра», «Дискретна математика», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Дослідження операцій та методи оптимізації», «Економетрика», «Економіко-математичні методи», «Аналіз соціально-економічних даних», «Математичні моделі та методи прийняття рішень».

Виникає закономірне питання: чому так різняться (іноді діаметрально) вимоги гарантів і стейкхолдерів зі спеціальності в різних ЗВО країни? Невже ЗВО ОНЕУ не повинен вивчати наведені вище дисципліни? Вони не потрібні для написання бакалаврської, магістерської, дисертаційних робіт та в майбутній професійній роботі? На думку автора, відповідь дає, зокрема, академічний рейтинг ЗВО України «Топ-200 Україна 2021» за яким КНУ ім. Шевченка зайняло 1-е місце (сума індексів університету – 3,06), КНТЕУ – 36-е місце (31,6), КНЕУ ім. Гетьмана – 45- місце (36,24), ХНЕУ ім. Кузнеця – 61-місце (41,64), ОНЕУ – 100-е місце (56,67) [9].

Висновки. Успішний здобувач вищої освіти – конкурентоспроможний фахівець на сучасному ринку праці. Одеська область, як і країна в цілому, потребує висококваліфікованих спеціалістів з відповідними математичними компетентностями. З метою посилення математичної складової нагальним є оновлення навчальних планів і ОП зі спеціальностей в ОНЕУ з урахуванням позитивного досвіду провідних вітчизняних та іноземних економічних ЗВО.

Література:

1. Дейнека В.В. Студоцентризм: традиції та сучасність / В.В. Дейнека // Студоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали LIII навч.-метод. конф. (Харків, 29 січ. 2020 р.). Харків, 2020. – Вип. 10. – С. 46-49 с. – URL: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/25687/1/Конференція%20LIII_2020.pdf (дата звернення: 24.02.2022).

2. Стратегія розвитку Одеської області на період 2021 – 2027 роки: Додаток до рішення обласної ради від 03.03.2020 р. № 1228-VII. – Одеса, 2020. – 116 с. – URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-roky.pdf (дата звернення: 24.02.2022).

3. Сергій Гриневецький відвідав Державний університет «Одеська Політехніка». – Одеські вісті . – 6 листоп. 2021. – № 84. – С. 5.

4. Офіційний Звіт про проведення в 2020 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. – 2021. – Т. 1. – 236 с. – URL: https://testportal.gov.ua//wp-content/uploads/2020/09/ZVIT-ZNO_2020-Tom_1_r.pdf (дата звернення: 01.03.2022).

5. Офіційний Звіт про проведення в 2021 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. – 2021. – Т. 1. – 283 с. – URL: https://testportal.gov.ua//wp-content/uploads/2021/11/ZVIT-ZNO_2021-Tom_1_-1.pdf (дата звернення: 01.03.2022).

6. Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні: Указ Президента України від 30 січня 2020 р. № 31/2020. – URL: https://www.president.gov.ua/documents/312020-32165 (дата звернення 28.02.2022).

7. Жданова І. Бунтарі в математичній освіті: міркування про (не)кризу системи освіти. – Блог Ірини Жданової. – 28 лютого 2020. –URL: https://lb.ua/blog/irina_zhdanova/451251_buntari_matematichniy_osviti.html (дата звернення 28.02.2022).

8. Навчальний план. Освітньо-професійна програма «Міжнародні фінансові відносини». – КНЕУ, 2019. – URL: https://drive.google.com/file/d/1YhdQTIFIYYaIVoGJYc-jF1Lc0M6UFL-g/view (дата звернення 01.03.2022).

9. Рейтинг університетів України «Топ-2021 Україна 2021». – Євроосвіта. –30 трав. 2021. – URL: http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=6868 (дата звернення 01.03.2022).

РОЛЬ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ У ВДОСКОНАЛЕННІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

ШОТОВА-НІКОЛЕНКО Г.В.
Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна

Термін «переклад» вживається в двох значеннях, перше з яких використовується для позначення виду мовної діяльності, під час якої відбувається сам процес усного чи письмового перекладу, а друге позначає результат перекладацької діяльності. Для уникнення плутанини в теорії перекладу термін «переклад» використовується тільки задля позначення процесу «перетворення тексту однією мовою у текст іншою мовою, зберігаючи відносно незмінним зміст» [1,с.11]. Комунікативний напрямок перекладознавства розглядає переклад як результат взаємодії всіх факторів комунікації, включаючи перекладача з його мовним та позамовним досвідом. Перекладач науково-технічних текстів повинен володіти основами фаху, оскільки головні труднощі провокують не лексичні одиниці, а передусім розуміння наукових й технічних питань описуваних об’єктів та методів.

Робота над письмовим повним перекладом складається з послідовних етапів, формулювання змісту яких і складає правила повного письмового перекладу. Необхідно пам’ятати, що порушення послідовності цих етапів або поєднання їх у часі приводить до зниження якості перекладу. Отже, правила повного письмового перекладу: 1) прочитати текст; якщо необхідно, вивчити відповідні пояснювальні робочі джерела інформації; 2) зробити попередній переклад тексту, послідовно працюючи над логічно виділеними частинами оригіналу за наступною схемою: а) виділити завершену за смислом частину тексту (речення, абзац, період) та засвоїти її зміст; б) перекласти виділену частину тексту, тобто передати її зміст українською мовою у письмовій формі, повністю відволікаючись від оригіналу (не дивлячись в нього) і постійно слідкуючи за стилем, тобто за якістю, однаковістю і логікою викладення; в) звірити перекладену частину тексту з відповідним місцем оригіналу, щоб надолужити пропущене (мається на увазі фактична інформація, а також інші пропущені відомості); 3) Остаточно відредагувати переклад, прочитавши його про себе, щоб ще раз перевірити якість, однаковість та логіку викладання усього перекладу та внести необхідні поправки.

Література

1. Латышев Л. К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. – М.: Academia, 2003. – 192 с.

ЗМІСТ

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА В ОСВІТІ

KoniukA., Polschiková N.V., Moskalenko К.
Hlavná funkcia architektonické hovzdelávania **4**

Lyashenko T.V.
Design of experiment, general scientific field of knowledge **5**

Nikulin A.V., Nakonechnay T.V.
Mathematization and educological aspects of master's training **6**

Petrov I.L.
Innovative educational technologies in the learning foreign languages **8**

Sukhanov V.G., Vyrovoy V.N., Sukhanova S.V., Nepomniashchyi A.N.
Education, science, google thinking: dead end or…? **11**

Vasilenko O., Marcenuk O., Tanirverdiev Amil
Trendy zlepšovania moderného architektonického a dizajnského vzdelávania **13**

Wachowska M., Nowak W., Banaszczak-Soroka U., Szalonka K.
International mobility of researchers and the quality of education: experience of the university of Wroclaw **14**

Аксьонова І.М.
Перспективи запровадження освітньої програми Водний інжиніринг **15**

Бабій І.М., Кучеренко Л.В.
Підготовка висококваліфікованих кадрів для будівельної галузі за допомогою організацій партнерів **16**

Барабаш І.В.
Навчальна дисципліна «Спеціальні бетони нового покоління» і її роль в підготовці магістрів **17**

Беспалова А.В., Файзулина О.А.
Компетентнісний підхід до підготовки фахівців в академії **18**

Бикова С.В.
Самореалізаії особистості в освітньому процесі **21**

Бикова С.В., Горчинський О.І.
До питання психічного розвитку юнацького віку **23**

Вєтох О.М.
Підвищення ефективності навчальної діяльності студентів на основі організації самостійної роботи **25**

Вировой В.М., Коробко О.О., Суханов В.Г.
Сучасним знанням – сучасні парадигми **27**

Височан Н.К., Гілодо О.Ю
Дуальна освіта – освіта майбутнього **30**

Дмитрієва Н.В., Гілодо О.Ю., Данелюк В.І.
Сутність дослідницької компоненти освітньої програми підготовки магістрів «Промислове та цивільне будівництво» **31**

Довгань О.Д., Хлицов М.В., Вировой В.М., Довгань П.М.
Експериментальні дослідження в навчальному процесі **33**

Драпалюк М.В.
Проблеми удосконалення діяльності навчальних закладів **35**

Думанська В.В., Думанська Д.В.
Проблеми навчання професії модельєра в Україні та Польщі **36**

Єрмакова С.С., Іванова О.С.
Особистість в контексті ноосферного гуманізму **37**

Жданов О.О., Петров В.М.
Активізація студентського інтересу до наукової роботи **39**

Заволока М.В., Казмірчук Н.В., Вировой В.М.
Освіта – стандарти та творчість **40**

Кадієвська І.А.
Нові горизонти розвитку вітчизняної освіти **41**

Калина Т.Є., Константінова О.В., Арзуманян Т.Ю., Шушулков С.Д.
Концептуальні засади сталого розвитку при підготовці фахівців із Землеустрою та кадастру **43**

Каранфілова О.В., Іслямова В.Р.
Будівництво сакральних споруд у філософському осмисленні **45**

Карпюк І.А., Карпюк В.М.
Пошук нової літератури **47**

Кисельов В.М., Кисельова Г.В.
Макетування між традицією та іноваціями в архітектурній освіті **50**

Клименко Є.В.
Про одну особливість навчального процесу **52**

Ковров А.В., Кровяков С.О., Єрмакова С.С., Гнип О.П.
Організація педагогічної практики при підготовці науково-педагогічних працівників в аспірантурі Одеської державної академії будівництва та архітектури **55**

Козубенко Ю.И., Руснак И.М.
Использование информационных технологий при подготовке к ГИА **58**

Колеснікова Н.Ю.
Іноваційні технології в освітньому процесі **61**

Колосюк А.А., Соколов Ю.М., Шушулков С.Д.
Інноваційні підходи кафедри Геодезії та землеустрою **62**

Корнило І.М., Гнип О.П.
Компресивність як форма інноваційного навчання **64**

Коробко О.О., Закорчемний Ю.О.
Дуальна система як інноваційна форма навчання **66**

Криворучко В.О.
Освітні інновації при формуванні дослідницької компетенції майбутніх юристів **68**

Крижантовська О.А.
Іноваційність — як складова сучасної освіти **70**

Ладишкова О.Ю.,Залізко Л.В., Бєлікова О.В.
Концептуальні основи адаптивного фізичного виховання студентів академії **72**

Лазарчук С.Ф.
Іноваційні методи та прийоми у викладанні іноземних мов **75**

Муравйова І.О.
Запровадження STEAM-підходу в освітній простір **76**

Нахмуров О.М., Шишкалова Н.Ю.
Особливості науково-дослідної роботи магістрів **77**

Недашковський І.П.
Наукова та іноваційна складова в освіті **78**

Нікулін О.В., Нікулін О.О., Григориця О.О.
Казуальність досліджень в кваліфікаційних роботах **79**

Новський О.В., Митинський В.М., Новський В.О.
Використання наукових досліджень кафедри у вивченні магістрами вибіркових дисциплін **81**

Савицька О.С., Інякіна А.А.
Принципи сталої архітектури у архітектурній освіті **82**

Сахацький М.П., Запша Г.М., Сахацький М.М.
Наукова та інноваційна складова маркетингу будівельного комплексу **83**

Свічинський С.В.
Проблематика вибору теми студентського дослідження **86**

Семенова С.В., Кириленко Г.А.
Особливості науково-дослідної роботи студентів в період карантинних обмежень **88**

Стадніков В.В., Колосюк А.А., Ліхва Н.В.
Завдання підготовки з геоінформаційних технологій **89**

Фаріна Г.М.
Бінарна модель навчання як інноваційна педагогічна технологія **91**

Фоміна І.П., Фомін В.М.
Методика викладання курсу «Теоретична механіка» за допомогою презентацій **93**

Чемерис Ю.О., Бойцова О.М.
Досвід змішаної форми навчання в галузі медичної освіти **94**

Чернєва О.С.
Особливості навчального процесу та наукової діяльності у словацькому технічному університеті в Братиславі. Досвід участі у програмі мобільності **96**

Чорна Л.В.
Інноваційні технології у будівництві і підготовка кваліфікованих фахівців **98**

Yaseen Wami Nasser Al-Nasser
Особливості створення графічних структур логотипів як сучасної інноваційної методології навчання **99**

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Kubrish N.R., Oleshko L.I., Samoylova O.M.
Features of adaptation of foreign students architectural and art institute to the educational process under quarantine conditions **102**

Lemberskyi O.Y.
The use of technology in english language teaching **104**

Zaitseva O.Yu., Maryanko Ya.G.
Current problems of educational process organization **106**

Hutham Mezaal Salih Al-Fawadi
Основні підходи до критеріїв сформованності креативності у навчанні фахівців художньої освіти **108**

Аркатов Ю.М., Георгаліна О.Р., Журавльова І.Б.
До питання про одиницю вимірювання навчальної роботи **110**

Балдук П.Г., Яременко О.О.
Підвищення якості практичної підготовки магістрів ОПП «Інформаційні технології у промисловому та цивільному будівництві» спеціальності 192 **111**

Білгородська О.Є., Кучеренко К.П., Недошитко О.М.
Особливості курсу «Композиція» **112**

Божко Є.М.
Робота з натури як невід’ємна складова професійного спрямування ОП «Образотворче мистецтво» **115**

Борисюк З.Д.
Креативні форми організації навчального процесу: поєднання словесних та наочних методів **116**

Валюк Ю.П.
Активізація самостійного художньо-образного мислення студентів на засадах герменевтичного підходу до мистецького навчання **118**

Варич Г.С.
Запровадження дуальної форми навчання в будівельних навчальних закладах **120**

Верламов О.М., Дроздов О.М.
Організація та забезпечення воєнно-наукової роботи курсантів ВВНЗ та її роль в освітньому процесі **121**

Горбенко С.А.
Концептуальні засади формування мистецької образно-стилістичної компетентності **122**

Гриньова І.І.
Проблеми організаціїї викладання з використанням розумних класів – CLASSROOM **124**

Гуменюк І.М.
Проблемні аспекти мовної підготовки фахівців педагогічної галузі **125**

Елькін Ю.Г., Воінов О.П.
Про використання цифрових освітних технологій у закладах вищої освіти **127**

Єжов М.Б.
Досвід застосування сучасних технологій навчання в освітньому процесі **130**

Єксарьов В.А., Єксарьова Н.М.
Особливості методики навчального містобудівного проектування сучасних житлових моделей **132**

Єресько О.Г.
Діалогова форма проведення занять як інструмент підвищення ефективності навчання **133**

Замрозевич-Шадріна С.Р.
Професійно-особистісне благополуччя педагога **134**

Заскалета О.А.
Впровадження новітніх фізкультурно-оздоровчихпрограм в спеціальних медичних групах у закладах фахової передвищої освіти в умовах дистанційного навчання **137**

Захаревська Н.С., Снядовський Ю.О.
Проблеми дистанційного навчання в архітектурному проектуванні **139**

Каранфілова О.В., Писарчук Н.С.
Проблеми організації дистанційного навчання **140**

Карнаухова Г.С.
Дистанційне навчання та самостійна робота студентів **142**

Картель Т.М., Сивокінь Г.В.
Щодо вивчення іноземних мов студентами технічних спеціальностей **144**

Керш В.Я., Фощ А.В.
До питання про організацію процесу вибору вибіркових дисциплін навчального плану «Магістр» **146**

Книш О.І.
Дефрагментація дистанційного навчання у закладах вищої освіти **147**

Ковальова Г.В., Назаренко О.А., Шпінарева І.М.
Принципи побудування і методика використання програм прискореного контролю засвоєння знань **149**

Ковальова І.Л., Лазарєва Д.В.
Проблеми викладання BIM – технологій **152**

Ковальова І.Л., Чернишев В.Г.
Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Економетрія» **153**

Ковальчук Т.П.
Індивідуальне творчо-дослідне завдання: креативна компетентність у навчанні студентів мистецьких факультетів **154**

Ковров А.В., Крутій Ю.С., Педько І.А., Ширяєва Н.Ю.
Про організацію освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій **156**

Колесников А.В., Маковецька О.О.
Особливості викладання Хімії у іноземних студентів підготовчого відділення **159**

Коріньок В.В., Коріньок Р.М.
Конструктивний рисунок та його методи в архітектурній освіті **161**

Костюк А.І., Постернак О.О., Столевич І.А.
Про організацію вивчення вибіркових освітніх компонентів здобувачами Навчально-наукового Інженерно-будівельного інституту **163**

Кравцов Д.С.
Щодо кооперованої експлуатації спортивного комплексу закладу вищої освіти студентами та мешканцями прилеглих житлових масивів **164**

Кравцова А.І., Бєликова О.В., Ладишкова А.Ю.
Психологічні особливості стресостійкості спортсмена - студента при заняттях спортом **165**

Краня В.К.
Пленерна практика для студентів **167**

Кушнір О.М.
Проблеми організації навчального процесу в умовах дистанційної освіти **168**

Мартинов В.І., Макарова С.С., Казмірчук Н.В.
Приклади застосування методів математичної статистики **169**

Міхова Л., Любімова О.Д.
Оптимізація учбового процесу з дисципліни Рисунок в умовах онлайн навчання **171**

Нагуляк П.І.
Психолого-педагогічна інтуїція як важлива складова методики мистецького становлення професіонала **172**

Огороднійчук І.А.
Міжпредметні зв’язки у контексті інженерної освіти **175**

Огреніч М.А.
Проблеми дистанційного навчання **176**

Орос І.В.
Сучасні теоретико-методичні підходи до інноваційної діяльності магістрів мистецької освіти **178**

Осетян О.М.
Проблемні питання під час дистанційного навчання **180**

Паленний Ю.Г., Левинський О.С., Паленна В.В.
Особливості оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання **181**

Петраш В.Д., Гераскина Е.А., Макаров В.О.
Інтеграція очної та дистанційної форм навчання за освітньою програмою «Теплогазопостачання і вентиляція» **184**

Петраш С.В., Ковтуненко О.В.
Ефективність та проблеми дистанційного навчання **186**

Писміченко О.І.
Майстерність організації творчої педагогічної взаємодії: основні принципи **187**

Потужний М.Д.
Роль рельэфу у сучасному інтер'єрі **189**

Ракицька С.О., Камбур О.Л.
Використання GOOGLE DATA STUDIO при викладанні економічних дисциплін **190**

Рижкова К.Г.
Роль онлайн навчання у формуванні сучасного освітнього процесу **191**

Рудой В.В.
Національне мистецтво і сучасна підготовка фахівців: до чинника якості навчання та виховання **192**

Рябих С.М., Бошняк В.І, Перчеклій В.І.
Оптимізація системи професійної підготовки студентів-спортсменів **194**

Самуйлік М.М., Чебан О.М.
Досвід проведення занять з гуманітарно - соціальних дисциплін на початку російського вторгнення в Україну **197**

Сидорова Н.В., Доценко Ю.В.
Аналіз застосування формату дистанційного навчання при вивченні графічних дисциплін **199**

Ситнікова В.О., Мельниченко М.Г., Ситніков В.С.
Особливості підготовки фахівців в умовах дистанційної освіти **200**

Снядовський Ю.О., Захаревська Н.С.
Пропозиції з методики онлайн навчання на другої освіті **202**

Степанюк Г.М., Галаган Л.В.
Проблеми інформатизації навчального процесу з вивчення іноземних мов **203**

Сьоміна Ю.А., Агаєва О.А.
Експериментальне дослідження ефективності технік тайм-менеджементу в рамках освітнього процесу **205**

Тарасевич Д.В., Богдан О.В.
Питання відвідування занять **206**

Флорескул О.І.
Концептуальні засоби формування художньо-образного уявлення та мислення студентів **208**

Хлицов Н.В., Бачинський В.В.
Лабораторії 3D друку в освітньому процесі **210**

Чернишев В.Г.
Щодо організації викладання математичних дисциплін **211**

Шотова-Ніколенко Г.В.
Роль письмового перекладу у вдосконаленні вивчення іноземної мови **214**

http://odaba.edu.ua/